

T.C.
Yeditepe Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü

**ENDÜSTRİ MESLEK LİSESİ SON SINIF ÖĞRENCİLERİNİN
OKUL EĞİTİMİNİN, İŞLETMELERDEKİ BECERİ EĞİTİMİ
UYGULAMASINA KATKISI**

Erol SAMUR

YÜKSEK LİSANS TEZİ

EĞİTİM YÖNETİMİ VE DENETİMİ

İSTANBUL 2007

T.C.
Yeditepe Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü

**ENDÜSTRİ MESLEK LİSESİ SON SINIF ÖĞRENCİLERİNİN
OKUL EĞİTİMİNİN, İŞLETMELERDEKİ BECERİ EĞİTİMİ
UYGULAMASINA KATKISI**

Erol SAMUR

YÜKSEK LİSANS TEZİ
EĞİTİM YÖNETİMİ VE DENETİMİ

DANIŞMAN
Prof. Dr. Semra ÜNAL

İSTANBUL 2007

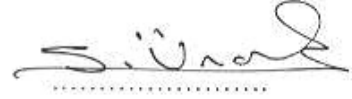
Endüstri Meslek Lisesi Son Sınıf Öğrencilerinin
Okul Eğitiminin, İşletmelerdeki Beceri Eğitimi Uygulamasına Katkısı

Erol SAMUR

ONAY

Jüri:

Danışman : Prof. Dr. Semra ÜNAL

Üye : Prof. Dr. Sefer ADA

Üye : Dr. Mustafa FARSAKOĞLU

ÖNSÖZ

Türkiye de mesleki eğitimin, öğrenciler ve istihdam açısından en önemli unsurlarından birisi olan, işletmede beceri eğitimi uygulamasında öğrencilerin işletmelere katkısının olduğu bir gerçektir.

Araştırmaya konu olan Endüstri Meslek Liseleri beceri eğitimi uygulamasının en yoğun olarak uygulandığı okullardır. Beceri eğitimi uygulaması sırasında öğrencilerin okuldan sanayiye bilgi beceri ve kültürü ne derece taşıyabildikleri merak konusu olmuştur.

Araştırma bu etkileşimde okulun ve işletmelerin beklentilerini ve bulduklarını ortaya koymayı amaçlamaktadır. Elde edilen sonuçlar her iki tarafın beklentilerini tamamen karşılayamadıklarını ancak yine de uygulamanın okul ve işletme açısından olumlu sonuçları olduğunu ortaya koymaktadır. Bu etkileşimin daha faydalı hale getirilmesine yardımcı olacak bir çalışma yapılmıştır.

Çalışmalarım esnasında maddi ve manevi her türlü desteği ile yanımda olan eşim Fatma SAMUR hanımefendiye teşekkür ederim.

Araştırma süresince destekleyici tutumu ve görüşleri ile bana zaman ayırarak yardımlarını esirgemeyen danışmanım Prof. Dr. Semra ÜNAL'A sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Aralık, 2007

Erol SAMUR

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	I
İÇİNDEKİLER.....	II
ÖZET	VIII
ABSTRACT.....	IX
TABLO LİSTESİ	X
BÖLÜM 1 – PROBLEM	1
1.1. PROBLEM DURUMU	1
1.2.PROBLEM CÜMLESİ	3
1.3.ALT PROBLEMLER	3
1.4.DENENCELER	4
1.5.SAYILTILAR.....	5
1.6.SINIRLAMALAR	5
1.7.ARAŞTIRMANIN AMACI	5
1.8.ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ	6
1.9.TANIMLAR.....	6
BÖLÜM 2: İLGİLİ KAYNAKLAR	8
2.1. MESLEKİ VE TEKNİK EĞİTİM	8
2.1.1. Mesleki ve Teknik Eğitimin Tanımı ve Önemi.....	8
2.1.2. Mesleki ve Teknik Eğitimin Gelişimi.....	10
2.1.2.1. Cumhuriyet Öncesi Mesleki ve Teknik Eğitim.....	13
2.1.2.2. Cumhuriyet Sonrası Mesleki ve Teknik Eğitim	15
2.1.3. Mesleki ve Teknik Eğitime Duyulan Gereksinim	19
2.1.4. Dünyada Mesleki ve Teknik Eğitim	22
2.2. ENDÜSTRİYEL MESLEKİ EĞİTİM	25
2.2.1. Erkek Teknik Öğretim Genel Müdürlüğü	26
2.2.2. Erkek Teknik Öğretim Genel Müdürlüğüne Bağlı Okul Türleri.....	28
2.2.3. Endüstri Meslek Liseleri	31
2.3. OKUL SANAYİ İŞBİRLİĞİ.....	33
2.3.1. Okul Sanayi İşbirliğine Duyulan İhtiyaç	34
2.3.2. Okul Sanayi İşbirliğine Dayalı Eğitim Modeli	35
2.3.2. Okul Sanayi İşbirliğine Yönelik Yasalar	36

2.4. MESLEKİ VE TEKNİK EĞİTİMİN TEMEL SORUNLARI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ.....	39
2.4.1. Mesleki ve Teknik Eğitime Yönlendirme.....	40
2.4.2. Okul Eğitiminin Nitelikleri	42
2.4.2.1. Okulda Alan Eğitimi	44
2.4.2.2. Okulda Genel Kültür Eğitimi	45
2.4.3. Endüstri İhtiyacına Göre Eleman Yetiştirme	46
2.4.4. Güncel Meslek Standartlarının Belirlenmesi	48
BÖLÜM 3: METODOLOJİ.....	50
3.1.ARAŞTIRMA YÖNTEMİ	50
3.2.EVREN	50
3.3. ÖRNEKLEM	50
3.4.VERİ TOPLAMA TEKNİKLERİ	51
3.5. ÇÖZÜMLEME YÖNTEMLERİ	51
BÖLÜM 4: BULGULAR.....	53
4.1. ÖĞRENCİ DENEKLERE İLİŞKİN BULGULAR	53
4.1.1. Öğrenci Deneklerin, Kişisel Bilgilerine Ait Bulgular	53
4.1.2. Öğrenci Deneklerin, Bağımsız Değişkenlere Göre Bağımlı Sorulara Verdiği Cevaplara İlişkin Bulgular.....	57
4.1.2.1. Öğrenci Deneklerin Branş Değişkenine İlişkin Bulgular	57
4.1.2.2. Öğrenci Deneklerin, “Beceri Eğitimi Yaptıkları İşletmenin Okudukları Alanla İlgili Olması” Değişkenine İlişkin Bulgular	62
4.1.2.3. Öğrenci Deneklerin, “İşletmelerde Beceri Eğitimi Uygulamasını Yaptıran Eğitim Yetkilisinin, Eğitim Düzeyi” Değişkenine İlişkin Bulgular	64
4.1.2.4. Öğrenci Deneklerin, “Öğretim Programın Öngördüğü İş Ve İşlemlerin Ne Kadarını Gerçekleştirebildikleri” Değişkenine İlişkin Bulgular	67
4.1.2.5. Öğrenci Deneklerin, “İşletmelerin Öğrenci Kabul Etme Nedeni” Değişkenine İlişkin Bulgular.....	72
4.1.2.6. Öğrenci Deneklerin, “Okulda Modern Makine Ve Cihazlarla Karşılaşma Sıklığı” Değişkenine İlişkin Bulgular	74
4.1.2.7. Öğrenci Deneklerin, “Okulda Uygulanan Müfredatın Yeniliklere Açık Olması” Değişkenine İlişkin Bulgular.....	79

4.1.2.8. Öğrenci Deneklerin, “Okulda Aldıkları Branş Eğitimini Bir İşyerinde Çalışmalarını Sağlayacak Yeterlikte Bulmaları” Değişkenine İlişkin Bulgular.....	82
4.1.3. Öğrenci Deneklerin, Bağımlı Sorulara Verdiği Cevapların Frekans, Yüzde, Ortalama ve Standart Sapmasına Göre Dağılımı	85
4.1.4. Öğrenci Deneklerin, Bağımsız Sorulara Branş Değişkenine Göre Verdiği Cevapların Frekans ve Yüzelik Dağılımı.....	87
4.1.5. Öğrenci Deneklerin, Bağımlı Sorulara Branş Değişkenine Göre Verdiği Cevapların Frekans, Ortalama ve Standart Sapmasına Göre Dağılımı	91
4.2. İŞLETMELERE İLİŞKİN BULGULAR	97
4.2.1. İşletmelerin Çalışma Alanı ve Uygulamalarına Ait Bulgular.....	97
4.2.2. İşletme Yetkililerinin, Bağımsız Değişkenlere Göre Bağımlı Sorulara Verdiği Cevaplara İlişkin Bulgular.....	101
4.2.2.1. İşletmelerde Beceri Eğitimi Uygulamasını Yaptıran Eğitim Yetkilisinin, Eğitim Düzeyi Değişkenine İlişkin Bulgular	101
4.2.2.2. Öğrencilerin İletişim Kurabilme Becerilerini Yeterli Bulma Değişkenine İlişkin Bulgular.....	106
4.2.2.3. Öğretim Programın Öngördüğü İş Ve İşlemlerin Ne Kadarını Gerçekleştirebildikleri Değişkenine İlişkin Bulgular	108
4.2.2.4. Öğrencinin Okulda Aldığı Eğitimi İşletmede Ne Düzeyde Kullandığı Değişkenine İlişkin Bulgular.....	112
4.2.2.5. Okulda Uygulanan Müfredatın Yeniliklere Açık Olması Değişkenine İlişkin Bulgular	115
4.2.2.6. Okulda Aldıkları Branş Eğitimini Bir İşyerinde Çalışmalarını Sağlayacak Yeterlikte Bulmaları Değişkenine İlişkin Bulgular	118
4.2.3. İşletme Yetkililerinin, Bağımlı Sorulara Verdiği Cevapların Frekans, Yüzde, Ortalama ve Standart Sapmasına Göre Dağılımı	123
4.2.4. İşletme Yetkililerinin, Bağımsız Sorulara Çalışma Alanı Değişkenine Göre Verdiği Cevapların Frekans ve Yüzelik Dağılımı	125
4.2.5. İşletme Yetkililerinin, Bağımlı Sorulara Çalışma Alanı Değişkenine Göre Verdiği Cevapların Frekans, Ortalama ve Standart Sapmasına Göre Dağılımı	131

4.3. İŞLETME YETKİLİLERİNİN VE ÖĞRENCİ DENEKLERİN BAĞIMLI SORULARA İLİŞKİN GÖRÜŞ FARKLILIKLARI.....	137
BÖLÜM 5: TARTIŞMALAR, SONUÇLAR VE ÖNERİLER.....	145
5.1. TARTIŞMALAR	145
5.1.1. Öğrenci Deneklerle İlgili Tartışmalar.....	145
5.1.1.1. Öğrenci Deneklerin, Kişisel Bilgilerine Ait Tartışmalar	145
5.1.1.2. Öğrenci Deneklerin, Bağımsız Değişkenlere Göre Bağımlı Sorulara Verdiği Cevaplara İlişkin Tartışmalar	148
5.1.1.2.1. Öğrenci Deneklerin Branş Değişkenine İlişkin Tartışmalar	148
5.1.1.2.2. Öğrenci Deneklerin, “Beceri Eğitimi Yaptıkları İşletmenin Okudukları Alanla İlgili Olması” Değişkenine İlişkin Tartışmalar	149
5.1.1.2.3. Öğrenci Deneklerin, “İşletmelerde Beceri Eğitimi Uygulamasını Yaptıran Eğitim Yetkilisinin, Eğitim Düzeyi” Değişkenine İlişkin Tartışmalar	149
5.1.1.2.4. Öğrenci Deneklerin, “Öğretim Programın Öngördüğü İş Ve İşlemlerin Ne Kadarını Gerçekleştirebildikleri” Değişkenine İlişkin Tartışmalar	150
5.1.1.2.5. Öğrenci Deneklerin, “İşletmelerin Öğrenci Kabul Etme Nedeni” Değişkenine İlişkin Tartışmalar	151
5.1.1.2.6. Öğrenci Deneklerin, “Okulda Modern Makine Ve Cihazlarla Karşılaşma Sıklığı” Değişkenine İlişkin Bulgular	152
5.1.1.2.7. Öğrenci Deneklerin, “Okulda Uygulanan Müfredatın Yeniliklere Açık Olması” Değişkenine İlişkin Tartışmalar	153
5.1.1.2.8. Öğrenci Deneklerin, “Okulda Aldıkları Branş Eğitimi Bir İşyerinde Çalışmalarını Sağlayacak Yeterlikte Bulmaları” Değişkenine İlişkin Tartışmalar	154
5.1.1.3. Öğrenci Deneklerin, Bağımlı Sorulara Verdiği Cevapların Frekans, Yüzde, Ortalama ve Standart Sapmasına Göre Dağılımına İlişkin Tartışmalar	154
5.1.1.4. Öğrenci Deneklerin, Bağımsız Sorulara Branş Değişkenine Göre Verdiği Cevapların Frekans ve Yüzdeler Dağılımına İlişkin Tartışmalar	155
5.1.2. İşletmelere İlişkin Tartışmalar	158
5.1.2.1. İşletmelerin Çalışma Alanı ve Uygulamalarına Ait Bulgulara İlişkin Tartışmalar	159

5.1.2.2. İşletme Yetkililerinin, Bağımsız Değişkenlere Göre Bağımlı Sorulara Verdiği Cevaplara İlişkin Tartışmalar	160
5.1.2.2.1. İşletmelerde Beceri Eğitimi Uygulamasını Yaptıran Eğitim Yetkilisinin, Eğitim Düzeyi Değişkenine İlişkin Tartışmalar.....	160
5.1.2.2.2. Öğrencilerin İletişim Kurabilme Becerilerini Yeterli Bulma Değişkenine İlişkin Tartışmalar	161
5.1.2.2.3. Öğretim Programın Öngördüğü İş Ve İşlemlerin Ne Kadarını Gerçekleştirebildikleri Değişkenine İlişkin Tartışmalar.....	162
5.1.2.2.4. Öğrencinin Okulda Aldığı Eğitimi İşletmede Ne Düzeyde Kullandığı Değişkenine İlişkin Tartışmalar	162
5.1.2.2.5. Okulda Uygulanan Müfredatın Yeniliklere Açık Olması Değişkenine İlişkin Tartışmalar	163
5.1.2.2.6. Okulda Aldıkları Branş Eğitimini Bir İşyerinde Çalışmalarını Sağlayacak Yeterlikte Bulmaları Değişkenine İlişkin Tartışmalar	164
5.1.2.3. İşletme Yetkililerinin, Bağımlı Sorulara Verdiği Cevapların Frekans, Yüzde, Ortalama ve Standart Sapmasına Göre Dağılımına İlişkin Tartışmalar	164
5.1.2.4. İşletme Yetkililerinin, Bağımsız Sorulara Çalışma Alanı Değişkenine Göre Verdiği Cevapların Frekans ve Yüzdeler Dağılımına İlişkin Tartışmalar	165
5.1.3. İşletme Yetkililerinin Ve Öğrenci Deneklerin Bağımlı Sorulara İlişkin Görüş Farklılıklarına İlişkin Tartışmalar	168
5.2. SONUÇLAR.....	170
5.2.1. Öğrenci Deneklerle İlgili Sonuçlar	170
5.2.1.1. Öğrenci Deneklerin Kişisel Bilgilerine İlişkin Sonuçlar	170
5.2.1.2. Öğrenci Deneklerin Bağımsız Değişkenlere Göre Bağımlı Sorulara Verdiği Cevaplara İlişkin Sonuçlar	171
5.2.1.2.1 Öğrenci Deneklerin Branş Değişkenine İlişkin Sonuçlar	171
5.2.1.2.2. Öğrenci Deneklerin, “Beceri Eğitimi Yaptıkları İşletmenin Okudukları Bölümle İlgili Olması” Değişkenine İlişkin Sonuçlar	172
5.2.1.2.3. Öğrenci Deneklerin, “İşletmelerde Beceri Eğitimi Uygulamasını Yaptıran Eğitim Yetkilisinin, Eğitim Düzeyi” Değişkenine İlişkin Sonuçlar	172
5.2.1.2.4. Öğrenci Deneklerin, “Öğretim Programın Öngördüğü İş Ve İşlemlerin Ne Kadarını Gerçekleştirebildikleri” Değişkenine İlişkin Sonuçlar	172

5.2.1.2.5. Öğrenci Deneklerin, “İşletmelerin Öğrenci Kabul Etme Nedeni” Değişkenine İlişkin Sonuçlar	173
5.2.1.2.6. Öğrenci Deneklerin, “Okulda Modern Makine Ve Cihazlarla Karşılaşma Sıklığı” Değişkenine İlişkin Sonuçlar	173
5.2.1.2.7. Öğrenci Deneklerin, “Okulda Uygulanan Müfredatın Yeniliklere Açık Olması” Değişkenine İlişkin Sonuçlar	174
5.2.1.2.8. Öğrenci Deneklerin, “Okulda Aldıkları Branş Eğitimini Bir İşyerinde Çalışmalarını Sağlayacak Yeterlikte Bulmaları” Değişkenine İlişkin Sonuçlar.....	178
5.2.1.3. Öğrenci Deneklerin, Bağımlı Sorulara Verdiği Cevapların Frekans, Yüzde, Ortalama ve Standart Sapmasına Göre Dağılımlarına İlişkin Sonuçlar	175
5.2.1.4. Öğrenci Deneklerin, Bağımsız Sorulara Branş Değişkenine Göre Verdiği Cevapların Frekans ve Yüzdeler Dağılımına İlişkin Sonuçlar.....	175
5.2.1.5. Öğrenci Deneklerin, Bağımlı Sorulara Branş Değişkenine Göre Verdiği Cevapların Frekans, Ortalama ve Standart Sapmasına Göre Dağılımına İlişkin Sonuçlar.....	176
5.2.2. İşletmelere İlişkin Sonuçlar.....	178
5.2.2.1. İşletmelerin Çalışma Alanı ve Uygulamalarına Ait Sonuçlar.....	178
5.2.2.2. İşletme Yetkililerinin, Bağımsız Değişkenlere Göre Bağımlı Sorulara Verdiği Cevaplara İlişkin Sonuçlar	179
5.2.2.2.1. İşletmelerde Beceri Eğitimi Uygulamasını Yaptıran Eğitim Yetkilisinin, Eğitim Düzeyi Değişkenine İlişkin Sonuçlar.....	179
5.2.2.2.2. Öğrencilerin İletişim Kurabilme Becerilerini Yeterli Bulma Değişkenine İlişkin Sonuçlar	180
5.2.2.2.3. Öğretim Programın Öngördüğü İş Ve İşlemlerin Ne Kadarını Gerçekleştirebildikleri Değişkenine İlişkin Sonuçlar.....	180
5.2.2.2.4. Öğrencinin Okulda Aldığı Eğitimi İşletmede Ne Düzeyde Kullandığı Değişkenine İlişkin Sonuçlar	180
5.2.2.2.5. Okulda Uygulanan Müfredatın Yeniliklere Açık Olması Değişkenine İlişkin Sonuçlar	181
5.2.2.2.6. Okulda Aldıkları Branş Eğitimini Bir İşyerinde Çalışmalarını Sağlayacak Yeterlikte Bulmaları Değişkenine İlişkin Sonuçlar	181

5.2.2.3. İşletme Yetkililerinin, Bağımlı Sorulara Verdiği Cevapların Frekans, Yüzde, Ortalama ve Standart Sapmasına Göre Dağılımına İlişkin Sonuçlar	182
5.2.2.4. İşletme Yetkililerinin, Bağımsız Sorulara Çalışma Alanı Değişkenine Göre Verdiği Cevapların Frekans ve Yüzelik Dağılımına İlişkin Sonuçlar	182
5.2.2.5. İşletme Yetkililerinin, Bağımlı Sorulara Çalışma Alanı Değişkenine Göre Verdiği Cevapların Frekans, Ortalama ve Standart Sapmasına Göre Dağılımına İlişkin Sonuçlar.....	183
5.2.3. İşletme Yetkililerinin Ve Öğrenci Deneklerin Bağımlı Sorulara İlişkin Görüş Farklılıkları İle İlgili Sonuçlar	185
5.3. ÖNERİLER	187
KAYNAKLAR	189
EKLER	192
ÖZGEÇMİŞ	199

ÖZET

ENDÜSTRİ MESLEK LİSESİ SON SINIF ÖĞRENCİLERİNİN OKUL EĞİTİMİNİN, İŞLETMELERDEKİ BECERİ EĞİTİMİ UYGULAMASINA KATKISI

Endüstrileşme sürecinde meydana gelen hızlı gelişme, toplumu oluşturan diğer sistemler arasında kopukluklara neden olmaktadır. Endüstri ile eğitim sistemi ele alınırsa, endüstride kullanılan teknoloji düzeyi geliştikçe, insan gücünün nitelikleri de değişmektedir. Eğitim sistemi endüstride meydana gelen gelişmelere zamanında uyum sağlamazsa, iki sistem arasında kopukluk meydana gelmekte ve eğitim sisteminde kazandırılan beceriler endüstride geçersiz hale gelmektedir.

Yapılan bu araştırmada endüstri ile eğitim arasında en kuvvetli etkileşimin olduğu Endüstri Meslek Liselerinde uygulanan beceri eğitimi uygulamasında görülen aksaklıkları ve bu uygulama esnasında öğrencilerin, okuldan işletmelere neler götürebildiklerini tespit etmeye çalışılmıştır. Bu amaçla sanayi ve üniversite için iki farklı anket geliştirilmiş ve bu anketler aracılığıyla toplanan veriler yorumlanmaya çalışılmıştır. Araştırma tesadüfî örneklem ile seçilmiş İstanbul ili Beykoz Ümraniye ve Üsküdar ilçelerinde faaliyet gösteren 183 işleme yetkilisi ve aynı bölgede okuyan 253 öğrenci denek üzerinde yapılmıştır. Tanımlayıcı istatistikler kullanılarak öğrenci ve işletmelerin birbirlerini algılayışları değerlendirilmiştir.

Elde edilen sonuçlar genelde öğrencilerin okulda aldıkları eğitimin işletmelere çok fazla olmasa da bir katkısının olduğunu göstermektedir. İşletme yetkilileri öğrencilerin iş hayatına hazırlandıkları görüşündedir. Beceri eğitimi ile ilgilenen eğitim personelinin eğitim seviyesinin yüksekliği öğrencinin işletmeye katkı seviyesini artırmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Beceri eğitimi, Endüstri Meslek Lisesi, okul sanayi işbirliği.

Aralık, 2007

Erol SAMUR

ABSTRACT

SCHOOL EDUCATION OF THE SENIOR CLASS STUDENTS' CONTRIBUTION TO THE APPLICATION OF SKILL EDUCATION AT BUSINESS ENTERPRISES

Rapid development in the process of industrialization leads to disconnection between the systems that make up the society. If industry and education system are taken into consideration , as the level of technology used in industry has improved the qualities of human power change as well. If the education system doesn't accommodate to the developments occurred in industry in time, disconnection occurs between the two systems and the gained skills in education system becomes invalid in industry.

In this research , defectiveness that has been seen in the application of skill education which is performed in Industrial Vocational High Schools where the strongest interaction occurs between the industry and education and what students have taken to the business enterprises from school during this application has been tried to be fixed .For this reason two different surveys have been improved for the industry and the university and the obtained data have been tried to be interpreted in terms of these surveys. The research has been done on 183 business enterprise authorities who work in Beykoz, Ümraniye and Üsküdar, which are the counties of Istanbul, and on 253 experimental students who study at the same region and they have all been chosen by coincidental something. Perception of the student and business enterprises have been evaluated by using defining statistics.

The obtained results usually show that the education children have at school has a contribution to the business enterprises ,although it is not that much. Managing authorities agree that students are getting prepared to the business life. The highness of the level of education of education personnel who deal with the skill education increase the level of students' contribution to the business enterprises.

Key words : Skills Education, Industrial and Vocational High School, School-Industry Cooperation.

Aralık, 2007

Erol SAMUR

TABLO LİSTESİ

Tablo 1: 2006-2007 Öğretim Yılında Erkek Teknik Öğretimde Okul, Öğrenci ve Öğretmen Sayıları.....	31
Tablo 2: 2006 – 2007 Öğretim Yılında Endüstri Meslek Liselerinde Uygulanan Program Türleri	32
Tablo 3: Endüstri Meslek Liselerine ait sayısal veriler.....	33
Tablo 4: Deneklerin Cinsiyet Değişkenine Göre Dağılımı	53
Tablo 5: Deneklerin Okudukları Alan Değişkenine Göre Dağılımı	53
Tablo 6: İşletmelerin okudukları bölümlerle ilişkili olma değişkenine göre dağılım	54
Tablo 7: Eğitim gördükleri işletmelerde beceri eğitimini kimin yaptırdığı değişkenine göre dağılım	54
Tablo 8: Öğrencilerin, öğretim programının öngördüğü iş ve işlemlerin ne kadarını işletmelerde gerçekleştirebildikleri değişkenine göre dağılım	54
Tablo 9: Öğrencilerin eğitim gördükleri işletmelerin neden stajyer kabul ettikleri değişkenine göre dağılımı	55
Tablo 10: Öğrencilerin okulda aldıkları eğitimle öğrendikleri bilgi ve becerileri ne düzeyde kullandıkları değişkenine göre dağılımı	55
Tablo 11: Öğrencilerin okulda aldıkları eğitimde modern makine ve cihazlarla ne sıklıkla karşılaştıkları değişkenine göre dağılımı	55
Tablo 12: Öğrencilerin, okulda uygulanan müfredatın yeniliklere açık olma değişkenine göre dağılımı	56
Tablo 13: Öğrencilerin okulda aldıkları branş eğitimini bir işyerinde çalışmasını sağlayacak yeterlikte bulmaları değişkenine göre dağılımı	56
Tablo 14: Öğrencilerin Branş Değişkenine Göre “II.A.2. Alanım ile ilgili araç gereç ve malzemeyi kullanırım” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.	57
Tablo 15: Öğrencilerin Branş Değişkenine Göre “II.A.5. İş planlaması yaparım” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.	57
Tablo 16: Öğrencilerin Branş Değişkenine Göre “II.A.6. Uygulamaları işlem basamaklarına göre yaparım” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.	58
Tablo 17: Öğrencilerin Branş Değişkenine Göre “II.A.8. Verilen işi doğru yaparım” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları	58

Tablo 18: Öğrencilerin Branş Değişkenine Göre “II.A.10. Malzemeyi israf etmeden etkili kullanırım.” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.....	58
Tablo 19: Öğrencilerin Branş Değişkenine Göre “II.A.11. Alanım ile ilgili uygulamada karşılaşılan problemleri çözerim.” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.....	59
Tablo 20: Öğrencilerin Branş Değişkenine Göre “II.A. 13. Mesleğimin gerektirdiği becerileri uygulayırım.” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.	59
Tablo 21: Öğrencilerin Branş Değişkenine Göre “II.A. 15. Mesleki standartlara uygun resim çizerim.” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.....	60
Tablo 22: Öğrencilerin Branş Değişkenine Göre “II.A. 16. Alanım ile ilgili proje ve resimleri anlarım” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.	60
Tablo 23: Öğrencilerin Branş Değişkenine Göre “II.A. 17. Okulda öğrendiğim bilgileri işyerinde uygulayırım” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.	60
Tablo 24: Öğrencilerin Branş Değişkenine Göre “II.A. 19. İş hayatına hazırlanırım.” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.	61
Tablo 25: Öğrencilerin Branş Değişkenine Göre “II.B. 2. Sorumluluk alabilirim” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları	61
Tablo 26: Öğrencilerin Branş Değişkenine Göre “II.B. 3. İşyerine düzenli devam ederim.” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.	61
Tablo 27: Öğrencilerin Beceri Eğitimi Yaptıkları İşletmenin Okudukları Alanla İlgili Olması Değişkenine Göre “II.A.2. Alanım ile ilgili araç gereç ve malzemeyi kullanırım” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.....	62
Tablo 28: Öğrencilerin Beceri Eğitimi Yaptıkları İşletmenin Okudukları Alanla İlgili Olması Değişkenine Göre “II.A.14. Modern makine ve cihazları kullanırım” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.	62
Tablo 29: Öğrencilerin Beceri Eğitimi Yaptıkları İşletmenin Okudukları Alanla İlgili Olması Değişkenine Göre “II.A.16. Alanım ile ilgili proje ve resimleri anlarım” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.	63
Tablo 30: Öğrencilerin Beceri Eğitimi Yaptıkları İşletmenin Okudukları Alanla İlgili Olması Değişkenine Göre “II.A.17. Okulda öğrendiğim bilgileri işyerinde uygulayırım” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.	63

Tablo 31: Öğrencilerin Beceri Eğitimi Yaptıkları İşletmenin Okudukları Alanla İlgili Olması Değişkenine Göre “II.A. 18. İş güvenliği kurallarına uyarım.” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.....	64
Tablo 32: Öğrencilerin Beceri Eğitimi Yaptıkları İşletmenin Okudukları Alanla İlgili Olması Değişkenine Göre “II.B.2. Sorululuk alabilirim.” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.....	64
Tablo 33: Öğrencilere İşletmelerde Beceri Eğitimi Uygulamasını Yaptıran Eğitim Yetkilisinin, Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre “II.A.4. İş disiplinine uyarım” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.	65
Tablo 34: Öğrencilere İşletmelerde Beceri Eğitimi Uygulamasını Yaptıran Eğitim Yetkilisinin, Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre “II.A.5. İş planlaması yaparım” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.	65
Tablo 35: Öğrencilere İşletmelerde Beceri Eğitimi Uygulamasını Yaptıran Eğitim Yetkilisinin, Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre “II.A.6. Uygulamaları işlem basamaklarına göre yaparım” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.....	65
Tablo 36: Öğrencilere İşletmelerde Beceri Eğitimi Uygulamasını Yaptıran Eğitim Yetkilisinin, Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre “II.B.3. İşyerine düzenli devam ederim.” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.	66
Tablo 37: Öğrencilere İşletmelerde Beceri Eğitimi Uygulamasını Yaptıran Eğitim Yetkilisinin, Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre “II.B. 12. İşyeri dışında, çalışanlarla birlikte sosyal faaliyetlere katılırım” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.....	66
Tablo 38: Öğrencilerin Öğretim Programının Öngördüğü İş Ve İşlemlerin Ne Kadarını Gerçekleştirebildikleri Değişkenine Göre, “II.A.1. Alanım İle İlgili Araç Gereç Ve Malzemeyi Tanırım” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.	67
Tablo 39: Öğrencilerin Öğretim Programının Öngördüğü İş Ve İşlemlerin Ne Kadarını Gerçekleştirebildikleri Değişkenine Göre, “II.A.2. Alanım İle İlgili Araç Gereç ve Malzemeyi Kullanırım” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.....	67
Tablo 40: Öğrencilerin Öğretim Programının Öngördüğü İş Ve İşlemlerin Ne Kadarını Gerçekleştirebildikleri Değişkenine Göre, “II.A.3. Mesleğim ile ilgili teknolojik bilgileri uygularım” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.....	68

Tablo 41: Öğrencilerin Öğretim Programının Öngördüğü İş Ve İşlemlerin Ne Kadarını Gerçekleştirebildikleri Değişkenine Göre, “II.A.8. Verilen işi doğru yaparım” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.	68
Tablo 42: Öğrencilerin Öğretim Programının Öngördüğü İş Ve İşlemlerin Ne Kadarını Gerçekleştirebildikleri Değişkenine Göre, “II.A.9. Zamanı etkili kullanırım.” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.	69
Tablo 43: Öğrencilerin Öğretim Programının Öngördüğü İş Ve İşlemlerin Ne Kadarını Gerçekleştirebildikleri Değişkenine Göre, “II.A.10. Malzemeyi israf etmeden etkili kullanırım.” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.....	69
Tablo 44: Öğrencilerin Öğretim Programının Öngördüğü İş Ve İşlemlerin Ne Kadarını Gerçekleştirebildikleri Değişkenine Göre, “II.A. 13. Mesleğimin gerektirdiği becerileri uygularım.” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.	69
Tablo 45: Öğrencilerin Öğretim Programının Öngördüğü İş Ve İşlemlerin Ne Kadarını Gerçekleştirebildikleri Değişkenine Göre, “II.A.17. Okulda öğrendiğim bilgileri işyerinde uygularım” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.....	70
Tablo 46: Öğrencilerin Öğretim Programının Öngördüğü İş Ve İşlemlerin Ne Kadarını Gerçekleştirebildikleri Değişkenine Göre, “II.A. 18. İş güvenliği kurallarına uyarım” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.....	70
Tablo 47: Öğrencilerin Öğretim Programının Öngördüğü İş Ve İşlemlerin Ne Kadarını Gerçekleştirebildikleri Değişkenine Göre, “II.A.20. Verilen işi standartlara uygun olarak yaparım” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.	71
Tablo 48: Öğrencilerin Öğretim Programının Öngördüğü İş Ve İşlemlerin Ne Kadarını Gerçekleştirebildikleri Değişkenine Göre, “II.B. 2. Sorumluluk alabilirim” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.	71
Tablo 49: Öğrencilerin Öğretim Programının Öngördüğü İş Ve İşlemlerin Ne Kadarını Gerçekleştirebildikleri Değişkenine Göre, “II.B.3. İşyerine düzenli devam ederim” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.....	71
Tablo 50: İşletmelerin Öğrenci Kabul Etme Nedeni Değişkenine Göre, “II.A.4. İş disiplinine uyarım” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.....	72
Tablo 51: İşletmelerin Öğrenci Kabul Etme Nedeni Değişkenine Göre, “II.A.10. Malzemeyi israf etmeden etkili kullanırım” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları. .	72

Tablo 52: İşletmelerin Öğrenci Kabul Etme Nedeni Değişkenine Göre, “II.A.14. Modern makine ve cihazları kullanım” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.	73
Tablo 53: İşletmelerin Öğrenci Kabul Etme Nedeni Değişkenine Göre, “II.A.19. İş hayatına hazırlanırım” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.	73
Tablo 54: İşletmelerin Öğrenci Kabul Etme Nedeni Değişkenine Göre, “II.B. 2. Sorumluluk alabilirim” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.	74
Tablo 55: İşletmelerin Öğrenci Kabul Etme Nedeni Değişkenine Göre, “II.B.4. İş yerinin çalışma saatlerine uyarım.” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.	74
Tablo 56: Öğrencilerin Okulda Modern Makine Ve Cihazlarla Karşılaşma Sıklığı Değişkenine Göre, “II.A.1. Alanım İle İlgili Araç Gereç Ve Malzemeyi Tanırım” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.	75
Tablo 57: Öğrencilerin Okulda Modern Makine Ve Cihazlarla Karşılaşma Sıklığı Değişkenine Göre, “II.A.1. Alanım İle İlgili Araç Gereç Ve Malzemeyi Kullanırım” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.	75
Tablo 58: Öğrencilerin Okulda Modern Makine Ve Cihazlarla Karşılaşma Sıklığı Değişkenine Göre, “II.A.3. Mesleğim İle İlgili Teknolojik Bilgileri Uygularım.” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.	75
Tablo 59: Öğrencilerin Okulda Modern Makine Ve Cihazlarla Karşılaşma Sıklığı Değişkenine Göre, “II.A.10. Malzemeyi israf etmeden etkili kullanım” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.	76
Tablo 60: Öğrencilerin Okulda Modern Makine Ve Cihazlarla Karşılaşma Sıklığı Değişkenine Göre, “II.A.13. Mesleğimin gerektirdiği becerileri uygularım.” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.	76
Tablo 61: Öğrencilerin Okulda Modern Makine Ve Cihazlarla Karşılaşma Sıklığı Değişkenine Göre, “II.A.14. Modern makine ve cihazları kullanım.” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.	77
Tablo 62: Öğrencilerin Okulda Modern Makine Ve Cihazlarla Karşılaşma Sıklığı Değişkenine Göre, “II.A.16. Alanım ile ilgili proje ve resimleri anlarım” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.	77
Tablo 63: Öğrencilerin Okulda Modern Makine Ve Cihazlarla Karşılaşma Sıklığı Değişkenine Göre, “II.A.17. Okulda öğrendiğim bilgileri işyerinde uygularım” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.	77

Tablo 64: Öğrencilerin Okulda Modern Makine Ve Cihazlarla Karşılaşma Sıklığı Değişkenine Göre, “II.B. 4. İş yerinin çalışma saatlerine uyarım.” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.....	78
Tablo 65: Öğrencilerin Okulda Modern Makine Ve Cihazlarla Karşılaşma Sıklığı Değişkenine Göre, “II.B.7. İşyerinin kıyafet kurallarına uyarım” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.	78
Tablo 66: Öğrencilerin Okulda Modern Makine Ve Cihazlarla Karşılaşma Sıklığı Değişkenine Göre, “II.B.9. İşyerinde kendimi ifade ederim” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.	79
Tablo 67: Okulda Uygulanan Müfredatın Yeniliklere Açık Olması Değişkenine Göre, “II.A.5. İş planlaması yaparım” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.....	79
Tablo 68: Okulda Uygulanan Müfredatın Yeniliklere Açık Olması Değişkenine Göre, “II.A.6. Uygulamaları işlem basamaklarına göre yaparım.” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.	80
Tablo 69: Okulda Uygulanan Müfredatın Yeniliklere Açık Olması Değişkenine Göre, “II.A.9. Zamanı etkili kullanırım.” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.....	80
Tablo 70: Okulda Uygulanan Müfredatın Yeniliklere Açık Olması Değişkenine Göre, “II.A.10. Malzemeyi israf etmeden etkili kullanırım.” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.....	80
Tablo 71: Okulda Uygulanan Müfredatın Yeniliklere Açık Olması Değişkenine Göre, “II.A.12. İkaz levhaları ve kullanma talimatlarına uyarım.” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.	81
Tablo 72: Okulda Uygulanan Müfredatın Yeniliklere Açık Olması Değişkenine Göre, “II.A. 14. Modern makine ve cihazları kullanırım.” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.....	81
Tablo 73: Okulda Uygulanan Müfredatın Yeniliklere Açık Olması Değişkenine Göre, “II.A.16. Alanım ile ilgili proje ve resimleri anlarım.” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.....	82
Tablo 74: Öğrencilerin Okulda Aldıkları Branş Eğitimini Bir İşyerinde Çalışmalarını Sağlayacak Yeterlikte Bulmaları Değişkenine Göre, “II.A.7.İşletmedeki diğer birimlerle koordineli olarak çalışırım” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.	82

Tablo 75: Öğrencilerin Okulda Aldıkları Branş Eğitimini Bir İşyerinde Çalışmalarını Sağlayacak Yeterlikte Bulmaları Değişkenine Göre, “II.A. 8. Verilen işi doğru yaparım” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.....	83
Tablo 76: Öğrencilerin Okulda Aldıkları Branş Eğitimini Bir İşyerinde Çalışmalarını Sağlayacak Yeterlikte Bulmaları Değişkenine Göre, “II.A.9. Zamanı etkili kullanırım” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.....	83
Tablo 77: Öğrencilerin Okulda Aldıkları Branş Eğitimini Bir İşyerinde Çalışmalarını Sağlayacak Yeterlikte Bulmaları Değişkenine Göre, “II.A. 10. Malzemeyi israf etmeden etkili kullanırım.” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.....	84
Tablo 78: Öğrencilerin Okulda Aldıkları Branş Eğitimini Bir İşyerinde Çalışmalarını Sağlayacak Yeterlikte Bulmaları Değişkenine Göre, “II.A.17. Okulda öğrendiğim bilgileri işyerinde uyguladım” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.....	85
Tablo 79: Öğrencilerin Okulda Aldıkları Branş Eğitimini Bir İşyerinde Çalışmalarını Sağlayacak Yeterlikte Bulmaları Değişkenine Göre, “II.B.9. İşyerinde kendimi ifade ederim” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.	85
Tablo 80: Öğrencilerin, Okulda Öğrendiği Bilgi Ve Becerileri İşletmedeki Uygulamada Ne Düzeyde Kullandıkları Konusunda Verdiği Cevapların Frekans, Yüzde, Ortalama Ve Standart Sapmasına Göre Dağılımı.	85
Tablo 81: Öğrencilerin, Okulda Aldığı Eğitimin İşletmeye Uyum Ve İletişim Kurabilmeye Katkı Düzeyi Konusunda Verdiği Cevapların Frekans, Yüzde, Ortalama Ve Standart Sapmasına Göre Dağılımı.	86
Tablo 82: Öğrencilerin, “Eğitim gördüğünüz işletmenin okudukları bölümle ilgili mi?” Sorusuna Branş Değişkenine Göre Verdiği Cevapların Frekans ve Yüzdelerik Dağılımı.....	87
Tablo 83: Öğrencilerin, “İşletmede beceri eğitimi uygulamasını size kim yaptırıyor?” Sorusuna Branş Değişkenine Göre Verdiği Cevapların Frekans ve Yüzdelerik Dağılımı.....	88
Tablo 84: Öğrencilerin, “Öğretim programının öngördüğü iş ve işlemlerin ne kadarı işletmede gerçekleştirilebiliyor?” Sorusuna Branş Değişkenine Göre Verdiği Cevapların Frekans ve Yüzdelerik Dağılımı.....	88

Tablo 85: Öğrencilerin, “Beceri eğitimi uygulamasını yaptığınız işletme, sizce neden stajyer kabul ediyor?” Sorusuna Branş Değişkenine Göre Verdiği Cevapların Frekans ve Yüzelik Dağılımı.....	89
Tablo 86: Öğrencilerin, “Okulda aldığımız eğitimle öğrendiğiniz bilgi ve becerileri ne düzeyde kullanıyorsunuz?” Sorusuna Branş Değişkenine Göre Verdiği Cevapların Frekans ve Yüzelik Dağılımı.....	89
Tablo 87: Öğrencilerin, “Okulda aldığımız eğitimde modern makine ve cihazlarla ne sıklıkla karşılaşıyorsunuz?” Sorusuna Branş Değişkenine Göre Verdiği Cevapların Frekans ve Yüzelik Dağılımı.....	90
Tablo 88: Öğrencilerin, “Okulda yeniliklere açık bir müfredat uygulanmakta mıdır?” Sorusuna Branş Değişkenine Göre Verdiği Cevapların Frekans ve Yüzelik Dağılımı.....	90
Tablo 89: Öğrencilerin, “Okulda aldığımız branş eğitimini bir işyerinde çalışmanızı sağlayacak yeterlikte buluyor musunuz?” Sorusuna Branş Değişkenine Göre Verdiği Cevapların Frekans ve Yüzelik Dağılımı.....	90
Tablo 90: Öğrencilerin, Okulda Öğrendiği Bilgi Ve Becerileri İşletmedeki Uygulamada Ne Düzeyde Kullandıkları Konusunda Branş Değişkenine Göre Verdiği Cevapların Frekans, Ortalama ve Standart Sapmasına Göre Dağılımı.....	91
Tablo 91: Öğrencilerin, Okulda Öğrendiği Bilgi Ve Becerileri İşletmedeki Uygulamada Ne Düzeyde Kullandıkları Konusunda Branş Değişkenine Göre Verdiği Cevapların Frekans, Ortalama ve Standart Sapmasına Göre Dağılımı.....	94
Tablo 92: İşletmelerin Çalışma Alanı Değişkenine Göre Dağılımı.....	97
Tablo 93: İşletme Yetkililerinin, İşletmedeki Görevi Değişkenine Göre Dağılımı	97
Tablo 94: İşletmelerdeki Eğitici Personelin Usta Öğreticilik Belgelerinin Olması Değişkenine Göre Dağılımı.....	97
Tablo 95: İşletmelerde Beceri Eğitimini Kimin Yaptırdığı Değişkenine Göre Dağılımı...	98
Tablo 96: Öğrencilerin İletişim Kurabilme Becerilerini Yeterli Bulma Değişkenine Göre Dağılımı.....	98
Tablo 97: Okul Yönetiminin İşletmede Beceri Eğitime Ait Müfredat Programını İşletmeye Vermesi Değişkenine Göre Dağılımı.....	98

Tablo 98: Öğretim Programının Öngördüğü İş Ve İşlemlerin Ne Kadarı İşletmede Gerçekleştirilebildikleri Değişkenine Göre Dağılımı.....	99
Tablo 99: İşletmelerin, Neden Stajyer Kabul Ettikleri Değişkenine Göre Dağılımı	99
Tablo 100: Öğrencilerin Okulda Aldığı Eğitimi İşletmede Ne Düzeyde Kullandıkları Değişkenine Göre Dağılımı	99
Tablo 101: Okulda Yeniliklere Açık Bir Müfredat Uygulanma Değişkenine Göre Dağılımı.....	100
Tablo 102: Öğrencilerin Okulda Aldığı Branş Eğitimini Bir İşyerinde Çalışmalarını Sağlayacak Yeterlikte Bulma Değişkenine Göre Dağılımı	100
Tablo 103: İşletmelerde Beceri Eğitimi Uygulamasını Yaptıran Eğitim Yetkilisinin, Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre, “II.A. 3. Mesleği ile ilgili teknolojik bilgileri uygular.” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.....	101
Tablo 104: İşletmelerde Beceri Eğitimi Uygulamasını Yaptıran Eğitim Yetkilisinin, Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre, “II.A.7. İşletmedeki diğer birimlerle koordineli olarak çalışır” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.....	101
Tablo 105: İşletmelerde Beceri Eğitimi Uygulamasını Yaptıran Eğitim Yetkilisinin, Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre, “II.A.11. Alanı ile ilgili uygulamada karşılaşılan problemleri çözer.” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.....	102
Tablo 106: İşletmelerde Beceri Eğitimi Uygulamasını Yaptıran Eğitim Yetkilisinin, Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre, “II.A.14. Modern makine ve cihazları kullanır” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.....	102
Tablo 107: İşletmelerde Beceri Eğitimi Uygulamasını Yaptıran Eğitim Yetkilisinin, Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre, “II.A.16. Alanı ile ilgili proje ve resimleri anlar.” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.....	103
Tablo 108: İşletmelerde Beceri Eğitimi Uygulamasını Yaptıran Eğitim Yetkilisinin, Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre, “II.B. 1. Kendine güvenir” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.	103
Tablo 109: İşletmelerde Beceri Eğitimi Uygulamasını Yaptıran Eğitim Yetkilisinin, Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre, “II.B. 2. Sorumluluk alabilir” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.	103

Tablo 110: İşletmelerde Beceri Eğitimi Uygulamasını Yaptıran Eğitim Yetkilisinin, Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre, “II.B.6. Üstlerinin verdiği görevleri yerine getirir” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.	104
Tablo 111: İşletmelerde Beceri Eğitimi Uygulamasını Yaptıran Eğitim Yetkilisinin, Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre, “II.B.10. Ekip çalışması yapar” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.....	104
Tablo 112: İşletmelerde Beceri Eğitimi Uygulamasını Yaptıran Eğitim Yetkilisinin, Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre, “II.B.11. İşletmedeki diğer birimlerle iletişim kurar” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.....	105
Tablo 113: İşletmelerde Beceri Eğitimi Uygulamasını Yaptıran Eğitim Yetkilisinin, Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre, “II.B.13. Kendini geliştirmek için gayret gösterir” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.	105
Tablo 114: Öğrencilerin İletişim Kurabilme Becerilerini Yeterli Bulma Değişkenine Göre, “II.A.5. İş planlaması yapar” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.	106
Tablo 115: Öğrencilerin İletişim Kurabilme Becerilerini Yeterli Bulma Değişkenine Göre, “II.A.11. Alanı ile ilgili uygulamada karşılaşılan problemleri çözer.” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.	106
Tablo 116: Öğrencilerin İletişim Kurabilme Becerilerini Yeterli Bulma Değişkenine Göre, “II.A.19. İş hayatına hazırlanır” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.....	107
Tablo 117: Öğrencilerin İletişim Kurabilme Becerilerini Yeterli Bulma Değişkenine Göre, “II.B.4. İş yerinin çalışma saatlerine uyar” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.....	107
Tablo 118: Öğrencilerin İletişim Kurabilme Becerilerini Yeterli Bulma Değişkenine Göre, “II.B. 5. İşyerinde arkadaşlarıyla uyumlu çalışır” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.....	107
Tablo 119: Öğrencilerin İletişim Kurabilme Becerilerini Yeterli Bulma Değişkenine Göre, “II.B.10. Ekip çalışması yapar” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.	108
Tablo 120: Öğrencilerin İletişim Kurabilme Becerilerini Yeterli Bulma Değişkenine Göre, “II.B.11. İşletmedeki diğer birimlerle iletişim kurar” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.	108

Tablo 121: Öğretim Programının Öngördüğü İş Ve İşlemlerin Ne Kadarını Gerçekleştirebildikleri Değişkenine Göre, “II.A.1. Alanı ile ilgili araç gereç ve malzemeyi tanır” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.....	109
Tablo 122: Öğretim Programının Öngördüğü İş Ve İşlemlerin Ne Kadarını Gerçekleştirebildikleri Değişkenine Göre, “II.A.2. Alanı ile ilgili araç gereç ve malzemeyi kullanır.” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.....	109
Tablo 123: Öğretim Programının Öngördüğü İş Ve İşlemlerin Ne Kadarını Gerçekleştirebildikleri Değişkenine Göre, “II.A.3. Mesleği ile ilgili teknolojik bilgileri uygular” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.....	110
Tablo 124: Öğretim Programının Öngördüğü İş Ve İşlemlerin Ne Kadarını Gerçekleştirebildikleri Değişkenine Göre, “II.A.8. Verilen işi doğru yapar” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.	110
Tablo 125: Öğretim Programının Öngördüğü İş Ve İşlemlerin Ne Kadarını Gerçekleştirebildikleri Değişkenine Göre, “II.A.11. Alanı ile ilgili uygulamada karşılaşılan problemleri çözer.” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.....	110
Tablo 126: Öğretim Programının Öngördüğü İş Ve İşlemlerin Ne Kadarını Gerçekleştirebildikleri Değişkenine Göre, “II.B.7. İşyerinin kıyafet kurallarına uyar” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.....	111
Tablo 127: Öğretim Programının Öngördüğü İş Ve İşlemlerin Ne Kadarını Gerçekleştirebildikleri Değişkenine Göre, “II.B.13. Kendini geliştirmek için gayret gösterir.” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.	111
Tablo 128: Öğrencinin Okulda Aldığı Eğitimi İşletmede Ne Düzeyde Kullandığı Değişkenine Göre, “II.A.2. Alanı ile ilgili araç gereç ve malzemeyi kullanır.” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.	112
Tablo 129: Öğrencinin Okulda Aldığı Eğitimi İşletmede Ne Düzeyde Kullandığı Değişkenine Göre, “II.A.6. Uygulamaları işlem basamaklarına göre yapar.” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.	112
Tablo 130: Öğrencinin Okulda Aldığı Eğitimi İşletmede Ne Düzeyde Kullandığı Değişkenine Göre, “II.A.7. İşletmedeki diğer birimlerle koordineli olarak çalışır” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.	113

Tablo 131: Öğrencinin Okulda Aldığı Eğitimi İşletmede Ne Düzeyde Kullandığı Değişkenine Göre, “II.A.13. Mesleğinin gerektirdiği becerileri uygular” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.....	113
Tablo 132: Öğrencinin Okulda Aldığı Eğitimi İşletmede Ne Düzeyde Kullandığı Değişkenine Göre, “II.B.7. İşyerinin kıyafet kurallarına uyar” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.	113
Tablo 133: Öğrencinin Okulda Aldığı Eğitimi İşletmede Ne Düzeyde Kullandığı Değişkenine Göre, “II.B.8. İşyerinin çalışma düzenine uyar” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.	114
Tablo 134: Öğrencinin Okulda Aldığı Eğitimi İşletmede Ne Düzeyde Kullandığı Değişkenine Göre, “II.B.13. Kendini geliştirmek için gayret gösterir” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.....	114
Tablo 135: Okulda Uygulanan Müfredatın Yeniliklere Açık Olması Değişkenine Göre, “II.A.5. İş planlaması yapar” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.....	115
Tablo 136: Okulda Uygulanan Müfredatın Yeniliklere Açık Olması Değişkenine Göre, “II.A. 11. Alanı ile ilgili uygulamada karşılaşılan problemleri çözer.” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.....	115
Tablo 137: Okulda Uygulanan Müfredatın Yeniliklere Açık Olması Değişkenine Göre, “II.A.14. Modern makine ve cihazları kullanır.” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.....	116
Tablo 138: Okulda Uygulanan Müfredatın Yeniliklere Açık Olması Değişkenine Göre, “II.A.15. Mesleki standartlara uygun resim çizer.” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.	116
Tablo 139: Okulda Uygulanan Müfredatın Yeniliklere Açık Olması Değişkenine Göre, “II.A.17. Okulda öğrendiği bilgileri işyerinde uygular.” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.....	116
Tablo 140: Okulda Uygulanan Müfredatın Yeniliklere Açık Olması Değişkenine Göre, “II.B.1. Kendine güvenir.” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.	117
Tablo 141: Okulda Uygulanan Müfredatın Yeniliklere Açık Olması Değişkenine Göre, “II.B.5. İşyerinde arkadaşlarıyla uyumlu çalışır.” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.....	117

Tablo 142: Okulda Uygulanan Müfredatın Yeniliklere Açık Olması Değişkenine Göre, “II.B.9. İşyerinde kendini ifade eder.” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.....	118
Tablo 143: Okulda Uygulanan Müfredatın Yeniliklere Açık Olması Değişkenine Göre, “II.B.11. İşletmedeki diğer birimlerle iletişim kurar.” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.....	118
Tablo 144: Okulda Aldıkları Branş Eğitimini Bir İşyerinde Çalışmalarını Sağlayacak Yeterlikte Bulmaları Değişkenine Göre, “II.A.1. Alanı ile ilgili araç gereç ve malzemeyi tanır.” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.....	119
Tablo 145: Okulda Aldıkları Branş Eğitimini Bir İşyerinde Çalışmalarını Sağlayacak Yeterlikte Bulmaları Değişkenine Göre, “II.A.2. Alanı ile ilgili araç gereç ve malzemeyi kullanır.” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.....	119
Tablo 146: Okulda Aldıkları Branş Eğitimini Bir İşyerinde Çalışmalarını Sağlayacak Yeterlikte Bulmaları Değişkenine Göre, “II.A.3. Mesleği ile ilgili teknolojik bilgileri uygular.” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.....	120
Tablo 147: Okulda Aldıkları Branş Eğitimini Bir İşyerinde Çalışmalarını Sağlayacak Yeterlikte Bulmaları Değişkenine Göre, “II.A.9. Zamanı etkili kullanır.” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.....	120
Tablo 148: Okulda Aldıkları Branş Eğitimini Bir İşyerinde Çalışmalarını Sağlayacak Yeterlikte Bulmaları Değişkenine Göre, “II.A.11. Alanı ile ilgili uygulamada karşılaşılan problemleri çözer.” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.....	121
Tablo 149: Okulda Aldıkları Branş Eğitimini Bir İşyerinde Çalışmalarını Sağlayacak Yeterlikte Bulmaları Değişkenine Göre, “II.A.17. Okulda öğrendiği bilgileri işyerinde uygular.” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.....	121
Tablo 150: Okulda Aldıkları Branş Eğitimini Bir İşyerinde Çalışmalarını Sağlayacak Yeterlikte Bulmaları Değişkenine Göre, “II.B.6. Üstlerinin verdiği görevleri yerine getirir.” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.....	122
Tablo 151: Okulda Aldıkları Branş Eğitimini Bir İşyerinde Çalışmalarını Sağlayacak Yeterlikte Bulmaları Değişkenine Göre, “II.B.8. İşyerinin çalışma düzenine uyar.” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.....	122
Tablo 152: Okulda Aldıkları Branş Eğitimini Bir İşyerinde Çalışmalarını Sağlayacak Yeterlikte Bulmaları Değişkenine Göre, “II.B.13. Kendini geliştirmek için gayret gösterir.” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.....	123

Tablo 153: İşletme Yetkililerinin, Öğrencilerin Okulda Öğrendikleri Bilgi Ve Becerileri İşletmedeki Uygulamada Kullanma Düzeyi İle İlgili Sorulara Verdiği Cevapların Frekans, Yüzde, Ortalama ve Standart Sapmasına Göre Dağılımı.	123
Tablo 154: İşletme Yetkililerinin, Öğrencilerin İşletmelere Uyum Düzeyi İle İlgili Sorulara Verdiği Cevapların Frekans, Yüzde, Ortalama Ve Standart Sapmasına Göre Dağılımı.	125
Tablo 155: İşletme Yetkililerinin, “İşletmedeki göreviniz?” Sorusuna Çalışma Alanı Değişkenine Göre Verdiği Cevapların Frekans ve Yüzdelerik Dağılımı.	126
Tablo 156: İşletme Yetkililerinin, “İşletmenizde beceri eğitimi ile ilgilenen personelin usta öğreticilik belgesi var mı?” Sorusuna Çalışma Alanı Değişkenine Göre Verdiği Cevapların Frekans ve Yüzdelerik Dağılımı.	126
Tablo 157: İşletme Yetkililerinin, “İşletmede beceri eğitimi uygulamasını kim yaptırıyor?” Sorusuna Çalışma Alanı Değişkenine Göre Verdiği Cevapların Frekans ve Yüzdelerik Dağılımı.	127
Tablo 158: İşletme Yetkililerinin, “Öğrencilerin iletişim kurabilme becerilerini yeterli buluyor musunuz?” Sorusuna Çalışma Alanı Değişkenine Göre Verdiği Cevapların Frekans ve Yüzdelerik Dağılımı.	127
Tablo 159: İşletme Yetkililerinin, “Okul yönetimi işletmede beceri eğitimine ait müfredat programını işletmeye verdi mi?” Sorusuna Çalışma Alanı Değişkenine Göre Verdiği Cevapların Frekans ve Yüzdelerik Dağılımı.	128
Tablo 160: İşletme Yetkililerinin, “Öğretim programının öngördüğü iş ve işlemlerin ne kadarı işletmede gerçekleştirilebiliyor?” Sorusuna Çalışma Alanı Değişkenine Göre Verdiği Cevapların Frekans ve Yüzdelerik Dağılımı.	128
Tablo 161: İşletme Yetkililerinin, “İşletmenize neden stajyer kabul ediyorsunuz?” Sorusuna Çalışma Alanı Değişkenine Göre Verdiği Cevapların Frekans ve Yüzdelerik Dağılımı.	129
Tablo 162: İşletme Yetkililerinin, “Öğrenci okulda aldığı eğitimi, işletmede ne düzeyde kullanıyor?” Sorusuna Çalışma Alanı Değişkenine Göre Verdiği Cevapların Frekans ve Yüzdelerik Dağılımı.	129

Tablo 163: İşletme Yetkililerinin, “Okulda yeniliklere açık bir müfredat uygulanmakta mıdır?” Sorusuna Çalışma Alanı Değişkenine Göre Verdiği Cevapların Frekans ve Yüzdeler Dağılımı.	130
Tablo 164: İşletme Yetkililerinin, “Öğrencilerin okulda aldığı branş eğitimini bir işyerinde çalışmalarını sağlayacak yeterlikte buluyor musunuz?” Sorusuna Çalışma Alanı Değişkenine Göre Verdiği Cevapların Frekans ve Yüzdeler Dağılımı.....	130
Tablo 165: İşletme Yetkililerinin, Öğrencilerin, Okulda Öğrendiği Bilgi Ve Beceriyi İşletmelerde Ne Derece Kullandıkları, Konusundaki Sorulara Çalışma Alanı Değişkenine Göre Verdiği Cevapların Frekans, Ortalama Ve Standart Sapmasına Göre Dağılımları	131
Tablo 166: İşletme Yetkililerinin, Öğrencilerin İşletmelere Uyumu Konusundaki Sorulara Çalışma Alanı Değişkenine Göre Verdiği Cevapların Frekans, Ortalama Ve Standart Sapmasına Göre Dağılımları	135
Tablo 167: İşletme Yetkilileri ve Öğrenci Deneklerin “Alanı ile ilgili araç gereç ve malzemeyi tanır.” Sorusuna İlişkin Görüş Farklılıkları.	138
Tablo 168: İşletme Yetkilileri ve Öğrenci Deneklerin “Alanı ile ilgili araç gereç ve malzemeyi kullanır.” Sorusuna İlişkin Görüş Farklılıkları.	138
Tablo 169: İşletme Yetkilileri ve Öğrenci Deneklerin “Mesleği ile ilgili teknolojik bilgileri uygular.” Sorusuna İlişkin Görüş Farklılıkları.	138
Tablo 170: İşletme Yetkilileri ve Öğrenci Deneklerin “İş disiplinine uyar.” Sorusuna İlişkin Görüş Farklılıkları.	138
Tablo 171: İşletme Yetkilileri ve Öğrenci Deneklerin “İş planlaması yapar.” Sorusuna İlişkin Görüş Farklılıkları.	139
Tablo 172: İşletme Yetkilileri ve Öğrenci Deneklerin “Uygulamaları işlem basamaklarına göre yapar.” Sorusuna İlişkin Görüş Farklılıkları.	139
Tablo 173: İşletme Yetkilileri ve Öğrenci Deneklerin “İşletmedeki diğer birimlerle koordineli olarak çalışır.” Sorusuna İlişkin Görüş Farklılıkları.....	139
Tablo 174: İşletme Yetkilileri ve Öğrenci Deneklerin “Verilen işi doğru yapar.” Sorusuna İlişkin Görüş Farklılıkları.	139

Tablo 175: İşletme Yetkilileri ve Öğrenci Deneklerin “Zamanı etkili kullanır.” Sorusuna İlişkin Görüş Farklılıkları.	140
Tablo 176: İşletme Yetkilileri ve Öğrenci Deneklerin “Malzemeyi israf etmeden etkili kullanır.” Sorusuna İlişkin Görüş Farklılıkları.	140
Tablo 177: İşletme Yetkilileri ve Öğrenci Deneklerin “Alanı ile ilgili uygulamada karşılaşılan problemleri çözer.” Sorusuna İlişkin Görüş Farklılıkları.	140
Tablo 178: İşletme Yetkilileri ve Öğrenci Deneklerin “İkaz levhaları ve kullanma talimatlarına uyar.” Sorusuna İlişkin Görüş Farklılıkları.	140
Tablo 179: İşletme Yetkilileri ve Öğrenci Deneklerin “Mesleğinin gerektirdiği becerileri uygular.” Sorusuna İlişkin Görüş Farklılıkları.	141
Tablo 180: İşletme Yetkilileri ve Öğrenci Deneklerin “Modern makine ve cihazları kullanır.” Sorusuna İlişkin Görüş Farklılıkları.	141
Tablo 181: İşletme Yetkilileri ve Öğrenci Deneklerin “Verilen işi standartlara uygun olarak yapar.” Sorusuna İlişkin Görüş Farklılıkları.	141
Tablo 182: İşletme Yetkilileri ve Öğrenci Deneklerin “Kendine güvenir.” Sorusuna İlişkin Görüş Farklılıkları.	141
Tablo 183: İşletme Yetkilileri ve Öğrenci Deneklerin “Sorumluluk alabilir.” Sorusuna İlişkin Görüş Farklılıkları.	142
Tablo 184: İşletme Yetkilileri ve Öğrenci Deneklerin “İşyerinde arkadaşlarıyla uyumlu çalışır.” Sorusuna İlişkin Görüş Farklılıkları.	142
Tablo 185: İşletme Yetkilileri ve Öğrenci Deneklerin “Üstlerinin verdiği görevleri yerine getirir.” Sorusuna İlişkin Görüş Farklılıkları.....	142
Tablo 186: İşletme Yetkilileri ve Öğrenci Deneklerin “İşyerinde kendini ifade eder.” Sorusuna İlişkin Görüş Farklılıkları.	142
Tablo 187: İşletme Yetkilileri ve Öğrenci Deneklerin “Ekip çalışması yapar.” Sorusuna İlişkin Görüş Farklılıkları.	143
Tablo 188: İşletme Yetkilileri ve Öğrenci Deneklerin “İşletmedeki diğer birimlerle iletişim kurar.” Sorusuna İlişkin Görüş Farklılıkları.	143
Tablo 189: İşletme Yetkilileri ve Öğrenci Deneklerin “İşyeri dışında, çalışanlarla birlikte sosyal faaliyetlere katılır.” Sorusuna İlişkin Görüş Farklılıkları.	143
Tablo 190: İşletme Yetkilileri ve Öğrenci Deneklerin “Kendini geliştirmek için gayret gösterir.” Sorusuna İlişkin Görüş Farklılıkları.	143

BÖLÜM – 1

PROBLEM

1.1. PROBLEM DURUMU

Çağımızda teknolojik gelişmeler ve bu gelişmelerin uygulamaya konulduğu endüstri yaşamın bütün boyutlarını etkilemektedir. Teknolojik olanaklarla desteklenen çağdaş endüstri, toplumun en dinamik kuvvetlerinden biridir. Endüstrileşmenin hızlanması toplumdaki kültürel, ekonomik, politik ve eğitim gibi temel sistemleri etkilemektedir. Endüstrileşme sürecinde meydana gelen hızlı gelişme, toplumu oluşturan diğer sistemler arasında kopukluklara neden olmaktadır. Endüstri ile eğitim sistemi ele alınırsa, endüstride kullanılan teknoloji düzeyi geliştikçe, insan gücünün nitelikleri de değişmektedir. Eğitim sistemi endüstride meydana gelen gelişmelere zamanında uyum sağlamazsa, iki sistem arasında kopukluk meydana gelmekte ve eğitim sisteminde kazandırılan beceriler endüstride geçersiz hale gelmektedir (Doğan, Ulusoy, Hacıoğlu, 1997, s.1).

Yirmi birinci yüzyılda tüm çalışanların teknolojiyi anlayabilecek kadar temel becerilere sahip olmaları, ekip halinde çalışabilmeleri, değişikliklere kolayca uyum sağlayabilmeleri, problem çözebilmeleri, iletişim kurabilmeleri gibi yeterliliklere sahip olmaları beklenmektedir. İşte gençlerin 21. yüzyılda sahip olmaları gereken yeterlilikler konusunda mesleki ve teknik eğitim kurumları devreye girmektedir. Ülkemizin ihtiyacı olan kalifiye ara işgücü yetiştirmeyi hedefleyen mesleki ve teknik eğitim kurumları günümüzde bu işlevini tam olarak yerine getirebilmekte midir? Yoksa çağ ve teknolojiyi yakalamakta zorlanan dolayısıyla iş sektöründe kendine yer edinemeyen bir sınıfını ortaya çıkarmaktadır...(Şimşek,1997)

Sanayileşme süreci ile toplumun diğer sistemleri arasındaki etkileşim karşılıklıdır. Endüstri geliştikçe diğer sistemleri etkilediği gibi, diğer sistemlerin gelişmesi için uygun koşullar yaratılırsa endüstrileşme süreci hızlandırılabilir.

Eğitim ve istihdam sektörü arasında her düzeyde ilişkilerin sürdürülmesi gerekir. Eğitimin her kademesi (ilköğretim, ortaöğretim ve yükseköğretim) ile iş hayatı arasında karşılıklı olarak etkileşimin var olması eğitim sistemi, özellikle mesleki ve teknik eğitim için itici bir güç görevi görür. Eğer sanayi dinamik bir yapıya sahip olursa, mesleki ve teknik eğitimin kendisini yenilemesine de olanak sağlar.

İnsanların sonsuz olan ihtiyaçlarını karşılamak için tarihsel olarak birey ve makine arasında sürekli olarak bir etkileşim meydana gelmiştir. Bu etkileşim üretimi artıracak şekilde sonuçlanmıştır. Bugün genel sorun hızla değişen iş hayatının ihtiyaçlarını karşılayacak insan kaynağını yetiştirme sistemini geliştirmektir. Bu yetiştirme sisteminin en önemli ayağını mesleki ve teknik eğitim kurumları oluşturmaktadır. Böyle bir sorumluluğu bulunan mesleki ve teknik eğitim kurumları da bu sorumluluklarının farkında olarak eğitim ğretimi srdrebilmeli ve sistemden mezun ettikleri birey ve öğrencilerin istenilen hedefe ne kadar ulaştıklarının kontrolünü mutlaka bir geribildirim yöntemiyle takip etmelidirler.(Fındıkçı, 1999, s.14).

Mesleki ve teknik liselerde verilen eğitim, iş dünyasının gereksinimlerini karşılamaktan uzaktır. Eğitim kurumları, piyasa koşullarına uygun programlar uygulayamadıkları için işverenler, istihdam ettikleri elemanları yeniden eğitmektedirler. Oysa, mesleki ve teknik eğitimin belirgin amaçlarından biri, çalışma yaşamındaki gelişmeleri yakından izleyerek bunlara uyum sağlayabilecek elemanları yetiştirmektir. Bu da, programların sürekli gncelleştirilmesiyle olanaklıdır. Ne var ki, okulların programları yıllardır ciddi hiçbir değişime uğramamış, yalnızca masa başında verilen kararlarla programlara yeni dersler eklenmiş ya da çıkarılmıştır. Okul-sektör işbirliğiyle, ülke gereksinimlerine daha uygun ve dengeli programlar uygulanabilir. Yıllardır okul ve sanayi arasında etkin işbirliğinin nasıl sağlanabileceği konusunda çalışmalar yapıldığı halde, uygulamalar, istenen noktaya gelememiştir. Yapılması gereken şey, okul-sektör işbirliği konusundaki başarılı uygulamalara dayalı modeller geliştirmek ve bunları yaygınlaştırmaktır. (şimşek,1997).

Türk Milli Eğitiminin amaçları doğrultusunda, sanayi ve endüstrinin ihtiyaı olan kalifiye yetişmiş insan gücünü hazırlamakla yükümlü bulunan Mesleki ve Teknik eğitim kurumlarına çok ciddi sorumluluklar yüklenmiştir.

Sonuç olarak bu araştırmada endüstri meslek lisesi son sınıf ğrencilerinin işletmelerde yaptıkları beceri eğitiminin, onların mesleki gelişimine etkisi incelenecektir. Araştırma sonucunda mesleki ve teknik eğitimde yeni yöntemlerin belirlenmesi ve işletmelerdeki mesleki eğitim uygulamasının yeniden değerlendirilerek, nasıl daha verimli olabileceği konusunda sağlıklı bilgiler ortaya koymak amacıyla yola çıkılmış olacak ve bu konudaki gerçekçi, somut fikirlerin oluşumuna katkı sağlayacaktır.

1.2. PROBLEM CÜMLESİ

Endüstri Meslek Lisesi öğrencilerinin okul eğitiminin, işletmelerde beceri eğitimi uygulamasına katkısı nedir?

1.3. ALT PROBLEMLER

A – Öğrenci Deneklerin Verdikleri Cevaplara Göre;

Endüstri Meslek Lisesi öğrencilerinin okul eğitiminin, işletmelerde beceri eğitimi uygulamasına katkısı;

1. Branş değişkenine göre farklılık göstermekte midir?
2. Beceri eğitimi uygulamasını yaptıkları işletmenin okudukları bölümle ilgili olma değişkenine göre farklılık göstermekte midir?
3. İşletmelerde beceri eğitimi uygulamasını yaptıran eğitim yetkilisinin, eğitim düzeyi değişkenine göre farklılık göstermekte midir?
4. Öğretim programının öngördüğü iş ve işlemlerin ne kadarını gerçekleştirebildikleri değişkenine göre farklılık göstermekte midir?
5. İşletmelerin öğrenci kabul etme nedeni değişkenine göre farklılık göstermekte midir?
6. Okulda modern makine ve cihazlarla karşılaşma sıklığı değişkenine göre farklılık göstermekte midir?
7. Okulda uygulanan müfredatın yeniliklere açık olması değişkenine göre farklılık göstermekte midir?
8. Okulda aldıkları branş eğitimini bir işyerinde çalışmalarını sağlayacak yeterlikte bulmaları değişkenine göre farklılık göstermekte midir?

B – İşletme Yetkililerinin Verdikleri Cevaplara Göre;

Endüstri Meslek Lisesi öğrencilerinin okul eğitiminin, işletmelerde beceri eğitimi uygulamasına katkısı;

1. İşletmelerde beceri eğitimi uygulamasını yaptıran eğitim yetkilisinin, eğitim düzeyi değişkenine göre farklılık göstermekte midir?
2. Öğrencilerin iletişim kurabilme becerilerini yeterli bulma değişkenine göre farklılık göstermekte midir?
3. Öğretim programının öngördüğü iş ve işlemlerin ne kadarını gerçekleştirebildikleri değişkenine göre farklılık göstermekte midir?

4. Öğrencinin okulda aldığı eğitimi işletmede ne düzeyde kullandığı değişkenine göre farklılık göstermekte midir?

5. Okulda uygulanan müfredatın yeniliklere açık olması değişkenine göre farklılık göstermekte midir?

6. Okulda aldıkları branş eğitimini bir işyerinde çalışmalarını sağlayacak yeterlikte bulmaları değişkenine göre farklılık göstermekte midir?

1.4. DENENCELER

A – Öğrenci Deneklerin Verdikleri Cevaplara Göre;

Endüstri Meslek Lisesi öğrencilerinin okul eğitiminin, işletmelerde beceri eğitimi uygulamasına katkısı;

1. Branş değişkenine göre farklılık göstermektedir.
2. Beceri eğitimi uygulamasını yaptıkları işletmenin okudukları bölümle ilgili olma değişkenine göre farklılık göstermektedir.
3. İşletmelerde beceri eğitimi uygulamasını yaptıran eğitim yetkilisinin, eğitim düzeyi değişkenine göre farklılık göstermektedir.
4. Öğretim programının öngördüğü iş ve işlemlerin ne kadarını gerçekleştirebildikleri değişkenine göre farklılık göstermektedir.
5. İşletmelerin öğrenci kabul etme nedeni değişkenine göre farklılık göstermektedir.
6. Okulda modern makine ve cihazlarla karşılaşma sıklığı değişkenine göre farklılık göstermektedir.
7. Okulda uygulanan müfredatın yeniliklere açık olması değişkenine göre farklılık göstermektedir.
8. Okulda aldıkları branş eğitimini bir işyerinde çalışmalarını sağlayacak yeterlikte bulmaları değişkenine göre farklılık göstermektedir.

B – İşletme Yetkililerinin Verdikleri Cevaplara Göre;

Endüstri Meslek Lisesi öğrencilerinin okul eğitiminin, işletmelerde beceri eğitimi uygulamasına katkısı;

1. İşletmelerde beceri eğitimi uygulamasını yaptıran eğitim yetkilisinin, eğitim düzeyi değişkenine göre farklılık göstermektedir.
2. Öğrencilerin iletişim kurabilme becerilerini yeterli bulma değişkenine göre farklılık göstermektedir.

3. Öğretim programının öngördüğü iş ve işlemlerin ne kadarını gerçekleştirebildikleri değişkenine göre farklılık göstermektedir.

4. Öğrencinin okulda aldığı eğitimi işletmede ne düzeyde kullandığı değişkenine göre farklılık göstermektedir.

5. Okulda uygulanan müfredatın yeniliklere açık olması değişkenine göre farklılık göstermektedir.

6. Okulda aldıkları branş eğitimini bir işyerinde çalışmalarını sağlayacak yeterlikte bulmaları değişkenine göre farklılık göstermektedir.

1.5. SAYILTILAR

1. Seçilen örneklem evreni temsil edebilecek büyüklükte olduğundan araştırma güvenilirdir.

2. Anket uygulamalarına endüstri meslek liselerinin son sınıfında olup işletmelerde meslek eğitimi uygulamasına katılan öğrenciler ile işletmelerine stajyer kabul eden işyeri yetkilileri cevaplarında samimi ve gönüllüdürler.

3. Uygulanan anket formunun geçerlik ve güvenilirlik çalışması yapılmıştır.

1.6. SINIRLAMALAR

1. Bu araştırma, 2006–2007 eğitim öğretim yılında endüstri meslek lisesi son sınıf öğrencilerinden işletmelerde meslek eğitimi uygulamasına katılanlar ile sınırlandırılmıştır.

2. Bu araştırma, araştırmaya katılacak olan gönüllü işletme yetkililerinin görüşleri ile sınırlandırılmıştır.

3. Araştırma anketteki sorulara verilen cevaplarla sınırlandırılmıştır.

4. Araştırma ulaşılabilirlik açısından Beykoz, Ümraniye ve Üsküdar ilçelerindeki endüstri meslek lisesi son sınıf öğrencileri ile sınırlandırılmıştır.

5. Araştırma ulaşılabilirlik açısından Beykoz, Ümraniye ve Üsküdar ilçelerindeki işletmesine stajyer kabul eden işletmeler ile sınırlandırılmıştır.

1.7. ARAŞTIRMANIN AMACI

Bu araştırmanın amacı, Mesleki Eğitim Kanunu ve ilgili yönetmelikler gereğince; öğrencilerin ve işletme yetkililerinin görüşlerinden faydalanılarak, okulda alınan teorik

eğitimin, işletmede beceri eğitimi uygulamasına katkı düzeyini belirlemek ve bu konuda yararlı öneriler sunabilmektir.

1.8. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ

Bu araştırmanın önemini şu şekilde belirtmek mümkündür.

1. Nitelikli insan gücünün yetiştirilmesi konusunda, okulda alınan teorik eğitimle, işletmede beceri eğitimi uygulamasının daha düzenli ve etkin bir hal almasına katkıda bulunacaktır.

2. İşletmelerde beceri eğitimi uygulaması sırasında karşılaşılan zorlukların giderilmesi konusunda yardımcı olacaktır.

3. İleriki yıllarda yapılacak işletmelerde beceri eğitimi uygulamalarında, eğitimin sağlıklı bir şekilde sürdürülebilmesi için okullarda nasıl bir yol izleneceği konusunda fayda sağlayacaktır.

1.9. TANIMLAMALAR

Mesleki ve Teknik Eğitim: Milli eğitim sisteminin bütünlüğü içinde endüstri, tarım ve hizmet sektörleriyle birlikte her türlü mesleki ve teknik eğitim hizmetlerinin planlanması, araştırılması, geliştirilmesi, organizasyonu ve eşgüdümü ile yönetim denetim ve öğretim etkinliklerinin bütünüdür (Doğan, Ulusoy, Hacıoğlu, 1997, s.3).

Mesleki ve Teknik Eğitim Okul ve Kurumları: Mesleki ve teknik eğitim alanında, diplomaya götüren orta öğretim kurumları ile belge ve sertifika programlarının uygulandığı her tür ve derecedeki örgün ve yaygın eğitim-öğretim kurumlarıdır (Mesleki Eğitim Kanunu,1986,s.1).

Öğrenci: İşletmelerde, mesleki ve teknik eğitim okul ve kurumlarında örgün eğitim görenler (Mesleki Eğitim Kanunu,1986,s.1).

Eğitici Personel: Mesleki yeterliğe sahip, öğrencilerin iş yerindeki eğitiminden sorumlu, iş pedagojisi eğitimi almış, mesleki eğitim yöntem ve tekniklerini bilen ve uygulayan kişi.

İşletmelerde Mesleki Eğitim: Mesleki ve teknik eğitim okul ve kurumları öğrencilerinin beceri eğitimlerini işletmelerde, teorik eğitimlerini ise mesleki ve teknik

eğitim okul ve kurumlarında veya işletme ve kurumlarca tesis edilen eğitim birimlerinde yaptıkları eğitim uygulamalarıdır (Mesleki Eğitim Kanunu,1986,s.1).

İşletme: Her türlü mal ve hizmet üreten kamu ve özel kurum, kuruluş ve işyerleri (Mesleki Eğitim Kanunu,1986,s.1).

Usta Öğretici: Ustalık yeterliğini kazanmış; aday çırak, çırak, kalfa ile mesleki ve teknik eğitim okul ve kurumları öğrencilerinin iş yerindeki eğitiminden sorumlu, mesleki eğitim tekniklerini bilen ve uygulayan kişidir (Mesleki Eğitim Kanunu,1986,s.1).

Meslek Alanı: Ortak özelliklere sahip birden fazla meslek dalını içeren; bilgi, beceri, tutum, davranış ve istihdam olanağı sağlayan alan (Mesleki Eğitim Kanunu,1986,s.1).

Meslek Dalı: Bir meslek alanı içinde yer alan ve belirli konularda uzmanlaşmaya yönelik bilgi, beceri, tutum, davranış gerektiren ve istihdam olanağı sağlayan iş kollarından her birisidir (Mesleki Eğitim Kanunu,1986,s.1).

BÖLÜM – 2

İLGİLİ KAYNAKLAR

2.1. MESLEKİ VE TEKNİK EĞİTİM

Ülkelerin gelişmesinde ve kalkınmasında sanayileşmenin temel unsuru olan bilgi, beceri ve iş alışkanlıklarına sahip yüksek verimi gerçekleştirecek kalifiye insan gücünün yetiştirilmesi gerekmektedir. Kalifiye elemanların bilgi ve becerisi, ekonomik başarının temelidir. Meslek eğitimi özellikle iki amaca yöneliktir. Bir tarafta genç insanlara başarılı bir meslek yolu hazırlamak, diğer yandan ekonomiye vasıflı eleman yetiştirmektir. Günümüzde, hızlı teknolojik değişme ve dünya düzeyindeki yapılaşma değişiminde Mesleki Teknik Eğitimin öneminin çok büyük olduğu herkes tarafından bilinen ve söylenen gerçektir.

Geleceğimizin teminatı olan gençlerimizin ilgi, istidat ve kabiliyetlerini geliştirecek, gerekli bilgi, beceri, davranışlar ve birlikte iş görme alışkanlığı kazandırmak suretiyle hayata hazırlanmasında ve Ülkemizin kalkınmasında en önemli unsur haline gelmesinde Endüstriyel Mesleki Teknik Eğitim veren Teknik Öğretim Okullarının önemi çok büyüktür.

Bilim ve teknolojideki gelişmelere paralel olarak hızla gelişen endüstrimizin ihtiyaç duyduğu teknik insan gücünün yetiştirilmesi amacıyla Endüstriyel Teknik Öğretim Okulları eğitim ve öğretim vermektedir.

2.1.1. Mesleki ve Teknik Eğitimin Tanımı ve Önemi

Genel anlamda mesleki eğitim, belirli bir mesleğin gerektirdiği bilgi, beceri ve davranışları kazandırmaya yönelik etkinlikler olarak tanımlanmaktadır.

Mesleki ve teknik eğitim genel anlamda “bireysel ve toplumsal yaşam için zorunlu olan belirli bir mesleğin gerektirdiği bilgi beceri ve pratik uygulama yeteneklerini kazandırarak bireyi zihinsel, duygusal, sosyal, ekonomik ve kişisel yönleri ile dengeli biçimde geliştirme sürecidir”(Alkan, Doğan, Sezgin,1996, s.3).

Mesleki eğitim, bireye yaşamını kazanması için belirli bir meslek alanına ilişkin

bilgi beceri ve alışkanlıkları kazandıran ve bireyin kabiliyetlerini çeşitli yönleri ile geliştiren eğitim sürecidir(Gürol, 1997, s.12).

Milli eğitim sisteminin bütünlüğü içinde endüstri, tarım ve hizmet sektörleriyle birlikte her türlü mesleki ve teknik eğitim hizmetlerinin planlanması, araştırılması, geliştirilmesi, organizasyonu ve eşgüdümü ile yönetim, denetim ve öğretim etkinliklerinin bütünü(Alkan, Doğan, Sezgin,1996, s.7).

Mesleki ve teknik eğitim işle fert arasındaki uyumu sağlayan bir süreçtir(Sezgin, 1994, s.4).

Eğitimin temel amacı bireyi mümkün olan en yüksek mükemmeliyet düzeyine ulaştırmaktır. Bu nedenle de, her türlü eğitim programı bu temel amaç doğrultusunda işlevsel olmak durumundadır. Bu açıdan mesleki ve teknik eğitiminde temel amacının da bireyi, mesleki ilgi ve gereksinimini güdüleme faktörü olarak kullanarak bütünüyle eğitmek olması gerekir.

Mesleki ve teknik eğitim bireyi etken bir yaşama hazırladığına göre insan kaynaklarını yararlı toplumsal amaçlar için değerlendirmekte ve bu yolla kültürel, ekonomik, bireysel gelişmeye hizmet etmektedir. Demokratik bir ortamda gençleri yaşama hazırlamada mesleki ve teknik eğitimin esas aldığı üç ana hedef vardır;

- 1- Uygun öğrenme ortamını sağlamak,
- 2- Gerekli becerileri geliştirmek,
- 3- İstenilen davranışları oluşturmak (Alkan, Doğan, Sezgin,1996, s.10).

Gelişmişlik düzeyi ne olursa olsun bütün ülkelerin iş hayatında mesleki ve teknik eğitimin önemi artarak devam etmektedir. Mesleki ve teknik eğitimin iş dünyasının talep ve ihtiyaçlarına cevap verebilmesi için sanayi, ticaret ve hizmet sektörleri ile çok yakın bir ilişki ve işbirliği içerisinde bulunulması kaçınılmazdır. Özellikle meslek yüksekokullarında yapılan eğitimin iş dünyasının taleplerini karşılamaında eğitim programlarının sürekli olarak güncelliğini koruması ve öğretim elemanlarının yeterli piyasa tecrübesine sahip olması özel bir önem arz etmektedir.

Türk sanayinde nitelikli insan gücü ihtiyacı, uluslararası rekabet gücü kazanma çabası içerisindeki Türk ekonomisi bakımından çok önemli bir konudur. Dışa açık ekonomi politikası, işgücünün nitelik ve verim düzeyinin yükseltilmesini, bu da nitelikli insan gücünün yetiştirilerek ekonomik kalkınmayı destekleme ve hızlandırma görevinin yerine getirilmesini gerekli kılmaktadır(TİSK, 1997, s.11).

Çağımızda bir ülke ekonomisinin uluslar arası piyasalarda sahip olduğu konum, sunduğu ürün ve hizmetlerin kalitesi ile doğrudan ilişkilidir. Ürün ve hizmetlerin kalitesi ise, üretimden pazarlamaya kadar görev alan personelin eğitim ve kalifiye eleman olmaları ile yakından bağlantılıdır. Bu da iş piyasası ile mesleki eğitim arasındaki doğrudan ve zorunlu ilişkiyi ortaya çıkarmaktadır. Aynı zamanda işletmelerin rekabet gücü açısından vazgeçilmez bir faktör haline gelen mesleki eğitimin önemi, 21. yüzyılın işletmelerinde daha belirgin bir görünüm kazanacaktır(Demir, 2003, s.10, Alıntı, Karakuçak,1992, s.1).

Türkiye'nin, en önemli avantajı genç nüfusedir. Ancak bu avantajın bir dezavantaja dönüşmemesi için, iyi yönlendirilmesi, nitelikli işgücüne dönüşmesi gerekmektedir. Aksi takdirde, nitelsiz işgücünün yarattığı büyük bir işsizler ordusu ile karşı karşıya kalırız.

2.1.2. Mesleki ve Teknik Eğitimin Gelişimi

Bu günkü mesleki ve teknik eğitim insanın binlerce yıllık çalışma ve deneyiminin doğal sonucudur. İş insanın temel gereksinimlerini karşılamada araç olduğundan çalışmayı öğrenme onun doğuşundan beri üzerinde durduğu bir olgudur. Eğitim ve iş ilişkisi ilkel çağlardan beri süregelmeyle beraber bu ilişki değişik biçimlerde oluşmuş ve çeşitli aşamalardan geçerek sürekli gelişme göstermiştir. Sonuçta mesleki ve teknik eğitim kuram ve uygulama yönünden geniş ve kapsamlı bir anlam kazanmıştır(Alkan, Doğan, Sezgin,1996, s.29).

Sanayileşme süreci ile toplumun sosyal, ekonomik, eğitsel alt sistemleri arasında yakın ilişkiler mevcuttur. Endüstri, ürettiği mal ve hizmeti uluslar arası piyasalarda satabilmesi ve rekabet edebilmesi için sürekli olarak kendisini yenilemesi gerekir. Endüstri toplumun dinamik güçlerinden biridir. Eğitimin, özellikle mesleki ve teknik eğitimin, sanayi ile yakın temasta olması, mesleki ve teknik eğitimin kendisini yenilemesine olanak sağlamaktadır(Doğan, Ulusoy, Hacıoğlu, 1997, s.18).

Eğitim, başlangıçta ailenin sorumluluğunda ana ve baba tarafından çocuğa uygulanan bir süreç olmuştur. Uzun yıllar çocukların eğitimi bu şekilde yürütülmüştür. Sonraları değişen toplumsal koşullar nedeni ile “ailede mesleki eğitim” yerini başka kurumlara bırakmıştır. Bu durum çıraklık sisteminin gelişmesine yol açmıştır. Çıraklık

sisteminin geliştirilmesiyle de eğitim iş ve aile dışında bir kuruluş tarafından bir araya getirilmiştir(Alkan, Doğan, Sezgin,1996, s.30).

Bu eğitim süreci de zamanla gelişmekte olan toplumun gereksinimleri, üretim süreçleri, bilim ve teknoloji alanında görülen eğitim sorunlarını karşılamakta yetersiz kalmıştır. Özellikle endüstriyel devrim nedeni ile mesleklerin çoğalması, kaliteli teknisyen ve yarı vasıflı operatör gereksiniminin artması çıraklık sisteminin dışında, çeşitli mesleki ve teknik eğitim sistemlerinin geliştirilmesini gerektirmiştir(Alkan, Doğan, Sezgin,1996, s.30).

Mesleki ve teknik eğitim herkesin yararlanmasına açık tutulmalıdır. Zamanla mesleki ve teknik eğitimin sanayinin işgücü ihtiyacının yetiştirilmesindeki önemi anlaşılmıştır. Sanayi üretken, titiz ve verilen işi standardına uygun yapabilen elemanlar istemiştir. Eğitim bu taleplere cevap verebilen insanların yetiştirilmesine yönelmiştir. Bu anlayışla üç temel prensip benimsenmiştir;

a – Eğitim sadece okulda yapılır

b – Eğitim amacı sanayinin isteklerine uygun insan yetiştirmektir

c – Eğitimde eleme yöntemi uygulanır, başaramayan devre dışı kalır.

Gelişmiş ülkelerde okul ve sanayi destekli programlar daha fazla ilgi görmektedir. Bu sistemde eleme söz konusu değildir. Herkes yaralı olabileceği alana yönlendirilmektedir(Binici, Arı, 2006).

Mesleki ve teknik eğitimin dayandığı kuramsal esasları ve uygulamaları etkileyen başlıca etmenler üretim sistemleri ve eğitim kavramlarıdır. Üretim sistemleri iş ve ticaret alanını etkileyerek toplumda yeni düzenlemelere neden olmaktadır. Eğitim kavramındaki gelişmeler ve bilimsel eğitim hareketleri eğitime yeni anlamlar, yöntemler ve yapılar getirmektedir(Alkan, Doğan, Sezgin,1996, s.30).

Uygarlığın gelişmesinde mesleki yaşamı ve toplumsal yapıyı doğrudan etkilemesi nedeniyle üretim sistemlerinin ana çizgileri ile tanınması mesleki ve teknik eğitim açısından gereklidir. Bu güne değin geliştirilmiş başlıca üretim sistemleri: 1) Aile, 2) El sanatları, 3) Lonca, 4) Ev işletmesi, 5)Fabrika, 6) Otomasyon ve 7) Sibernasyon olarak sınıflandırılmaktadır. Bunların her birinin özgün nitelikleri dolayısı ile meslekler dünyasını etkileme biçimi farklıdır(Alkan, Doğan, Sezgin,1996, s.31).

Aile sistemi, insanoğlunun sosyal yaşamında geliştirdiği ilk üretim türüdür. Bu sistemde meslek ailede bireyden bireye devredilmektedir. Mesleklerin devamı, bilgi ve beceriler aile içerisinde kuşaktan kuşağa aktarılarak sağlanmaktadır.

El sanatları sisteminde, 16. yüzyıla kadar toplunda görülen organize gelişmenin neticesinde üç kademeli bir sistem geliştirilmiştir. Bu çıraklık, kalfalık ve ustalık aşamalarından oluşan bir meslek yapısıdır. Çıraklık, ilk organize öğretim sistemlerinden olup, bireyi üretici ve iyi vatandaş olarak yetiştirmeyi amaçlamaktadır. Sistem deneme-yanılma yöntemini uygulamakta, taklidi esas almakta ve önceden saptanmış sonuçlara ulaşmaya çalışmaktadır.

Bir tür üretim sistemi olan loncalar tüccar ve sanatkarların mensuplarını karşılıklı koruma amacı ile geliştirdikleri organizasyonlardır. Ustalara arasında eşitlik sağlamak ve toplumda ekonomik güç meydana getirmek olmak üzere iki temel amacı vardır. Ortaçağda, çalışanlara tek eğitim olanağı sağlayan bu kuruluşlar üretim yanında dini, ahlaki ve sosyal yardım alanlarında da aktif rol oynamaktaydılar(Alkan, Doğan, Sezgin,1996, s.32).

16. yüzyılda zirveye ulaşan ev işletmeleri sistemi uzun süre “Lonca” ve “Fabrika” sistemleri ile birlikte etkinlik göstermiştir. Çalışanlar ve işverenler ayrı bire grup oluşturmaktadır. Aralarındaki ilişki sadece para karşılığı olmaktadır. Sermaye sahibi üretime parası ile, çalışan ise emeği ile katılmaktadır. Makine ve takımlar sermaye sahibince, hammadde işveren tarafından sağlanmaktadır. Aile üyelerinin de katılımı ile evde üretilen ürün, işverene bedeli karşılığında verilmektedir.

Sermaye sahiplerinin çalışanları ev üretiminden daha verimli bir çalışma ortamına sokma çabaları fabrika sisteminin gelişmesine yol açmıştır. Bu sistemde üretim, bina, takım ve makineler sermaye sahibinin kontrolü altına girmiştir. Sistemde verimi artırmak amacıyla, işçiler uzmanlık alanında çalıştırılmaktadır. Sanatkâr bağımsızlığını kaybederek, yevmiyeli işçi durumuna girmiştir. (Alkan, Doğan, Sezgin,1996, s.35).

Birinci endüstriyel devrim olarak nitelendirilen “Fabrika Üretim Sistemi” sonraki teknolojik gelişmelerle yerini otomasyona bırakmıştır. Otomatik işlemler yoluyla seri üretim yapma anlamına gelen otomasyon, duyuşsal ve devinsel becerilerle yapılan işleri otomatik olarak yapan ve bunları yaparken insana gereksinim göstermeyen mekanizma sistemi anlamında bir üretim düzenidir.

Otomasyonun ulaştığı tam otomatik, bağımsız makine aşaması saybernasyonda tam otomatik makinelerin bilgisayarlarla bir sistem bütünlüğü içinde bir araya getirilmesi aşamasına ulaşmaktadır. Bu üretim yapısında insan beyninin bazı işlevleri elektronik cihazlara gördürülmektedir. İş ve meslek yapısında büyük değişimlere yol açan saybernasyonun üretim, istihdam, sosyo-ekonomik kavramlar ve teknik eğitim üzerinde

köklü etkileri olmuştur(Alkan, Doğan, Sezgin,1996, s.35).

2.1.2.1. Cumhuriyet Öncesi Mesleki ve Teknik Eğitimi

Anadolu'nun Türkleşmeye başlamasından sonra ortaya çıkan sosyo-ekonomik şartların gereği olarak esnaf ve sanatkârların dayanışması sonucunda 12. yy. sonlarına doğru Ahilik teşkilatı kurulmuştur.

Ahilik, 13. yüzyılda Anadolu'da yaşayan Türklerin, esnaf ve sanatkârlarının birliğini, çalışma esas ve usullerini teşkil eden, sosyo-ekonomik bir kurumdur(<http://www.dallog.com/kurumlar/ahilik.htm>).

Ahilik teşkilatında, öğretmen ahi ve piri denilen öğreticiler vardır. Bunlar teşkilata yeni giren üyelere törenlerde, dinin esaslarını, okuma yazma, terbiye, kurum düzeni ve geleceği hakkında bilgiler verirken, bir yandan da onlara askerlik öğretir ve beden eğitimi yaptırır. Teşkilatın koyduğu kurallara uymayan esnafa, dükkanların kapatılması, onlara selam ve yardımlaşmanın kesilmesi gibi çeşitli cezalar uygulanırdı. Ahilikte ehliyet dereceleri ve bu derecelerden birini kazanmanın yolları belirtilmiştir. Gösterilen ölçülere uygun düşmeyen herhangi bir dereceyi elde etmek imkansızdır. Söz konusu ehliyet dereceleri, çırak, kalfa, üstat ve üstatlar üstadından ibarettir.

Herhangi bir ehliyet derecesine mensup kimselerin görevleri yönetmeliklerde (fütüvvetnameler) tespit edilmiştir. Çırağın 740 maddeden oluşan yönetmeliğin 124 maddesini öğrenmesi, üstadın sözlerini dinlemesi, iyi ahlakı ile kendisini şehir halkına tanıtmaya, temiz giyinmesi vb. görevleri yönetmeliklerde yer almaktadır(Demir, 2003, s.13).

Ehliyet derecelerinden birinden diğerine geçiş, törenlerle olurdu. Bu törenlerde derece değiştiren kimselere tuzlu su içirilir, peştamal kuşatılırdı. Bu tür törenler eğitici ve birleştirici fonksiyonuna inanıldığı için yüzyıllar boyu sürdürülmüştür. (Demir, 2003, s.13)

Ahi örgütlerinin işlevini yitirmesi ile lonca teşkilatları kurulmuş, bu da mesleki ve teknik eğitimde yeni bir devrin başlangıcı olmuştur.

Loncalardaki temel ilişki usta-çırak ilişkisiydi. Genç yaşta işe başlayan çırak, ustalarının gözetimi ve katı disiplini altında, zanaatın kuşaktan kuşağa aktarılan inceliklerini öğrenirdi. Bir lonca ustasının yetiştirdiği çırakları kalfalığa terfi ettirmesi, ancak lonca yönetim kurulunun onayıyla mümkün olurdu. Loncaların en önemli işlevi olan denetim de ancak yüz yüze ilişkilerle yürütülüyordu. Loncanın temelindeki bu hiyerarşik

ilişki, örgütün her düzeyine yansımıştı. Her meslek dalındaki ustalar kendi aralarından bir kişiyi lonca kurallarını uygulamak ve devletle olan ilişkileri yürütmek üzere kethüda seçerlerdi. Eğer bir grup usta bağlı oldukları loncadan ayrılarak yeni bir lonca kurmak isterlerse, bir kethüda seçerek yerel yargı işlerinden sorumlu kadıya başvururlardı. Lonca ustalarının bir kethüdayı yeniden seçmeleri de mümkündü. Ayrıca her loncanın başında, loncanın dinsel temsilcisi konumunda ve yönetim işleriyle uğraşmayan bir şeyh bulunurdu. Kentteki bütün kethüdaların üzerinde ise şehir kethüdası yer alırdı. Şehir kethüdası kentin diğer ileri gelenleriyle birlikte kenti ve kent çalışanlarını devlete karşı temsil ederdi(Pamuk, 2006).

Lonca hiyerarşisinde kethüdadadan sonra gelen ve loncanın işlerini yürüten üyeye yiğitbaşı denirdi. Deneyimli lonca üyeleri arasından seçilen yiğitbaşı, gerektiğinde kethüdanın görevlerini üstlenirdi. Yiğitbaşı, loncaya gerekli olan hammaddeleri piyasadan sağlar, bunları ustalara dağıtır, üretilen malların loncanın kalite standartlarına uygunluğunu denetler ve bu malları diğer loncalara veya dükkânlara teslim ederdi. Bu tür işlerde yeni ustalar arasından seçilen ve ehl-i hibre adı verilen bilirkişiler yiğitbaşına yardım ederlerdi. Daha büyük ve gelişmiş loncalarda ise bu görevliler loncanın fiili yönetim kurulunu oluştururdu. Kent düzeyindeki lonca hiyerarşisinin en önemli işlevlerinden biri de devletin loncalardan talep ettiği vergi yükümlülüklerini loncalar ve lonca ustaları arasında dağıtmak ve daha sonra bu vergileri toplayarak devlet temsilcilerine teslim etmektir(Pamuk, 2006).

Ahilikten loncalara geçilmesinin, merasimlerin zor, geniş bir kültüre bağlı oluşu ile esnafın içinde Müslümanlar kadar gayri Müslimlerin de bulunuşu gibi iki önemli sebebi vardır(Demir, 2003, s.14).

Osmanlı İmparatorluğu döneminde mesleki ve teknik eğitim kurumları yöresel ihtiyaçlara göre kurulmuştur. Bu kurumların yönetim, programları, öğretmenleri ve finansmanı yerel olanaklarla karşılanmıştır. Doğal olarak bu dönemde mesleki ve teknik eğitim kurumları mevcut iş hayatı ile iç içe yaşayarak işyerleri ile bütünleşmişlerdir. O dönemde okul sanayi ilişkilerini kolaylaştıran bazı öğeler şunlardır.

1 – Atölye öğretmenleri sanayi deneyimi olan ustalardan seçiliyordu. Ustalar, iş yerlerini ve iş yerlerinin ihtiyaçlarını ve çalışma koşullarını bildikleri için okul-işyeri arasında sağlıklı ilişkiler geliştirebiliyorlardı.

2 – Eğitim programlarının yapısı, süresi, öğretim yapılan mesleklerin nitelikleri yerel ihtiyaçlara daha duyarlı idi.

3 – Mesleki ve teknik okullar yöresel kaynaklarla destekleniyordu. Örneğin; 1868 de açılan İstanbul Sultan Ahmet Sanat Okulunun bir kısım masrafları Galata köprüsünden alınan geçiş parası, vakıf ve kamuya ait işyerlerinden alınan kiralarla karşılanmıştır. Parasal kaynakların yöreden karşılanması, mesleki ve teknik okulların yerel ihtiyaçlara duyarlı olmasını sağlamıştır(Doğan, Ulusoy, Hacıoğlu, 1997, s.25).

Cumhuriyetten önce mesleki ve teknik okulların iki temel eksikliği dikkati çekmektedir. Birincisi; bu dönem mesleki ve teknik eğitim kurumları ile tüm eğitim sistemi arasında gerekli ilişkilerin kurulmamış olmasıdır. İkincisi; mesleki ve teknik eğitim kurumları arasında bir program bütünlüğü sağlanamamasıdır(Doğan, Ulusoy, Hacıoğlu, 1997, s.26).

2.1.2.1. Cumhuriyet Döneminde Mesleki ve Teknik Eğitimi

Cumhuriyetin ilk yıllarında eğitimin, ülkenin sosyal ve ekonomik gelişimindeki önemi çok iyi anlaşılmış olmakla beraber savaşlar ve çeşitli ekonomik güçlükler nedeni ile mesleki ve teknik eğitim sadece ekonomik kalkınma planlarına paralel olarak gerekli insan gücünü hazırlayıcı nitelikte bir inceleme ve geliştirme konusu olarak ele alınmıştır. Mesleki ve teknik eğitimde bu dönemde görülen başlıca gelişmeleri:

- 1 – Uzman çalışmaları,
- 2 – Öğretmen yetiştirme,
- 3 – Örgütlenme,
- 4 – Planlı gelişim olarak dört grupta toplamak olasıdır (Alkan, Doğan, Sezgin,1996, s.60).

Bu yıllarda eğitimin temel politikasını ve esaslarını belirli bir sisteme oturtmak maksadıyla dönemin ünlü eğitimcileri, yabancı uzmanlar yurda davet edilmiştir. Bunlardan mesleki ve teknik eğitimle ilgili olanlar arasında John Dewey (1924), Künhe (1925), Buyse (1926), Jung ve bir Amerika Birleşik Devletleri heyeti (1930) yer almaktadır. Bu uzmanlar çeşitli incelemeler yapmışlar ve eğitim sistemi ile ilgili raporlar hazırlamışlardır. Üzerinde durulan konular arasında bütçe, örgüt, program ve okul nitelikleri gibi hususlar dikkati çekmektedir(Alkan, Doğan, Sezgin,1996, s.60).

İki ay ülkemizde kalan Dewey verdiği raporda; mesleki okullarda çeşitli bölgelerin ihtiyaçlarına göre ticaret ve tarım kurslarının açılmasını ve bu işlerle uğraşmak üzere Milli Eğitim Bakanlığı merkez örgütünde bir birim kurulmasını önermiştir. Dewey raporunda

ayrıca şu görüşlere yer vermiştir.

1 – Her sanat okulu iş yerleri ile sıkı bir işbirliği sağlamalı ve öğrenciler diploma almadan önce meslekleri ile ilgili becerilerini pekiştirmek amacı ile işyerinde çalışmaya mecbur tutulmalıdır. Ancak bu çalışmalarda başarılı olanlara diploma verilmelidir.

2 – Gençlerin ilgi ve yeteneklerine ve ülkenin işgücü ihtiyacına göre kurulacak sanat, ticaret ve tarım okullarını şehir ve bölgelerin ekonomik özellikleri dikkate alınarak açılmalıdır(Doğan, Ulusoy, Hacıoğlu, 1997, s.29).

Künhe yeni cumhuriyetin gelişmesi ile teknik insan gücü arasındaki ilişkinin önemini vurgulayarak bunun için gerekli kurumların kurulmasını önermiştir. Diğer önerileri arasında bölge okulları kurulması, öğretmen eğitimi ve öğretim programları gibi konular yer almaktadır. Buyse'nin ilginç önerilerinden biriside teknik okulların öğretmen gereksinimi ile ülkenin endüstriyel gelişiminde rehberlik edebilecek teknik elemanları yetiştirmek üzere bir iş üniversitesi kurulmasıdır(Alkan, Doğan, Sezgin,1996, s.60).

1933 ve 1934 de ülkemizde kapsamlı bir inceleme yapan bir Amerikan heyeti hazırladığı raporda okul-sanayi ilişkileri ile ilgili şu görüşlere yer vermiştir;

1 – Elektrik santralleri ve diğer kamu kuruluşlarının, sanat okulu öğrencilerine kurslar açmaları için yasal düzenlemeler yapılmalıdır.

2 – Sümerbank'ın fabrikalarında okullar kurulması, bu kurumun sanayi programının bir parçasını oluşturmalıdır. 250 den fazla işçi çalıştıran fabrikalarda bu okullara yer verilmelidir.

3 – Sanayide yapılan eğitimin her aşamasında ilk ihtiyaç Eğitim ve İktisat bakanlıkları arasında sıkı bir işbirliği sağlanmalıdır(Doğan, Ulusoy, Hacıoğlu, 1997, s.30).

Cumhuriyetin ilk yıllarında çeşitli okullar ve kurslar, değişik Bakanlık ve Daireler tarafından dağınık bir şekilde yönetilmekte idi. Bu dönemlerde Milli Eğitim Bakanlığı merkez örgütünde mesleki ve teknik öğretim konuları ile ilgilenen bir daire henüz yoktu. Bu nedenle 1926 yılında Mesleki ve Teknik Öğretim önce İlköğretim Dairesi, daha sonra da Yüksek Öğretim Dairesi içinde yer aldı. 1927'de de “Yüksek ve Mesleki Öğretim Genel Müdürlüğü” haline getirildi(Demir, 2003, s.18).

1930'lu yıllarda mesleki ve teknik eğitimi köylülere kadar ulaştırmak için gezici erkek ve kadın köy kursları ile akşam sanat okulları açılarak yetişkinlerin geliştirilmesi sağlanmış ve “halk okuma odaları” açılmaya başlanmıştır (MEB, 2005, s.37).

Okulların ve hizmetlerin gelişmesi sonucu 1933 yılında 2287 sayılı yasayla Mesleki

ve Teknik Öğretim Genel Müdürlüğü kurulmuştur. 1929 yılında 941 sayılı yasa ile okulların iase ödeneği ve öğretmen masrafları genel bütçeden karşılanmaya başlanmıştır. 1931 yılında ise 1867 sayılı yasa ile iller dokuz bölgeye ayrılarak bölge sanat okulları oluşturulmuştur. Bu yapıda, mali yönetim bölgeye dahil illerce karşılanmaktadır. 1935 yılından itibaren de 2765 sayılı yasa ile okulların masrafları tamamen devlet tarafından karşılanmaya başlanmıştır. Gelişen hizmetlerin genel müdürlük düzeyince etkili biçimde karşılanamaması sonucu 1941 yılında Bakanlık Merkez Örgütü Kanunu, 4113 sayılı yasa ile değiştirilerek Mesleki ve Teknik Öğretim Müsteşarlığı kurulmuştur. Bu düzenleme ile Talim ve Terbiye ile Teftiş işleri hariç diğer hizmetler kurulan Müsteşarlığa bırakılmıştır(Alkan, Doğan, Sezgin,1996, s.62).

Atatürk mesleki ve teknik eğitimin kurulması ve yaygınlaştırılması için özel ilgi göstermiş ve gerekli tedbirleri almaları için ilgilileri uyarmıştır. O güne kadar çok az yöneticinin ve eğitimcinin dikkatini çeken meslek okullarının önemini vurgulamak için Atatürk, İzmir Mithatpaşa Endüstri Meslek Lisesini, Türkiye Büyük Millet Meclisi Hükümeti zamanında ve Cumhuriyetin ilk yıllarında (1923-1925) üç defa ziyaret etmiştir. Atatürk 13 Şubat 1923 de Mithatpaşa Endüstri Meslek Lisesi'ne ilk defa gelişlerinde daha çok öğrencinin yetiştirilmesi gerektiğini belirtmiş ve okulun hatıra defterine şunları yazmıştır. "Vasil olmaya mecbur olduğumuz seviyeye bugünkü kadar, uzak kalışımızın mühim sebeplerinden biri sanata ve sanatkârlara layık oldukları derecede önem verilmemiş olmasıdır." Ayrıca "Türkiye Cumhuriyeti bu sanat mekteplerinin tam inkişafına çok muhtaçtır. Mensuplarının daima bu hakikatin, bu ciddi ihtiyacı nazarı dikkatte buldurmalarını bir defa daha hatırlatırım." demiştir (MEB, 2005, s.31).

Atatürk düşünce sisteminde eğitimin özüne, içeriğine, yöntemine ve amaçlarına ilişkin hususlar akılcı, gerçekçi, bilimsel ve insancıl bir anlayışla ele alınmaktadır. Bu düşünce sistemi, eğitimin program içeriğini üç boyut üzerine inşa etmektedir. Toplumsal ve bireysel varlık bilinci ile çevresel, ulusal ve evrensel gereksinme ve koşullara uygunluğu esas olan program boyutları yanında bireylere ekonomik yaşam için gerekli bilgi beceri ve alışkanlıklar kazandırmak önemli bir boyut olarak yer almaktadır(Alkan, Doğan, Sezgin,1996, s.61).

1940 ve 1950'li yıllarda ülkemizin ihtiyacı olan insan gücünün okul sistemi ile yetiştirilebileceği politikası izlenmiştir. Orta sanat okullarından mezun olanların sanayide kalfa olarak çalışacağı ve sanat enstitülerini bitirenlerin de usta veya teknisyen olarak

görev yapacakları düşüncesi yaygındı. Aynı dönemde çıraklık sistemi gelişmemiş olduğu için okul ve endüstri arasındaki ilişkiler kopma noktasına gelmiştir.

Altıncı Milli Eğitim Şurasında çıraklık eğitimi ilk defa en geniş bir şekilde ele alınmış ve çıraklık eğitiminin bu günkü safhaya gelmesinde en önemli adımlar atılmıştır(Demir,2003,s.29)

1960'larda o zaman kadar geliştirilen mesleki ve teknik eğitim sistemi ile ülkenin insan kaynağını yetiştirmenin mümkün olmayacağı görüşü kuvvet kazanmaya başladı. 1970'lerde eğitim kurumları ile sanayinin işbirliğini öngören önemli gelişmeler oldu.1977'de 2087 sayılı çıraklık kanunu çıkartıldı. 1978'de Milli Eğitim Bakanlığı ve Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesinin işbirliği ile (OSANOR) "Okul Endüstri Ortaklaşa Eğitim Projesi" uygulamaya konulmuştur. 1980'lerin başında deneme niteliğinde sürdürülen okul işletme işbirliği çalışmaları, 1986 yılında kabul edilen 3308 sayılı Çıraklık ve Mesleki Eğitim Kanunu için önemli bir altyapı oluşturmuştur(Doğan, Ulusoy, Hacıoğlu, 1997, s.40-42).

3308 sayılı Çıraklık ve Mesleki Eğitim Kanunu yaygın ve örgün mesleki teknik eğitimi bir sistem bütünlüğü içerisinde geliştirmeye çalışmıştır. Mesleki teknik eğitim sisteminin, ülkemizin ihtiyacı olan becerili ve teknik insan gücünü yetiştirme temel görevini tam olarak yerine getirebilmesi ile ilgili bütün unsurlar, kalkınma planını hedef ve ilkeleri ile hükümet programı çerçevesi yeniden düzenlenmiştir(Alkan, Doğan, Sezgin,1996, s.158).

Mesleki ve Teknik eğitimin önemine binaen 22-26 Şubat 1999 tarihlerinde toplanan 16. Milli Eğitim Şurasının ana gündemini Mesleki ve Teknik Eğitim oluşturmuştur. Şurada alınan başlıca kararlar şunlardır;

1 – Mesleki ve teknik eğitim sistemi, iş hayatında ihtiyaç olan becerili teknik insan gücünü nitelik ve nicelik yönünden karşılayacak şekilde düzenlenmelidir, iş hayatındaki meslekler uluslar arası standartlar dikkate alınarak tanımlanmalı, analiz edilmeli ve meslek standartları geliştirilmelidir. Mesleki ve teknik eğitim programları bu standartlar doğrultusunda geliştirilmelidir.

2 – Yapılan mesleki ve teknik eğitimin, meslek standartlarına uygunluğu ölçülmeli ve belgelendirilmelidir. Bu amaca yönelik bir kurum oluşturulmalıdır.

3 – Mesleki ve teknik eğitim yapıldığı eğitim ortamı, iş ortamına uygun olmalıdır.

4 – Öğrencilere iş tecrübesi kazandırmak ve iş hayatını tanıtmak için işletmelerde meslek

eğitimi uygulaması geliştirilerek sürdürülmelidir.

5 – Mesleki ve teknik eğitim kurumlarında teorik ve uygulamalı dersleri okutacak öğretmenler ile koordinatör öğretmenlerin niteliklerini yükseltici kapsamlı bir hizmet içi eğitim programı hazırlanmalı ve uygulanmalıdır.

6 – Örgün ve yaygın mesleki ve teknik eğitim kurumları arasındaki koordinasyon ulusal ve yerel düzeyde sağlanmalıdır.

7 – Okul ve sanayi arasında işbirliğini sağlamak amacı ile yeni yöntemler geliştirilmeli ve uygulanmalıdır(Demir, 2003, s.33).

Alınan kararlara bakıldığında, programların güncellenmesi, öğretmenlerin eğitimi ve okul sanayi işbirliğinin daha fazla geliştirilmesi temel esaslar olarak dikkati çekmektedir.

Cumhuriyet dönemi, Türk Mesleki Teknik Eğitim Sisteminin başlıca özelliklerini şöyle sıralayabiliriz:

1 – Mesleki teknik eğitimde tam günlük okula dayalı yaklaşım esastır.

2 – Mesleki teknik eğitimin finansmanı Devlet Bütçesinden karşılanmaktadır.

3 – Eğitim standartları bakanlıkça tespit edilmektedir.

4 – Eğitim kurumlarının iş hayatı ile ilişkileri kurumlaşmamıştır.

5 – İş hayatının mesleki ve teknik eğitime katılımı sınırlıdır (Demir, 2003, s.21, Alıntı, Sezgin, 1987, s.211).

2.1.3. Mesleki ve Teknik Eğitimine Duyulan Gereksinim

Genel olarak bir ülkenin gelişimini etkileyen temel faktörlerin 1) Doğal kaynaklar, 2) Sermaye, 3) İnsan gücü, 4) Yönetim, 5) Girişim olduğu yaygın olarak bilinmektedir. Burada ana öğeler doğal kaynaklar ve insan gücüdür. Bunların sonucu da üretim olarak ortaya çıkmaktadır. Bu iki öğeden gereği gibi yararlanarak yüksek düzeyde üretim sağlamak bir ülkenin gelişmesi için temeldir. Bu da ancak eğitimle olanaklıdır(Alkan, Doğan, Sezgin,1996, s.10).

Türkiye'nin, gelişen dünyada ve Avrupa Birliği'nde en önemli avantajı genç nüfusudur. Ancak bu avantajın bir dezavantaja dönüşmemesi için, iyi yönlendirilmesi, nitelikli işgücüne dönüşmesi gerekmektedir.

Her yıl 2 milyona yakın gencimiz üniversiteli olabilmek için ÖSS maratonuna

katılıyor. Bu rakamın yüzde 70'ini üniversiteye hazırlık amaçlı genel liselerden mezun gençler oluşturuyor. Ancak maalesef bu gençlerin çok büyük bir bölümü üniversiteye giremeyip açıkta kalıyor. İş arayan her üç kişiden birinin mesleki yeterliliğe sahip olmadığı ülkemizde, hiçbir mesleki bilgi ve becerisi olmadığı için istihdam edilemeyen bu gençler mecburen işsizler ordusuna katılıyor(TİSK, 2006).

Küreselleşme, ülkeler arasındaki ekonomik entegrasyonlar ve keskinleşen rekabet gibi önemli süreçler, işletmeleri başarılı olabilmek için hızla bu değişimlere uyuma zorlamaktadır. Başarının giderek daha çok bilgiye bağlı hale gelmesi ile de nitelikli işgücüne olan talep yoğunlaşmaktadır. Özellikle ülkemiz gibi nüfus artış hızı yüksek, okullaşma oranı yeterli düzeye ulaşamamış, dolayısıyla genel eğitim düzeyi düşük kalmış olan ülkeler için bu ihtiyaç daha da yoğun bir şekilde hissedilmektedir (TİSK, 2001).

Türkiye'de gençlerin meslek liselerine yönelik ilgisi, olması gerekenin çok altındadır. Bunun temel nedeni gençlerin, iş bulma olanaklarının üniversite mezunu öğrenciler için daha fazla olduğunu düşünmeleridir. Oysa üretim, sanayi nitelikli ara eleman bulamamaktan şikâyetçidir.

Nitelikli insan gücünün iş dünyası ile işbirliği yapılarak yetiştirilmesi, mesleki ve teknik eğitim sisteminin bütünlüğü içerisinde desteklenerek geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması gerekir. Çünkü kalkınmamızın hızlandırılması, istihdamın artırılması ve rekabet gücümüzün yükseltilmesinde mesleki ve teknik eğitim-öğretim kritik öneme sahiptir. Bu önemin toplumun her kesiminde kavratılması gerekir. Bu sebeple, kamu ve özel kesim ile sivil toplum örgütleri olarak mesleki ve teknik eğitimin tanıtılması, benimsenmesi genç, yetişkin ve çalışan nüfusun mesleki ve teknik eğitime çok daha fazla ilgi duyması ve statüsünün yükseltilmesi için hep birlikte çalışmamız gerekmektedir(İVETA, 2004,s.5).

Sosyal boyut açısından mesleki ve teknik eğitime olan gereksinim bireyin sosyal etkinliklere katılma içgüdüğü ya da sosyal bir varlık olmasının doğal sonucu olarak düşünmek gerekir. Sosyal yaşamın bir gereği olarak, bir toplumda yaşayan bireyler toplumdaki sosyal etkinliklere en geniş ölçüde katılmalı ve toplumun işlerini birlikte paylaşmalıdır(Alkan, Doğan, Sezgin,1996, s.11).

Bugün yaşadığımız ekonomik problemlerin başında istihdam sorunu gelmektedir. İstihdamı geliştirmede üretimin güçlendirilmesinin yanı sıra yeni yeni iş ve istihdam alanlarının doğmasını sağlayacak müteşebbisleri teşvik etmemiz gerekmektedir. İşte bu

teşviklerin belki de başında yeni gelişmelere ve değişime uyumlu bir işgücünün varlığı gelmektedir. Hali hazır işgücümüzün %78'inin ilköğretim, %14 'ünün ortaöğretim ve ancak %8'inin yükseköğretim gördüğünü dikkate alacak olursak rekabet için çalışan işgücünün niteliğinin artırılma zorunluluğu ve dolayısıyla mesleki ve teknik eğitimin sadece okul çağındaki nüfus için değil herkes için gerekliliği ortaya çıkmaktadır(IVETA, 2004,s.5).

Ulusal kaynakların tasarruflu kullanımı ve insan gücünün iyi değerlendirilmesi aynı zamanda ulusal üretim gücünün yükseltilmesi demektir. Planlı kullanma, ekonomik gelişme ve ulusal güvenliğin sağlanması gibi hususlar ise buna bağlı bulunmaktadır. Bir toplumun en önemli kaynağı işlenmemiş insan gücü potansiyelidir. Bu kaynağa işlerlik kazandıran mesleki ve teknik eğitim aynı zamanda bunun tasarruflu ve verimli kullanılmasını sağlamaktadır. Nihayet, mesleki ve teknik eğitim görmüş bireyler görmemiş olanlara kıyasla ekonomik değişimden daha az etkilenmektedirler. Bu nedenle mesleki ve teknik eğitim bireyin değişen ekonomik koşullara uyumunu sağlayan ve bu gelişmelerden yararlanmasını olanaklaştıran bir teminatır(Alkan, Doğan, Sezgin,1996, s.15).

Türkiye AB'ye tam üye olacaksa, ekonomide güçlü ve yapısal bir dönüşüm gerçekleştirmek zorundadır. Bu dönüşümün temelinde de verimlilik ve katma değeri yüksek ürünler üretmek ve ihraç etmek yatmaktadır. Bu hedefe ulaşabilmenin en önemli ön koşullarından biri, vasıflı işgücüdür. Özellikle gençlerimizin, temel bir mesleki-teknik eğitim programı çerçevesinde beceri ve yeterliliklerinin artırılması ve bu nitelik artışının istihdama yansması; teknolojik gelişim, rekabet ve girişimcilikte AB standartlarına erişilmesi açısından Türkiye için kritik önem taşımaktadır (TİSK, 2006).

Bilimsel ve teknolojik gelişmelerin toplum ve birey yaşamını büyük ölçüde etkilemesi, sosyal, kültürel ve ekonomik alanlarda köklü değişmelere sebep olmaktadır. Birbiri ardından gelen değişiklikler çalışanların iş dünyasını ve özellikle endüstriyi dolayısıyla sektörleri tamamen etkilemektedir. Bu durum eskiyen her bilginin hızla yenilenmesinde, güncelliğini yitiren her teknolojinin modernizasyonunda ve bunların topluma sunulmasında baş unsur olan eğitimin önceliğini ve önemini vurgulamayı gerektirir. “İnsan kişiliğini besleme süreci” ve “insan sermayesine yapılan yatırım” ifadeleri, eğitimin önemini vurgulayan güzel tanımlardır(Milli Eğitim Dergisi, 2003).

Ulusal çalışma gücünün verimini yükseltmek için iş dünyasındaki koşullar, meslekler arasındaki farklılıklar ve gençlerin değişik gereksinimleri dikkate alınarak

mesleki ve teknik eğitim programlarının geliştirilmesi gerekmektedir. Bireylerin gereksinimleri yönünden değişik öğrenim kademelerinde ve mesleki etkinlik evrelerinde çeşitli mesleki ve teknik eğitim programlarına gereksinim olduğu anlaşılmaktadır(Alkan, Doğan, Sezgin,1996, s.18).

2.1.4. Dünyada Mesleki ve Teknik Eğitim

Meslekî ve teknik eğitim, çeşitli ülkelerin eğitim sistemlerinde farklı biçimlerde uygulanmaktadır. Özellikle sanayileşmiş ülkelerde meslekî eğitim modelleri ve verilen eğitimin türü ve eğitimin verildiği kuruma göre iki grupta toplanabilir:

- 1) Tam zamanlı Meslekî Teknik Eğitim Modeli
- 2) Çıraklık Eğitim Modeli

Tam zamanlı eğitim modeli 8-10 yıllık zorunlu eğitime dayalı olarak okul içinde gerçekleştirilmektedir. Model, zorunlu eğitimden sonra gençleri kısa yoldan hayata ve iş alanlarına ya da belirli bir başarı düzeyini tutturana yüksek öğretime yönlendirmektedir. Pahalı olan ve okul donanımının sürekli olarak yenilenmesini gerektiren bu model, eğitime önemli ölçüde kaynak ayıran İsveç, Fransa, Belçika ve İtalya gibi ülkelerde uygulanmaktadır.

Çıraklık Eğitim Modelinde ise meslek eğitimi, devlet ve özel işletmeleri iş birliği ile gerçekleştirilmektedir. Çıraklık eğitimi, bazı AB ülkeleri, ABD ve Japonya'da 8-10 yıllık zorunlu temel eğitime dayanmaktadır. Almanya'da ikili eğitim (dual sistem) olarak belirtilen bu modelde teorik eğitim meslek okulunda, uygulama iş yerinde yapılmaktadır. Çıraklar genellikle dört gün iş yerine, bir gün okula gitmektedirler. Almanya, İsviçre, Avusturya gibi ülkelerde meslek eğitimi, çıraklık eğitimi yoluyla yapılmaktadır. Bu modeller, her ülkede bir arada uygulanmakta, ancak bunların birine ya da ötekine verilen ağırlık ülkelere göre değişmektedir(MEGEP, 2004)

Birleşik devletlerde 20. yüzyıldaki kurumsal değişim, bazı teknik enstitülerde ve halk kolejlerinde ara elemanların meslek edinme sürecini sağlamıştır. Federal hükümet bu eğitimlere finans sağlarken sistemin hantallaşmasına neden olmuştur(Binici, Arı, 2006).

Amerika'da okul-işletme işbirliği son yıllarda adeta yeniden keşfedildi. Okul-işletme işbirliğinin çok büyük bir öğrenme potansiyeline sahip olduğu vurgulanmaya başlandı(Doğan, Ulusoy, Hacıoğlu, 1997, s.187).

Avrupa Birliği'nde meslek sahibi kişilerin serbest dolaşımı, özellikle üye ÷lkelerde meslekî eğitim standartlarında uyumu ve konuya ilişkin ilkeleri geliştirilmesini sağlamıştır. Bu ilkelerden bazıları şu şekilde belirlenmiştir;

1 – Herkes için uygun ve yeterli meslekî eğitim sağlayacak koşulların hazırlanması

2 – T÷m sekt÷rlerde ihtiyaç duyulan iş g÷c÷n÷n yetiştirilmesi için imkânlar oluşturulması.

3 – Yeni teknolojilere uygun beceriler edinilmesinin sağlanması ve bu alanda üye devletlerle iş birliği yapılmasıdır(MEGEP, 2004).

“Dual Sistem” olarak adlandırılan Alman meslekî eğitim sistemi esas olarak teorik eğitim ile uygulamalı eğitim programlarının b÷t÷nleştirildiği bir temele oturtulmuştur. Avrupa Topluluğu içinde en gelişmiş meslekî eğitim sistemlerinden birine sahip olan Alman sistemini g÷l÷ kılan unsur, eğitim ile istihdam arasında geliştirilmiş olan sıkı uyumdur. İşletme içi eğitimle, bir meslek okulunda haftada 1-2 g÷n s÷reli teorik eğitimin birlikte y÷r÷t÷ld÷đu Dual Sistem daha sonra s÷rd÷r÷lecek olan mesleğe y÷nelik deneyim sağlamakta ve bu t÷r eğitimden geçen gençler açısından istihdam imkânları artmaktadır. Almanya'da genel eğitim, sonuçta meslekî, teknik ya da y÷ksek ğretim kapsamına giren bir eğitimle tamamlanmaktadır. Alman eğitim sistemi esas olarak uzun ve kısa s÷reli eğitim sağlayan 2 t÷r yapıdan oluşmaktadır. Bunlardan kısa s÷reli olanı, temel ve genel orta ğretim veren ve eyaletlere g÷re 5-6 yıl arasında değişen Hauptschule ve Realschule ve bunları izleyen 2 yıllık teknik eğitim (Fachoberschule) tam g÷n s÷reli meslekî eğitim (Berufsfachschule) ya da uygulamalı meslekî eğitim (Berufsschule) sağlayan okulları kapsamaktadır. Bu eğitimlerini tamamlayan gençler y÷ksek teknik okullara ve ÷niversitelere, 3 yıl s÷reli Berufsschule'yi tamamlayanlar ise kısa s÷reli bir y÷ksek teknik ğretim kurumu olan ve temel meslekî eğitimi bitirenlere s÷reli meslekî eğitim veren Fachschule'ye devam ederler orta ğretim sonrası dual sisteme devam eden gençlerin oranı toplum içinde %72'dir(MEGEP, 2004).

İngiltere'de uygulanan model için önemli finansman harcanmaktadır. Teknik eğitim genelde yarı zamanlı programlarda gerçekleştirilmektedir. Teknisyen adayları bir yandan iş yaşamında çalışırken bir yandan da akşam okullarına giderek eğitimlerini tamamlamaya çalışmaktadır. Teknisyenlik belgesini alanlar, kendi alanlarında ek eğitime katılarak m÷hendis olma hakkını da elde etmektedirler (Alkan, Doğan, Sezgin,1996, s.371).

İngiltere'de resmi okul sisteminin dışında birçok kuruluş da gençler için eğitim

olanağı sağlamaktadır. Özellikle resmi okulların dışında ki kurumlar tarafından verilen mesleki ve teknik eğitim programları işyeri ve yerel ihtiyaçlara d6n6kt6r. B6t6n bu programlar işyerinde uygulama yapmayı i7ermekte ve eğitim kurumları ile işyerleri bir ortak gibi işbirliği yapmaktadır(Doğan, Ulusoy, Hacıoğlu, 1997, s.199).

Fransa'da mesleki eğitim programlarının s6resi alanlara g6re değişmekle beraber genelde 3 yıldır. Bu programları bitiren 6đrenciler hem 7alışma yaşamına hem de y6ksek6đretime gidebilmektedirler. İş yaşamına katılarak "teknisyen" unvanını almak isteyen kişilerin sanayide belirli bir s6re deneyim kazanmaları gerekmektedir(Demir, 2003, s.54).

Avrupa Birliği 6lkeleri dışında da 7ok başarılı meslek6 ve teknik eğitim modelleri bulunmaktadır. 6rneğin; Kore, Malezya, Singapur, Tayvan ve 7in gibi G6ney Asya 6lkelerindeki meslek6 eğitim bulgu ve sonu7ları bu 6lkelerde de yalnızca tekli eğitimin uygulanmadığını g6stermektedir. Bu 6lkeler meslek6 eğitim giderlerinin vergi dışı tutulması ve 6zel eğitimin cesaretlendirilmesinin yararları zaman i7erisinde fark etmişlerdir. Ayrıca bu 6lkelerde, eğitim kurumlarının, 6đrenci se7imi, elaman kaydetme ve derslerin se7iminde bir otonomiye sahip olması d6ř6ncesi hakimdir. İşveren geniş bir Şekilde meslek6 eğitimin bir 7ok evresinde 7alışmalara katılmaktadır. Bu 7alışmalarda, eğitim politikalarının d6zenli evreleri yer almakta ve bunların sonu7ları insan kaynakları alanında alternatif m6dahaleler ile karşılaştırılmaktadır. 21 Y6zyılın başlarından itibaren beceri gelişiminde 6nemli bir yarış g6r6lmekte ve beceri kazanma y6ntemleri 6zerinde uzun araştırmalar g6ze 7arpmaktadır. Bu araştırmalarda, yeni yaklaşımlar ve birlikte 7alışma alışkanlıklarının kazandırılması 6n plana 7ıkmıştır. Beceri geliştirme ve gelişim işbirliğinin 7ok kolay olamadığı g6r6lm6řt6r. Beceri gelişimi ve birlikte 7alışma alışkanlıklarının kazandırılması ile hem fakirlik azalmakta hem de b6y6me artmaktadır(Binici, Arı, 2006).

İncelenen 6lkelerde eğitim, ulusal veya yerel d6zeyde eğitim otoritelerine bağlı olarak y6r6t6lmektedir. Ancak iş hayatının, mesleki ve teknik eğitimin planlanması, y6r6t6lmesi ve değerlendirilmesi 7alışmalarına katılması bakımından Almanya'daki ilişkilerin daha g67l6 olduğu s6ylenebilir.

2.2. ENDÜSTRİYEL MESLEKİ EĞİTİM

Endüstriyel mesleki eğitimin temel amacı, endüstrinin ihtiyacı olan insangücünü yetiştirmektir. Endüstrideki üretim ve teknolojik değişmeler, endüstriyel mesleki eğitimi amaç, kapsam, metot ve organizasyon yönünden etkilemektedir. Ülkemiz kalkınmasında, endüstrileşme temel unsur olarak kabul edilmiştir. Planlı kalkınma döneminde endüstrileşmede yüksek bir gelişme hızı benimsenmiştir. Endüstriyel üretimde kalite ve verimliliğin artması işgücünün nitelik seviyesinin yükseltilmesini gerektirmektedir(Alkan, Doğan, Sezgin,1996, s.174).

Ülkemiz, endüstriyel mesleki eğitim alanında büyük bir bilgi ve tecrübe birikimine sahiptir. Osmanlı İmparatorluğunda, endüstri inkılâbına kadar becerili insan gücünün yetiştirilmesinde çıraklık eğitimi temel yaklaşım olmuştur. Bilim ve teknolojideki değişmeler işin mahiyetinde de değişiklikler yapmıştır. Geleneksel çırak yetiştirme sistemi kapsam ve mahiyeti değişen işe, ferdin hazırlanmasında yetersiz kalmıştır. Avrupa ülkelerinde endüstri inkılâbından sonra mesleki eğitimi geliştirme hareketlerine paralel olarak, Osmanlı İmparatorluğunda da mesleki eğitimi geliştirme yönünde çeşitli teşebbüsler olmuştur. Mithat Paşa günümüz meslek okullarının başlangıcı olarak kabul edilen ıslahhaneleri kurarak bu hareketin ülkemizde öncülüğünü yapmıştır. Bu kurumların amacı fakir ve kimsesiz çocuklara bir meslek öğretmek onları üretici hale getirmektir(Alkan, Doğan, Sezgin,1996, s.175).

Cumhuriyet döneminde endüstriyel mesleki eğitimde tam zamanlı okula dayalı bir gelişim modeli izlenmiştir. Endüstriyel meslek okullarının başlıca amaçları şunlar olmuştur;

1 – Meslek okulları ile çevreye yeni teknolojiler götürmek ve çevrenin endüstriyel gelişmesine yardım etmek.

2 – Kurulması tasarlanan endüstriyel kuruluşlara nitelikli insan gücü yetiştirmek.

Endüstriyel meslek okulları kuruluş aşamasındaki amaçlarını gerçekleştirmiş ve ülke kalkınmasına değerli hizmetler yapmıştır. Türkiye'nin ulaştığı ekonomik, sosyal ve teknolojik seviye, endüstriyel mesleki eğitim ihtiyacında önemli değişiklikler yapmıştır.

Günümüzde endüstriyel mesleki eğitimin başlıca amaçları şunlardır;

1 – Mecburi ilkökul öğreniminden sonra bir üst öğretim kurumuna devam etmeyen ve bir işyerinde çalışarak meslek öğrenmeye çalışan belirli yaş grubundaki gençliği sistemli

çıraklık eğitimi ile işe ve hayata hazırlamak.

2 – Ortaöğretim çağı gençliğini, tam zamanlı okul-endüstri işbirliğine dayalı endüstriyel mesleki eğitim kurumları ile işe, hayata ve yüksek teknik eğitime hazırlamak.

3 – Çıraklık ve ortaöğretim dönemi mesleki eğitim çağını geçirmiş veya bu süreçlere hiç girmemiş genç ve yetişkinleri meslek kursları ile endüstriyel görevlere hazırlamak.

4 – Endüstride çalışan işgücünün verimini artırmak ve teknolojik yeniliklere uyumunu sağlamak için geliştirme ve uyum kursları düzenlemek (Alkan, Doğan, Sezgin,1996, s.176).

2.2.1. Erkek Teknik Öğretim Genel Müdürlüğü

1933 yılında çıkarılan 2287 sayılı Maarif Vekâleti Merkez Teşkilâtı ve Vazifeleri Hakkındaki Kanunla, Meslekî ve Teknik Öğretim Müsteşarlığına bağlı olarak Erkek Teknik Öğretim Müdürlüğü olarak kurulmuştur. 1937 yılında Kültür Bakanlığı Merkez Teşkilâtına bağlanmış ve adı da "Erkek ve Teknik Öğretim Genel Direktörlüğü" olarak değiştirilmiştir. 1941 yılında tekrar Millî Eğitim Bakanlığına bağlanmış ve adı da "Erkek Teknik Öğretim Müdürlüğü" olmuştur. 1960'da "Erkek Teknik Öğretim Genel Müdürlüğü" olarak yeniden teşkilâtlandırılmıştır. Görevleri, hâlen yürürlükte bulunan ve 1992 yılında çıkarılan Millî Eğitim Bakanlığı Teşkilât ve Görevleri Hakkındaki 3797 sayılı Kanun'un 13. maddesi ile belirlenmiştir (MEB, 2005, s.71).

Erkek Teknik Öğretim Genel Müdürlüğünün görevleri;

1 – Endüstri meslek liseleri, teknik liseler, Anadolu meslek liseleri, Anadolu teknik liseleri, pratik sanat okulları ile aynı seviye ve türdeki diğer mesleki ve teknik örgün ve yaygın eğitim kurumlarının eğitim, öğretim ve yönetimi ile ilgili bütün görev ve hizmetlerini yürütmek,

2 – Okul ve kurumlarının eğitim ve öğretim programlarını, ders kitapları ile eğitim araç ve gereçlerini hazırlamak, Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığına sunmaktır.

Bu kapsamda;

1. 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nun genel amaçları ve temel ilkeleri doğrultusunda, Kalkınma Planları, Hükümet Programları, Şûra Kararları ile AB uyum yasalarında belirlenen hedeflere paralel olarak insan gücü, eğitim ve istihdam dengesini dikkate alarak toplumumuzu mesleki ve teknik alanlarda, iş hayatına ve yüksek eğitime hazırlamak, bu hususta ihtiyaç duyulan her seviye ve türdeki eğitim ve öğretim

faaliyetlerini gerçekleştirmek.

2. Mesleki ve teknik öğretim okul ve kurumlarındaki gençlerimizi, millî eğitimimizin genel amaç ve temel ilkelerine, ülkemizin üretim ve hizmet sektörünün ihtiyaçlarına, ulusal ve uluslararası meslek standartlarına, meslek alanlarının ve dallarının gerektirdiği niteliklere sahip teknik insan gücü olarak yetiştirmenin yanında yüksek öğretime de hazırlayan öğretim programlarını hazırlamak/hazırlatmak, uygulamak, sonuçlarını takip etmek, değerlendirmek ve geliştirmek.

3. Üretim ve hizmet sektörünün yoğun olduğu yerleşim birimleri ile gelişmekte olan yörelerde, yeni endüstriyel teknik öğretim okul/kurumlarının açılması, mevcut okul ve kurumların fizikî kapasitesinin artırılması ve iyileştirilmesi, toplumumuzun bu kapasiteden azamî ölçüde yararlanabilme imkânlarının araştırılması, değerlendirilmesi ve uygulamaya konulması, okul ve kurumların atölye ve laboratuvarlarının teknolojiye uygun teçhizatla donatılması, yatırım programlarının hazırlanması konularında ilgili birimlerle iş birliği yaparak mesleki ve teknik öğretim okul ve kurumlarını çağın gereklerine ve ülkemiz ihtiyaçlarına uygun olarak geliştirmek ve yaygınlaştırmak.

4. Mesleki ve teknik öğretim okul ve kurumlarının eğitim, öğretim, yönetim ve işleyişi ile ilgili mevzuatı hazırlamak, uygulamak, değerlendirmek ve geliştirmek.

5. Genel Müdürlüğe bağlı okul ve kurumlarda görevli; yönetici, öğretmen ve diğer personelin çalışma alanlarıyla ilgili bilgi ve becerilerini geliştirerek eğitim, öğretim, yönetim, üretim ve diğer hizmetlerde niteliği ve verimi yükseltmek için gerekli hizmet içi eğitim planlaması yapmak, Bakanlığın ilgili birimleri ve kamu-özel sektörle işbirliği yapmak.

6. Mesleki ve teknik öğretim okul ve kurumlarının ihtiyacı olan teknik, teorik ve uygulamalı meslek derslerine ait basılı eğitim materyallerini yazmak/yazdırmak.

7. Genel Müdürlüğe bağlı örgün ve yaygın eğitim okul ve kurumlarının cari ve transfer harcamalarına ait yıllık bütçesini hazırlatmak/hazırlamak, bütçe faaliyetlerinin gerçekleştirilmesini sağlamak.

8. Ülkemizdeki çeşitli kamu ve özel kurum-kuruluşlarının endüstriyel teknik öğretim okul ve kurumlarının faaliyetlerine aktif olarak katılmalarını ve katkıda bulunmalarını sağlamak üzere teknik iş birliği protokolleri yapmak, uygulamalarını takip etmek, sonuçlarını değerlendirmek,

9. Mesleki ve teknik öğretimin uluslararası standartlarda geliştirilmesine yönelik iç

ve dış kaynaklı çeşitli iş birliği projeleri hazırlamak, hazırlatmak ve uygulamaya konulması hususunda ilgili birim, kurum ve kuruluşlarla iş birliği ve koordinasyonu sağlamak, Bakanlık tarafından uygulamaya konulan ve Bakanlığın ilgili birimi veya birimlerince koordine edilen proje çalışmalarında, Genel Müdürlüğe ait iş ve işlemleri takip etmek ve sonuçlandırmak.

10. Örgün eğitim sisteminden ayrılmış ve hiçbir mesleki bilgi ve beceri sahibi olmayan gençler ve yetişkinlere meslek kazandırarak iktisaden faal duruma gelmelerini sağlamak üzere mesleki ve teknik alanlarda meslek sertifikasına yönelik yaygın mesleki eğitim programları hazırlamak/hazırlatmak, uygulamak, sonuçlarını değerlendirmek ve geliştirmek.

11. Mezunların yetiştirilme amaçlarına uygun olarak alanlarında istihdam edilmeleri, kendi işlerini kurmaları ve teknolojik gelişmelere uyumlarını sağlayacak imkânların araştırılmasını ve bu konuda ilgili kurum ve kuruluşlarla iş birliği yapılmasını sağlamak.

12. Genel Müdürlük personeli ile bağlı okul ve kurumlardaki yönetici ve öğretmenlerin yetiştirilmeleri, istihdam şartlarının iyileştirilmesi, özlük hakları ve denetim sonuçları ile ilgili işleri yürütmek; öğretmen ihtiyacının karşılanması, yönetici ve diğer personelin atama ve nakillerinde ilgili birimle iş birliği yapmak
Genel Müdürlüğün aslî görevleri olarak belirlenmiştir (MEB, 2005, s.72).

2.2.2. Erkek Teknik Öğretim Genel Müdürlüğüne Bağlı Okul Türleri

Anadolu teknik liseleri ilk kez 1983–1984 öğretim yılında faaliyete geçirilmiştir. İlköğretim üzerine birinci yılı yabancı dil hazırlık sınıfı; olmak üzere beş yıl öğretim süreli okullardır. 2005–2006 öğretim yılından itibaren, bu okulların hazırlık sınıfları kaldırılarak programları dört yıl olarak yeniden yapılandırılmıştır. Bu okullarda öğrencilere; orta öğretim düzeyinde asgarî ortak gene; kültür vermek, toplum sorunlarına duyarlı, yurdun ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınmasına katkıca bulunma bilincim ve gücünü kazandırma amacına yönelik ortak genel kültür dersleri ile birlikte endüstriyel teknik alanlarda meslekî formasyon kazandıran, hem yüksek öğretime hem mesleğe hazırlayan, aynı zamanda bir yabancı dil öğretilmesini amaçlayan, fen bilimleri ağırlıklı programlar uygulanmaktadır(MEB, 2005, s.75).

Anadolu meslek liseleri ilk kez 1982–1983 öğretim yılında faaliyete geçirilmiştir. İlköğretim üzerine, birinci yılı yabancı dil hazırlık sınıfı olmak üzere öğrenim süresi dört yıl olan okullardır. 2005–2006 öğretim yılından itibaren bu okulların hazırlık sınıfları kaldırılarak öğretim süresi dört yıla çıkarılmıştır. Anadolu meslek liselerine, Orta Öğretim Kurumları Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sınavı sonucunda öğrenci alınmaktadır.

Teknik liseler ilk kez 1969–1970 öğretim yılında faaliyete geçirilmiştir. İlköğretim üzerine dört yıl öğretim süreli okullardır. Bu okulların dokuzuncu sınıfı meslek liselerinin dokuzuncu sınıfı ile ortaktır. Dokuzuncu sınıfta belirli derslerden, ilgili mevzuatında belirtilen başarıyı gösteren öğrenciler teknik liseye geçiş yaparak, ilgi ve yetenekleri doğrultusunda endüstriyel teknik alanlarda meslekî formasyon verilmesini sağlayan, öğrencilerini hayata, iş alanlarına ve yüksek öğretime hazırlayan, fen bilimleri ağırlıklı programlara devam edebilmektedirler.

Çok programlı liseler 1989–1990 öğretim yılından itibaren açılmaya başlanmıştır. Ayrı orta öğretim kurumlarının açılması ekonomik olmayan küçük yerleşim birimlerinde genel lise, imam hatip lisesi ile meslekî ve teknik orta öğretim programlarının aynı yönetim altında uygulandığı okullardır. Bu okullarda, bağımsız olarak eğitim yapan orta öğretim kurumlarında uygulanan programlar aynen uygulanmakta ve öğrencilere bitirdikleri programa ait diploma (Lise, Meslek Lisesi, imam Hatip Lisesi gibi) düzenlenmektedir. İlköğretim üzerine öğrenim süresi 4 yıl olan ve öğrencilere: orta öğretim seviyesinde asgarî kültür kazandırılması ve çeşitli meslek alanlarında endüstrinin ve hizmet sektörlerinin ihtiyaç duyduğu meslekî formasyon verilmesi suretiyle öğrencileri iş alanlarına ve yüksek öğretime hazırlayan programların uygulandığı meslekî ve teknik okullardır. Çok programlı liselerde meslekî ve teknik eğitim programlara devam eden öğrenciler; dokuzuncu ve 10. sınıfın eğitim ve öğretimlerinin tamamını okulda, 11 ve 12'nci sınıflarda ise öncelikle 12'nci sınıf öğrencileri olmak üzere genel bilgi ve teknik teorik derslerini haftanın iki günü okulda haftanın diğer üç gününde ise uygulamalı meslek derslerini alanları ile ilgili işletmelerin makine, araç-gereç ve mesleğinde uzmanlaşmış personel imkânlarından faydalanarak işyerlerinde yapmaktadır (<http://etogm.meb.gov.tr>).

Meslekî ve Teknik Eğitim Merkezleri ilk kez 2001–2002 öğretim yılında faaliyete geçirilmiştir. 4702 sayılı Kanun gereğince, eğitim maliyetini azaltmak, kaynakları daha verimli kullanmak ve eğitimin niteliğini artırmak amacıyla öncelikle Bakanlıkça belirlenen küçük yerleşim birimlerinde olmak üzere meslekî ve teknik eğitim merkezleri

kurulmaktadır. Bu merkezlerde, meslekî ve teknik eğitim alanında diplomaya götüren Anadolu teknik lise, Anadolu meslek lisesi, teknik lise ve meslek lisesi seviyesindeki orta öğretim programlarının tümü, çıraklık eğitimi programları ile belge ve sertifikaya götüren yaygın meslekî ve teknik eğitim programları uygulanmaktadır. Bakanlığımızca, küçük yerleşim birimlerinde açılmış bulunan, öğrenci sayısı yeterli olmayan bazı meslekî ve teknik orta öğretim kurumları ile meslekî eğitim merkezleri aynı yönetim altında toplanmak suretiyle meslekî ve teknik eğitim merkezi olarak yapılandırılmıştır (MEB, 2005, s.89).

Türkiye Cumhuriyeti ile Almanya arasında imzalanan "İkili Meslek Eğitiminin Teşviki Projesi" çerçevesinde; motor ve endüstriyel elektronik meslek alanlarında, örnek kalifiye teknik eleman, ustabaşı ve usta öğreticilerin, ikili (dual) meslek eğitim sistemi ile yetiştirilmesini sağlamak amacı ile ilk kez Ankara Dikmen Endüstri Meslek Lisesi bünyesinde faaliyete geçirilen Meslekî Eğitim Merkezleri, 1991–1992 ders yılında sekiz, 1992–1993 ders yılında dört okula daha yaygınlaştırılmış ve mevcut programlarına Endüstriyel Mekanik meslek alanı ilave edilmiştir. Bu merkezlere devam etmek isteyen öğrenciler, önce devam etmek istedikleri meslek alanlarında üretim ve hizmet yapan bir işyeri ile mevzuatına uygun sözleşmesini yaptıktan sonra merkeze kayıt yaptırmaktadır. Merkezde; eğitim süresi ortaokul üzerine üç yıl olup, öğrenciler programlarında yer alan genel bilgi ve teorik teknik meslek dersleri okumak üzere haftada iki gün meslekî eğitim merkezine gelmektedir. Bu merkezdeki eğitimini tamamlayarak kalfalık belgesi almaya hak kazanan öğrenciler, endüstri meslek lisesi diploması almak istedikleri takdirde ilgili meslek alanının fark derslerini başarmak zorundadır (<http://etogm.meb.gov.tr>).

Yetişkinler Teknik Eğitim Merkezleri, Endüstriyel alanlarda kurslar yoluyla, en az ilköğretim okulu mezunu gençlere meslek kazandırmak, mesleklerinde gelişmek isteyenlerin meslekî bilgi ve becerilerini yeni teknolojilere paralel olarak geliştirmek gayesi ile kurulmuş yaygın endüstriyel teknik eğitim kurumlarıdır. Bu merkezlere yatılı öğrenci kabul edilmektedir (MEB, 2005, s.88).

Erkek Teknik Öğretim Genel Müdürlüğüne bağlı en çok bilinen ve yaygın olan Endüstri Meslek Liseleri, araştırmamıza konu okullar olması nedeni ile ayrı bir başlık altında incelenmiştir.

Tablo 1 2006–2007 Öğretim Yılında Erkek Teknik Öğretimde Okul, Öğrenci ve Öğretmen Sayıları.

KURUM TÜRÜ	Okul Sayısı	Öğretmen Sayısı	Toplam Öğrenci
Anadolu Teknik Lisesi	258	1.656	40.170
Anadolu Meslek Lisesi	299	826	19.730
Teknik Lise	318		25.220
Endüstri Meslek Lisesi	489	25.986	320.015
Çok Programlı Lise	164	4.430	60.759
Meslekî ve Teknik Eğitim Merkezi	79	2.540	30.088
Tarım Meslek Lisesi	12	81	1.612
İkili Meslekî Eğitim Merkezi	15		1.087
TOPLAM	1.650	35.519	498.681

2.2.3. Endüstri Meslek Liseleri

Eski adı sanat enstitüleri olan endüstri meslek liseleri, ilköğretim okulu üzerine öğrenim süresi üç yıl olan ve öğrencilere orta öğretim seviyesinde asgari genel kültür ve uygar bir dünya görüşü kazandırılması yanında, çeşitli meslek alanlarında endüstrinin ihtiyaç duyduğu mesleki eğitim verilmek suretiyle öğrencileri iş alanlarına ve yüksek öğrenime hazırlayan programların uygulandığı endüstriyel teknik öğretim okullarıdır (MEB, 2005, s.79).

Endüstri meslek lisesi öğrencileri; 11'inci sınıflarda genel bilgi ve teknik teorik dersleri haftanın iki gününde okulda, uygulamalı meslek derslerini ise haftanın üç gününde alanları ile ilgili işletmelerin makine, araç-gereç ve mesleğinde uzmanlaşmış personel imkânlarından yararlanarak iş yerlerinde yapmaktadır.

Nüfusu çok küçük olan yerleşim birimlerinde endüstri meslek lisesi açılması ekonomik olmadığından; bu yerleşim birimlerindeki, başarılı fakat ekonomik durumu müsait olmayan öğrencilerin eğitimine imkân sağlamak amacıyla, fiziki imkânları yeterli olan endüstri meslek liselerinde yatılılık ihdas edilmektedir. 2006–2007 eğitim öğretim yılında, 489 endüstri meslek lisesi 80 program türünde 320.015 öğrenci ile eğitim öğretime devam etmektedir(<http://etogm.meb.gov.tr>).

Tablo 2 2006 – 2007 Öğretim Yılında Endüstri Meslek Liselerinde Uygulanan Program Türleri

1	* ALT YAPI	41	İNŞAAT TEKNOLOJİSİ
2	* İNŞAAT (Üst Yapı)	42	İPLİK
3	* MAKİNE	43	İŞ MAKİNALARI (Bakım-Onarım)
4	* MİKROTEKNİK	44	İŞ MAKİNALARI (Operatörlük)
5	* TIP ELEKTRONİĞİ	45	İZABE
6	AHŞAP YAT İNŞAA	46	KALIP
7	ARAÇ YAPIM VE TAMİRİ	47	KİMYA
8	AYAKKABICILIK	48	KONFEKSİYON
9	BASKI (Tipo-Ofset)	49	KONFEKSİYON MAKİNALARI BAKIM VE ONARIMI
10	BİLGİSAYAR (Donanım)	50	KONTROL VE ENSTRÜMANTASYON TEKNOLOJİSİ
11	BİLGİSAYAR (Yazılım)	51	KUYUMCULUK
12	BİLGİSAYAR DESTEKLİ ENDÜSTRİYEL MODELLEME	52	KÜTÜPHANECİLİK
13	BİLGİSAYARLI NÜMERİK KONTROL (CNC)	53	LASTİK TEKNOLOJİSİ
14	BOYA TEKNOLOJİSİ	54	MAKİNE RESSAMLIĞI
15	BOYA-APRE	55	MAKİNE TEKNOLOJİSİ
16	CİLT VE SERİGRAFİ	56	MATBAA
17	ÇAY TEKNOLOJİ	57	MERMER TEKNOLOJİSİ
18	ÇİNİCİLİK VE SERAMİK (Dekorlama)	58	METAL TEKNOLOJİSİ
19	ÇİNİCİLİK VE SERAMİK (Şekillendirme)	59	METALİŞLERİ
20	DEKORATİF SANATLAR	60	METALURJİ
21	DERİ KONFEKSİYON	61	MOBİLYA VE DEKORASYON
22	DERİ TEKNOLOJİSİ	62	MODEL
23	DİZGİ	63	MOTOR
24	DOKUMA	64	NAKIŞ
25	DÖKÜM	65	OTOMOTİV TEKNOLOJİSİ
26	DÖKÜM TEKNOLOJİSİ	66	ÖRME TEKNOLOJİSİ
27	DÖŞEMECİLİK	67	PLÂSTİK İŞLEME
28	ELEKTRİK	68	PLÂSTİK TEKNOLOJİSİ
29	ELEKTRİK-ELEKTRONİK TEKNOLOJİSİ	69	PROSES
30	ELEKTROMEKANİK TAŞIYICILAR	70	REPRODÜKSİYON VE KLİŞE
31	ELEKTRONİK	71	RESTORASYON
32	ENDÜSTRİYEL DÖKÜM	72	SANAYİ BOYACILIĞI VE UYGULAMA TEKNİĞİ
33	ENDÜSTRİYEL ELEKTRONİK	73	SOĞUTMA VE İKLİMLENDİRME
34	ENDÜSTRİYEL MEKANİK	74	SU ÜRÜNLERİ
35	ENSTRÜMAN (ÇALGI) YAPIM	75	TELEKOMÜNİKASYON
36	GAZ TEKNOLOJİSİ	76	TEŞİSAT TEKNOLOJİSİ
37	GIDA TEKNOLOJİSİ	77	TESVİYE
38	GRAFİK	78	YAPI
39	HARİTA VE KADASTRO	79	YAPI RESSAMLIĞI
40	HİDROLİK VE PNÖMATİK TEKNOLOJİSİ	80	ZEYTİN TEKNOLOJİSİ

* Teknik Lise 11. sınıf sonunda, endüstri meslek lisesi diploması almak isteyen öğrenciler için açılan programlar.

Tablo 3 Endüstri Meslek Liselerine ait sayısal veriler.

YILLAR	OKUL SAYISI	ÖĞRENCİ SAYISI	ÖĞRETMEN SAYISI
1926	9	373	159
1936	10	366	174
1946	34	3.078	1.252
1956	79	7.312	1.914
1966	115	25.242	2.658
1976	200	103.396	4.565
1986	342	189.349	13.431
1996	405	306.149	19.824
2006	489	320.015	25.986

2.3. OKUL SANAYİ İŞBİRLİĞİ

İlgili literatür incelendiğinde okul-sanayi işbirliği modeline ikili (dual) sistem, kubaşık eğitim, kooperatif eğitim, sandviç eğitim, işletmelerde meslek eğitimi gibi bir takım adların verildiği görülmektedir. Ancak bu kavramlar incelendiğinde genellikle aynı anlamları ifade ettikleri belirlenmiştir (Gürol, 1997, s. 33).

İşbirliğinin dünyadaki tarihi gelişimi eskilere dayanmakla birlikte son 30 yıldır tüm dünyada her fırsatta üzerinde durulmaya başlanmış, 1990'larda ise önceden görülmemiş boyutlara ulaşmıştır. Günümüzde pek çok devlet (ABD, Japonya, Hollanda, Almanya, vb.), ortak programlara doğrudan destek vermeye başlamıştır (Bayrak, Halis, 2002, s.67).

Gerek iş hayatının genç ve yetişkinlerden beklediği nitelikler ve gerekse öğrenme kavramlarındaki yeni görüşler, okul işletme işbirliğini kaçınılmaz hale getirmiştir. İşletmelerdeki eğitim okulda yapılan eğitimin doğal bir uzantısı olarak görülmektedir. Ancak öğrencileri iş içinde deneyim kazanmaya göndermeden önce şu sorulara cevap aranmalıdır:

- 1) İş yerinde yapılacak eğitimin amacı nedir?
- 2) Davranış niçin okulda geliştirilemiyor?
- 3) İş yerinde kazandırılacak davranışın eğitsel değeri nedir?

- 4) İş yerinde yapılacak eğitim için nasıl bir strateji izlenmelidir?
- 5) İş yerinde yapılacak eğitimin öğrencilere yararı nedir?

2.3.1. Okul Sanayi İşbirliğine Duyulan İhtiyaç

Okul sanayi işbirliğini gerektiren nedenlerin başında yetişkin insan gücü sağlamak gelmektedir. Bilimsel ve teknolojik gelişmeler, çağdaş endüstrinin yetişkin insan gücü ihtiyaçlarını hızla değiştirmektedir. Üretim ve hizmette etkinliğin sağlanması, yeni ihtiyaçlara uygun insan gücünün sürekli olarak yetiştirilmesini gerektirir. İşletmelerin hizmet içi eğitimi için okul ile endüstri arasında düzenli ilişkiler kurulmasında fayda vardır. Bu ilişkiler hem yapılacak eğitimin etkinliği, hem de mevcut olanaklardan yararlanılması, eğitim maliyetinin asgari düzeye indirilmesi, okulun çevreye açılması ve çevreden sağlayacağı bilgi ve deneyimlerden yararlanarak kendini sürekli olarak geliştirebilmesi yönünden zorunludur(Doğan, Ulusoy, Hacıoğlu, 1997, s.51).

Mesleki ve teknik eğitim programlarının geliştirilmesinde, işin veya meslek alanının bireyden beklediği davranışların gerçeğe uygun biçimde belirlenmesinde zorunluluk vardır. Analizlere dayalı olarak belirlenen program içeriğinin ve bu içeriğin düzenlenmesinde endüstri mensuplarının görüşlerinin alınmasına önem verilmektedir (Alkan, Doğan, Sezgin, 1996, s.255).

Mesleki ve teknik öğretim gören bir öğrencinin daha önce yapamadığı bir işlemi teknolojik kurallara uygun olarak endüstrice kabul edilebilir bir standartta yapabilmesi, daha önce okuyamadığı bir yapım resmini okuyabilmesi, alanıyla ilgili bir teknolojik kuralı üretim veya hizmet süreçlerinde karşılaştığı bir teknik problemin çözümünde uygulayabilmesi, daha önce sahip olmadığı bir iş emniyeti kuralını alışkanlık haline getirebilmesi için program geliştirme mekanizmaları işletilmelidir (Sezgin, 1994, s.3).

Mesleki teknik öğretim kurumlarından mezun olanların, yetiştirildikleri alanlarda istihdam edilmeleri eğitim harcamalarının verimliliği açısından önemlidir. Mezunların yüksek oranda işe yerleştirilmesi için genel politikanın oluşturulması ve iş arayanla iş verenin karşı karşıya getirilerek bağlantı kurulabilmesi yönünden okul sanayi işbirliği zorunluluğu ortaya çıkmaktadır (Doğan, Ulusoy, Hacıoğlu, 1997, s.49).

Genel eğitimle karşılaştırıldığında mesleki ve teknik eğitimin daha pahalı olduğu görülür. Mesleki eğitim görmüş insan gücünün veriminin yüksek olacağını canlı örneklerle işverene gösterilmesi, işverenlerin programların uygulanması için gerekli kaynakların yaratılmasında daha aktif rol almalarında etkili olabilir(Alkan, Doğan, Sezgin,1996, s.256).

Demokratik ülkelerde eğitim sorunlarının çözümlenmesinde, kamu oyunun bu sorunlara ilgisinin çekilmesi ve desteğinin sağlanması önemlidir. Okulda geliştirilen davranışların iş hayatının ihtiyaçlarına yeterince uygun bulunmaması, öğrenciye sağlanan yaşantıların gerçek iş koşullarına tümü ile uygun olmaması gibi nedenlerle kamuoyunda bu kurumlara karşı olumsuz görüşler gelişmektedir. Kamuoyu desteğinin sağlanması için endüstri mensupları, işçi sendikaları, meslek odaları ve diğer etkili gruplar arasında düzenli ilişkilerin kurulması ve geliştirilmesi gerekir (Doğan, Ulusoy, Hacıoğlu, 1997, s.51).

Meslek Liselerinin işletmelerle işbirliği yapmalarını zorunlu kılan bir gelişme de üretimde önemli yeri olan özel makine ve cihazların okullara alınmaları güçleşmiş olmasından kaynaklanmaktadır. Bazı makine ve cihazlar çok pahalı olup, çok kısa zamanda değerini yitirmektedir. Ayrıca bu makine cihazları okullarda kullanacak elemanlar yetersizdir. Bu durum okul sanayi işbirliğini zorunlu hale getirmektedir.

2.3.2. Okul Sanayi İşbirliğine Dayalı Eğitim Modeli

Okul sanayi işbirliğine dayalı bu model, özellikle gelişmiş ülkelerde hemen her kademe ve alanda uygulandığını görmekteyiz. Ülkemizde ise çıraklık eğitimi ve işletmelerde meslek eğitimi kapsamında yasal olarak uygulanmaktadır. İşbirliğine dayalı eğitim modelinin İngilizce karşılığı “Cooperative Education” olup, bu kavram kooperatif eğitim olarak Türkçede kullanılmıştır (Gürol, 1997, s. 33).

Ülkemizin koşulları mesleki ve teknik eğitimde karma bir sistemin geliştirilmesini gerektirmektedir. Ekonomik yönden yeterince gelişmemiş bölgelerde daha bir süre okul esasına dayalı mesleki eğitim sisteminin uygulanmasının zorunlu olduğu, ancak gelişmiş bölgelerde istihdam sistemine dayalı bir mesleki eğitimin geliştirilebileceği yapılan araştırmalardan anlaşılmaktadır (Doğan, Ulusoy, Hacıoğlu, 1997, s.54).

İşbirliğine dayalı eğitim modeli; öğrenciyi belirli eğitim hedefleri yönünde yetiştirmek üzere, programla ilgili grupların karşılıklı işbirliğine dayalı olarak düzenlenmiş

bir eğitim programıdır. Bu eğitim modelini, okul ve istihdam sisteminin belirli bir esasa dayalı olarak ortaklaşa yürüttükleri, iş ve eğitimi kaynaştıran denetimli bir eğitim planı olarak da tanımlayabiliriz (Gürol, 1997, s. 33).

Okulların hem deneyimlerinin hem de kapasitelerinin bu yeterlikleri geliştirmeye yeterli olmadığı kanısı yaygındır. Genç ve yetişkinlerin 21. yüzyılda sahip olmaları gerekli yeterlikler ancak okullarla-işletmelerin işbirliği yapmaları ile gerçekleşebilir. Okul sanayi işbirliğini gerektiren bir başka önemli nokta ise, öğrencilerin sınıfta öğrendiği kavramları günlük ve iş yaşamında kullanabilmesi için öğrenilen kavramlar ile bu kavramların kullanılacağı ortamlar arasında ilişki kurulması gerekliliğidir. Başka bir deyişle öğrenci yeni bilgileri bildiği ve koşullarını anladığı bir çevre ile ilişki kurarak öğrenmektedir. Bu bakımdan öğrenme ortamı sınıf, laboratuvar ve işletmeyi içerecek biçimde kapsamlı olarak ele alınmalıdır.

2.3.2. Okul Sanayi İşbirliğine Yönelik Yasalar

Cumhuriyetimizin kurulmasından itibaren hükümetler toplumun ihtiyacı olan girişimcilerin ve becerili işçilerin yetiştirilmesini gerekli görmüşlerdir. Bunun için mesleki ve teknik öğretime özel bir önem verilmiştir. Ülke düzeyinde meslek okullarının açılması sağlanmış, kökleşmesi, yaygınlaşması ve gelişmesi için birçok kanun çıkarılmıştır.

1926 yılında çıkarılan 818 sayılı “Borçlar Kanunu”nda işyerlerinde yapılacak mesleki eğitime özellikle çıraklık sözleşmesine ilişkin hükümlere yer verilmiştir. Kanunda çırağın eğitimi ile ilgili olarak ustanın çırağa, mesleği özenle öğretmek ve mesleki kurslarla bunların sınavlarına katılması için izin vermek zorunda olduğu vurgulanmaktadır (Doğan, Ulusoy, Hacıoğlu, 1997, s.86).

1927 yılında yürürlüğe giren “Meslek Mektepleri Hakkında Kanun” tüm meslek okullarının Milli Eğitim Bakanlığı’na bağlanmasını öngörmüştür. Meslek okulları arasında belirli esaslara göre program, öğretim, süre ve eğitim ortamı yönünden birliktelik sağlanmaya çalışılmıştır. Bu okulların Milli Eğitim Bakanlığının izni olmadıkça hiçbir surette açılmayacağı bütün ihtiyaçların bakanlıkça karşılanacağı hükme bağlanmıştır (MEB, 2005, s.35).

1927 -1934 yılları arasında meslek okullarının en önemli sorunu olan mali destek sağlama konusunda beş yasa çıkarılmıştır. Ancak yerel kaynakların sınırlı olması sebebiyle

bu okulların kendilerinden beklenen gelişmeyi gösteremedikleri gözlenmiştir (Doğan, Ulusoy, Hacıoğlu, 1997, s.86).

1935 yılından itibaren 2765 sayılı kanunla, okulların masrafları devlet tarafından karşılanmaya başlanmıştır. Bu yasa ile mesleki eğitimin niteliğinin yükselmesine karşın okulların merkezi yönetime bağlanmasına neden olmuştur. Meslek okullarının durumu ve ülkenin her dereceden teknik elemana olan ihtiyacı, bakanlıklar arası bir kurul tarafından esaslı bir şekilde incelenmiştir (MEB, 2005, s.38).

1938 yılında kabul edilen 3423 sayılı döner sermaye çalışmalarını düzenleyen yasa ve buna bağlı yönetmelikler Türkiye’de meslek eğitiminin gelişmesine önemli katkılar sağlamıştır. Halen mesleki eğitimin yürütülmesinde ihtiyaç duyulan malzeme, takım ve makinelerin sağlanması, öğrencilerin gerçek işler üzerinde eğitim görmeleri, eğitim ortamlarının daha yüksek bir kapasite ile kullanılması ve bütçeye katkı sağlanması konularında döner sermaye işletmelerinden büyük ölçüde yararlanılmaktadır. Ayrıca okulun çevresinde yeterince işyeri bulunmadığı durumlarda öğrencilerin sanayidekine benzer bir eğitim ortamı olan okulun döner sermaye işletmesinde yetişmeleri sağlanmaktadır (Doğan, Ulusoy, Hacıoğlu, 1997, s.86).

Okul sanayi işbirliği, mesleki eğitimin geliştirilmesi için fon kurma, araştırmalara önem verme, çırak kalfa ve ustaların eğitimi ile ilgili konular 1960’larda gündeme gelmeye başlamıştır. Milli Eğitim Bakanlığı 1970 yılından sonra mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarının ihtiyacı olan iş ve işlem yaprakları ve temel ders kitapları üzerine eğilmiş, çeşitli meslek dallarındaki temel ders kitapları bastırılmıştır. 1974 yılında Mesleki ve Teknik Açıköğretim Okulu kurulmuş, ilköğretim okulu veya daha üst düzey eğitim görmüş vatandaşlara, uzaktan eğitim ya da gerektiğinde yüz yüze eğitim programları uygulayarak meslek kazandırmayı hedefleyen çalışmalar başlamıştır (MEB, 2005, s.40-44).

1977 yılında 2089 sayılı Çırak-Kalfa ve Ustalık Kanunu’nun çıkmasıyla eğitimin bir bölümünün işletmelerde yapılabilmesi ile ilgili ilk yasal dayanak oluşturulmuştur. Yasa 1986 yılında 3308 sayılı Çıraklık ve Mesleki Eğitim Kanununun yürürlüğe girmesi ile yürürlükten kalkmıştır.

3308 sayılı yasada örgün ve yaygın mesleki eğitimi bir bütün olarak geliştirmeye ve okul sanayi ilişkilerini düzenlemeye yönelik hükümler yer almıştır. Bu Kanun’un amacı, çırak, kalfa ve ustaların eğitimi ile okullarda ve işletmelerde yapılacak meslekî eğitime ilişkin esasları düzenlemektir. Bu Kanun, Mesleki Eğitim Kurulunun belirleyeceği

mesleklerde, kamu ve özel sektöre ait kurum, kuruluş ve iş yerleri ile mesleki ve teknik eğitim okul ve kurumlarındaki eğitim ve öğretimi kapsar.

3308 sayılı Kanun; çıraklık, örgün ve yaygın mesleki ve teknik öğretim kurumlarında işgücünün mesleki eğitimi için üç temel yaklaşımı benimsemiştir. Bu yaklaşımlar şunlardır:

- Çıraklık eğitimi (İkili eğitim sistemi)
- Tam ve yarı zamanlı okul sistemi
- Yaygın Meslek Eğitimi (Meslek Kursları)

3308 sayılı yasa ile eğitim faaliyetlerine getirilmeye çalışılan yenilikler şunlardır;

- 1 – Beceri eğitiminde kullanılan eğitim ortamının gerçek iş ortamına uygunluğunun sağlanması
- 2 – İşletmelerin mesleki teknik eğitim öğrencilerine beceri öğretimi yaptırmaya teşvik edilmesi
- 3 – Okulların mevcut kapasitelerinden daha fazla öğrencinin yararlanması
- 4 – Örgün ve yaygın eğitimde geçiş kolaylıklarının sağlanması
- 5 – Yetişkinlerin mesleki yaygın eğitime yönlendirilmesi
- 6 – Çırak ve meslek lisesi öğrencilerinin sigortalanması
- 7 – Öğrencilere işletme eğitimi süresince ücret ödenmesi
- 8 – Özel eğitime muhtaç kişileri istihdama hazırlayan mesleki eğitim programlarının desteklenmesi
- 9 – İş hayatı ile eğitim kurumları arasında eğitici personel alış verişinin yapılması konularında düzenlemeler yapılmıştır (Doğan, Ulusoy, Hacıoğlu, 1997, s.92).

3308 sayılı Çıraklık ve Meslek Eğitim Kanunu'nun adı 10.07.2001 tarihinde yürürlüğe giren ve bu Kanunun bazı maddelerini değiştiren 4702 sayılı Kanun ile Meslekî Eğitim Kanunu olarak değiştirilmiştir.

4702 sayılı kanunla getirilen değişiklikler sonucu;

- 1 – İş yeri açma izni veren yetkili makamlar ve meslek odalarınca, iş yeri açacaklardan ve üye kaydı yaptıracaklardan ustalık belgesi istenmesine,
- 2 – Kapsama alınmış işyerlerinde alanında mesleki eğitim almış olanların öncelikle istihdam edilmesine
- 3 – Teknik lise mezunları ile dört yıllık diğer mesleki ve teknik eğitim okul ve kurumlarından mezun olanlara, ustalık belgesinin yetki ve sorumluluklarını taşıyan,

mesleklerinde “işyeri açma belgesi” verilmesine,

4 – Kalfa, usta ve genel lise mezunlarının, mesleki ve teknik eğitim programlarında telafi eğitimine katılıp başarılı olmaları halinde eğitimini aldıkları meslek alanının diplomasını alabilmesine,

5 – Yurtdışı ve yurtiçinde çıraklık eğitimi dışında alınmış belge, diploma ve sertifikaların, çıraklık, kalfalık ve ustalık eğitimine geçişte değerlendirilmesine,

6 – Aday çırak ve kalfaların eğitimi ile işletmelerde yapılan mesleki eğitimin denetimine bu eğitimden sorumlu işletmenin bağlı olduğu oda veya birlik temsilcilerinin de katılımına,

7 – Mesleki eğitimin yapıldığı işletmelerin iş ortamı, sosyal güvenlik, iş güvenliği ve sağlık şartları bakımından Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca denetlenmesine,

8 – 10 ve daha fazla öğrenciye beceri eğitimi yaptıran işletmelerin zorunlu olarak eğitim birimi kurmasına,

9 – Öncelikle bakanlıkça belirlenecek küçük yerleşim birimlerinde kaynakların daha etkin kullanılmasına, eğitim maliyetlerinin düşürülmesine, kalitenin yükseltilmesine, program bütünlüğünün sağlanmasına, imkan ve ortam hazırlamak üzere “mesleki ve teknik eğitim merkezlerinin” kurulmasına imkan sağlanmıştır (MEB, 2005, s.50).

Mesleki eğitim sisteminin sadece yasal boyutunu düzeltmek sorunların çözümü için yeterli bir çalışma olmayacaktır. Gerekli yasal düzenlemeler yapılmakla beraber iş dünyasının da meseleyi benimsemesi, toplumun mesleki eğitime bakışının değişmesi, istihdam eğitim ilişkisinin kuvvetlendirilmesi, finansman sağlanması, eğiticilerin eğitilmesi, dünya standartlarında eğitim verilmesi, yönlendirmenin doğru yapılarak mezunların boşa kalmamasını sağlamak gerekmektedir.

2.4. MESLEKİ VE TEKNİK EĞİTİMİN TEMEL SORUNLARI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Mesleki ve teknik eğitim yapısı itibarı ile genel eğitime oranla daha fazla finansman ihtiyacı olduğundan ve mesleklerin ihtiyaç duyduğu elemanların özellikleri teknoloji ile birlikte hızlı bir şekilde değiştiğinden karşılaşılan sorunlar da dönemlere göre farklılık göstermektedir.

Türkiye'deki mesleki ve teknik eğitime ilişkin sorunların önemli bir bölümü ortaöğretimde yoğunlaşmaktadır. Dolayısıyla, mesleki ve teknik eğitimin yeniden

yapılandırılması, aslında ortaöğretim sisteminin ciddi bir reformdan geçirilmesi anlamına gelmektedir (Şimşek, 1997).

2.4.1. Mesleki ve Teknik Eğitime Yönlendirme

Ülkemizde yönlendirme başlangıçtan beri başlı başına çözümediğimiz bir problem olarak karşımızda durmaktadır. Birey ilköğretim hayatından sonra ailenin bilinçsizce tavırları ve okullardaki yetersiz rehberlik çalışmaları nedeni ile doğru bir mesleki yönlendirme hizmeti alamamaktadır.

Meslekî rehberlik, gençlere çeşitli meslekler hakkında bilgi vermek, mesleklerin geçmişteki ve gelecekteki durumlarını açıklamak, meslekte yükselme olanaklarını göstermek, o meslek dalının risklerini belirlemek ve böylece kişileri ilgi ve yeteneklerinin uygun olduğu mesleklere yönlendirmek için yapılan plânlı ve programlı çalışmaların tümüdür (İVETA, 2004, s.110).

İlköğretim okullarındaki mesleki yönlendirmeye ilişkin mevcut durum şöyle özetlenebilir: Milli Eğitim Bakanlığı Tebliğler Dergisi'nin Eylül 2003 Tarih ve 2552. sayısında belirtildiği üzere, tüm şube öğretmenlerinden, öğrencinin zekâ alanını belirleyebilmek için, sınıf gözlem formunu doldurmaları istenmektedir. Daha sonra bu formlar okul rehber öğretmeni tarafından toplanıp, öğrencinin zekâ alanına ait puanlar hesaplanmakta ve bu puan ile birlikte, öğrencinin ruhsal dosyasındaki bilgilere bakılarak akademik, güzel sanatlar veya mesleki teknik eğitime mi devam edeceği belirlenmektedir. Bu belirlemenin sonucunda yöneltme öneri formu düzenlenerek, öğrencinin diploması ile birlikte devam edeceği bir üst kuruma iletilmektedir. Bu mevcut durumla ilköğretimde mesleki yönlendirme işlemleri sağlıklı bir biçimde yürütülememektedir. Kimi yerlerde bu çalışmalar da sadece kâğıt üzerinde kaldığı, öğrencilere sağlıklı bir yönlendirme yapılamadığı da aşikârdır.

Bireyin meslek seçmesine yardım etmek için, okulun her öğrenciye kendi yeteneklerini ve iş hayatındaki meslekleri tanıma fırsatı vermesi gerekir. Öğrencinin, okulun kendisine ne kazandıracağını, mezuniyetten sonra iş bulma imkânlarının ne olduğunu ve işverenlerin kendisinden ne beklediklerini bilmeye hakkı vardır. Her öğrenci ilgi ve yeteneğine uygun bir meslek alanına yönelirken rehberlik hizmetlerinden yararlanma imkânına sahip olmalıdır. Fakat ülkemizde rehberlik hizmetlerinin beklenenin

çok altında olduğu bir gerçektir. Öğrencilerin meslekî yönelmelerine yardımcı olacak sağlıklı bir sistem bulunmamaktadır. Bunun için sanayi inin ihtiyaç duymadığı, istihdam olanaklarının sınırlı olduğu meslek dallarında gereksiz yığılmalar olmaktadır. Meslek seçebilmek için genç ve yetişkinlere, mesleklerin niteliklerini ve istihdam olanaklarını yansıtan bilgiler sistemli olarak sunulmalı, rehberlik ve danışmanlık hizmetleri ile sistem desteklenmelidir (IVETA, 2004, s.110).

Türkiye de Orta Öğretim kurumlarının dört yıla çıkarılması ile bu yönlendirme orta öğretim de birinci sınıfta bırakılmıştır. Çevrede ve ilkokulda kazanılan bu deneyimlerin Lise 1’den Lise 2’ye geçen öğrenci üzerinde rehber öğretmen ve sınıf öğretmeni tarafından beceri ve yetenek testine tabi tutularak belirlenmesi ve derslerdeki başarının göz önünde bulundurulması gerekir. Ancak yine uygulamada problemler ortaya çıkmaktadır. Zira öğrencilere bu konuda rehberlik yapacak doğru yolu gösterecek uzman personel bulunmamaktadır.

Mesleki ve teknik eğitimdeki yöneltme ve danışmanlık hizmetlerinin yetersizliği sorununu giderebilmek için, öğrenciler çok amaçlı liselere gelmeden önce temel eğitimin ikinci yarısında sağlıklı bir yönlendirme sürecinden geçmelidirler. Ancak bu yöneltme, öğrenciye belli bir alanı ya da mesleği empoze etmek biçiminde değil, öğrencinin gizil güçleriyle çalışma yaşamının gerekleri arasında bir eşleme yapmaya dönük olmalıdır. Dolayısıyla, özellikle temel eğitimin ikinci yarısında uygulanan teknoloji eğitimi programlarında çocuklara meslekler hakkında kapsamlı bir bilgilendirme yapılmalıdır. Bu bilgilendirme, kısa bir seminer ya da konferans biçiminde olmamalı ve ders kapsamında yıl boyu süren öğrenme etkinlikleri olarak düzenlenmelidir. Öğrenciler, temel eğitimdeki bu bilgilendirme sonucunda lisede bölüm seçmeli ve seçtikleri bölüm kendilerine uygun değilse değiştirebilmelidirler. Burada önemli bir başka nokta daha vardır. Bölüm ya da meslek alanı seçerken, öğrenci adına öğretmen ya da anne-babanın değil, öğrencinin kendisinin karar vermesi ve bu kararın da bilgilendirmeye dayalı bir karar olması gerekir. Konuya bu açıdan bakıldığında, temel eğitimdeki yöneltme etkinliklerinin bilimsel olarak yapılması büyük önem taşımaktadır (Şimşek, 1997).

Meslek lisesine giden bir öğrenci daha baştan ‘Ben bu mesleği edineceğim, gerekirse bu mesleğin devamı olan bölümde yüksek tahsil yapabilirim diye düşünüp seçimini ona göre yapmalıdır. Temel sıkıntının ara mesleklere gereken önemin ve istihdamın sağlanamamasından kaynaklandığını düşünülmektedir. Üniversite eğitimi

sosyalleşme, toplumun ihtiyaçları, eğitim adına ciddi bir iştir. Türk eğitim sisteminin düzeltilmesi için çok paraya ihtiyaç yoktur. Doğru ve politik tercihlerden uzak düşünmek yeterlidir. İnsanları toplumun ihtiyaçlarına göre yönlendirmek, gençlere aldıkları eğitimden sonra mesleklerini icra edecekleri doğru dürüst ortam hazırlamak gerekir.

Bugünkü haliyle, mesleki eğitim sisteminin kademeleri arasındaki geçişler, verimsiz ve savurgan bir işleyişe dayanmaktadır. Bu geçişlerin, öğrenci merkezli bir ünite-kredi sistemine göre yeniden düzenlenmesi gerekmektedir. Liseden sonra, meslek yüksekokulu ya da fakülteden mezun olabilmek için, seçilen alanda belli sayıda kredi toplama esası getirilmeli ve bunların birbirini tamamlamasına özen gösterilmelidir. Örneğin, meslek yüksekokulunun inşaat fakültesine giden bir öğrenci, başka bölümlerden gelenlere oranla daha az sayıda lisans kredisi tamamlayarak mezun olabilmelidir. Böylesi bir modüler yaklaşım, kaynak savurganlığını azaltacak ve daha kısa süreli nitelikli meslek elemanı yetiştirilmesini sağlayacaktır. Nitekim son yıllarda yapılan ve evrensel ölçüde başarılı olmuş eğitim reformu girişimleri incelendiğinde, bunların tümünde öğrenci merkezli bir modüler tasarım anlayışının uygulandığı görülmektedir (Şimşek, 1997).

2.4.2. Okul Eğitiminin Nitelikleri

Türk eğitim sisteminin son yıllardaki en büyük problemi eğitimin niteliğindeki düşüştür. Bireyler kendilerine ufuk açmaktan öte, sadece sınav merkezli bir öğretim almaktadırlar. Bu fiili durumun mesleki eğitime yansması olumsuz olmaktadır. Bireyler, kendilerini geliştirmekten yoksun, gelecek kaygısı olmayan kişilere dönüşmektedir.

Günümüz iş dünyasında firmalar, operasyon giderlerini minimize etmek amacıyla faaliyetlerini mercek altına almışlardır. Arzu edilen bu gelişmenin sağlanması, yeni iş yapma tekniklerinin öğrenilmesi ile olasıdır. Bu düşünce doğrultusunda, modern yöntemlerin çalışanların bilgi hazinelerine eklenmesi bir zorunluluktur (Erol, 2003,s.43).

Eğitimin niteliğini yükseltebilmek için mesleki okullarda var olan okul kültürünün geliştirilmesi gerekir. Okul ortamında yönetici, öğretmen ve öğrencilerin ortak noktaları o kurumun geliştirdiği kültürdür. Kültürün ana öğelerinden değerler ve normlar bireylerin ortak hareket etmelerini sağlar. Paylaşılan değerler ve normlar ne derece güçlüyse iletişim o derece artar (Çelik,1997, s.70). İletişim öğretmen ile öğrenci arasındaki bilgi alışverişini sağlayan kanal olması yönü ile eğitimin kalitesinin artmasını sağlayacaktır.

Bilgi toplumunda okul-işyeri ilişkisi önemli bir değişiklik gösterecektir. Okul geleneksel olarak öğrenilen yerdir. İş de çalışılan yerdir. Ama aradaki bu çizgi giderek keskinliğini kaybedip daha çok bulanıklaşacaktır. Okul giderek tam zamanlı çalışan yetişkinlerin devam ettiği bir yer olacaktır. Üç günlük bir seminer için, ya da üç haftalık yoğun bir eğitim için yetişkinler okula gelme ihtiyacını hissedeceklerdir. Ancak iş de yetişkinlerin öğrenmeye devam ettikleri bir yer olacaktır (Çelik,1997, s.76).

Eğitim, okulun bulunduğu yörenin ihtiyacından kopuk olarak düşünülemez. Eğitimin asıl işlevi; değişen ihtiyaçlara, okulun bulunduğu yörede ortaya çıkan önceliklere, toplumu meydana getiren grup ve bireylerin ilgi ve ihtiyaçlarına uygun eğitim hizmeti sunmaktır. Okullarda uygulanan eğitim programlarının ve bu programlara kabul edilecek öğrenci sayılarının, iş hayatının insan gücü talepleri doğrultusunda tespit edilmesi gerekir. Eğitim, üretim ve istihdam arasında sağlıklı dengelerin kurulamaması mesleki eğitimin etkinliğini olumsuz yönde etkiler (İVETA, 2004, s.106).

Okul kendi kabuğunu kırıp eğitim açısından taşıdığı özel misyonu sorgulamak zorundadır. İlkokuldan üniversiteye kadar değişik eğitim düzeylerindeki okullarımızda egemen olan kültür, öğretmen ve öğrencilerde yeterince coşku oluşturamamaktadır. Öğrenci çevrede bulduklarından daha fazlasını okulda bulmalıdır (Çelik,1997, s.84).

Bugünkü ortaöğretim sisteminin başarıyı değerlendirme yaklaşımında "sınıf geçme okul bitirme" anlayışı egemendir. Genel olarak sınıf geçme, tüm derslerden başarılı olmayı zorunlu kılarken öğrenciler kendi ilgi ve yeteneklerine göre ders seçme hakkına sahip değildir. Bir anlamda, tüm öğrencilere aynı program dayatılmakta ve derslerin tamamını geçmeden öğrenciler başarılı sayılmamaktadır. Mesleki eğitim veren liselerdeki genel kültür ve alan derslerinin ağırlıkları sıkça değiştirilmesine karşın, seçimlik derslerin oranı en alt düzeylerde tutulmaktadır. Öğrenciler kendilerinin değil, başkalarının seçtiği alanlarda başarılı olmak zorunda kalmaktadırlar. Mesleğin öngördükleriyle öğrencinin özellikleri arasında farklılık varsa başarısızlık kaçınılmaz olmaktadır. Temel eğitimde etkin bir yöneltme sağlanır ve ortaöğretimde modüler anlamda bir kredili sisteme geçilirse, bu sorunlar kolayca çözümlenebilir (Şimşek, 1997).

2.4.2.1. Okulda Alan Eğitimi

Okul-sanayi işbirliğinde temel amaç, sanayide bugün ve gelecek için ihtiyaç olan becerilerle, okullarda kazanılan beceriler arasındaki farklılığı azaltmak ve mevcut sistemin etkinliğini ve verimliliğini yükseltmektir. Diğer bir deyişle, uluslar arası işgücü piyasasında rekabet edebilecek yüksek kaliteli işgücünü hazırlamaktır. Meslekler değişmektedir. Oysa eğitim sistemi teknolojik temelli programlardan tümüyle yoksundur.

Eğitim bireyin yaşamı boyunca devam eden bir süreçtir. Yaşam boyu eğitimde, birey ne zaman ve ne kadar eğitime ihtiyaç hissederse, ona istediği eğitimin götürülmesini zorunlu kılar. Her şeyi bir defada okulda vermek yerine, temel becerilerden sonra bireyin iş hayatına gitmesine ve daha sonra ek beceriler için tekrar okula gelmesine imkân sağlanmalıdır (İVETA, 2004, s.109).

Günümüz eğitim kurumları, gelişmelere, paralele olarak toplumda değişen beklentileri gerçekleştirebilmek amacıyla kendilerini sürekli iyileştirme çalışmaları yapmak durumundadır. Okulları sürekli iyileştirme çabalarında çocukları, gençleri yetiştirme sorumluluğunu üzerine alan öğretmenlerin kendilerini geliştirmeleri bir zorunluluktur (Ünal, 1997, s.1).

Mesleki ve teknik liselerde verilen eğitim, iş dünyasının gereksinimlerini karşılamaktan uzaktır. Eğitim kurumları, piyasa koşullarına uygun programlar uygulayamadıkları için işverenler, istihdam ettikleri elemanları yeniden eğitmektedirler. Oysa, mesleki ve teknik eğitimin belirgin amaçlarından biri, çalışma yaşamındaki gelişmeleri yakından izleyerek bunlara uyum sağlayabilecek elemanları yetiştirmektir. Bu da, programların sürekli güncelleştirilmesiyle olanaklıdır. Ne var ki, okulların programları yıllardır ciddi hiçbir değişime uğramamış, yalnızca masa başında verilen kararlarla programlara yeni dersler eklenmiş ya da çıkarılmıştır. Okul-sektör işbirliğiyle, ülke gereksinimlerine daha uygun ve dengeli programlar uygulanabilir. Yıllardır okul ve sanayi arasında etkin işbirliğinin nasıl sağlanabileceği konusunda çalışmalar yapıldığı halde, uygulamalar, istenen noktaya gelememiştir. Yapılması gereken şey, okul-sektör işbirliği konusundaki başarılı uygulamalara dayalı modeller geliştirmek ve bunları yaygınlaştırmaktır(Şimşek,1997).

2.4.2.2. Okulda Genel Kültür Eğitimi

Meslek liseleri, çalışma yaşamına eleman yetiştirme işlevinden uzaklaşmış ve öğrencilerini üniversiteye hazırlamaya yönelmişlerdir. Bunun bir sonucu olarak, üniversite sınavlarında bazı meslek liseleri büyük başarı elde etmeye başlamışlardır. Nitekim 1997 yılı ÖSS ve ÖYS sonuçlarına göre, üniversiteye en yüksek oranda öğrenci gönderen okul, % 77 ile Anadolu Meteoroloji meslek lisesi olmuştur. Bunu % 70 ile Fen Lisesi izlemiş, hemen ardından % 68 ile Maliye Meslek Lisesi gelmiştir. Toplam 74 lise türü içinde ilk on sıradaki 6 okulun meslek lisesi olması ve genel lisenin ancak 47. sırada yer alması, genel liseler ile mesleki ve teknik liseler arasında işlev farklılaşması kalmadığının bir kanıtıdır (Şimşek,1997).

Bu sorunun ortadan kaldırılabilmesi için yükseköğretime geçiş 1998 yılında yeniden düzenlenmiştir. Yapılan bu düzenleme ile Mesleki ve teknik ortaöğretim kurumları mezunlarının meslek yüksekokullarına sınavsız olarak yerleştirilmeleri, aşağıdaki amaçların gerçekleşmesine yardımcı olacaktır:

- 1 – Ülkemizin sahip olduğu kaynakları verimli ve etkin bir şekilde kullanmak.
- 2 – Mesleki ve teknik eğitimde, ortaöğretimle yükseköğretim arasında bugüne kadar kurulamamış olan ilişkiyi kurmak ve güçlendirmek.
- 3 – Mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarıyla yükseköğretim kurumlarında mevcut olan fiziki yapı ile öğretmen ve öğretim elemanı kaynaklarını ortak kullanmak suretiyle ek kapasiteler yaratmak.
- 4 – Mesleki ve teknik ortaöğretim kurumları ile meslek yüksekokulları arasında program bütünlüğü ve devamlılığını sağlamak.
- 5 – Çağımızda kaliteli üretimi gerçekleştirebilecek, bilimsel ve teknolojik gelişime uyum sağlayabilecek, iş hayatının ihtiyaç duyduğu yüksek nitelikli ve performanslı ara kademe insan gücünü yetiştirmek.

6 – Mesleki ve teknik eğitimi teşvik ederek bu alandaki çok düşük olan okullaşma oranını artırmak, daha çok gencimize ön lisans düzeyinde mesleki ve teknik eğitim imkânı sağlamak.

7 – Mesleki ve teknik ortaöğretim okul mezunlarının kendi alanlarında ileri meslek eğitimi almalarını sağlamak.

8 – Yükseköğretimdeki dört yıllık programlar üzerindeki nüfus baskısını azaltmak

(<http://www.okulpdr.net/sinavsiznedir.htm>)

Bu sınavsız geçiş uygulaması, mesleki eğitimden mezun olanlara, alanları dışında yükseköğrenime devam etmek istemeleri halinde katsayı adaletsizliğine uğrayacakları düşüncesini getirmiştir. Bu düşünce mesleki eğitime devam eden öğrencilerde kalite düşüklüğüne neden olmuş ve beraberinde mesleki eğitimden uzaklaşmayı getirmiştir. Veliler üniversiteyi okuyabileceğini düşündüğü çocuklarını genel liselere göndermeye başlamış, akademik olarak başarılı olamayan öğrenciler meslek liselerine yönlendirilmiştir.

Meslek liselerinde verilen genel kültür dersleri ile genel liselerde verilen kültür dersleri arasında müfredat olarak fark yoktur. Ancak uygulamada öğretmenler şahsi gayretleri ile meslek lisesindeki öğrencilerin ihtiyaçlarına yönelik anlatımlara yer vermektedir. Örneğin Matematik dersinin lise 3. sınıf seviyesinde meslek lisesi ve genel lise müfredatı aynıdır. Bu da sınavsız geçiş döneminden önceki uygulamanın devamıdır. Artık bu değişmeli meslek lisesi müfredatı ihtiyaca göre yeniden belirlenmelidir.

2.4.3. Endüstri İhtiyacına Göre Eleman Yetiştirme

Endüstrileşme, ülkemiz kalkınmasında temel unsur olarak kabul edilmiştir. Planlı kalkınma döneminde endüstrileşmede yüksek bir kalkınma hızı benimsenmiştir. Uygulamada, endüstride planlanan gelişme hızı büyük ölçüde gerçekleştirilebilmiştir.

Eğitim, ekonomik ve sosyal ihtiyaçların karşılanması için gereken nitelikli İşgücünün yetişmesinde, kalkınma hedeflerine göre değişen talep yapısına uygun beceri ve bilgilerin aktarılmasında, kaynakların genel olarak daha rasyonel bir biçimde ve verimli olarak kullanılmasında, daha sağlıklı politik seçimlerin yapılabilmesinde ve iyi yönetişimin gerçekleşmesinde, sağlıklı ve nitelikli istihdama hazır bir nüfusun oluşmasında önemli bir

role sahiptir. İstihdama hazır- eğitilmiş nüfus, eğer bir ekonomik kriz söz konusu değilse, işsizliğin azalması anlamına gelecektir. (Türkiye'deki işsizlerin büyük bir bölümü gençtir ve eğitim düzeyi düşüktür.) azalması, gelir dağılımını olumlu etkileyen faktörlerden biridir. Hızlı teknolojik gelişmeler iletişim ve ulaştırmanın kolaylaşması uluslar arası düzeyde rekabeti büyük oranda arttırmış bulunmaktadır. Kaliteli işgücü, uluslar arası yarışta en önemli unsur haline gelmiştir. Teknoloji iletişim ve küreselleşmede yaşanan hızlı değişiklikler ve yenilikler tüm ülkelerde insan kaynaklarında aranılan nitelikleri de etkilemektedir (Atauz, 2003, s.1).

Okulların ve sanayi kuruluşlarının varlıklarını devam ettirebilmeleri için insan gücü ihtiyacına uygun eleman yetiştirmelerine ve istihdam etmelerine bağlıdır. Bunun için insan gücü ihtiyacı ile mesleki eğitim kurumlarına alınıp mezun edilecek öğrencilerin nitelik ve nicelikleri arasında bir denge kurulmalıdır.

Ulusal ve bölgesel düzeyde çeşitli mesleklere ilişkin sayı ve yeterlikler yönünden insan gücü analizleri ve planlaması yapılmadığından dolayı ülkemizde bir yandan işsizlik sorunu yaşanırken diğer tarafta da işgücü fazlalığı ortaya çıkmaktadır. Bunun için mesleklere göre gereken işgücünü ve yeterliklerini saptamak, insan gücü bulgularına göre mesleki ve teknik eğitimin çalışmalarını daha duyarlı hale getirmek gereklidir (Doğan, Ulusoy, Hacıoğlu, 1997, s.3).

21. yüzyılda tüm çalışanların teknolojiyi anlayabilecek kadar temel becerilere sahip olmaları, ekip halinde çalışabilmeleri, değişikliklere kolayca uyum sağlayabilmeleri, karar verme ve problem çözebilmeleri, yazılı ve sözlü iletişim kurabilmeleri, kaliteli ürün ve hizmet üretiminde sorumluluk alabilmeleri beklenmektedir.

İnsan gücü ihtiyaçlarının belirlenmesinde kısa vadeli ve uzun vadeli olmak üzere iki tür planlama yapılır. Kısa vadeli planlamalar mevcut işgücünün kısa dönemli eğitimlerini öngörmektedir. Kısa dönemli hizmet içi eğitimler bu planlamanın konusudur. Uzun vadeli planlamalar mesleki eğitim için önemlidir. Uzun dönemli insan gücü planlaması toplumun insan gücü ihtiyacını beş yıllık sürelerle önceden tahminine dayanır. Bu planlama iki ile 10 yıllık bir zaman dilimini içerir ve her yıl gözden geçirilerek, düzeltmeler yapılır. Uzun dönemli planlamada toplumun insan gücü ihtiyacı sayı olarak, meslek grupları olarak, personelin gerekeceği zaman olarak ve eğitilecek personelin nereden sağlanacağı konularında çalışmalar yapılmalıdır (Can, Akgün, Kavuncubaşı, 2001, s.107)

İnsan gücü ihtiyaçlarının belirlenmesinde iş ve işçi bulma kurumu, sanayi odaları, ticaret odaları, esnaf ve sanatkâr kuruluşları, mesleki eğitim personeli ve okul sanayi koordinatörü büyük katkılar sağlayabilir.

2.4.4. Güncel Meslek Standartlarının Belirlenmesi

Mesleki ve teknik eğitimde yetiştirilip kalifiye elaman konumunda iş hayatına gönderilen gençlerin amaca uygunluğunun gerçekleşmesini sağlayacak en önemli konulardan biriside meslek standartlarının saptanmasıdır. Herhangi bir mesleğe ilişkin standartlar o mesleği tam olarak yapabilmek için gerekli asgari meslek niteliklerini tanımlar.

Meslek standardı; mesleğin tanımını, meslekle ilgili görev veya işleri, kullanılacak araç ve gereçleri, sahip olunacak bilgi ve becerileri değerlendirme ölçütlerini gösteren kapsamlı ve yetkili taraflarca onaylanmış belgedir (Doğan, Ulusoy, Hacıoğlu, 1997, s.3).

Meslek tanımı yapılırken, mesleğin içindeki görevleri, sorumlulukları, çalışma koşullarını ve mesleğin diğer yönlerinin açıkça belirtilmesi gerekir (Can, Akgün, Kavuncubaşı, 2001, s.59)

Meslek standardı, belirli bir işi tam olarak yapabilmek için gereken bilgi ve becerilerle ilgili asgari nitelikleri tanımlayan standartlardır. Bireylerin mesleki eğitimde kalite ve standartlaşma ile sektörün çalışanlardan beklediği yeterliliklere sahip kişiler olarak yetiştirilmesi, meslek standartlarını esas alan eğitim çabalarına bağlıdır. Bu nedenle mesleki ve teknik eğitim programları, eğitimi yapılacak mesleğin standartlarına dayalı olarak geliştirilmelidir (İVETA, 2004 s.110)

Standartlar belirlenirken elbette mesleğin gerektirdiği düzeyde teknolojiyi takip edip uygulayabilecek kişiler yetiştirilmesi düşünülecektir.

Mesleki ve teknik eğitim programlarında meslek standartları-diploma istihdam olanakları arasında sağlam bir ilişki kurulamamıştır. Her mesleğin ortak standartları belirlenerek, bunları kazandırmaya dönük programlar uygulandığında istihdam sorunu daha kolay çözümlenecektir. Bu amaçla, eğitimi yapılan mesleğin evrensel standartlarına dayalı bir program uygulanmalı ve verilen diplomalar yeterlilik belgesi olarak düzenlenmelidir. Böyle bir süreçten geçerek alınan diploma, hem işçi hem de işveren açısından bir kalite güvencesi olarak görülebilir (Şimşek,1997).

Ulusal düzeyde eğitimin kalitesi ve bütünlüğü, ilgili tarafların katılımı ile geliştirilen ve ülke düzeyinde uygulanan eğitim standartları ile korunur. Her mesleğin standartları belirlenmeli ve bu standartları kazandırmaya yönelik eğitim programları hazırlanmalı ve uygulanmalıdır. Böylece eğitimi tamamlayanların iş dünyasının aradığı niteliklere sahip ve istihdam şansları artmış bireyler olması kaçınılmazdır (İVETA, 2004 s.110)

BÖLÜM – 3

METODOLOJİ

3.1.ARAŞTIRMA YÖNTEMİ

Bu araştırmada endüstri meslek liselerinin son sınıfında olup İstanbul ilinde işletmelerde mesleki eğitim uygulamasına katılan öğrencilerin, işyerlerinde mesleki becerilerine ne kadar katkı sağladıkları ortaya konmaya çalışılmıştır. Bu araştırmada kontrolsüz son test modeli uygulanmıştır. Araştırma betimleyici nitelikte bir araştırmadır. Araştırma sonucunda iki veya daha fazla değişkenin arasındaki ilgi derecesinin belirlenmesi sağlanmıştır. Araştırma’da verilerinin toplanması, bilgi toplama formu (anket) ile yapılmıştır. Soruların oluşturulabilmesi ve geliştirilebilmesi için çeşitli kaynaklar incelenmiştir. Anket formunu oluşturan soruların anlaşılır, yalın ve amaca yönelik olmasına dikkat edilmiştir.

3.2.EVREN

Bu araştırmanın genel evrenini 2006–2007 eğitim öğretim yılında endüstri meslek liselerinin son sınıfında olup işletmelerde beceri eğitimi uygulamasına katılan bireyler oluşturmaktadır. Ancak ulaşım güçlüğü ve araştırmanın rasyonelliği konusundaki problemleri gidermek için araştırmanın çalışma evrenini İstanbul ilinde Beykoz, Ümraniye, Üsküdar ilçelerinde işletmelerde beceri eğitimi uygulamasına katılan öğrenciler oluşturmuştur.

3.3. ÖRNEKLEM

Araştırma örneklemini random yöntemi (tesadüfi örnekleme) ile seçilmiş olan İstanbul ilinde Beykoz, Ümraniye, Üsküdar ilçelerinde işletmelerde beceri eğitimi uygulamasına katılan, 2006 – 2007 eğitim öğretim yılında endüstri meslek liselerinin son sınıf öğrencileri ve 2006 – 2007 öğretim yılında işletmelerine stajyer kabul eden işletmelerden oluşmuştur.

3.4. VERİ TOPLAMA TEKNİKLERİ

Araştırmanın temel veri kaynağını anketlerle toplanan veriler oluşturmaktadır. Anketler geliştirilmeden önce gerekli literatür taraması yapılarak elde edilmek istenen bilgiler oluşturulmuş, uzman kişilerin görüşleri doğrultusunda anketler hazırlanmıştır. Anketteki sorular geliştirilirken; Recai DEMİR'İN "Endüstri meslek liselerinde öğrenim gören öğrencilerin Mesleki Gelişimlerinde İşletmelerin Etkileri" isimli yayınlanmamış yüksek lisans tezinden yararlanılmıştır.

Verilerin toplanmasında iki tür anket kullanılmıştır. Birinci anket formu bilgisayar, elektrik, elektronik, mobilya ve dekorasyon, motor ve talaşlı üretim bölümlerinde öğrenim gören ve işletmelerde beceri eğitimi uygulamasını katılan öğrencilere uygulanmıştır. Anket formu iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölüm, araştırmaya katılan deneklerin kişilik ve mesleki özelliklerini ortaya koyan 10 adet sorudan oluşmaktadır. İkinci bölüm, araştırmaya katılan öğrencilerin işleme uyumu ve işletmelerin öğrencilerin mesleki gelişimine katkıları ile ilgili 19 adet sorudan oluşmaktadır.

İkinci anket formu bilgisayar, elektrik, elektronik, mobilya ve dekorasyon, motor ve talaşlı üretim alanında faaliyet gösteren işletmelerin yetkililerine uygulanmıştır. Bu anket iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde işletmelere ait bilgileri içeren dokuz soru bulunmaktadır. İkinci bölümde ise işleme uyumu ve işletmelerin öğrencilerin mesleki gelişimine katkıları ile ilgili 19 adet sorudan oluşmaktadır.

3.5. ÇÖZÜMLEME YÖNTEMLERİ

Araştırma kapsamında deneklere uygulanacak olan anketlerden toplanacak veriler Excel Programı'nda bilgisayar ortamına geçildikten sonra "SPSS (Statistical Package For Science) İstatistik Paket Programı'nın" yardımıyla çözümlenmiştir.

Verilerin çözümlenmesinde frekans (N), yüzde(%), ortalama(X), standart sapma (Ss), serbestlik derecesi (SD) ile ifade edilmiştir. Ortalamalar arası farkın anlamlılığı test edilmek üzere "t" testi ve çoklu değişkenlerde varyans analizi kullanılmıştır. İstatistiksel açıdan hesaplamalarda anlamlılık düzeyi $p < 0.05$ olarak kabul edilmiştir.

Elde edilen verilerin kolay yorumlanabilmesi için bulgular bölümünde tablolar

oluşturulmuş, tartişma bölümünde de bulgular yorumlanmıştır.

Araştırmada kullanılan ölçeğe uygun olarak elde edilen görüşlerin asimetrik ortalamaları değerlendirilirken şu aralıklar göz önünde bulundurulmuştur.

Verilen Ağırlık	Seçenekler	Sınır
1	Hiç	1.00 – 1.79
2	Az	1.80 – 2.59
3	Orta	2.60 – 3.39
4	ok	3.40 – 4.19
5	Pek ok	4.20 – 5.00

BÖLÜM – 4

BULGULAR

Araştırmanın bu bölümünde endüstri meslek liselerinin son sınıfında olup işletmelerde mesleki eğitim uygulamasına katılan öğrencilerin, işletmelerde ne derece mesleki beceri kazanabildiklerini ölçmek için yapılmış olan anket çalışması sonucunda elde edilecek bulgulara yer verilmiştir.

Bu bölümde öğrencilerle ilişkin bulgulara yer verilmiştir.

Bulguların daha iyi anlaşılabilmesi için tabloların altında açıklamalara yer verilmiştir.

4.1. ÖĞRENCİ DENEKLERE İLİŞKİN BULGULAR

4.1.1. Öğrenci Deneklerin, Kişisel Bilgilerine Ait Bulgular

Deneklerin kişisel bilgileri anketin birinci bölümünde yer alan 10 adet sorudan elde edilmiştir. Anketleri yanıtlayan kişilerin profilini çıkarmak için bu bölümde verilere ulaşılmaya çalışılmıştır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyete ilişkin dağılımı Tablo 4’de gösterilmiştir.

Tablo 4 Deneklerin Cinsiyet Değişkenine Göre Dağılımı

Cinsiyetiniz	Frekans (N)	Yüzde (%)
Kız	37	14,6
Erkek	216	85,4
Toplam	253	100,0

Tablo 4 incelendiğine araştırmaya katılan öğrencilerin, %85,4’ünün erkek, %14,6’sının da kız olduğu görülmektedir. Araştırmaya katılan deneklerin çoğunluğunu erkek öğrenciler oluşturmaktadır. Bu da araştırmaya dahil edilen branşlarda daha çok erkek öğrencilerin eğitim gördüğü anlamına gelebilir.

Öğrencilerin okudukları alan değişkenine ilişkin dağılımı Tablo 5 de yer almaktadır.

Tablo 5 Deneklerin Okudukları Alan Değişkenine Göre Dağılımı

Okudukları Alan	Frekans (N)	Yüzde (%)
Ahşap Teknolojisi Alanı	58	22,9
Bilişim Teknolojileri Alanı	51	20,2
Elektrik Elektronik Teknolojisi Alanı	49	19,4
Metal Teknolojisi Alanı	52	20,6
Motorlu Araçlar Teknolojisi Alanı	43	17,0
Toplam	253	100,0

Tablo 5’de görüldüğü gibi araştırmaya katılan öğrencilerin %22,9’unu ahşap teknolojisi alanı, %20,6’sını metal teknolojisi alanı, %20,2’sini bilişim teknolojileri alanı,

%19,4'ünü elektrik elektronik teknolojileri alanı, %17,0'sini motorlu araçlar teknolojisi alanı öğrencileri oluşturmaktadır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin; eğitim gördükleri işletmelerin okudukları bölümle ilişkili olma değişkenine göre dağılımı Tablo 6'da görülmektedir.

Tablo 6 İşletmelerin okudukları bölümle ilişkili olma değişkenine göre dağılım

Eğitim gördüğünüz işletme okuduğunuz bölümle ilgili mi?	Frekans (N)	Yüzde (%)
Evet	176	70,8
Kısmen	55	21,7
Hayır	19	7,5
Toplam	253	100,0

Tablo 6'da görüldüğü gibi öğrencilerin eğitim gördükleri işletmelerin %70,8'inin ilgili, %21,7'sinin kısmen ilgili, %7,5'inin ilgisiz olduğu görülmektedir.

Öğrencilerin %29,2'sinin bölümleri ile ilgisiz yada kısmen ilgili işletmelerde eğitim görüyor olması dikkate değer bir husustur.

Araştırmaya katılan öğrencilerin; eğitim gördükleri işletmelerde beceri eğitimini kimin yaptırdığı değişkenine göre dağılımı Tablo 7'de görülmektedir.

Tablo 7 Eğitim gördükleri işletmelerde beceri eğitimini kimin yaptırdığı değişkenine göre dağılım

İşletmede beceri eğitimi uygulamasını size kim yaptırıyor?	Frekans (N)	Yüzde (%)
Mühendis	18	7,1
Tekniker	48	19,0
Usta Öğretici	160	63,2
Diğer	27	10,7
Toplam	253	100,0

Tablo 7'de görüldüğü gibi öğrencilere eğitim gördükleri işletmelerde beceri eğitimi uygulamasını yaptıranların %63,2'sini usta öğreticiler, %19,0'unu tekniker, %10,7'sini diğer kişiler, %7,1'ini de mühendisler oluşturmaktadır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin; öğretim programının ne kadarını işletmelerde gerçekleştirebildikleri değişkenine göre dağılımı Tablo 8'de görülmektedir.

Tablo 8 Öğrencilerin, öğretim programının öngördüğü iş ve işlemlerin ne kadarını işletmelerde gerçekleştirebildikleri değişkenine göre dağılım

Öğretim programının öngördüğü iş ve işlemlerin yaklaşık ne kadarını işletmede gerçekleştirebiliyor?	Frekans (N)	Yüzde (%)
Tamamı	63	24,9
%80'i	56	22,1
%60'ı	70	27,7
%40'ı	35	13,8
%40'tan az	29	11,5
Toplam	253	100,0

Tablo 8 incelendiğinde araştırmaya katılan öğrencilerin; %27,7'si öğretim programlarının öngördüğü iş ve işlemlerin %60'ını, %24,9'u öğretim programlarının öngördüğü iş ve işlemlerin tamamını, %22,1'i öğretim programlarının öngördüğü iş ve

işlemlerin %80'ini, %13,8'i öğretim programlarının öngördüğü iş ve işlemlerin %40'ını, %11,5'i öğretim programlarının öngördüğü iş ve işlemlerin %40'tan azını işletmede gerçekleştirebildikleri görülmektedir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin; eğitim gördükleri işletmelerin neden stajyer kabul ettikleri değişkenine göre dağılımı Tablo 9'da görülmektedir.

Tablo 9 Öğrencilerin eğitim gördükleri işletmelerin neden stajyer kabul ettikleri değişkenine göre dağılımı

Beceri eğitimi uygulaması yaptığınız işletme sizce neden stajyer kabul ediyor?	Frekans (N)	Yüzde (%)
Stajyer maliyeti az olduğu için	61	24,1
Bize iş öğretmek için	84	33,2
Kendisine eleman yetiştirmek için	101	39,9
Diğer	7	2,8
Toplam	253	100,0

Tablo 9'da görüldüğü gibi işletmelerin neden stajyer kabul ettiği sorusuna, öğrencilerin, %39,9'u kendisine eleman yetiştirmek için, %33,2'si bize iş öğretmek için, %24,1'i stajyer maliyeti az olduğu için, %2,8'i ise diğer nedenlerle cevaplarını vermişlerdir. Burada dikkate değer husus, öğrencilerin %24,1'inin işletmelerin ucuz iş gücü temin etmek için stajyer kabul ettiklerini düşünmeleridir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin; okulda aldıkları eğitimle öğrendikleri bilgi ve becerileri ne düzeyde kullandığı değişkenine göre dağılımı Tablo 10'da görülmektedir.

Tablo 10 Öğrencilerin okulda aldıkları eğitimle öğrendikleri bilgi ve becerileri ne düzeyde kullandıkları değişkenine göre dağılımı

Okulda aldığımız eğitimle öğrendiğiniz bilgi ve becerileri ne düzeyde kullanıyorsunuz?	Frekans (N)	Yüzde (%)
Her zaman	81	32,0
Çok fazla	66	26,1
Çok az	84	33,2
Hiç	22	8,7
Toplam	253	100,0

Tablo 10'da görüldüğü gibi öğrenciler okulda aldıkları eğitimle öğrendikleri bilgi ve becerileri ne düzeyde kullandıkları sorusuna, %33,2'si çok az, %32,0'si her zaman, %26,1'i çok fazla, %8,7'si ise hiç cevaplarını vermişlerdir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin; okulda aldıkları eğitimde modern makine ve cihazlarla ne sıklıkla karşılaştıkları değişkenine göre dağılımı Tablo 11'de görülmektedir.

Tablo 11 Öğrencilerin okulda aldıkları eğitimde modern makine ve cihazlarla ne sıklıkla karşılaştıkları değişkenine göre dağılımı

Okulda aldığımız eğitimde modern makine ve cihazlarla ne sıklıkla karşılaşıyorsunuz?	Frekans (N)	Yüzde (%)
Her zaman	59	23,3
Çok fazla	55	21,7
Çok az	105	41,5
Hiç	34	13,4
Toplam	253	100,0

Tablo 11’de görüldüğü gibi öğrenciler okulda aldıkları eğitimde modern makine ve cihazlarla ne sıklıkla karşılaşıyorsunuz sorusuna, %41,5’i çok az, %23,3’ü her zaman, %21,7’si çok fazla, %13,4’ü ise hiç cevaplarını vermişlerdir.

Burada dikkate değer husus öğrencilerin %54,9’unun modern makine ve cihazlarla ya hiç ya da çok az karşılaştıklarını söylemeleridir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin; okulda uygulanan müfredatın yeniliklere açık olma değişkenine göre dağılımı Tablo 12’de görülmektedir.

Tablo 12 Öğrencilerin, okulda uygulanan müfredatın yeniliklere açık olma değişkenine göre dağılımı

Okulda yeniliklere açık bir müfredat uygulanmakta mıdır?	Frekans (N)	Yüzde (%)
Evet	61	24,1
Kısmen	117	46,2
Hayır	75	29,6
Toplam	253	100,0

Tablo 12’de görüldüğü gibi öğrenciler, okulda yeniliklere açık bir müfredat uygulanmakta mıdır sorusuna, %46,2’si kısmen, %29,6’sı hayır, %24,1’i ise evet cevaplarını vermişlerdir.

Burada dikkate değer husus öğrencilerin sadece %24,1’inin bu soruya evet cevabını vermesidir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin; okulda aldıkları branş eğitimini bir işyerinde çalışmanızı sağlayacak yeterlikte bulmaları değişkenine göre dağılımı Tablo 13’de görülmektedir.

Tablo 13 Öğrencilerin okulda aldıkları branş eğitimini bir işyerinde çalışmasını sağlayacak yeterlikte bulmaları değişkenine göre dağılımı

Okulda aldığımız branş eğitimini bir işyerinde çalışmanızı sağlayacak yeterlikte buluyor musunuz?	Frekans (N)	Yüzde (%)
Tamamen	63	24,9
Çok fazla	59	23,3
Çok az	110	43,5
Hiç	21	8,3
Toplam	253	100,0

Tablo 13’de görüldüğü gibi öğrenciler okulda aldığımız branş eğitimini bir işyerinde çalışmanızı sağlayacak yeterlikte buluyor musunuz sorusuna, %43,5’i çok az, %23,3’ü çok fazla, %24,9’u tamamen, %8,30’u ise hiç cevaplarını vermişlerdir.

Burada dikkate değer husus öğrencilerin %51,8’inin branş eğitimini çok az yada hiç yeterli bulmadıklarını söylemeleridir.

4.1.2. Öğrenci Deneklerin, Bağımsız Değişkenlere Göre Bağımlı Sorulara Verdiği Cevaplara İlişkin Bulgular

4.1.2.1. Öğrenci Deneklerin Branş Değişkenine İlişkin Bulgular

Bu bölümde öğrencilerin branş değişkenine göre; “okulda öğrendiği bilgi ve beceriyi işletmelerde ne derece kullandıkları” ve “öğrencilerin işletmelere uyumu” konularındaki görüş farklılıklarını içermektedir.

Tablo 14 Öğrencilerin Branş Değişkenine Göre “II.A.2. Alanım ile ilgili araç gereç ve malzemeyi kullanırım” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.A.2. Alanım ile ilgili araç gereç ve malzemeyi kullanırım.		Kaynak		Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması		F	p		
		Gruplararası				9,634	4	2,408		2,631	0,035
		Gruplariçi				227,046	248	0,916			
		Toplam				236,680	252				
Şıkların Frekans ve Düzeylere Göre Dağılımı											
Ahşap Teknolojisi		Bilişim Teknolojileri		Elektrik-Elektronik Teknolojisi		Metal Teknolojisi		Motorlu Araçlar Teknolojisi			
N	X	N	X	N	X	N	X	N	X		
58	4,06	51	3,64	49	3,93	52	4,23	43	3,90		

Tablo 14’de görüldüğü gibi öğrenciler; “Alanım ile ilgili araç gereç ve malzemeyi kullanırım” ifadesi ile ilgili olarak, branşlara göre yapılan varyans analizi sonucunda $p<0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre metal teknolojisi alanındaki öğrenciler alanları ile ilgili araç gereç ve malzemeyi pek çok (4,23) kullandıklarını söylemişlerdir.

Tablo 15 Öğrencilerin Branş Değişkenine Göre “II.A.5. İş planlaması yaparım” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.A.5 İş planlaması yaparım		Kaynak		Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması		F	p		
		Gruplararası				18,820	4	4,705		4,071	0,003
		Gruplariçi				286,603	248	1,156			
		Toplam				305,423	252				
Şıkların Frekans ve Düzeylere Göre Dağılımı											
Ahşap Teknolojisi		Bilişim Teknolojileri		Elektrik-Elektronik Teknolojisi		Metal Teknolojisi		Motorlu Araçlar Teknolojisi			
N	X	N	X	N	X	N	X	N	X		
58	3,46	51	3,23	49	3,55	52	4,05	43	3,58		

Tablo 15’de görüldüğü gibi öğrenciler; “İş planlaması yaparım” ifadesi ile ilgili olarak, branşlara göre yapılan varyans analizi sonucunda $p<0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre metal teknolojisi alanındaki öğrenciler iş planlamasını çok düzeyinde (4,05) yaptıklarını söylemişlerdir.

Tablo 16 Öğrencilerin Branş Değişkenine Göre “II.A.6. Uygulamaları işlem basamaklarına göre yaparım” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.A.6 Uygulamaları işlem basamaklarına göre yaparım.		Kaynak		Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p	
		Gruplararası		16,344		4	4,086	3,970	0,004
		Gruplarıçi		255,221		248	1,029		
		Toplam		271,565		252			
Şıkların Frekans ve Düzeylere Göre Dağılımı									
Ahşap Teknolojisi		Bilişim Teknolojileri		Elektrik-Elektronik Teknolojisi		Metal Teknolojisi		Motorlu Araçlar Teknolojisi	
N	X	N	X	N	X	N	X	N	X
58	3,63	51	3,58	49	3,38	52	4,15	43	3,69

Tablo 16’da görüldüğü gibi öğrenciler; “Uygulamaları işlem basamaklarına göre yaparım” ifadesi ile ilgili olarak, branşlara göre yapılan varyans analizi sonucunda $p < 0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre metal teknolojisi alanındaki öğrenciler uygulamalarını işlem basamaklarına göre çok düzeyinde (4,15) yaptıklarını söylemişlerdir.

Tablo 17 Öğrencilerin Branş Değişkenine Göre “II.A.8. Verilen işi doğru yaparım” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.A.8 Verilen işi doğru yaparım.		Kaynak		Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p	
		Gruplararası		14,332		4	3,583	5,048	0,001
		Gruplarıçi		176,016		248	0,710		
		Toplam		190,348		252			
Şıkların Frekans ve Düzeylere Göre Dağılımı									
Ahşap Teknolojisi		Bilişim Teknolojileri		Elektrik-Elektronik Teknolojisi		Metal Teknolojisi		Motorlu Araçlar Teknolojisi	
N	X	N	X	N	X	N	X	N	X
58	4,03	51	3,84	49	4,18	52	4,53	43	4,30

Tablo 17’de görüldüğü gibi öğrenciler; “Verilen işi doğru yaparım” ifadesi ile ilgili olarak, branşlara göre yapılan varyans analizi sonucunda $p < 0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre metal teknolojisi alanlarındaki öğrenciler verilen işi pek çok (4,53) doğru yaptıklarını söylemişlerdir.

Tablo 18 Öğrencilerin Branş Değişkenine Göre “II.A.10. Malzemeyi israf etmeden etkili kullanırım.” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.A.10. Malzemeyi israf etmeden etkili kullanırım.		Kaynak		Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p	
		Gruplararası		14,281		4	3,570	3,151	0,015
		Gruplarıçi		280,976		248	1,133		
		Toplam		295,257		252			
Şıkların Frekans ve Düzeylere Göre Dağılımı									
Ahşap Teknolojisi		Bilişim Teknolojileri		Elektrik-Elektronik Teknolojisi		Metal Teknolojisi		Motorlu Araçlar Teknolojisi	
N	X	N	X	N	X	N	X	N	X
58	3,86	51	3,74	49	3,87	52	4,36	43	3,69

Tablo 18’de görüldüğü gibi öğrenciler; “Malzemeyi israf etmeden etkili kullanırım” ifadesi ile ilgili olarak, branşlara göre yapılan varyans analizi sonucunda $p < 0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre metal teknolojisi

alanındaki öğrenciler malzemeyi israf etmeden pek çok (4,36) kullandıklarını söylemişlerdir.

Tablo 19 Öğrencilerin Branş Değişkenine Göre “II.A.11. Alanım ile ilgili uygulamada karşılaşılan problemleri çözerim.” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.A.11. Alanım ile ilgili uygulamada karşılaşılan problemleri çözerim.	Kaynak		Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p		
	Gruplararası		21,960	4	5,490				
	Gruplarıçi		274,199	248	1,106				
	Toplam		296,158	252					
Şıkların Frekans ve Düzeylere Göre Dağılımı									
Ahşap Teknolojisi		Bilişim Teknolojileri		Elektrik-Elektronik Teknolojisi		Metal Teknolojisi		Motorlu Araçlar Teknolojisi	
N	X	N	X	N	X	N	X	N	X
58	4,24	51	3,68	49	3,63	52	3,82	43	3,34

Tablo 19’da görüldüğü gibi öğrenciler; “Alanım ile ilgili uygulamada karşılaşılan problemleri çözerim” ifadesi ile ilgili olarak, branşlara göre yapılan varyans analizi sonucunda $p < 0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre ahşap teknolojisi alanındaki öğrenciler alanları ile ilgili uygulamada karşılaştıkları problemleri pek çok (4,24) çözebildiklerini söylemişlerdir.

Tablo 20 Öğrencilerin Branş Değişkenine Göre “II.A. 13. Mesleğimin gerektirdiği becerileri uygulayırım.” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.A. 13. Mesleğimin gerektirdiği becerileri uygulayırım.	Kaynak		Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p		
	Gruplararası		10,682	4	2,670				
	Gruplarıçi		204,227	248	0,823				
	Toplam		214,209	252					
Şıkların Frekans ve Düzeylere Göre Dağılımı									
Ahşap Teknolojisi		Bilişim Teknolojileri		Elektrik-Elektronik Teknolojisi		Metal Teknolojisi		Motorlu Araçlar Teknolojisi	
N	X	N	X	N	X	N	X	N	X
58	3,89	51	3,80	49	3,83	52	4,28	43	3,67

Tablo 20’de görüldüğü gibi öğrenciler; “Mesleğimin gerektirdiği becerileri uygulayırım” ifadesi ile ilgili olarak, branşlara göre yapılan varyans analizi sonucunda $p < 0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre metal teknolojisi alanındaki öğrenciler mesleklerinin gerektirdiği becerileri pek çok (4,28) uyguladıklarını söylemişlerdir.

Tablo 21 Öğrencilerin Branş Değişkenine Göre “II.A. 15. Mesleki standartlara uygun resim çizirim.” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.A. 15. Mesleki standartlara uygun resim çizirim.		Kaynak		Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p	
		Gruplararası		27,791		4	6,948	4,437	0,002
		Gruplarıçi		388,319		248	1,566		
		Toplam		416,111		252			
Şıkların Frekans ve Düzeylere Göre Dağılımı									
Ahşap Teknolojisi		Bilişim Teknolojileri		Elektrik-Elektronik Teknolojisi		Metal Teknolojisi		Motorlu Araçlar Teknolojisi	
N	X	N	X	N	X	N	X	N	X
58	3,44	51	3,03	49	2,61	52	3,34	43	2,72

Tablo 21’de görüldüğü gibi öğrenciler; “Mesleki standartlara uygun resim çizirim” ifadesi ile ilgili olarak, branşlara göre yapılan varyans analizi sonucunda $p < 0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre ahşap teknolojisi alanındaki öğrenciler mesleki standartlara çok (3,44) uygun olarak resim çizebildiklerini söylemişlerdir.

Tablo 22 Öğrencilerin Branş Değişkenine Göre “II.A. 16. Alanım ile ilgili proje ve resimleri anlarım” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.A. 16. Alanım ile ilgili proje ve resimleri anlarım.		Kaynak		Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p	
		Gruplararası		17,904		4	4,476	3,414	0,010
		Gruplarıçi		325,171		248	1,311		
		Toplam		343,075		252			
Şıkların Frekans ve Düzeylere Göre Dağılımı									
Ahşap Teknolojisi		Bilişim Teknolojileri		Elektrik-Elektronik Teknolojisi		Metal Teknolojisi		Motorlu Araçlar Teknolojisi	
N	X	N	X	N	X	N	X	N	X
58	3,70	51	3,17	49	3,12	52	3,63	43	3,11

Tablo 22’de görüldüğü gibi öğrenciler; “Alanım ile ilgili proje ve resimleri anlarım” ifadesi ile ilgili olarak, branşlara göre yapılan varyans analizi sonucunda $p < 0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre ahşap teknolojisi alanındaki öğrenciler alanları ile ilgili proje ve resimleri çok (3,70) anladıklarını söylemişlerdir.

Tablo 23 Öğrencilerin Branş Değişkenine Göre “II.A. 17. Okulda öğrendiğim bilgileri işyerinde uygulardım” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.A. 17. Okulda öğrendiğim bilgileri işyerinde uygulardım		Kaynak		Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p	
		Gruplararası		24,757		4	6,189	4,077	0,003
		Gruplarıçi		376,492		248	1,518		
		Toplam		401,249		252			
Şıkların Frekans ve Düzeylere Göre Dağılımı									
Ahşap Teknolojisi		Bilişim Teknolojileri		Elektrik-Elektronik Teknolojisi		Metal Teknolojisi		Motorlu Araçlar Teknolojisi	
N	X	N	X	N	X	N	X	N	X
58	3,60	51	3,35	49	3,22	52	4,03	43	3,18

Tablo 23’de görüldüğü gibi öğrenciler; “Okulda öğrendiğim bilgileri işyerinde uygulardım” ifadesi ile ilgili olarak, branşlara göre yapılan varyans analizi sonucunda

$p < 0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre metal teknolojisi alanındaki öğrenciler okulda öğrendikleri bilgileri işyerlerinde çok (4,03) uyguladıklarını söylemişlerdir.

Tablo 24 Öğrencilerin Branş Değişkenine Göre “II.A. 19. İş hayatına hazırlanırım.” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.A. 19. İş hayatına hazırlanırım.		Kaynak		Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p		
		Gruplararası				19,119			4	4,780
		Gruplarıçi				311,149			248	1,255
		Toplam				330,269			252	
Şıkların Frekans ve Düzeylere Göre Dağılımı										
Ahşap Teknolojisi		Bilişim Teknolojileri		Elektrik-Elektronik Teknolojisi		Metal Teknolojisi		Motorlu Araçlar Teknolojisi		
N	X	N	X	N	X	N	X	N	X	
58	3,91	51	3,50	49	4,28	52	3,76	43	3,55	

Tablo 24’de görüldüğü gibi öğrenciler; “İş hayatına hazırlanırım” ifadesi ile ilgili olarak, branşlara göre yapılan varyans analizi sonucunda $p < 0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre elektrik-elektronik teknolojisi alanındaki öğrenciler iş hayatına pek çok (4,28) hazırlandıklarını söylemişlerdir.

Tablo 25 Öğrencilerin Branş Değişkenine Göre “II.B. 2. Sorumluluk alabilirim” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.B.2. Sorumluluk alabilirim.		Kaynak		Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p		
		Gruplararası				21,735			4	5,434
		Gruplarıçi				245,166			248	0,989
		Toplam				266,901			252	
Şıkların Frekans ve Düzeylere Göre Dağılımı										
Ahşap Teknolojisi		Bilişim Teknolojileri		Elektrik-Elektronik Teknolojisi		Metal Teknolojisi		Motorlu Araçlar Teknolojisi		
N	X	N	X	N	X	N	X	N	X	
58	4,01	51	3,52	49	3,91	52	4,44	43	3,97	

Tablo 25’de görüldüğü gibi öğrenciler; “Sorumluluk alabilirim” ifadesi ile ilgili olarak, branşlara göre yapılan varyans analizi sonucunda $p < 0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre metal teknolojisi alanındaki öğrenciler pek çok (4,44) sorumluluk alabileceklerini söylemişlerdir.

Tablo 26 Öğrencilerin Branş Değişkenine Göre “II.B. 3. İşyerine düzenli devam ederim.” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.B.3. İşyerine düzenli devam ederim.		Kaynak		Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p		
		Gruplararası				22,229			4	5,557
		Gruplarıçi				241,494			248	0,974
		Toplam				263,723			252	
Şıkların Frekans ve Düzeylere Göre Dağılımı										
Ahşap Teknolojisi		Bilişim Teknolojileri		Elektrik-Elektronik Teknolojisi		Metal Teknolojisi		Motorlu Araçlar Teknolojisi		
N	X	N	X	N	X	N	X	N	X	
58	4,41	51	3,56	49	4,12	52	4,28	43	4,02	

Tablo 26’da görüldüğü gibi öğrenciler; “İşyerine düzenli devam ederim.” ifadesi ile

ilgili olarak, branşlara göre yapılan varyans analizi sonucunda $p < 0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre ahşap teknolojisi alanındaki öğrenciler iş yerine pek çok (4,41) devam ettiklerini söylemişlerdir.

4.1.2.2. Öğrenci Deneklerin, “Beceri Eğitimi Yaptıkları İşletmenin Okudukları Alanla İlgili Olması” Değişkenine İlişkin Bulgular

Bu bölümde öğrencilerin beceri eğitimi yaptıkları işletmenin okudukları alanla ilgili olması değişkenine göre; “okulda öğrendiği bilgi ve beceriyi işletmelerde ne derece kullandıkları” ve “öğrencilerin işletmelere uyumu” konularındaki görüş farklılıklarını içermektedir.

Tablo 27 Öğrencilerin Beceri Eğitimi Yaptıkları İşletmenin Okudukları Alanla İlgili Olması Değişkenine Göre “II.A.2. Alanım ile ilgili araç gereç ve malzemeyi kullanım” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.A.2. Alanım ile ilgili araç gereç ve malzemeyi kullanım.	Kaynak		Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p
	Gruplararası		13,930	2	6,965	7,817	0,001
	Gruplarıçi		222,750	250	0,891		
	Toplam		236,680	252			
Şıkların Frekans ve Düzeylere Göre Dağılımı							
Evet		Kısmen		Hayır			
N	X	N	X	N	X		
179	4,10	55	3,70	19	3,36		

Tablo 27’de görüldüğü gibi öğrenciler; “Alanım ile ilgili araç gereç ve malzemeyi kullanım” ifadesi ile ilgili olarak, beceri eğitimi yaptıkları işletmenin okudukları alanla ilgili olması değişkenine göre yapılan varyans analizi sonucunda $p < 0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre, okudukları alanla ilgili olmayan bir işletmede beceri eğitimi yapan öğrenciler alanları ile ilgili araç gereç ve malzemeyi orta (3,36) düzeyde kullanabildiklerini söylemişlerdir.

Tablo 28 Öğrencilerin Beceri Eğitimi Yaptıkları İşletmenin Okudukları Alanla İlgili Olması Değişkenine Göre “II.A.14. Modern makine ve cihazları kullanım” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.A.14. Modern makine ve cihazları kullanım.	Kaynak		Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	P
	Gruplararası		9,186	2	4,593	3,318	0,038
	Gruplarıçi		346,040	250	1,384		
	Toplam		355,225	252			
Şıkların Frekans ve Düzeylere Göre Dağılımı							
Evet		Kısmen		Hayır			
N	X	N	X	N	X		
179	3,56	55	3,54	19	2,84		

Tablo 28’de görüldüğü gibi öğrenciler; “Modern makine ve cihazları kullanırım” ifadesi ile ilgili olarak, beceri eğitimi yaptıkları işletmenin okudukları alanla ilgili olması değişkenine göre yapılan varyans analizi sonucunda $p < 0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre, okudukları alanla ilgili olmayan bir işletmede beceri eğitimi yapan öğrenciler modern makine ve cihazları orta (2,84) düzeyde kullanabildiklerini söylemişlerdir.

Tablo 29 Öğrencilerin Beceri Eğitimi Yaptıkları İşletmenin Okudukları Alanla İlgili Olması Değişkenine Göre “II.A.16. Alanım ile ilgili proje ve resimleri anlarım” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.A. 16. Alanım ile ilgili proje ve resimleri anlarım.	Kaynak		Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p
	Gruplararası		9,669	2	4,834	3,456	0,033
	Gruplarıçi		349,754	250	1,399		
	Toplam		359,423	252			
Şıkların Frekans ve Düzeylere Göre Dağılımı							
Evet		Kısmen		Hayır			
N	X	N	X	N	X		
179	3,44	55	2,98	19	3,15		

Tablo 29’da görüldüğü gibi öğrenciler; “Alanım ile ilgili proje ve resimleri anlarım” ifadesi ile ilgili olarak, beceri eğitimi yaptıkları işletmenin okudukları alanla ilgili olması değişkenine göre yapılan varyans analizi sonucunda $p < 0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre, okudukları alanla ilgili bir işletmede beceri eğitimi yapan öğrenciler alanları ile ilgili proje ve resimleri çok (3,44) anladıklarını söylemişlerdir.

Tablo 30 Öğrencilerin Beceri Eğitimi Yaptıkları İşletmenin Okudukları Alanla İlgili Olması Değişkenine Göre “II.A.17. Okulda öğrendiğim bilgileri işyerinde uygulamam” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.A. 17. Okulda öğrendiğim bilgileri işyerinde uygulamam.	Kaynak		Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p
	Gruplararası		10,211	2	5,106	3,069	,048
	Gruplarıçi		415,963	250	1,664		
	Toplam		426,174	252			
Şıkların Frekans ve Düzeylere Göre Dağılımı							
Evet		Kısmen		Hayır			
N	X	N	X	N	X		
179	3,55	55	3,23	19	2,89		

Tablo 30’da görüldüğü gibi öğrenciler; “Okulda öğrendiğim bilgileri işyerinde uygulamam” ifadesi ile ilgili olarak, beceri eğitimi yaptıkları işletmenin okudukları alanla ilgili olması değişkenine göre yapılan varyans analizi sonucunda $p < 0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre, okudukları alanla ilgili bir işletmede beceri eğitimi yapan öğrenciler, okulda öğrendikleri bilgileri işyerinde çok (3,55)

uyguladıklarını söylemişlerdir.

Tablo 31 Öğrencilerin Beceri Eğitimi Yaptıkları İşletmenin Okudukları Alanla İlgili Olması Değişkenine Göre “II.A. 18. İş güvenliği kurallarına uyarım.” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.A.18. İş güvenliği kurallarına uyarım.	Kaynak	Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p
	Gruplararası	7,317	2	3,659	3,450	0,033
	Gruplarıçi	265,125	250	1,061		
	Toplam	272,443	252			
Şıkların Frekans ve Düzeylere Göre Dağılımı						
Evet		Kısmen		Hayır		
N	X	N	X	N	X	
179	4,17	55	4,12	19	3,52	

Tablo 31’de görüldüğü gibi öğrenciler; “İş güvenliği kurallarına uyarım” ifadesi ile ilgili olarak, beceri eğitimi yaptıkları işletmenin okudukları alanla ilgili olması değişkenine göre yapılan varyans analizi sonucunda $p < 0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre, okudukları alanla ilgili olmayan bir işletmede beceri eğitimi yapan öğrenciler, iş güvenliği kurallarına çok (3,52) uyduklarını söylemişlerdir.

Tablo 32 Öğrencilerin Beceri Eğitimi Yaptıkları İşletmenin Okudukları Alanla İlgili Olması Değişkenine Göre “II.B.2. Sorumluluk alabilirim.” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.B.2. Sorumluluk alabilirim.	Kaynak	Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p
	Gruplararası	8,694	2	4,347	3,371	0,036
	Gruplarıçi	322,373	250	1,289		
	Toplam	331,067	252			
Şıkların Frekans ve Düzeylere Göre Dağılımı						
Evet		Kısmen		Hayır		
N	X	N	X	N	X	
179	3,79	55	3,38	19	3,42	

Tablo 32’de görüldüğü gibi öğrenciler; “Sorumluluk alabilirim” ifadesi ile ilgili olarak, beceri eğitimi yaptıkları işletmenin okudukları alanla ilgili olması değişkenine göre yapılan varyans analizi sonucunda $p < 0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre, okudukları alanla ilgili bir işletmede beceri eğitimi yapan öğrenciler, çok (3,79) sorumluluk alabildiklerini söylemişlerdir.

4.1.2.3. Öğrenci Deneklerin, “İşletmelerde Beceri Eğitimi Uygulamasını Yaptıran Eğitim Yetkilisinin, Eğitim Düzeyi” Değişkenine İlişkin Bulgular

Bu bölümde öğrencilere işletmelerde beceri eğitimi uygulamasını yaptıran eğitim yetkilisinin, eğitim düzeyi değişkenine göre; “okulda öğrendiği bilgi ve beceriyi işletmelerde ne derece kullandıkları” ve “öğrencilerin işletmelere uyumu” konularındaki

görüş farklılıklarını içermektedir.

Tablo 33 Öğrencilere İşletmelerde Beceri Eğitimi Uygulamasını Yaptıran Eğitim Yetkilisinin, Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre “II.A.4. İş disiplinine uyarım” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.A.4. İş disiplinine uyarım.	Kaynak		Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p
	Gruplararası		11,236	3	3,745	2,965	0,033
	Gruplarıçi		314,511	249	1,263		
	Toplam		325,747	252			
Şıkların Frekans ve Düzeylere Göre Dağılımı							
Mühendis		Tekniker		Usta Öğretici		Diğer	
N	X	N	X	N	X	N	X
18	3,94	48	4,25	160	3,97	27	3,44

Tablo 33’de görüldüğü gibi öğrenciler; “İş disiplinine uyarım” ifadesi ile ilgili olarak, öğrencilere işletmelerde beceri eğitimi uygulamasını yaptıran eğitim yetkilisinin, eğitim düzeyi değişkenine göre yapılan varyans analizi sonucunda $p < 0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre, beceri eğitimi uygulamasını teknikerlerin yaptırdığı öğrenciler, iş disiplinine pek çok (4,25) uydıklarını söylemişlerdir.

Tablo 34 Öğrencilere İşletmelerde Beceri Eğitimi Uygulamasını Yaptıran Eğitim Yetkilisinin, Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre “II.A.5. İş planlaması yaparım” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.A. 5. İş planlaması yaparım.	Kaynak		Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p
	Gruplararası		10,553	3	3,518	2,884	0,036
	Gruplarıçi		303,708	249	1,220		
	Toplam		314,261	252			
Şıkların Frekans ve Düzeylere Göre Dağılımı							
Mühendis		Tekniker		Usta Öğretici		Diğer	
N	X	N	X	N	X	N	X
18	4,33	48	3,58	160	3,56	27	3,44

Tablo 34’de görüldüğü gibi öğrenciler; “İşyerine düzenli devam ederim” ifadesi ile ilgili olarak, öğrencilere işletmelerde beceri eğitimi uygulamasını yaptıran eğitim yetkilisinin, eğitim düzeyi değişkenine göre yapılan varyans analizi sonucunda $p < 0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre, beceri eğitimi uygulamasını mühendislerin yaptırdığı öğrenciler, iş planlamasını pek çok (4,33) yaptıklarını söylemişlerdir.

Tablo 35 Öğrencilere İşletmelerde Beceri Eğitimi Uygulamasını Yaptıran Eğitim Yetkilisinin, Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre “II.A.6. Uygulamaları işlem basamaklarına göre yaparım” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.A.6. Uygulamaları işlem basamaklarına göre yaparım.	Kaynak		Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p
	Gruplararası		9,597	3	3,199	2,937	0,034
	Gruplarıçi		271,185	249	1,089		
	Toplam		280,783	252			
Şıkların Frekans ve Düzeylere Göre Dağılımı							
Mühendis		Tekniker		Usta Öğretici		Diğer	
N	X	N	X	N	X	N	X
18	4,33	48	3,66	160	3,75	27	3,40

Tablo 35’de görüldüğü gibi öğrenciler; “Uygulamaları işlem basamaklarına göre

yaparım” ifadesi ile ilgili olarak, öğrencilere işletmelerde beceri eğitimi uygulamasını yaptıran eğitim yetkilisinin, eğitim düzeyi değişkenine göre yapılan varyans analizi sonucunda $p < 0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre, beceri eğitimi uygulamasını mühendislerin yaptırdığı öğrenciler, uygulamalarını işlem basamaklarına göre pek çok (4,33) yaptıklarını söylemişlerdir.

Tablo 36 Öğrencilere İşletmelerde Beceri Eğitimi Uygulamasını Yaptıran Eğitim Yetkilisinin, Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre “İ.B.3. İşyerine düzenli devam ederim.” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.B. 3. İşyerine düzenli devam ederim.	Kaynak		Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p
	Gruplararası		9,060	3	3,020		
	Gruplarıçi		254,664	249	1,023		
	Toplam		263,723	252			
Şıkların Frekans ve Düzeylere Göre Dağılımı							
Mühendis		Tekniker		Usta Öğretici		Diğer	
N	X	N	X	N	X	N	X
18	3,66	48	3,93	160	4,23	27	3,85

Tablo 36’da görüldüğü gibi öğrenciler; “İşyerine düzenli devam ederim” ifadesi ile ilgili olarak, öğrencilere işletmelerde beceri eğitimi uygulamasını yaptıran eğitim yetkilisinin, eğitim düzeyi değişkenine göre yapılan varyans analizi sonucunda $p < 0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre, beceri eğitimi uygulamasını usta öğreticilerin yaptırdığı öğrenciler, işyerine pek çok (4,23) düzenli devam ettiklerini söylemişlerdir.

Tablo 37 Öğrencilere İşletmelerde Beceri Eğitimi Uygulamasını Yaptıran Eğitim Yetkilisinin, Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre “İ.B. 12. İşyeri dışında, çalışanlarla birlikte sosyal faaliyetlere katılırim” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.B. 12. İşyeri dışında, çalışanlarla birlikte sosyal faaliyetlere katılırim.	Kaynak		Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p
	Gruplararası		19,555	3	6,518		
	Gruplarıçi		378,619	249	1,521		
	Toplam		398,174	252			
Şıkların Frekans ve Düzeylere Göre Dağılımı							
Mühendis		Tekniker		Usta Öğretici		Diğer	
N	X	N	X	N	X	N	X
18	4,05	48	3,85	160	3,53	27	2,92

Tablo 37’de görüldüğü gibi öğrenciler; “İşyeri dışında, çalışanlarla birlikte sosyal faaliyetlere katılırim” ifadesi ile ilgili olarak, öğrencilere işletmelerde beceri eğitimi uygulamasını yaptıran eğitim yetkilisinin, eğitim düzeyi değişkenine göre yapılan varyans analizi sonucunda $p < 0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre, beceri eğitimi uygulamasını mühendislerin yaptırdığı öğrenciler, işyeri dışında çalışanlarla birlikte sosyal faaliyetlere çok (4,05) düzeyinde katıldıklarını söylemişlerdir.

4.1.2.4. Öğrenci Deneklerin, “Öğretim Programın Öngördüğü İş Ve İşlemlerin Ne Kadarını Gerçekleştirebildikleri” Değişkenine İlişkin Bulgular

Bu bölüm, öğretim programın öngördüğü iş ve işlemlerin ne kadarını gerçekleştirebildikleri değişkenine göre; “okulda öğrendiği bilgi ve beceriyi işletmelerde ne derece kullandıkları” ve “öğrencilerin işletmelere uyumu” konularındaki görüş farklılıklarını içermektedir.

Tablo 38 Öğrencilerin Öğretim Programının Öngördüğü İş Ve İşlemlerin Ne Kadarını Gerçekleştirebildikleri Değişkenine Göre, “II.A.1. Alanım İle İlgili Araç Gereç Ve Malzemeyi Tanırım” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.A.1. Alanım ile ilgili araç gereç ve malzemeyi tanırım.	Kaynak		Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p		
	Gruplararası		8,394	4	2,099	2,632	0,035		
	Gruplariçi		197,716	248	0,797				
	Toplam		206,111	252					
Şıkların Frekans ve Düzeylere Göre Dağılımı									
Tamamı		%80		%60		%40		%40'tan az	
N	X	N	X	N	X	N	X	N	X
63	4,31	56	4,14	70	3,84	35	3,97	29	3,96

Tablo 38’de görüldüğü gibi öğrenciler; “Alanım ile ilgili araç gereç ve malzemeyi tanırım” ifadesi ile ilgili olarak, öğretim programının öngördüğü iş ve işlemlerin ne kadarını gerçekleştirebildikleri değişkenine göre yapılan varyans analizi sonucunda $p < 0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre, öğretim programın öngördüğü iş ve işlemlerin tamamını gerçekleştirebilen öğrenciler, alanları ile ilgili araç gereç ve malzemeyi pek çok (4,31) tanıdıklarını söylemişlerdir.

Tablo 39 Öğrencilerin Öğretim Programının Öngördüğü İş Ve İşlemlerin Ne Kadarını Gerçekleştirebildikleri Değişkenine Göre, “II.A.2. Alanım İle İlgili Araç Gereç Ve Malzemeyi Kullanırım” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.A.2. Alanım ile ilgili araç gereç ve malzemeyi kullanırım.	Kaynak		Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p		
	Gruplararası		22,204	4	5,551	6,451	0,000		
	Gruplariçi		213,400	248	0,860				
	Toplam		235,605	252					
Şıkların Frekans ve Düzeylere Göre Dağılımı									
Tamamı		%80		%60		%40		%40'tan az	
N	X	N	X	N	X	N	X	N	X
63	4,39	56	4,08	70	3,71	35	3,62	29	3,75

Tablo 39’da görüldüğü gibi öğrenciler; “Alanım ile ilgili araç gereç ve malzemeyi kullanırım” ifadesi ile ilgili olarak, öğretim programının öngördüğü iş ve işlemlerin ne kadarını gerçekleştirebildikleri değişkenine göre yapılan varyans analizi sonucunda $p < 0,05$

düzeyinde manidar bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre, öğretim programının öngördüğü iş ve işlemlerin tamamını gerçekleştirebilen öğrenciler, alanları ile ilgili araç gereç ve malzemeyi pek çok (4,39) kullandıklarını söylemişlerdir.

Tablo 40 Öğrencilerin Öğretim Programının Öngördüğü İş Ve İşlemlerin Ne Kadarını Gerçekleştirebildikleri Değişkenine Göre, “II.A.3. Mesleğim ile ilgili teknolojik bilgileri uygulamam” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.A.3. Mesleğim ile ilgili teknolojik bilgileri uygulamam.	Kaynak		Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p		
	Gruplararası		19,433	4	4,858	4,309	0,002		
	Gruplarıçi		279,634	248	1,128				
	Toplam		299,067	252					
Şıkların Frekans ve Düzeylere Göre Dağılımı									
Tamamı		%80		%60		%40		%40'tan az	
N	X	N	X	N	X	N	X	N	X
63	3,95	56	3,73	70	3,51	35	3,22	29	3,17

Tablo 40'da görüldüğü gibi öğrenciler; “Mesleğim ile ilgili teknolojik bilgileri uygulamam” ifadesi ile ilgili olarak, öğretim programının öngördüğü iş ve işlemlerin ne kadarını gerçekleştirebildikleri değişkenine göre yapılan varyans analizi sonucunda $p < 0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre, öğretim programının öngördüğü iş ve işlemlerin tamamını gerçekleştirebilen öğrenciler, meslekleri ile ilgili teknolojik bilgileri çok (3,95) düzeyinde kullandıklarını söylemişlerdir.

Tablo 41 Öğrencilerin Öğretim Programının Öngördüğü İş Ve İşlemlerin Ne Kadarını Gerçekleştirebildikleri Değişkenine Göre, “II.A.8. Verilen işi doğru yaparım” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.A.8. Verilen işi doğru yaparım.	Kaynak		Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p		
	Gruplararası		8,170	4	2,042	2,780	0,027		
	Gruplarıçi		182,178	248	0,735				
	Toplam		190,348	252					
Şıkların Frekans ve Düzeylere Göre Dağılımı									
Tamamı		%80		%60		%40		%40'tan az	
N	X	N	X	N	X	N	X	N	X
63	4,44	56	4,21	70	3,97	35	4,14	29	4,03

Tablo 41'de görüldüğü gibi öğrenciler; “Verilen işi doğru yaparım” ifadesi ile ilgili olarak, öğretim programının öngördüğü iş ve işlemlerin ne kadarını gerçekleştirebildikleri değişkenine göre yapılan varyans analizi sonucunda $p < 0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre, öğretim programının öngördüğü iş ve işlemlerin tamamını gerçekleştirebilen öğrenciler, verilen işi pek çok (4,44) doğru yaptıklarını söylemişlerdir.

Tablo 42 Öğrencilerin Öğretim Programının Öngördüğü İş Ve İşlemlerin Ne Kadarını Gerçekleştirebildikleri Değişkenine Göre, “II.A.9. Zamanı etkili kullanım.” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.A.9. Zamanı etkili kullanım.	Kaynak		Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p		
	Gruplararası		10,086	4	2,522				
	Gruplariçi		240,333	248	0,969				
	Toplam		250,419	252					
Şıkların Frekans ve Düzeylere Göre Dağılımı									
Tamamı		%80		%60		%40		%40'tan az	
N	X	N	X	N	X	N	X	N	X
63	4,25	56	3,89	70	3,81	35	3,71	29	3,75

Tablo 42’de görüldüğü gibi öğrenciler; “Zamanı etkili kullanım” ifadesi ile ilgili olarak, öğretim programının öngördüğü iş ve işlemlerin ne kadarını gerçekleştirebildikleri değişkenine göre yapılan varyans analizi sonucunda $p < 0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre, öğretim programın öngördüğü iş ve işlemlerin tamamını gerçekleştirebilen öğrenciler, zamanı pek çok (4,25) etkili kullandıklarını söylemişlerdir.

Tablo 43 Öğrencilerin Öğretim Programının Öngördüğü İş Ve İşlemlerin Ne Kadarını Gerçekleştirebildikleri Değişkenine Göre, “II.A.10. Malzemeyi israf etmeden etkili kullanım.” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.A. 10. Malzemeyi israf etmeden etkili kullanım.	Kaynak		Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p		
	Gruplararası		15,813	4	3,953				
	Gruplariçi		279,444	248	1,127				
	Toplam		295,257	252					
Şıkların Frekans ve Düzeylere Göre Dağılımı									
Tamamı		%80		%60		%40		%40'tan az	
N	X	N	X	N	X	N	X	N	X
63	4,30	56	3,91	70	3,70	35	3,94	29	3,58

Tablo 43’de görüldüğü gibi öğrenciler; “Malzemeyi israf etmeden etkili kullanım.” ifadesi ile ilgili olarak, öğretim programının öngördüğü iş ve işlemlerin ne kadarını gerçekleştirebildikleri değişkenine göre yapılan varyans analizi sonucunda $p < 0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre, öğretim programın öngördüğü iş ve işlemlerin tamamını gerçekleştirebilen öğrenciler, malzemeyi israf etmeden pek çok (4,30) etkili kullandıklarını söylemişlerdir.

Tablo 44 Öğrencilerin Öğretim Programının Öngördüğü İş Ve İşlemlerin Ne Kadarını Gerçekleştirebildikleri Değişkenine Göre, “II.A. 13. Mesleğimin gerektirdiği becerileri uygulam.” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.A.13. Mesleğimin gerektirdiği becerileri uygulam.	Kaynak		Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p		
	Gruplararası		12,654	4	3,164				
	Gruplariçi		202,255	248	0,816				
	Toplam		214,909	252					
Şıkların Frekans ve Düzeylere Göre Dağılımı									
Tamamı		%80		%60		%40		%40'tan az	
N	X	N	X	N	X	N	X	N	X
63	4,28	56	3,87	70	3,74	35	3,71	29	3,79

Tablo 44’de görüldüğü gibi öğrenciler; “Mesleğimin gerektirdiği becerileri

uygularım” ifadesi ile ilgili olarak, öğretim programının öngördüğü iş ve işlemlerin ne kadarını gerçekleştirebildikleri değişkenine göre yapılan varyans analizi sonucunda $p<0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre, öğretim programın öngördüğü iş ve işlemlerin tamamını gerçekleştirebilen öğrenciler, mesleklerinin gerektirdiği becerileri pek çok (4,28) uyguladıklarını söylemişlerdir.

Tablo 45 Öğrencilerin Öğretim Programının Öngördüğü İş Ve İşlemlerin Ne Kadarını Gerçekleştirebildikleri Değişkenine Göre, “II.A.17. Okulda öğrendiğim bilgileri işyerinde uygulamam” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.A.17. Okulda öğrendiğim bilgileri işyerinde uygulamam.	Kaynak		Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p		
	Gruplararası		20,960	4	5,240				
	Gruplarıçi		391,309	248	1,578				
	Toplam		412,269	252					
Şıkların Frekans ve Düzeylere Göre Dağılımı									
Tamamı		%80		%60		%40		%40'tan az	
N	X	N	X	N	X	N	X	N	X
63	3,77	56	3,33	70	3,32	35	3,14	29	2,82

Tablo 45’de görüldüğü gibi öğrenciler; “ Okulda öğrendiğim bilgileri işyerinde uygulamam” ifadesi ile ilgili olarak, öğretim programının öngördüğü iş ve işlemlerin ne kadarını gerçekleştirebildikleri değişkenine göre yapılan varyans analizi sonucunda $p<0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre, öğretim programın öngördüğü iş ve işlemlerin tamamını gerçekleştirebilen öğrenciler, okulda öğrendikleri bilgileri çok (4,28) uyguladıklarını söylemişlerdir.

Tablo 46 Öğrencilerin Öğretim Programının Öngördüğü İş Ve İşlemlerin Ne Kadarını Gerçekleştirebildikleri Değişkenine Göre, “II.A. 18. İş güvenliği kurallarına uyarım” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.A. 18. İş güvenliği kurallarına uyarım.	Kaynak		Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p		
	Gruplararası		10,928	4	2,732				
	Gruplarıçi		261,515	248	1,054				
	Toplam		272,443	252					
Şıkların Frekans ve Düzeylere Göre Dağılımı									
Tamamı		%80		%60		%40		%40'tan az	
N	X	N	X	N	X	N	X	N	X
63	4,42	56	4,16	70	3,90	35	4,11	29	3,89

Tablo 46’da görüldüğü gibi öğrenciler; “İş güvenliği kurallarına uyarım” ifadesi ile ilgili olarak, öğretim programının öngördüğü iş ve işlemlerin ne kadarını gerçekleştirebildikleri değişkenine göre yapılan varyans analizi sonucunda $p<0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre, öğretim programın öngördüğü iş ve işlemlerin tamamını gerçekleştirebilen öğrenciler, iş güvenliği kurallarına pek çok (4,28) uyduklarını söylemişlerdir.

Tablo 47 Öğrencilerin Öğretim Programının Öngördüğü İş Ve İşlemlerin Ne Kadarını Gerçekleştirebildikleri Değişkenine Göre, “II.A.20. Verilen işi standartlara uygun olarak yaparım” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.A. 20. Verilen işi standartlara uygun olarak yaparım.	Kaynak		Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p		
	Gruplararası		12,519	4	3,130				
	Gruplarıçi		168,469	248	0,679				
	Toplam		180,988	252					
Şıkların Frekans ve Düzeylere Göre Dağılımı									
Tamamı		%80		%60		%40		%40'tan az	
N	X	N	X	N	X	N	X	N	X
63	4,47	56	4,19	70	3,95	35	3,85	29	4,20

Tablo 47’de görüldüğü gibi öğrenciler; “Verilen işi standartlara uygun olarak yaparım.” ifadesi ile ilgili olarak, öğretim programının öngördüğü iş ve işlemlerin ne kadarını gerçekleştirebildikleri değişkenine göre yapılan varyans analizi sonucunda $p < 0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre, öğretim programının öngördüğü iş ve işlemlerin tamamını gerçekleştirebilen öğrenciler, verilen işi standartlarına uygun olarak pek çok (4,28) yaptıklarını söylemişlerdir.

Tablo 48 Öğrencilerin Öğretim Programının Öngördüğü İş Ve İşlemlerin Ne Kadarını Gerçekleştirebildikleri Değişkenine Göre, “II.B. 2. Sorumluluk alabilirim” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.B. 2. Sorumluluk alabilirim.	Kaynak		Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p		
	Gruplararası		13,338	4	3,335				
	Gruplarıçi		253,563	248	1,022				
	Toplam		266,901	252					
Şıkların Frekans ve Düzeylere Göre Dağılımı									
Tamamı		%80		%60		%40		%40'tan az	
N	X	N	X	N	X	N	X	N	X
63	4,31	56	3,98	70	3,71	35	4,05	29	3,79

Tablo 48’de görüldüğü gibi öğrenciler; “Sorumluluk alabilirim” ifadesi ile ilgili olarak, öğretim programının öngördüğü iş ve işlemlerin ne kadarını gerçekleştirebildikleri değişkenine göre yapılan varyans analizi sonucunda $p < 0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre, öğretim programının öngördüğü iş ve işlemlerin tamamını gerçekleştirebilen öğrenciler, pek çok (4,31) sorumluluk alabileceklerini söylemişlerdir.

Tablo 49 Öğrencilerin Öğretim Programının Öngördüğü İş Ve İşlemlerin Ne Kadarını Gerçekleştirebildikleri Değişkenine Göre, “II.B.3. İşyerine düzenli devam ederim” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.B.3. İşyerine düzenli devam ederim.	Kaynak		Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p		
	Gruplararası		14,828	4	3,707				
	Gruplarıçi		248,895	248	1,004				
	Toplam		263,723	252					
Şıkların Frekans ve Düzeylere Göre Dağılımı									
Tamamı		%80		%60		%40		%40'tan az	
N	X	N	X	N	X	N	X	N	X
63	4,47	56	4,14	70	3,90	35	3,94	29	3,82

Tablo 49’da görüldüğü gibi öğrenciler; “İşyerine düzenli devam ederim” ifadesi ile

ilgili olarak, öğretim programının öngördüğü iş ve işlemlerin ne kadarını gerçekleştirebildikleri değişkenine göre yapılan varyans analizi sonucunda $p < 0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre, öğretim programın öngördüğü iş ve işlemlerin tamamını gerçekleştirebilen öğrenciler, iş yerine pek çok (4,31) düzenli devam ettiklerini söylemişlerdir.

4.1.2.5. Öğrenci Deneklerin, “İşletmelerin Öğrenci Kabul Etme Nedeni” Değişkenine İlişkin Bulgular

Bu bölüm, işletmelerin öğrenci kabul etme nedeni değişkenine göre; “okulda öğrendiği bilgi ve beceriyi işletmelerde ne derece kullandıkları” ve “öğrencilerin işletmelere uyumu” konularındaki görüş farklılıklarını içermektedir.

Tablo 50 İşletmelerin Öğrenci Kabul Etme Nedeni Değişkenine Göre, “II.A.4. İş disiplinine uyarım” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.A.4 İş disiplinine uyarım.	Kaynak		Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p
	Gruplararası		17,336	3	5,779	4,437	0,005
	Gruplarıçi		324,269	249	1,302		
	Toplam		341,605	252			
Şıkların Frekans ve Düzeylere Göre Dağılımı							
Stajyer maliyeti az olduğu için		Bize iş öğretmek için		Kendisine eleman yetiştirmek için		Diğer	
N	X	N	X	N	X	N	X
61	3,88	84	4,25	101	3,84	7	2,85

Tablo 50’de görüldüğü gibi öğrenciler; “İş disiplinine uyarım” ifadesi ile ilgili olarak, işletmelerin öğrenci kabul etme nedeni değişkenine göre yapılan varyans analizi sonucunda $p < 0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre, işyerinin kendilerine iş öğretmek için stajyer aldığını düşünen öğrenciler, iş disiplinine pek çok (4,25) uyduklarını söylemişlerdir.

Tablo 51 İşletmelerin Öğrenci Kabul Etme Nedeni Değişkenine Göre, “II.A.10. Malzemeyi israf etmeden etkili kullanım” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.A. 10. Malzemeyi israf etmeden etkili kullanım.	Kaynak		Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p
	Gruplararası		14,104	3	4,701	4,295	0,006
	Gruplarıçi		272,576	249	1,095		
	Toplam		286,680	252			
Şıkların Frekans ve Düzeylere Göre Dağılımı							
Stajyer maliyeti az olduğu için		Bize iş öğretmek için		Kendisine eleman yetiştirmek için		Diğer	
N	X	N	X	N	X	N	X
61	3,95	84	4,27	101	3,74	7	3,57

Tablo 51’de görüldüğü gibi öğrenciler; “Malzemeyi israf etmeden etkili kullanırım” ifadesi ile ilgili olarak, işletmelerin öğrenci kabul etme nedeni değişkenine göre yapılan varyans analizi sonucunda $p < 0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre, işyerinin kendilerine iş öğretmek için stajyer aldığını düşünen öğrenciler, malzemeyi israf etmeden pek çok (4,25) etkili kullandıklarını söylemişlerdir.

Tablo 52 İşletmelerin Öğrenci Kabul Etme Nedeni Değişkenine Göre, “II.A.14. Modern makine ve cihazları kullanırım” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.A. 14. Modern makine ve cihazları kullanırım.	Kaynak		Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p
	Gruplararası		12,094	3	4,031	2,875	0,037
	Gruplarıçi		349,147	249	1,402		
	Toplam		361,241	252			
Şıkların Frekans ve Düzeylere Göre Dağılımı							
Stajyer maliyeti az olduğu için		Bize iş öğretmek için		Kendisine eleman yetiştirmek için		Diğer	
N	X	N	X	N	X	N	X
61	3,32	84	3,39	101	3,75	7	2,85

Tablo 52’de görüldüğü gibi öğrenciler; “Modern makine ve cihazları kullanırım” ifadesi ile ilgili olarak, işletmelerin öğrenci kabul etme nedeni değişkenine göre yapılan varyans analizi sonucunda $p < 0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre, işyerinin kendisine eleman yetiştirmek için stajyer aldığını düşünen öğrenciler, modern makine ve cihazları çok (3,75) kullandıklarını söylemişlerdir.

Tablo 53 İşletmelerin Öğrenci Kabul Etme Nedeni Değişkenine Göre, “II.A.19. İş hayatına hazırlanırım” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.A. 19. İş hayatına hazırlanırım.	Kaynak		Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p
	Gruplararası		13,648	3	4,549	3,448	0,017
	Gruplarıçi		328,510	249	1,319		
	Toplam		342,158	252			
Şıkların Frekans ve Düzeylere Göre Dağılımı							
Stajyer maliyeti az olduğu için		Bize iş öğretmek için		Kendisine eleman yetiştirmek için		Diğer	
N	X	N	X	N	X	N	X
61	4,22	84	3,79	101	3,74	7	3,14

Tablo 53’de görüldüğü gibi öğrenciler; “İş hayatına hazırlanırım” ifadesi ile ilgili olarak, işletmelerin öğrenci kabul etme nedeni değişkenine göre yapılan varyans analizi sonucunda $p < 0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre, işyerinin maliyeti az olduğu için stajyer aldığını düşünen öğrenciler, iş hayatına pek çok (4,25) hazırlandıklarını söylemişlerdir.

Tablo 54 İşletmelerin Öğrenci Kabul Etme Nedeni Değişkenine Göre, “II.B. 2. Sorumluluk alabilirim” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.B. 2. Sorumluluk alabilirim.	Kaynak		Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p
	Gruplararası		11,616	3	3,872	3,018	0,030
	Gruplariçi		319,451	249	1,283		
	Toplam		331,067	252			
Şıkların Frekans ve Düzeylere Göre Dağılımı							
Stajyer maliyeti az olduğu için		Bize iş öğretmek için		Kendisine eleman yetiştirmek için		Diğer	
N	X	N	X	N	X	N	X
61	3,55	84	3,59	101	3,74	7	4,85

Tablo 54’de görüldüğü gibi öğrenciler; “Sorumluluk alabilirim” ifadesi ile ilgili olarak, işletmelerin öğrenci kabul etme nedeni değişkenine göre yapılan varyans analizi sonucunda $p < 0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre, iş yerlerinin diğer nedenlerle stajyer aldığını düşünen öğrenciler, pek çok (4,25) sorumluluk alabildiklerini söylemişlerdir.

Tablo 55 İşletmelerin Öğrenci Kabul Etme Nedeni Değişkenine Göre, “II.B.4. İş yerinin çalışma saatlerine uyarım.” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.B.4. İş yerinin çalışma saatlerine uyarım.	Kaynak		Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p
	Gruplararası		11,981	3	3,994	3,328	0,020
	Gruplariçi		298,826	249	1,200		
	Toplam		310,806	252			
Şıkların Frekans ve Düzeylere Göre Dağılımı							
Stajyer maliyeti az olduğu için		Bize iş öğretmek için		Kendisine eleman yetiştirmek için		Diğer	
N	X	N	X	N	X	N	X
61	3,75	84	4,01	101	4,24	7	3,42

Tablo 55’de görüldüğü gibi öğrenciler; “İş yerinin çalışma saatlerine uyarım” ifadesi ile ilgili olarak, işletmelerin öğrenci kabul etme nedeni değişkenine göre yapılan varyans analizi sonucunda $p < 0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre, iş yerlerinin kendisine eleman yetiştirmek için stajyer aldığını düşünen öğrenciler, iş yerinin çalışma saatlerine pek çok (4,24) uydıklarını söylemişlerdir.

4.1.2.6. Öğrenci Deneklerin, “Okulda Modern Makine Ve Cihazlarla Karşılaşma Sıklığı” Değişkenine İlişkin Bulgular

Bu bölüm, okulda modern makine ve cihazlarla karşılaşma sıklığı değişkenine göre; “okulda öğrendiği bilgi ve beceriyi işletmelerde ne derece kullandıkları” ve “öğrencilerin işletmelere uyumu” konularındaki görüş farklılıklarını içermektedir.

Tablo 56 Öğrencilerin Okulda Modern Makine Ve Cihazlarla Karşılaşma Sıklığı Değişkenine Göre, “II.A.1. Alanım İle İlgili Araç Gereç Ve Malzemeyi Tanırım” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.A.1. Alanım ile ilgili araç gereç ve malzemeyi tanırım.	Kaynak		Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p
	Gruplararası		15,530	3	5,177	6,764	0,000
	Gruplarıçi		190,581	249	0,765		
	Toplam		206,111	252			
Şıkların Frekans ve Düzeylere Göre Dağılımı							
Her zaman		Çok fazla		Çok az		Hiç	
N	X	N	X	N	X	N	X
59	4,49	55	3,92	105	3,87	34	4,08

Tablo 56’da görüldüğü gibi öğrenciler; “Alanım ile ilgili araç gereç ve malzemeyi tanırım” ifadesi ile ilgili olarak, okulda modern makine ve cihazlarla karşılaşma sıklığı değişkenine göre yapılan varyans analizi sonucunda $p < 0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre, okulda modern makine ve cihazlarla her zaman karşılaşan öğrenciler, alanları ile ilgili araç gereç ve malzemeyi pek çok (4,49) tanıdıklarını söylemişlerdir.

Tablo 57 Öğrencilerin Okulda Modern Makine Ve Cihazlarla Karşılaşma Sıklığı Değişkenine Göre, “II.A.1. Alanım İle İlgili Araç Gereç Ve Malzemeyi Kullanırım” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.A.1. Alanım ile ilgili araç gereç ve malzemeyi kullanırım.	Kaynak		Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p
	Gruplararası		17,561	3	5,854	6,685	0,000
	Gruplarıçi		218,044	249	0,876		
	Toplam		235,605	252			
Şıkların Frekans ve Düzeylere Göre Dağılımı							
Her zaman		Çok fazla		Çok az		Hiç	
N	X	N	X	N	X	N	X
59	4,42	55	3,90	105	3,75	34	3,88

Tablo 57’de görüldüğü gibi öğrenciler; “Alanım ile ilgili araç gereç ve malzemeyi kullanırım” ifadesi ile ilgili olarak, okulda modern makine ve cihazlarla karşılaşma sıklığı değişkenine göre yapılan varyans analizi sonucunda $p < 0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre, okulda modern makine ve cihazlarla her zaman karşılaşan öğrenciler, alanları ile ilgili araç gereç ve malzemeyi pek çok (4,42) kullandıklarını söylemişlerdir.

Tablo 58 Öğrencilerin Okulda Modern Makine Ve Cihazlarla Karşılaşma Sıklığı Değişkenine Göre, “II.A.3. Mesleğim İle İlgili Teknolojik Bilgileri Uygularım.” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.A. 3. Mesleğim ile ilgili teknolojik bilgileri uygularım.	Kaynak		Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p
	Gruplararası		25,282	3	8,427	7,664	0,000
	Gruplarıçi		273,786	249	1,1000		
	Toplam		299,067	252			
Şıkların Frekans ve Düzeylere Göre Dağılımı							
Her zaman		Çok fazla		Çok az		Hiç	
N	X	N	X	N	X	N	X
59	4,15	55	3,52	105	3,40	34	3,29

Tablo 58’de görüldüğü gibi öğrenciler; “Mesleğim ile ilgili teknolojik bilgileri

uygularım” ifadesi ile ilgili olarak, okulda modern makine ve cihazlarla karşılaşma sıklığı değişkenine göre yapılan varyans analizi sonucunda $p < 0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre, okulda modern makine ve cihazlarla her zaman karşılaşan öğrenciler, meslekleri ile ilgili teknolojik bilgileri çok (4,15) uyguladıklarını söylemişlerdir.

Tablo 59 Öğrencilerin Okulda Modern Makine Ve Cihazlarla Karşılaşma Sıklığı Değişkenine Göre, “II.A.10. Malzemeyi israf etmeden etkili kullanım” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.A.10. Malzemeyi israf etmeden etkili kullanım.	Kaynak		Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p
	Gruplararası		21,402	3	7,134	6,696	0,000
	Gruplarıçi		265,278	249	1,065		
	Toplam		286,680	252			
Şıkların Frekans ve Düzeylere Göre Dağılımı							
Her zaman		Çok fazla		Çok az		Hiç	
N	X	N	X	N	X	N	X
59	4,45	55	3,94	105	3,81	34	3,58

Tablo 59’da görüldüğü gibi öğrenciler; “Malzemeyi israf etmeden etkili kullanım” ifadesi ile ilgili olarak, okulda modern makine ve cihazlarla karşılaşma sıklığı değişkenine göre yapılan varyans analizi sonucunda $p < 0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre, okulda modern makine ve cihazlarla her zaman karşılaşan öğrenciler, malzemeyi israf etmeden pek çok (4,45) etkili kullandıklarını söylemişlerdir.

Tablo 60 Öğrencilerin Okulda Modern Makine Ve Cihazlarla Karşılaşma Sıklığı Değişkenine Göre, “II.A.13. Mesleğimin gerektirdiği becerileri uygulam.” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.A.13. Mesleğimin gerektirdiği becerileri uygulam.	Kaynak		Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p
	Gruplararası		13,987	3	4,662	5,778	0,001
	Gruplarıçi		200,922	249	0,807		
	Toplam		214,909	252			
Şıkların Frekans ve Düzeylere Göre Dağılımı							
Her zaman		Çok fazla		Çok az		Hiç	
N	X	N	X	N	X	N	X
59	4,32	55	3,87	105	3,72	34	3,82

Tablo 60’da görüldüğü gibi öğrenciler; “Mesleğimin gerektirdiği becerileri uygulam.” ifadesi ile ilgili olarak, okulda modern makine ve cihazlarla karşılaşma sıklığı değişkenine göre yapılan varyans analizi sonucunda $p < 0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre, okulda modern makine ve cihazlarla her zaman karşılaşan öğrenciler, mesleklerinin gerektirdiği becerileri pek çok (4,32) uyguladıklarını söylemişlerdir.

Tablo 61 Öğrencilerin Okulda Modern Makine Ve Cihazlarla Karşılaşma Sıklığı Değişkenine Göre, “II.A.14. Modern makine ve cihazları kullanırım.” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.A. 14. Modern makine ve cihazları kullanırım.	Kaynak		Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p
	Gruplararası		19,938	3	6,646	4,849	0,003
	Gruplarıçi		341,303	249	1,371		
	Toplam		361,241	252			
Şıkların Frekans ve Düzeylere Göre Dağılımı							
Her zaman		Çok fazla		Çok az		Hiç	
N	X	N	X	N	X	N	X
59	3,94	55	3,60	105	3,32	34	3,14

Tablo 61’de görüldüğü gibi öğrenciler; “Modern makine ve cihazları kullanırım” ifadesi ile ilgili olarak, okulda modern makine ve cihazlarla karşılaşma sıklığı değişkenine göre yapılan varyans analizi sonucunda $p < 0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre, okulda modern makine ve cihazlarla her zaman karşılaşan öğrenciler, modern makine ve cihazları çok (3,94) kullandıklarını söylemişlerdir.

Tablo 62 Öğrencilerin Okulda Modern Makine Ve Cihazlarla Karşılaşma Sıklığı Değişkenine Göre, “II.A.16. Alanım ile ilgili proje ve resimleri anlarım” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.A.16. Alanım ile ilgili proje ve resimleri anlarım.	Kaynak		Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p
	Gruplararası		16,158	3	5,386	3,880	0,010
	Gruplarıçi		345,613	249	1,388		
	Toplam		361,771	252			
Şıkların Frekans ve Düzeylere Göre Dağılımı							
Her zaman		Çok fazla		Çok az		Hiç	
N	X	N	X	N	X	N	X
59	3,74	55	3,38	105	3,15	34	3,05

Tablo 62’de görüldüğü gibi öğrenciler; “Alanım ile ilgili proje ve resimleri anlarım” ifadesi ile ilgili olarak, okulda modern makine ve cihazlarla karşılaşma sıklığı değişkenine göre yapılan varyans analizi sonucunda $p < 0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre, okulda modern makine ve cihazlarla her zaman karşılaşan öğrenciler, alanları ile ilgili proje ve resimleri çok (3,94) anladıklarını söylemişlerdir.

Tablo 63 Öğrencilerin Okulda Modern Makine Ve Cihazlarla Karşılaşma Sıklığı Değişkenine Göre, “II.A.17. Okulda öğrendiğim bilgileri işyerinde uygulamam” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.A.17. Okulda öğrendiğim bilgileri işyerinde uygulamam.	Kaynak		Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p
	Gruplararası		23,152	3	7,717	5,040	0,002
	Gruplarıçi		381,291	249	1,531		
	Toplam		404,443	252			
Şıkların Frekans ve Düzeylere Göre Dağılımı							
Her zaman		Çok fazla		Çok az		Hiç	
N	X	N	X	N	X	N	X
59	3,74	55	3,49	105	3,20	34	2,79

Tablo 63’de görüldüğü gibi öğrenciler; “Okulda öğrendiğim bilgileri işyerinde uygulamam” ifadesi ile ilgili olarak, okulda modern makine ve cihazlarla karşılaşma sıklığı

değişkenine göre yapılan varyans analizi sonucunda $p < 0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre, okulda modern makine ve cihazlarla her zaman karşılaşan öğrenciler, okulda öğrendikleri bilgileri işyerlerinde çok (3,74) uyguladıklarını söylemişlerdir.

Tablo 64 Öğrencilerin Okulda Modern Makine Ve Cihazlarla Karşılaşma Sıklığı Değişkenine Göre, “II.B. 4. İş yerinin çalışma saatlerine uyarım.” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.B. 4. İş yerinin çalışma saatlerine uyarım.	Kaynak		Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p
	Gruplararası		9,663	3	3,221	2,663	0,049
	Gruplarıçi		301,144	249	1,209		
	Toplam		310,806	252			
Şıkların Frekans ve Düzeylere Göre Dağılımı							
Her zaman		Çok fazla		Çok az		Hiç	
N	X	N	X	N	X	N	X
59	4,35	55	3,80	105	3,96	34	4,02

Tablo 64’de görüldüğü gibi öğrenciler; “İş yerinin çalışma saatlerine uyarım.” ifadesi ile ilgili olarak, okulda modern makine ve cihazlarla karşılaşma sıklığı değişkenine göre yapılan varyans analizi sonucunda $p < 0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre, okulda modern makine ve cihazlarla her zaman karşılaşan öğrenciler, işyerlerinin çalışma saatlerine pek çok (4,35) uydıklarını söylemişlerdir.

Tablo 65 Öğrencilerin Okulda Modern Makine Ve Cihazlarla Karşılaşma Sıklığı Değişkenine Göre, “II.B.7. İşyerinin kıyafet kurallarına uyarım” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.B.7. İşyerinin kıyafet kurallarına uyarım.	Kaynak		Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p
	Gruplararası		19,322	3	6,441	4,844	0,003
	Gruplarıçi		331,097	249	1,330		
	Toplam		350,419	252			
Şıkların Frekans ve Düzeylere Göre Dağılımı							
Her zaman		Çok fazla		Çok az		Hiç	
N	X	N	X	N	X	N	X
59	4,37	55	4,16	105	4,07	34	3,44

Tablo 65’de görüldüğü gibi öğrenciler; “İşyerinin kıyafet kurallarına uyarım” ifadesi ile ilgili olarak, okulda modern makine ve cihazlarla karşılaşma sıklığı değişkenine göre yapılan varyans analizi sonucunda $p < 0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre, okulda modern makine ve cihazlarla her zaman karşılaşan öğrenciler, işyerlerinin kıyafet kurallarına pek çok (4,37) uydıklarını söylemişlerdir.

Tablo 66 Öğrencilerin Okulda Modern Makine Ve Cihazlarla Karşılaşma Sıklığı Değişkenine Göre, “II.B.9. İşyerinde kendimi ifade ederim” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.B. 9. İşyerinde kendimi ifade ederim.	Kaynak		Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p
	Gruplararası		7,939	3	2,646		
	Gruplarıçi		218,045	249	0,876		
	Toplam		225,984	252			
Şıkların Frekans ve Düzeylere Göre Dağılımı							
Her zaman		Çok fazla		Çok az		Hiç	
N	X	N	X	N	X	N	X
59	4,30	55	3,92	105	3,85	34	3,97

Tablo 66’de görüldüğü gibi öğrenciler; “İşyerinde kendimi ifade ederim” ifadesi ile ilgili olarak, okulda modern makine ve cihazlarla karşılaşma sıklığı değişkenine göre yapılan varyans analizi sonucunda $p < 0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre, okulda modern makine ve cihazlarla her zaman karşılaşan öğrenciler, işyerlerinde kendilerini pek çok (4,30) ifade ettiklerini söylemişlerdir.

4.1.2.7. Öğrenci Deneklerin, “Okulda Uygulanan Müfredatın Yeniliklere Açık Olması” Değişkenine İlişkin Bulgular

Bu bölüm, okulda uygulanan müfredatın yeniliklere açık olması değişkenine göre; “okulda öğrendiği bilgi ve beceriyi işletmelerde ne derece kullandıkları” ve “öğrencilerin işletmelere uyumu” konularındaki görüş farklılıklarını içermektedir.

Tablo 67 Okulda Uygulanan Müfredatın Yeniliklere Açık Olması Değişkenine Göre, “II.A.5. İş planlaması yaparım” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.A.5. İş planlaması yaparım.	Kaynak		Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p
	Gruplararası		8,442	2	4,221		
	Gruplarıçi		305,819	250	1,223		
	Toplam		314,261	252			
Şıkların Frekans ve Düzeylere Göre Dağılımı							
Evet		Kısmen		Hayır			
N	X	N	X	N	X		
61	3,78	117	3,69	75	3,33		

Tablo 67’de görüldüğü gibi öğrenciler; “İş planlaması yaparım” ifadesi ile ilgili olarak, okulda uygulanan müfredatın yeniliklere açık olması değişkenine göre yapılan varyans analizi sonucunda $p < 0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre, okulda uygulanan müfredatın yeniliklere açık olduğunu düşünen öğrenciler, iş planlamasını çok (3,78) yaptıklarını söylemişlerdir.

Tablo 68 Okulda Uygulanan Müfredatın Yeniliklere Açık Olması Değişkenine Göre, “II.A.6. Uygulamaları işlem basamaklarına göre yaparım.” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.A.6. Uygulamaları işlem basamaklarına göre yaparım.	Kaynak	Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p
	Gruplararası	22,225	2	11,112	10,744	0,000
	Gruplarıçi	258,558	250	1,034		
	Toplam	280,783	252			
Şıkların Frekans ve Düzeylere Göre Dağılımı						
Evet		Kısmen		Hayır		
N	X	N	X	N	X	
61	4,03	117	3,87	75	3,29	

Tablo 68’de görüldüğü gibi öğrenciler; “Uygulamaları işlem basamaklarına göre yaparım” ifadesi ile ilgili olarak, okulda uygulanan müfredatın yeniliklere açık olması değişkenine göre yapılan varyans analizi sonucunda $p < 0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre, okulda uygulanan müfredatın yeniliklere açık olduğunu düşünen öğrenciler, uygulamalarını işlem basamaklarına göre çok (4,03) yaptıklarını söylemişlerdir.

Tablo 69 Okulda Uygulanan Müfredatın Yeniliklere Açık Olması Değişkenine Göre, “II.A.9. Zamanı etkili kullanırım.” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.A.9. Zamanı etkili kullanırım.	Kaynak	Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p
	Gruplararası	10,713	2	5,357	5,587	0,004
	Gruplarıçi	239,706	250	0,959		
	Toplam	250,419	252			
Şıkların Frekans ve Düzeylere Göre Dağılımı						
Evet		Kısmen		Hayır		
N	X	N	X	N	X	
61	4,20	117	3,95	75	3,64	

Tablo 69’da görüldüğü gibi öğrenciler; “Zamanı etkili kullanırım” ifadesi ile ilgili olarak, okulda uygulanan müfredatın yeniliklere açık olması değişkenine göre yapılan varyans analizi sonucunda $p < 0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre, okulda uygulanan müfredatın yeniliklere açık olduğunu düşünen öğrenciler, zamanı pek çok (4,20) etkili kullandıklarını söylemişlerdir.

Tablo 70 Okulda Uygulanan Müfredatın Yeniliklere Açık Olması Değişkenine Göre, “II.A.10. Malzemeyi israf etmeden etkili kullanırım.” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.A. 10. Malzemeyi israf etmeden etkili kullanırım.	Kaynak	Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p
	Gruplararası	8,834	2	4,417	3,975	0,020
	Gruplarıçi	277,845	250	1,111		
	Toplam	286,680	252			
Şıkların Frekans ve Düzeylere Göre Dağılımı						
Evet		Kısmen		Hayır		
N	X	N	X	N	X	
61	4,29	117	3,87	75	3,84	

Tablo 70’de görüldüğü gibi öğrenciler; “Malzemeyi israf etmeden etkili

kullanım” ifadesi ile ilgili olarak, okulda uygulanan müfredatın yeniliklere açık olması değişkenine göre yapılan varyans analizi sonucunda $p < 0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre, okulda uygulanan müfredatın yeniliklere açık olduğunu düşünen öğrenciler, malzemeyi israf etmeden pek çok (4,29) etkili kullandıklarını söylemişlerdir.

Tablo 71 Okulda Uygulanan Müfredatın Yeniliklere Açık Olması Değişkenine Göre, “II.A.12. İkaz levhaları ve kullanma talimatlarına uyarım.” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.A.12. İkaz levhaları ve kullanma talimatlarına uyarım.	Kaynak		Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p
	Gruplararası		8,961	2	4,481	3,945	0,021
	Gruplarıçi		283,948	250	1,136		
	Toplam		292,909	252			
Şıkların Frekans ve Düzeylere Göre Dağılımı							
Evet		Kısmen		Hayır			
N	X	N	X	N	X		
61	4,09	117	3,99	75	3,62		

Tablo 71’de görüldüğü gibi öğrenciler; “İkaz levhaları ve kullanma talimatlarına uyarım” ifadesi ile ilgili olarak, okulda uygulanan müfredatın yeniliklere açık olması değişkenine göre yapılan varyans analizi sonucunda $p < 0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre, okulda uygulanan müfredatın yeniliklere açık olduğunu düşünen öğrenciler, ikaz levhaları ve kullanma talimatlarına çok (4,09) uyduklarını söylemişlerdir.

Tablo 72 Okulda Uygulanan Müfredatın Yeniliklere Açık Olması Değişkenine Göre, “II.A. 14. Modern makine ve cihazları kullanım.” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.A. 14. Modern makine ve cihazları kullanım.	Kaynak		Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p
	Gruplararası		11,938	2	5,969	4,272	0,015
	Gruplarıçi		349,303	250	1,397		
	Toplam		361,241	252			
Şıkların Frekans ve Düzeylere Göre Dağılımı							
Evet		Kısmen		Hayır			
N	X	N	X	N	X		
61	3,80	117	3,53	75	3,21		

Tablo 72’de görüldüğü gibi öğrenciler; “Modern makine ve cihazları kullanım.” ifadesi ile ilgili olarak, okulda uygulanan müfredatın yeniliklere açık olması değişkenine göre yapılan varyans analizi sonucunda $p < 0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre, okulda uygulanan müfredatın yeniliklere açık olduğunu düşünen öğrenciler, modern makine ve cihazları çok (3,80) kullandıklarını söylemişlerdir.

Tablo 73 Okulda Uygulanan Müfredatın Yeniliklere Açık Olması Değişkenine Göre, “II.A.16. Alanım ile ilgili proje ve resimleri anlarım.” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.A. 16. Alanım ile ilgili proje ve resimleri anlarım.	Kaynak		Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p
	Gruplararası		11,137	2	5,568	3,970	0,020
	Gruplarıçi		350,634	250	1,403		
	Toplam		361,771	252			
Şıkların Frekans ve Düzeylere Göre Dağılımı							
Evet		Kısmen		Hayır			
N	X	N	X	N	X		
61	3,60	117	3,36	75	3,04		

Tablo 73’de görüldüğü gibi öğrenciler; “Alanım ile ilgili proje ve resimleri anlarım” ifadesi ile ilgili olarak, okulda uygulanan müfredatın yeniliklere açık olması değişkenine göre yapılan varyans analizi sonucunda $p < 0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre, okulda uygulanan müfredatın yeniliklere açık olduğunu düşünen öğrenciler, alanları ile ilgili proje ve resimleri çok (3,60) anladıklarını söylemişlerdir.

4.1.2.8. Öğrenci Deneklerin, “Okulda Aldıkları Branş Eğitimini Bir İşyerinde Çalışmalarını Sağlayacak Yeterlikte Bulmaları” Değişkenine İlişkin Bulgular

Bu bölüm, okulda aldıkları branş eğitimini bir işyerinde çalışmalarını sağlayacak yeterlikte bulmaları değişkenine göre; “okulda öğrendiği bilgi ve beceriyi işletmelerde ne derece kullandıkları” ve “öğrencilerin işletmelere uyumu” konularındaki görüş farklılıklarını içermektedir.

Tablo 74 Öğrencilerin Okulda Aldıkları Branş Eğitimini Bir İşyerinde Çalışmalarını Sağlayacak Yeterlikte Bulmaları Değişkenine Göre, “II.A.7.İşletmedeki diğer birimlerle koordineli olarak çalışırım” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.A. 7. İşletmedeki diğer birimlerle koordineli olarak çalışırım.	Kaynak		Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p
	Gruplararası		12,621	3	4,207	3,188	0,024
	Gruplarıçi		328,628	249	1,320		
	Toplam		341,249	252			
Şıkların Frekans ve Düzeylere Göre Dağılımı							
Tamamen		Çok fazla		Çok az		Hiç	
N	X	N	X	N	X	N	X
63	3,87	59	3,44	110	3,31	21	3,52

Tablo 74’de görüldüğü gibi öğrenciler; “İşletmedeki diğer birimlerle koordineli olarak çalışırım.” ifadesi ile ilgili olarak, okulda aldıkları branş eğitimini bir işyerinde çalışmalarını sağlayacak yeterlikte bulmaları değişkenine göre yapılan varyans analizi sonucunda $p < 0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre, okulda

aldıkları branş eğitimini bir işyerinde çalışmalarını sağlamaya tamamen yeterli bulan öğrenciler, işletmedeki diğer birimlerle çok (3,87) koordineli olarak çalıştıklarını söylemişlerdir.

Yeterli branş eğitimi alan öğrenciler meslekleri ile ilgili kavram ve yöntemleri iyi bildiklerinden daha rahat koordinasyon sağlayabilmektedirler.

Tablo 75 Öğrencilerin Okulda Aldıkları Branş Eğitimini Bir İşyerinde Çalışmalarını Sağlayacak Yeterlikte Bulmaları Değişkenine Göre, “II.A. 8. Verilen işi doğru yaparım” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.A.8. Verilen işi doğru yaparım.	Kaynak		Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p
	Gruplararası		8,281	3	2,760	3,669	0,013
	Gruplarıçi		187,308	249	0,752		
	Toplam		195,589	252			
Şıkların Frekans ve Düzeylere Göre Dağılımı							
Tamamen		Çok fazla		Çok az		Hiç	
N	X	N	X	N	X	N	X
63	4,46	59	4,03	110	4,04	21	4,04

Tablo 75’de görüldüğü gibi öğrenciler; “Verilen işi doğru yaparım” ifadesi ile ilgili olarak, okulda aldıkları branş eğitimini bir işyerinde çalışmalarını sağlayacak yeterlikte bulmaları değişkenine göre yapılan varyans analizi sonucunda $p<0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre, okulda aldıkları branş eğitimini bir işyerinde çalışmalarını sağlamaya tamamen yeterli bulan öğrenciler, verilen işi pek çok (4,46) doğru yaptıklarını söylemişlerdir.

Tablo 76 Öğrencilerin Okulda Aldıkları Branş Eğitimini Bir İşyerinde Çalışmalarını Sağlayacak Yeterlikte Bulmaları Değişkenine Göre, “II.A.9. Zamani etkili kullanırım” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.A.9. Zamani etkili kullanırım.	Kaynak		Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p
	Gruplararası		9,740	3	3,247	3,359	0,019
	Gruplarıçi		240,679	249	0,967		
	Toplam		250,419	252			
Şıkların Frekans ve Düzeylere Göre Dağılımı							
Tamamen		Çok fazla		Çok az		Hiç	
N	X	N	X	N	X	N	X
63	4,25	59	3,88	110	3,78	21	3,76

Tablo 76’da görüldüğü gibi öğrenciler; “Zamani etkili kullanırım” ifadesi ile ilgili olarak, okulda aldıkları branş eğitimini bir işyerinde çalışmalarını sağlayacak yeterlikte bulmaları değişkenine göre yapılan varyans analizi sonucunda $p<0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre, okulda aldıkları branş eğitimini bir işyerinde çalışmalarını sağlamaya tamamen yeterli bulan öğrenciler, zamani pek çok (4,25) etkili kullandıklarını söylemişlerdir.

Tablo 77 Öğrencilerin Okulda Aldıkları Branş Eğitimini Bir İşyerinde Çalışmalarını Sağlayacak Yeterlikte Bulmaları Değişkenine Göre, “II.A. 10. Malzemeyi israf etmeden etkili kullanırım.” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.A. 10. Malzemeyi israf etmeden etkili kullanırım.	Kaynak		Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p
	Gruplararası		18,237	3	6,079	5,639	0,001
	Gruplariçi		268,443	249	1,078		
	Toplam		286,680	252			
Şıkların Frekans ve Düzeylere Göre Dağılımı							
Tamamen		Çok fazla		Çok az		Hiç	
N	X	N	X	N	X	N	X
63	4,41	59	3,93	110	3,74	21	3,85

Tablo 77’de görüldüğü gibi öğrenciler; “Malzemeyi israf etmeden etkili kullanırım” ifadesi ile ilgili olarak, okulda aldıkları branş eğitimini bir işyerinde çalışmalarını sağlayacak yeterlikte bulmaları değişkenine göre yapılan varyans analizi sonucunda $p < 0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre, okulda aldıkları branş eğitimini bir işyerinde çalışmalarını sağlamaya tamamen yeterli bulan öğrenciler, malzemeyi israf etmeden pek çok (4,41) etkili kullandıklarını söylemişlerdir.

Tablo 78 Öğrencilerin Okulda Aldıkları Branş Eğitimini Bir İşyerinde Çalışmalarını Sağlayacak Yeterlikte Bulmaları Değişkenine Göre, “II.A.17. Okulda öğrendiğim bilgileri işyerinde uygulamam” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.A.17. Okulda öğrendiğim bilgileri işyerinde uygulamam.	Kaynak		Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p
	Gruplararası		24,268	3	8,089	5,298	0,001
	Gruplariçi		380,175	249	1,527		
	Toplam		404,443	252			
Şıkların Frekans ve Düzeylere Göre Dağılımı							
Tamamen		Çok fazla		Çok az		Hiç	
N	X	N	X	N	X	N	X
63	3,68	59	3,62	110	3,02	21	3,09

Tablo 78’de görüldüğü gibi öğrenciler; “Okulda öğrendiğim bilgileri işyerinde uygulamam” ifadesi ile ilgili olarak, okulda aldıkları branş eğitimini bir işyerinde çalışmalarını sağlayacak yeterlikte bulmaları değişkenine göre yapılan varyans analizi sonucunda $p < 0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre, okulda aldıkları branş eğitimini bir işyerinde çalışmalarını sağlamaya tamamen yeterli bulan öğrenciler, okulda öğrendikleri bilgileri işyerinde çok (3,68) uyguladıklarını söylemişlerdir.

Tablo 79 Öğrencilerin Okulda Aldıkları Branş Eğitimini Bir İşyerinde Çalışmalarını Sağlayacak Yeterlikte Bulmaları Değişkenine Göre, “II.B.9. İşyerinde kendimi ifade ederim” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.B.9. İşyerinde kendimi ifade ederim.	Kaynak		Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p
	Gruplararası		9,818	3	3,273	3,770	0,011
	Gruplarıçi		216,167	249	0,868		
	Toplam		225,984	252			
Şıkların Frekans ve Düzeylere Göre Dağılımı							
Tamamen		Çok fazla		Çok az		Hiç	
N	X	N	X	N	X	N	X
63	4,30	59	3,89	110	3,93	21	3,61

Tablo 79’da görüldüğü gibi öğrenciler; “İşyerinde kendimi ifade ederim” ifadesi ile ilgili olarak, okulda aldıkları branş eğitimini bir işyerinde çalışmalarını sağlayacak yeterlikte bulmaları değişkenine göre yapılan varyans analizi sonucunda $p < 0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre, okulda aldıkları branş eğitimini bir işyerinde çalışmalarını sağlamaya tamamen yeterli bulan öğrenciler, işyerlerinde kendilerini pek çok (4,30) ifade ettiklerini söylemişlerdir.

4.1.3. Öğrenci Deneklerin, Bağımlı Sorulara Verdiği Cevapların Frekans, Yüzde, Ortalama ve Standart Sapmasına Göre Dağılımı

Bu bölüm, öğrencilerin; “okulda öğrendiği bilgi ve becerileri işletmedeki uygulamada ne düzeyde kullandıkları” ve “okulda aldığı eğitimin işletmeye uyum ve iletişim kurabilmeye katkı düzeyi” konularında verdiği cevapların frekans, yüzde, ortalama ve standart sapmasına göre dağılımlarını içermektedir.

Tablo 80 Öğrencilerin, Okulda Öğrendiği Bilgi Ve Becerileri İşletmedeki Uygulamada Ne Düzeyde Kullandıkları Konusunda Verdiği Cevapların Frekans, Yüzde, Ortalama Ve Standart Sapmasına Göre Dağılımı.

Okulda öğrendiğiniz bilgi ve becerileri işletmedeki uygulamada ne düzeyde kullanıyorsunuz?	Bilgi ve Becerilerin İşletmede Kullanılma Düzeyi											
	Hiç		Az		Orta		Çok		Pek Çok		X	Ss
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%		
1. Alanım ile ilgili araç gereç ve malzemeyi tanırım.	0	0	13	5,1	57	22,5	85	33,6	98	38,7	4,05	0,904
2. Alanım ile ilgili araç gereç ve malzemeyi kullanırım.	1	0,4	22	8,7	51	20,2	91	36,0	88	34,8	3,96	0,966
3. Mesleğim ile ilgili teknolojik bilgileri uygulayırım.	9	3,6	30	11,9	78	30,8	74	29,2	62	24,5	3,59	1,089
4. İş disiplinine uyarım.	11	4,3	22	8,7	44	17,4	65	25,7	111	43,9	3,96	1,164
5. İş planlaması yaparım.	12	4,7	27	10,7	73	28,9	77	30,4	64	25,3	3,60	1,116
6. Uygulamaları işlem basamaklarına göre yaparım.	5	2,0	30	11,9	62	24,5	85	33,6	71	28,1	3,73	1,055

7. İşletmedeki diğer birimlerle koordineli olarak çalışırım.	11	4,3	43	17,0	70	27,7	66	26,1	63	24,9	3,50	1,163
8. Verilen işi doğru yaparım.	2	0,8	9	3,6	43	17,0	95	37,5	104	41,1	4,14	0,880
9. Zamanı etkili kullanırım.	6	2,4	13	5,1	61	24,1	88	34,8	85	33,6	3,92	0,996
10. Malzemeyi israf etmeden etkili kullanırım.	6	2,4	19	7,5	55	21,7	71	28,1	102	40,3	3,96	1,066
11. Alanım ile ilgili uygulamada karşılaşılan problemleri çözerim.	9	3,6	18	7,1	75	29,6	70	27,7	81	32,0	3,77	1,084
12. İkaz levhaları ve kullanma talimatlarına uyarım.	9	3,6	16	6,3	57	22,5	78	30,8	93	36,8	3,90	1,078
13. Mesleğimin gerektirdiği becerileri uygularım.	3	1,2	14	5,5	60	23,7	102	40,3	74	29,2	3,90	0,923
14. Modern makine ve cihazları kullanırım.	12	4,7	48	19,0	58	22,9	70	27,7	65	25,7	3,50	1,197
15. Mesleki standartlara uygun resim çizerim.	35	13,8	57	22,5	58	22,9	64	25,3	39	15,4	3,05	1,285
16. Alanım ile ilgili proje ve resimleri anlarım.	20	7,9	41	16,2	80	31,6	60	23,7	52	20,6	3,32	1,198
17. Okulda öğrendiğim bilgileri işyerinde uygularım.	29	11,5	32	12,6	72	28,5	65	25,7	55	21,7	3,33	1,266
18. İş güvenliği kurallarına uyarım.	7	2,8	16	6,3	33	13,0	81	32,0	116	45,8	4,11	1,039
19. İş hayatına hazırlanırım.	14	5,5	18	7,1	53	20,9	72	28,5	96	37,9	3,86	1,165
20. Verilen işi standartlara uygun olarak yaparım.	2	0,8	6	2,4	44	17,4	100	39,5	101	39,9	4,15	0,847

Tablo 80 incelendiğinde, en olumlu cevapların X=4,15 (çok) düzeyinde “Verilen işi standartlara uygun olarak yaparım.”, X=4,14 (çok) düzeyinde “Verilen işi doğru yaparım.”, X=4,11 (çok) düzeyinde “İş güvenliği kurallarına uyarım.” olduğu görülmektedir.

En olumsuz yanıtlar ise; X=3,33 (orta) düzeyde “Okulda öğrendiğim bilgileri iş yerinde uygularım.”, X=3,32 (orta) düzeyde “Alanım ile ilgili proje ve resimleri anlarım.”, X=3,05 (orta) düzeyde “Mesleki standartlara uygun resim çizerim.” şeklinde olmuştur.

Tablo 81 Öğrencilerin, Okulda Aldığı Eğitimin İşletmeye Uyum Ve İletişim Kurabilmeye Katkı Düzeyi Konusunda Verdiği Cevapların Frekans, Yüzde, Ortalama Ve Standart Sapmasına Göre Dağılımı.

Okulda öğrendiğiniz bilgi ve becerileri işletmedeki uygulamada ne düzeyde kullanıyorsunuz?	İşletmeye Uyum ve İletişim Kurabilme Düzeyi											X	Ss
	Hiç		Az		Orta		Çok		Pek Çok				
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%			
1. Kendime güvenirim.	4	1,6	6	2,4	41	16,2	97	38,3	105	41,5	4,15	0,890	
2. Sorumluluk alabilirim.	12	4,7	29	11,5	60	23,7	79	31,2	73	28,9	3,67	1,146	
3. İşyerine düzenli devam ederim.	5	2,0	16	6,3	43	17,0	75	29,6	114	45,1	4,09	1,023	

4. İş yerinin çalışma saatlerine uyarım.	8	3,2	24	9,5	32	12,6	78	30,8	111	43,9	4,02	1,110
5. İşyerinde arkadaşlarımla uyumlu çalışırım.	10	4,0	8	3,2	26	10,3	83	32,8	126	49,8	4,21	1,020
6. Üstlerimin verdiği görevleri yerine getiririm.	4	1,6	8	3,2	24	9,5	84	33,2	133	52,6	4,32	0,888
7. İşyerinin kıyafet kurallarına uyarım.	16	6,3	14	5,5	28	11,1	71	28,1	124	49,0	4,07	1,179
8. İşyerinin çalışma düzenine uyarım.	7	2,8	16	6,3	36	14,2	88	34,8	106	41,9	4,06	1,030
9. İşyerinde kendimi ifade ederim.	4	1,6	13	5,1	51	20,2	98	38,7	87	34,4	3,99	0,946
10. Ekip çalışması yaparım.	6	2,4	19	7,5	57	22,5	87	34,4	84	33,2	3,88	1,030
11. İşletmedeki diğer birimlerle iletişim kurarım.	13	5,1	19	7,5	53	20,9	89	35,2	79	31,2	3,79	1,117
12. İşyeri dışında, çalışanlarla birlikte sosyal faaliyetlere katılırım.	24	9,5	23	9,1	65	25,7	68	26,9	73	28,9	3,56	1,257
13. Kendimi geliştirmek için gayret gösteririm.	5	2,0	10	4,0	27	10,7	80	31,6	131	51,8	4,27	0,943

Tablo 81 incelendiğinde, en olumlu cevapların $X=4,32$ (pek çok) düzeyinde “Üstlerimin verdiği görevleri yerine getiririm.”, $X=4,27$ (pek çok) düzeyinde “Kendimi geliştirmek için gayret gösteririm.”, $X=4,21$ (pek çok) düzeyinde “İşyerinde arkadaşlarımla uyumlu çalışırım.” olduğu görülmektedir.

En olumsuz yanıtlar ise; $X=3,79$ (çok) düzeyde “İşletmedeki diğer birimlerle iletişim kurarım.”, $X=3,67$ (çok) düzeyde “Sorumluluk alabilirim.”, $X=3,56$ (çok) düzeyde “İşyeri dışında, çalışanlarla birlikte sosyal faaliyetlere katılırım.” şeklinde olmuştur.

4.1.4. Öğrenci Deneklerin, Bağımsız Sorulara Branş Değişkenine Göre Verdiği Cevapların Frekans ve Yüzelik Dağılımı

Bu bölümde öğrencilerin, bağımsız sorulara branş değişkenine göre verdiği cevapların frekans ve yüzelik dağılımı yer almaktadır.

Tablo 82 Öğrencilerin, “Eğitim gördüğünüz işletmenin okudukları bölümle ilgili mi?” Sorusuna Branş Değişkenine Göre Verdiği Cevapların Frekans ve Yüzelik Dağılımı.

Soru 3	Eğitim gördüğünüz işletme okuduğunuz bölümle ilgilimi?						
	Evet		Kısmen		Hayır		Toplam
	N	%	N	%	N	%	
Ahşap Teknolojisi Alanı	52	89,7	5	8,6	1	1,7	58
Bilişim Teknolojileri Alanı	27	52,9	19	37,3	5	9,8	51
Elektrik-Elektronik Teknolojisi Alanı	29	59,2	15	30,6	5	10,2	49
Metal Teknolojisi Alanı	36	69,2	9	17,3	7	13,5	52
Motorlu Araçlar Teknolojisi Alanı	35	81,4	4	16,3	1	2,3	43
Toplam	179	70,8	55	21,7	19	7,5	253

Tablo 82 incelendiğinde, “Eğitim gördüğünüz işletme okuduğunuz bölümle ilgili

mi?” sorusuna, ahşap teknolojisi alanı öğrencileri %89,7, motorlu araçlar teknolojisi alanındaki öğrenciler %81,4 gibi yüksek oranlarda evet cevabını vermelerine karşılık, bilişim teknolojisi alanındaki öğrenciler %52,9 oranında evet diyebilmişlerdir.

Tablo 83 Öğrencilerin, “İşletmede beceri eğitimi uygulamasını size kim yaptırıyor?” Sorusuna Branş Değişkenine Göre Verdiği Cevapların Frekans ve Yüzdeler Dağılımı.

Soru 4	İşletmede beceri eğitimi uygulamasını size kim yaptırıyor?								
	Mühendis		Tekniker		Usta Öğretici		Diğer		Toplam
	N	%	N	%	N	%	N	%	
Ahşap Teknolojisi Alanı	1	1,7	8	13,8	40	69,0	9	15,5	58
Bilişim Teknolojileri Alanı	10	19,6	14	27,5	21	41,2	6	11,8	51
Elektrik-Elektronik Teknolojisi Alanı	5	10,2	14	28,6	23	46,9	7	14,3	49
Metal Teknolojisi Alanı	2	3,8	2	3,8	45	86,5	3	5,8	52
Motorlu Araçlar Teknolojisi Alanı	-	-	10	23,3	31	72,1	2	4,7	43
Toplam	18	7,1	48	19,0	160	63,2	27	10,7	253

Tablo 83 incelendiğinde, “İşletmede beceri eğitimi uygulamasını size kim yaptırıyor?” sorusuna, metal teknolojisi alanı öğrencileri %86,5, motorlu araçlar teknolojisi alanındaki öğrenciler %72,1 gibi yüksek oranlarda usta öğretici cevabını vermelerine karşılık, metal teknolojisi öğrencileri %3,8, ahşap teknolojisi öğrencileri %1,7 gibi düşük oranlarda mühendis seviyesinde eğitim personeli ile beceri eğitimi yapmaktadırlar. Ayrıca motorlu araçlar teknolojisi alanındaki öğrenciler ise mühendis seviyesinde hiç eğitim personeli görmemektedirler.

Tablo 84 Öğrencilerin, “Öğretim programının öngördüğü iş ve işlemlerin ne kadarı işletmede gerçekleştirilebiliyor?” Sorusuna Branş Değişkenine Göre Verdiği Cevapların Frekans ve Yüzdeler Dağılımı.

Soru 5	Öğretim programının öngördüğü iş ve işlemlerin ne kadarı işletmede gerçekleştirilebiliyor?										
	Tamamı		%80’i		%60’ı		%40’ı		%40’tan az		Toplam
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	
Ahşap Teknolojisi Alanı	15	25,9	19	32,8	16	27,6	6	10,3	2	3,4	58
Bilişim Teknolojileri Alanı	10	19,6	9	17,6	20	39,2	5	9,8	7	13,7	51
Elektrik-Elektronik Teknolojisi Alanı	6	12,2	12	24,5	16	32,7	6	12,2	9	18,4	49
Metal Teknolojisi Alanı	17	32,7	14	26,9	10	19,2	6	11,5	5	9,6	52
Motorlu Araçlar Teknolojisi Alanı	15	34,9	2	4,7	8	18,6	12	27,9	6	14,0	43
Toplam	63	24,9	56	22,1	70	27,7	35	13,8	29	11,5	253

Tablo 84 incelendiğinde, bilişim teknolojileri alanı öğrencilerinin %39,2’si öğretim programlarının %60’ın, motorlu araçlar teknolojileri alanı öğrencilerinin %34,9’u ve metal teknolojisi alanı öğrencilerinin %32,7’si öğretim programlarının tamamını, elektrik-elektronik teknolojisi alanı öğrencilerinin %32,7’si ve ahşap teknolojisi alanı öğrencilerinin %27,6’sı öğretim programlarının %60’ını gerçekleştirebildiklerini söylemişlerdir.

Tablo 85 Öğrencilerin, “Beceri eğitimi uygulamasını yaptığınız işletme, sizce neden stajyer kabul ediyor?” Sorusuna Branş Değişkenine Göre Verdiği Cevapların Frekans ve Yüzdeler Dağılımı.

Soru 6	Beceri eğitimi uygulamasını yaptığınız işletme, sizce neden stajyer kabul ediyor?								
	Stajyer maliyeti az olduğu için.		Bize iş öğretmek için.		Kendisine eleman yetiştirmek için.		Diğer		Toplam
	N	%	N	%	N	%	N	%	
Ahşap Teknolojisi Alanı	11	19,0	22	37,9	25	43,1	-	-	58
Bilişim Teknolojileri Alanı	11	21,6	13	25,5	26	51,0	1	2,0	51
Elektrik-Elektronik Teknolojisi Alanı	17	34,7	19	38,8	13	26,5	-	-	49
Metal Teknolojisi Alanı	10	19,2	18	34,6	19	36,5	5	9,6	52
Motorlu Araçlar Teknolojisi Alanı	12	27,9	22	27,9	18	41,9	1	2,3	43
Toplam	61	24,1	84	33,2	101	39,9	7	2,8	253

Tablo 85 incelendiğinde, “Beceri eğitimi uygulamasını yaptığınız işletme, sizce neden stajyer kabul ediyor?” sorusuna, bilişim teknolojileri alanı öğrencileri %51,0, ahşap teknolojisi alanındaki öğrenciler %43,91, motorlu araçlar teknolojisi alanı öğrencileri %41,9 ve metal teknolojisi alanı öğrencileri %36,5 gibi yüksek oranlarda işletmelerin kendilerine eleman yetiştirmek için stajyer aldığını söylemişlerdir. Bununla beraber elektrik-elektronik teknolojisi alanı öğrencileri %38,8 gibi bir oranla işletmelerin öğrencilere iş öğretmek için stajyer aldıkları cevabını vermişlerdir.

Tablo 86 Öğrencilerin, “Okulda aldığımız eğitimle öğrendiğiniz bilgi ve becerileri ne düzeyde kullanıyorsunuz?” Sorusuna Branş Değişkenine Göre Verdiği Cevapların Frekans ve Yüzdeler Dağılımı.

Soru 7	Okulda aldığımız eğitimle öğrendiğiniz bilgi ve becerileri ne düzeyde kullanıyorsunuz?								
	Her zaman		Çok fazla		Çok az		Hiç		Toplam
	N	%	N	%	N	%	N	%	
Ahşap Teknolojisi Alanı	20	34,5	16	27,6	16	27,6	6	10,3	58
Bilişim Teknolojileri Alanı	11	21,6	21	41,2	19	37,3	-	-	51
Elektrik-Elektronik Teknolojisi Alanı	11	22,4	11	22,4	20	40,8	7	14,3	49
Metal Teknolojisi Alanı	26	50,0	10	19,2	13	25,0	3	5,8	52
Motorlu Araçlar Teknolojisi Alanı	13	30,2	8	18,6	16	37,2	6	14,0	43
Toplam	81	32,0	66	26,1	84	33,2	22	8,7	253

Tablo 86 incelendiğinde, “Okulda aldığımız eğitimle öğrendiğiniz bilgi ve becerileri ne düzeyde kullanıyorsunuz?” sorusuna, metal teknolojisi alanı öğrencilerinin %50,0’si ve ahşap teknolojisi alanındaki öğrencilerinin %34,5’i her zaman, bilişim teknolojileri alanı öğrencilerinin %41,2’si çok fazla, elektrik-elektronik teknolojisi alanı öğrencilerinin %40,8’i ve motorlu araçlar teknolojisi alanı öğrencilerinin %37,2’si de çok az cevabını vermişlerdir.

Tablo 87 Öğrencilerin, “Okulda aldığınız eğitimde modern makine ve cihazlarla ne sıklıkla karşılaşıyorsunuz?” Sorusuna Branş Değişkenine Göre Verdiği Cevapların Frekans ve Yüzdeler Dağılımı.

Soru 8	Okulda aldığınız eğitimde modern makine ve cihazlarla ne sıklıkla karşılaşıyorsunuz?								
Branş	Her zaman		Çok fazla		Çok az		Hiç		Toplam
	N	%	N	%	N	%	N	%	
Ahşap Teknolojisi Alanı	19	32,8	6	10,3	25	43,1	8	13,8	58
Bilişim Teknolojileri Alanı	14	27,5	16	31,4	18	35,3	3	5,9	51
Elektrik-Elektronik Teknolojisi Alanı	4	8,2	8	16,3	25	51,0	12	24,5	49
Metal Teknolojisi Alanı	16	30,8	15	28,8	17	37,2	4	7,7	52
Motorlu Araçlar Teknolojisi Alanı	6	14,0	10	23,3	20	46,5	7	16,3	43
Toplam	59	23,3	55	21,7	105	41,5	34	13,4	253

Tablo 87 incelendiğinde, “Okulda aldığınız eğitimde modern makine ve cihazlarla ne sıklıkla karşılaşıyorsunuz?” sorusuna, elektrik-elektronik teknolojisi alanı öğrencilerinin %51,0’i, motorlu araçlar teknolojisi alanı öğrencilerinin %46,5’i, ahşap teknolojisi alanındaki öğrencilerinin %43,1’i, metal teknolojisi alanı öğrencilerinin %37,2’si ve bilişim teknolojileri alanı öğrencilerinin %41,2’si çok az cevabını vermişlerdir.

Tablo 88 Öğrencilerin, “Okulda yeniliklere açık bir müfredat uygulanmakta mıdır?” Sorusuna Branş Değişkenine Göre Verdiği Cevapların Frekans ve Yüzdeler Dağılımı.

Soru 9	Okulda yeniliklere açık bir müfredat uygulanmakta mıdır?						
Branş	Evet		Kısmen		Hayır		Toplam
	N	%	N	%	N	%	
Ahşap Teknolojisi Alanı	15	25,9	25	43,1	18	31,0	58
Bilişim Teknolojileri Alanı	18	35,3	20	39,2	13	25,5	51
Elektrik-Elektronik Teknolojisi Alanı	3	6,1	23	46,9	23	46,9	49
Metal Teknolojisi Alanı	18	34,6	23	44,2	11	21,2	52
Motorlu Araçlar Teknolojisi Alanı	7	16,3	26	60,5	10	23,3	43
Toplam	61	24,1	117	46,2	75	29,6	253

Tablo 88 incelendiğinde, “Okulda yeniliklere açık bir müfredat uygulanmakta mıdır?” sorusuna, motorlu araçlar teknolojisi alanındaki öğrencilerin %60,5’i, elektrik-elektronik teknolojisi alanı öğrencilerinin %46,9’u, metal teknolojisi alanı öğrencilerinin %44,2’si, ahşap teknolojisi alanı öğrencilerinin %43,1’i, bilişim teknolojisi alanındaki öğrencilerin %39,2’si kısmen cevabını vermişlerdir.

Tablo 89 Öğrencilerin, “Okulda aldığınız branş eğitimi bir işyerinde çalışmanızı sağlayacak yeterlikte buluyor musunuz?” Sorusuna Branş Değişkenine Göre Verdiği Cevapların Frekans ve Yüzdeler Dağılımı.

Soru 10	Okulda aldığınız branş eğitimi bir işyerinde çalışmanızı sağlayacak yeterlikte buluyor musunuz?								
Branş	Her zaman		Çok fazla		Çok az		Hiç		Toplam
	N	%	N	%	N	%	N	%	
Ahşap Teknolojisi Alanı	15	25,9	14	24,1	24	41,4	5	8,6	58
Bilişim Teknolojileri Alanı	11	21,6	20	39,2	19	37,3	1	2,0	51
Elektrik-Elektronik Teknolojisi Alanı	5	10,2	6	12,2	28	57,1	10	20,4	49
Metal Teknolojisi Alanı	23	44,2	14	26,9	12	23,1	3	5,8	52
Motorlu Araçlar Teknolojisi Alanı	9	20,9	5	11,6	27	62,8	2	4,7	43
Toplam	63	24,9	59	23,3	110	43,5	21	8,3	253

Tablo 89 incelendiğinde, “Okulda aldığınız branş eğitimi bir işyerinde

çalışmanızı sağlayacak yeterlikte buluyor musunuz?” sorusuna, motorlu araçlar teknolojisi alanı öğrencilerinin %62,8’i, elektrik-elektronik teknolojisi alanı öğrencilerinin %57,1’i, ahşap teknolojisi alanındaki öğrencilerinin %41,4’ü, bilişim teknolojileri alanı öğrencilerinin %41,2’si çok az cevabını vermişlerdir. Buna karşılık, metal teknolojisi alanı öğrencilerinin %44,2’si her zaman cevabını vermişlerdir.

4.1.5. Öğrenci DeneKlerin, Bağımlı Sorulara Branş Değişkenine Göre Verdiği Cevapların Frekans, Ortalama ve Standart Sapmasına Göre Dağılımı

Bu bölüm, öğrencilerin; “okulda öğrendiği bilgi ve becerileri işletmedeki uygulamada ne düzeyde kullandıkları” ve “okulda aldığı eğitimin işletmeye uyum ve iletişim kurabilmeye katkı düzeyi” konularında verdiği cevapların branş değişkenine göre frekans, ortalama ve standart sapmasına göre dağılımlarını içermektedir.

Tablo 90 Öğrencilerin, Okulda Öğrendiği Bilgi Ve Becerileri İşletmedeki Uygulamada Ne Düzeyde Kullandıkları Konusunda Branş Değişkenine Göre Verdiği Cevapların Frekans, Ortalama ve Standart Sapmasına Göre Dağılımı.

Bağımlı Sorular		Alanlar	N	X	Ss
1	Alanım ile ilgili araç gereç ve malzemeyi tanırım.	Ahşap Teknolojisi Alanı	58	4,10	0,831
		Bilişim Teknolojileri Alanı	51	3,80	1,000
		Elektrik-Elektronik Teknolojisi Alanı	49	4,14	0,866
		Metal Teknolojisi Alanı	52	4,23	0,899
		Motorlu Araçlar Teknolojisi Alanı	43	4,00	0,899
2	Alanım ile ilgili araç gereç ve malzemeyi kullanırım.	Ahşap Teknolojisi Alanı	58	4,06	0,834
		Bilişim Teknolojileri Alanı	51	3,64	1,035
		Elektrik-Elektronik Teknolojisi Alanı	49	3,91	0,996
		Metal Teknolojisi Alanı	52	4,23	0,962
		Motorlu Araçlar Teknolojisi Alanı	43	3,90	0,946
3	Mesleğim ile ilgili teknolojik bilgileri uygulayırım.	Ahşap Teknolojisi Alanı	58	3,51	1,143
		Bilişim Teknolojileri Alanı	51	3,58	0,828
		Elektrik-Elektronik Teknolojisi Alanı	49	3,61	1,238
		Metal Teknolojisi Alanı	52	3,92	0,987
		Motorlu Araçlar Teknolojisi Alanı	43	3,27	1,161
4	İş disiplinine uyarırım.	Ahşap Teknolojisi Alanı	58	3,96	1,107
		Bilişim Teknolojileri Alanı	51	3,82	0,766
		Elektrik-Elektronik Teknolojisi Alanı	49	4,04	1,337
		Metal Teknolojisi Alanı	52	3,76	1,463
		Motorlu Araçlar Teknolojisi Alanı	43	4,25	0,978
5	İş planlaması yapayırım.	Ahşap Teknolojisi Alanı	58	3,48	1,112
		Bilişim Teknolojileri Alanı	51	3,27	0,873
		Elektrik-Elektronik Teknolojisi Alanı	49	3,59	1,383
		Metal Teknolojisi Alanı	52	4,07	1,026
		Motorlu Araçlar Teknolojisi Alanı	43	3,62	1,000

6	Uygulamaları işlem basamaklarına göre yaparım.	Ahşap Teknolojisi Alanı	58	3,65	1,147
		Bilişim Teknolojileri Alanı	51	3,72	0,873
		Elektrik-Elektronik Teknolojisi Alanı	49	3,44	1,191
		Metal Teknolojisi Alanı	52	4,15	0,936
		Motorlu Araçlar Teknolojisi Alanı	43	3,69	0,988
7	İşletmedeki diğer birimlerle koordineli olarak çalışırım.	Ahşap Teknolojisi Alanı	58	3,37	1,073
		Bilişim Teknolojileri Alanı	51	3,21	1,006
		Elektrik-Elektronik Teknolojisi Alanı	49	3,46	1,292
		Metal Teknolojisi Alanı	52	4,01	1,057
		Motorlu Araçlar Teknolojisi Alanı	43	3,41	1,276
8	Verilen işi doğru yaparım.	Ahşap Teknolojisi Alanı	58	4,03	0,877
		Bilişim Teknolojileri Alanı	51	3,84	0,924
		Elektrik-Elektronik Teknolojisi Alanı	49	4,04	0,956
		Metal Teknolojisi Alanı	52	4,53	0,576
		Motorlu Araçlar Teknolojisi Alanı	43	4,30	0,887
9	Zamanı etkili kullanırım.	Ahşap Teknolojisi Alanı	58	3,81	0,963
		Bilişim Teknolojileri Alanı	51	3,76	0,971
		Elektrik-Elektronik Teknolojisi Alanı	49	3,87	1,092
		Metal Teknolojisi Alanı	52	4,26	0,865
		Motorlu Araçlar Teknolojisi Alanı	43	3,88	1,051
10	Malzemeyi israf etmeden etkili kullanırım.	Ahşap Teknolojisi Alanı	58	4,00	1,123
		Bilişim Teknolojileri Alanı	51	3,70	1,082
		Elektrik-Elektronik Teknolojisi Alanı	49	4,00	1,118
		Metal Teknolojisi Alanı	52	4,36	0,886
		Motorlu Araçlar Teknolojisi Alanı	43	3,69	0,988
11	Alanım ile ilgili uygulamada karşılaşılan problemleri çözerim.	Ahşap Teknolojisi Alanı	58	4,24	1,113
		Bilişim Teknolojileri Alanı	51	3,68	0,860
		Elektrik-Elektronik Teknolojisi Alanı	49	3,63	1,318
		Metal Teknolojisi Alanı	52	3,82	0,943
		Motorlu Araçlar Teknolojisi Alanı	43	3,34	0,948
12	İkaz levhaları ve kullanma talimatlarına uyarım.	Ahşap Teknolojisi Alanı	58	3,91	1,159
		Bilişim Teknolojileri Alanı	51	3,90	0,900
		Elektrik-Elektronik Teknolojisi Alanı	49	3,69	1,193
		Metal Teknolojisi Alanı	52	4,23	0,920
		Motorlu Araçlar Teknolojisi Alanı	43	3,76	1,151
13	Mesleğimin gerektirdiği becerileri uygulayırım.	Ahşap Teknolojisi Alanı	58	3,89	0,911
		Bilişim Teknolojileri Alanı	51	3,80	0,775
		Elektrik-Elektronik Teknolojisi Alanı	49	3,83	0,986
		Metal Teknolojisi Alanı	52	4,28	0,800
		Motorlu Araçlar Teknolojisi Alanı	43	3,67	1,062
14	Modern makine ve cihazları kullanırım.	Ahşap Teknolojisi Alanı	58	3,56	1,109
		Bilişim Teknolojileri Alanı	51	3,35	0,996
		Elektrik-Elektronik Teknolojisi Alanı	49	3,24	1,283
		Metal Teknolojisi Alanı	52	3,71	1,303
		Motorlu Araçlar Teknolojisi Alanı	43	3,65	1,270
15	Mesleki standartlara uygun resim çizerim.	Ahşap Teknolojisi Alanı	58	3,44	1,172
		Bilişim Teknolojileri Alanı	51	3,03	1,199
		Elektrik-Elektronik Teknolojisi Alanı	49	2,61	1,288
		Metal Teknolojisi Alanı	52	3,34	1,266
		Motorlu Araçlar Teknolojisi Alanı	43	2,72	1,350
16	Alanım ile ilgili proje ve resimleri anlarım.	Ahşap Teknolojisi Alanı	58	3,63	1,359
		Bilişim Teknolojileri Alanı	51	3,17	1,014
		Elektrik-Elektronik Teknolojisi Alanı	49	3,97	1,233
		Metal Teknolojisi Alanı	52	3,63	1,155
		Motorlu Araçlar Teknolojisi Alanı	43	3,11	1,028

17	Okulda öğrendiğim bilgileri işyerinde uyguladım.	Ahşap Teknolojisi Alanı	58	3,50	1,203
		Bilişim Teknolojileri Alanı	51	3,33	1,089
		Elektrik-Elektronik Teknolojisi Alanı	49	2,89	1,432
		Metal Teknolojisi Alanı	52	3,69	1,146
		Motorlu Araçlar Teknolojisi Alanı	43	3,18	1,367
18	İş güvenliği kurallarına uyarım.	Ahşap Teknolojisi Alanı	58	4,12	1,125
		Bilişim Teknolojileri Alanı	51	3,82	0,792
		Elektrik-Elektronik Teknolojisi Alanı	49	4,02	1,216
		Metal Teknolojisi Alanı	52	4,50	0,851
		Motorlu Araçlar Teknolojisi Alanı	43	4,11	1,073
19	İş hayatına hazırlanırım.	Ahşap Teknolojisi Alanı	58	3,93	1,106
		Bilişim Teknolojileri Alanı	51	3,58	0,898
		Elektrik-Elektronik Teknolojisi Alanı	49	4,36	1,054
		Metal Teknolojisi Alanı	52	3,82	1,491
		Motorlu Araçlar Teknolojisi Alanı	43	3,55	1,030
20	Verilen işi standartlara uygun olarak yaparım.	Ahşap Teknolojisi Alanı	58	4,03	0,954
		Bilişim Teknolojileri Alanı	51	4,01	0,761
		Elektrik-Elektronik Teknolojisi Alanı	49	4,08	0,909
		Metal Teknolojisi Alanı	52	4,55	0,669
		Motorlu Araçlar Teknolojisi Alanı	43	4,06	0,798

Tablo 90 incelendiğinde, ahşap teknolojisi alanındaki öğrencilerin en olumlu yanıtları $X=4,24$ (pek çok) düzeyinde “Alanım ile ilgili uygulamada karşılaşılan problemleri çözerim.”, ve $X=4,12$ (çok) düzeyinde “İş güvenliği kurallarına uyarım.” ifadelerine verdiği görülmektedir.

Ahşap teknolojisi alanındaki öğrencilerin en olumsuz yanıtları ise; $X=3,44$ (çok) düzeyinde “Mesleki standartlara uygun resim çizerim.”, ve $X=3,37$ (çok) düzeyinde “İşletmedeki diğer birimlerle koordineli olarak çalışırım.” ifadelerine verdiği görülmektedir.

Bilişim teknolojileri alanındaki öğrencilerin en olumlu yanıtları; $X=4,01$ (çok) düzeyinde “Verilen işi standartlara uygun olarak yaparım.”, ve $X=3,90$ (çok) düzeyinde “İkaz levhaları ve kullanma talimatlarına uyarım.” ifadelerine verdiği görülmektedir.

Bilişim teknolojileri alanındaki öğrencilerin en olumsuz yanıtları ise; $X=3,17$ (orta) düzeyde “Alanım ile ilgili proje ve resimleri anlarım.”, ve $X=3,17$ (orta) düzeyde “Mesleki standartlara uygun resim çizerim.” ifadelerine verdiği görülmektedir.

Elektrik-Elektronik teknolojisi alanındaki öğrencilerin en olumlu yanıtları; $X=4,36$ (pek çok) düzeyinde “İş hayatına hazırlanırım.”, ve $X=4,14$ (çok) düzeyde “Alanım ile ilgili araç gereç ve malzemeyi tanırım.” ifadelerine verdiği görülmektedir.

Elektrik-Elektronik teknolojisi alanındaki öğrencilerin en olumsuz yanıtları ise; $X=2,89$ (orta) düzeyde “Okulda öğrendiğim bilgileri işyerinde uyguladım.”, ve $X=2,61$ (orta) düzeyde “Mesleki standartlara uygun resim çizerim.” ifadelerine verdiği görülmektedir.

Metal teknolojisi alanındaki öğrencilerin en olumlu yanıtları; X=4,55 (pek çok) düzeyinde “Verilen işi standartlara uygun olarak yaparım.”, ve X=4,53 (pek çok) düzeyde “Verilen işi doğru yaparım.” ifadelerine verdiği görülmektedir.

Metal teknolojisi alanındaki öğrencilerin en olumsuz yanıtları ise; X=3,63 (çok) düzeyinde “Alanım ile ilgili proje ve resimleri anlarım.”, ve X=3,34 (orta) düzeyde “Mesleki standartlara uygun resim çizerim.” ifadelerine verdiği görülmektedir.

Motorlu Araçlar teknolojisi alanındaki öğrencilerin en olumlu yanıtları; X=4,30 (pek çok) düzeyinde “Verilen işi doğru yaparım.”, ve X=4,25 (pek çok) düzeyde “İş disiplinine uyarım.” ifadelerine verdiği görülmektedir.

Motorlu Araçlar teknolojisi alanındaki öğrencilerin en olumsuz yanıtları ise; X=3,11 (orta) düzeyde “Alanım ile ilgili proje ve resimleri anlarım.”, ve X=2,72 (orta) düzeyde “Mesleki standartlara uygun resim çizerim.” ifadelerine verdiği görülmektedir

Tablo 91 Öğrencilerin, Okulda Öğrendiği Bilgi Ve Becerileri İşletmedeki Uygulamada Ne Düzeyde Kullandıkları Konusunda Branş Değişkenine Göre Verdiği Cevapların Frekans, Ortalama ve Standart Sapmasına Göre Dağılımı.

Bağımlı Sorular		Alanlar	N	X	Ss
1	Kendime güvenirim.	Ahşap Teknolojisi Alanı	58	4,27	0,874
		Bilişim Teknolojileri Alanı	51	3,72	0,801
		Elektrik-Elektronik Teknolojisi Alanı	49	4,18	0,950
		Metal Teknolojisi Alanı	52	4,57	0,750
		Motorlu Araçlar Teknolojisi Alanı	43	3,97	0,858
2	Sorumluluk alabilirim.	Ahşap Teknolojisi Alanı	58	3,55	1,244
		Bilişim Teknolojileri Alanı	51	3,37	0,999
		Elektrik-Elektronik Teknolojisi Alanı	49	3,28	1,241
		Metal Teknolojisi Alanı	52	4,25	0,904
		Motorlu Araçlar Teknolojisi Alanı	43	3,97	1,011
3	İşyerine düzenli devam ederim.	Ahşap Teknolojisi Alanı	58	4,41	0,859
		Bilişim Teknolojileri Alanı	51	3,56	1,063
		Elektrik-Elektronik Teknolojisi Alanı	49	4,12	1,033
		Metal Teknolojisi Alanı	52	4,28	1,054
		Motorlu Araçlar Teknolojisi Alanı	43	4,02	0,912
4	İş yerinin çalışma saatlerine uyarım.	Ahşap Teknolojisi Alanı	58	4,31	1,063
		Bilişim Teknolojileri Alanı	51	3,86	0,872
		Elektrik-Elektronik Teknolojisi Alanı	49	4,06	1,214
		Metal Teknolojisi Alanı	52	3,80	1,283
		Motorlu Araçlar Teknolojisi Alanı	43	4,06	1,032
5	İşyerinde arkadaşlarımla uyumlu çalışırım.	Ahşap Teknolojisi Alanı	58	4,18	0,981
		Bilişim Teknolojileri Alanı	51	4,03	0,937
		Elektrik-Elektronik Teknolojisi Alanı	49	4,16	1,230
		Metal Teknolojisi Alanı	52	4,48	0,896
		Motorlu Araçlar Teknolojisi Alanı	43	4,18	1,029
6	Üstlerimin verdiği görevleri yerine getiririm.	Ahşap Teknolojisi Alanı	58	4,29	0,936
		Bilişim Teknolojileri Alanı	51	4,07	0,890
		Elektrik-Elektronik Teknolojisi Alanı	49	4,30	1,004
		Metal Teknolojisi Alanı	52	4,55	0,777
		Motorlu Araçlar Teknolojisi Alanı	43	4,37	0,756

7	İşyerinin kıyafet kurallarına uyarım.	Ahşap Teknolojisi Alanı	58	3,84	1,424
		Bilişim Teknolojileri Alanı	51	4,03	0,958
		Elektrik-Elektronik Teknolojisi Alanı	49	3,97	1,298
		Metal Teknolojisi Alanı	52	4,48	1,019
		Motorlu Araçlar Teknolojisi Alanı	43	4,06	1,009
8	İşyerinin çalışma düzenine uyarım.	Ahşap Teknolojisi Alanı	58	4,05	1,220
		Bilişim Teknolojileri Alanı	51	3,88	0,816
		Elektrik-Elektronik Teknolojisi Alanı	49	4,28	0,912
		Metal Teknolojisi Alanı	52	4,11	1,148
		Motorlu Araçlar Teknolojisi Alanı	43	4,00	0,951
9	İşyerinde kendimi ifade ederim.	Ahşap Teknolojisi Alanı	58	4,05	0,980
		Bilişim Teknolojileri Alanı	51	3,78	0,701
		Elektrik-Elektronik Teknolojisi Alanı	49	3,79	1,154
		Metal Teknolojisi Alanı	52	4,25	0,987
		Motorlu Araçlar Teknolojisi Alanı	43	4,06	0,768
10	Ekip çalışması yaparım.	Ahşap Teknolojisi Alanı	58	3,77	1,076
		Bilişim Teknolojileri Alanı	51	3,88	0,791
		Elektrik-Elektronik Teknolojisi Alanı	49	3,93	1,008
		Metal Teknolojisi Alanı	52	3,84	1,210
		Motorlu Araçlar Teknolojisi Alanı	43	4,02	1,034
11	İşletmedeki diğer birimlerle iletişim kurarım.	Ahşap Teknolojisi Alanı	58	3,67	1,129
		Bilişim Teknolojileri Alanı	51	4,05	0,858
		Elektrik-Elektronik Teknolojisi Alanı	49	3,67	1,264
		Metal Teknolojisi Alanı	52	3,86	1,188
		Motorlu Araçlar Teknolojisi Alanı	43	3,72	1,098
12	İşyeri dışında, çalışanlarla birlikte sosyal faaliyetlere katılırım.	Ahşap Teknolojisi Alanı	58	3,32	1,419
		Bilişim Teknolojileri Alanı	51	3,35	1,213
		Elektrik-Elektronik Teknolojisi Alanı	49	3,71	1,354
		Metal Teknolojisi Alanı	52	3,84	1,036
		Motorlu Araçlar Teknolojisi Alanı	43	3,62	1,155
13	Kendimi geliştirmek için gayret gösteririm.	Ahşap Teknolojisi Alanı	58	4,29	1,059
		Bilişim Teknolojileri Alanı	51	4,19	0,748
		Elektrik-Elektronik Teknolojisi Alanı	49	4,32	1,087
		Metal Teknolojisi Alanı	52	4,26	0,909
		Motorlu Araçlar Teknolojisi Alanı	43	4,27	0,881

Tablo 91 incelendiğinde, ahşap teknolojisi alanındaki öğrencilerin en olumlu yanıtları $X=4,41$ (pek çok) düzeyinde “İşyerine düzenli devam ederim.”, ve $X=4,31$ (pek çok) düzeyinde “İş yerinin çalışma saatlerine uyarım.” ifadelerine verdiği görülmektedir.

Ahşap teknolojisi alanındaki öğrencilerin en olumsuz yanıtları ise; $X=3,55$ (çok) düzeyinde “Sorumluluk alabilirim.”, ve $X=3,32$ (orta) düzeyde “İşyeri dışında, çalışanlarla birlikte sosyal faaliyetlere katılırım.” ifadelerine verdiği görülmektedir.

Bilişim teknolojileri alanındaki öğrencilerin en olumlu yanıtları; $X=4,19$ (çok) düzeyinde “Kendimi geliştirmek için gayret gösteririm.”, ve $X=4,07$ (çok) düzeyinde “Üstlerimin verdiği görevleri yerine getiririm.” ifadelerine verdiği görülmektedir.

Bilişim teknolojileri alanındaki öğrencilerin en olumsuz yanıtları ise; $X=3,17$ (orta) düzeyde “Alanım ile ilgili proje ve resimleri anlarım.”, ve $X=3,17$ (orta) düzeyde “Mesleki standartlara uygun resim çizerim.” ifadelerine verdiği görülmektedir.

Elektrik-Elektronik teknolojisi alanındaki öğrencilerin en olumlu yanıtları; $X=4,32$ (pek çok) düzeyinde “Kendimi geliştirmek için gayret gösteririm.”, ve $X=4,30$ (pek çok) düzeyinde “Üstlerimin verdiği görevleri yerine getiririm.” ifadelerine verdiği görülmektedir.

Elektrik-Elektronik teknolojisi alanındaki öğrencilerin en olumsuz yanıtları ise; $X=3,67$ (çok) düzeyinde “İşletmedeki diğer birimlerle iletişim kurarım.”, ve $X=3,28$ (orta) düzeyde “Sorumluluk alabilirim.” ifadelerine verdiği görülmektedir.

Metal teknolojisi alanındaki öğrencilerin en olumlu yanıtları; $X=4,57$ (pek çok) düzeyinde “Kendime güvenirim.”, ve $X=4,55$ (pek çok) düzeyde “Üstlerimin verdiği görevleri yerine getiririm.” ifadelerine verdiği görülmektedir.

Metal teknolojisi alanındaki öğrencilerin en olumsuz yanıtları ise; $X=3,84$ (çok) düzeyinde “İşyeri dışında, çalışanlarla birlikte sosyal faaliyetlere katılırım.”, ve $X=3,80$ (orta) düzeyde “İş yerinin çalışma saatlerine uyarım.” ifadelerine verdiği görülmektedir.

Motorlu Araçlar teknolojisi alanındaki öğrencilerin en olumlu yanıtları; $X=4,37$ (pek çok) düzeyinde “Üstlerimin verdiği görevleri yerine getiririm.”, ve $X=4,27$ (pek çok) düzeyde “Kendimi geliştirmek için gayret gösteririm.” ifadelerine verdiği görülmektedir.

Motorlu Araçlar teknolojisi alanındaki öğrencilerin en olumsuz yanıtları ise; $X=3,72$ (çok) düzeyinde “İşletmedeki diğer birimlerle iletişim kurarım.”, ve $X=3,62$ (çok) düzeyinde “İşyeri dışında, çalışanlarla birlikte sosyal faaliyetlere katılırım.” ifadelerine verdiği görülmektedir.

4.2. İŞLETMELERE İLİŞKİN BULGULAR

4.2.1. İşletmelerin Çalışma Alanı ve Uygulamalarına Ait Bulgular

Deneklerin çalışma alanı ve uygulamalarına yönelik bilgiler anketin birinci bölümünde yer alan 11 adet sorudan elde edilmiştir. Anketleri yanıtlayan işletmelerin görüntüsünü çıkarmak için bu bölümde verilere ulaşılmaya çalışılmıştır.

Araştırmaya katılan işletmelerin çalışma alanı değişkenine ilişkin dağılımı Tablo 92’de gösterilmiştir.

Tablo 92 İşletmelerin Çalışma Alanı Değişkenine Göre Dağılımı

Çalışma Alanı	Frekans (N)	Yüzde (%)
Bilgisayar	32	17,0
Elektrik	33	17,6
Elektronik	31	16,5
Mobilya	31	16,5
Metal	31	16,5
Motor	30	16,0
Toplam	188	100,00

Tablo 92’de görüldüğü gibi araştırmaya katılan işletmelerin, %17,0’si bilgisayar, %17,6’sı elektrik, %16,5’i elektronik, %16,5’i mobilya, %16,5’i metal, %16,0’sı motor, %0,5’i de diğer alanlarında çalışan işletmeler oluşturmaktadır.

Araştırmaya katılan işletme yetkililerinin işletmedeki görevi değişkenine ilişkin dağılımı Tablo 93’de gösterilmiştir.

Tablo 93 İşletme Yetkililerinin, İşletmedeki Görevi Değişkenine Göre Dağılımı

İşletmedeki Göreviniz	Frekans (N)	Yüzde (%)
İşyeri Sahibi	77	41,0
Eğitim Personeli	70	37,2
Yönetici	30	16,0
Diğer	11	5,9
Toplam	188	100,00

Tablo 93’de görüldüğü gibi araştırmaya katılan işletme yetkililerinin , %41,0’i işyeri sahibi, %37,2’si eğitim personeli, %16,0’sı yönetici, %5,9’u diğer görevlerinden oluşturmaktadır.

Araştırmaya katılan işletmelerde eğitim personelinin usta öğreticilik belgelerinin olması değişkenine ilişkin dağılımı Tablo 94’de gösterilmiştir.

Tablo 94 İşletmelerdeki Eğitici Personelin Usta Öğreticilik Belgelerinin Olması Değişkenine Göre Dağılımı

İşletmedeki Eğitim Personelinin Usta Öğreticilik Belgesi var mı?	Frekans (N)	Yüzde (%)
Evet	154	81,9
Hayır	34	18,1
Toplam	188	100,00

Tablo 94’de görüldüğü gibi araştırmaya katılan işletmelerde eğitim personelinin, %81,9’unun belge sahibi olduğu, %18,1’inin ise usta öğreticilik belgesinin bulunmadığı görülmektedir.

Araştırmaya katılan işletmelerde beceri eğitimi uygulamasını kimin yaptırdığı değişkenine ilişkin dağılım Tablo 95’de gösterilmiştir.

Tablo 95 İşletmelerde Beceri Eğitimi Kimin Yaptırdığı Değişkenine Göre Dağılımı

İşletmede beceri eğitimi uygulamasını kim yapıyor?	Frekans (N)	Yüzde (%)
Mühendis	23	12,2
Tekniker	45	23,9
Usta Öğretici	99	52,7
Diğer	21	11,2
Toplam	188	100,00

Tablo 95’de görüldüğü gibi araştırmaya katılan işletmelerde beceri eğitimi, %52,7’si usta öğretici, %23,9’u tekniker, %12,2’si mühendis, %11,2’si diğer personel tarafında yapılmaktadır.

Araştırmaya katılan işletmelerin, öğrencilerin iletişim kurabilme becerilerini yeterli bulma değişkenine ilişkin dağılım Tablo 96’da gösterilmiştir.

Tablo 96 Öğrencilerin İletişim Kurabilme Becerilerini Yeterli Bulma Değişkenine Göre Dağılımı

Öğrencilerin iletişim kurabilme becerilerini yeterli buluyor musunuz?	Frekans (N)	Yüzde (%)
Evet	75	39,9
Kısmen	82	43,6
Hayır	31	16,5
Toplam	188	100,00

Tablo 96’da görüldüğü gibi öğrencilerin iletişim kurabilme becerilerini yeterli buluyor musunuz sorusuna, araştırmaya katılan işletme yetkililerinin, %43,6’sı kısmen, %39,9’u evet, %16,5’si hayır cevaplarını vermişlerdir.

Okul yönetiminin işletmede beceri eğitimine ait müfredat programını işletmeye vermesi değişkenine ilişkin dağılım Tablo 97’de gösterilmiştir.

Tablo 97 Okul Yönetiminin İşletmede Beceri Eğitime Ait Müfredat Programını İşletmeye Vermesi Değişkenine Göre Dağılımı

Okul yönetimi işletmede beceri eğitimine ait müfredat programını işletmeye verdi mi?	Frekans (N)	Yüzde (%)
Evet	142	75,5
Hayır	46	24,5
Toplam	188	100,00

Tablo 97’de görüldüğü gibi okul yönetimi, işletmede beceri eğitimine ait müfredat programını işletmeye verdimi sorusuna, araştırmaya katılan işletme yetkililerinin, %75,5’i evet, %24,5’i hayır cevaplarını vermişlerdir.

Dikkat edilmesi gereken husus okul yönetimlerinin %24,5’i müfredat programlarını

işletmelere vermemişlerdir.

Araştırmaya katılan işletmelerin, öğretim programlarının ne kadarını işletmeler de gerçekleştirilebildikleri değişkenine ilişkin dağılım Tablo 98’de gösterilmiştir.

Tablo 98 Öğretim Programının Öngördüğü İş Ve İşlemlerin Ne Kadarı İşletmede Gerçekleştirilebildikleri Değişkenine Göre Dağılımı

Öğretim programının öngördüğü iş ve işlemlerin ne kadarı işletmede gerçekleştirilebiliyor?	Frekans (N)	Yüzde (%)
Tamamı	28	14,9
%80	57	30,3
%60	55	29,3
%40	21	11,2
%40’ tan az	27	14,4
Toplam	188	100,00

Tablo 98’de görüldüğü gibi işletmeler, öğretim programlarının, %30,3’ü %80’ini, %29,3’ü %60’ını, %14,9’u tamamını, %14,4’ü %40’dan azını, %11,2’si %40’ını gerçekleştirilebilmektedirler.

Araştırmaya katılan işletmelerin, neden stajyer kabul ettikleri değişkenine ilişkin dağılım Tablo 99’da gösterilmiştir.

Tablo 99 İşletmelerin, Neden Stajyer Kabul Ettikleri Değişkenine Göre Dağılımı

İşletmenize neden stajyer kabul ediyorsunuz?	Frekans (N)	Yüzde (%)
1. Stajyer maliyeti az olduğu için	23	12,2
2. Öğrencilere iş öğretmek için.	95	50,5
3. İşletmeye eleman yetiştirmek için.	67	35,6
4. Diğer	3	1,6
Toplam	188	100,00

Tablo 99’da görüldüğü gibi işletmeler neden stajyer kabul ediyorsunuz sorusuna, %50,5’i öğrencilere iş öğretmek için, %35,6’sı işletmeye eleman yetiştirmek için, %12,2’si stajyer maliyeti az olduğu için, %1,6’sı diğer cevaplarını vermişlerdir.

Araştırmaya katılan işletme yetkililerinin, öğrencilerin okulda aldığı eğitimi işletmede ne düzeyde kullandıkları değişkenine ilişkin dağılım Tablo 100’de gösterilmiştir.

Tablo 100 Öğrencilerin Okulda Aldığı Eğitimi İşletmede Ne Düzeyde Kullandıkları Değişkenine Göre Dağılımı

Öğrenci okulda aldığı eğitimi, işletmede ne düzeyde kullanıyor?	Frekans (N)	Yüzde (%)
Her zaman	35	18,6
Çok fazla	67	35,6
Çok az	72	38,3
Hiç	14	7,4
Toplam	188	100,00

Tablo 100’de görüldüğü gibi işletme yetkilileri, öğrencilerin okulda aldıkları eğitimin, %38,3’ünün çok az, %35,6’sının çok fazla, %18,6’sının her zaman, %7,4’ünün hiç kullanmadıklarını ifade etmektedirler.

Araştırmaya katılan işletme yetkililerinin, okulda yeniliklere açık bir müfredat uygulanma değişkenine ilişkin dağılım Tablo 101’de gösterilmiştir.

Tablo 101 Okulda Yeniliklere Açık Bir Müfredat Uygulanma Değişkenine Göre Dağılımı

Okulda yeniliklere açık bir müfredat uygulanmakta mıdır?	Frekans (N)	Yüzde (%)
Evet	40	21,3
Kısmen	109	58,0
Hayır	39	20,7
Toplam	188	100,00

Tablo 101’de görüldüğü gibi işletme yetkilileri, okulda yeniliklere açık bir müfredat uygulanmakta mıdır sorusuna, %58,0’i kısmen, %21,3’ü evet, %20,7’si hayır cevabını vermişlerdir.

İşletme yetkililerinin %78,7’si okulda yeniliklere açık bir müfredat uygulanmadığını ya da kısmen uygulandığını düşünmektedirler.

Araştırmaya katılan işletme yetkililerinin, öğrencilerin okulda aldıkları branş eğitimini bir iş yerinde çalışmalarını sağlayacak yeterlikte bulma değişkenine ilişkin dağılım Tablo 102’de gösterilmiştir.

Tablo 102 Öğrencilerin Okulda Aldığı Branş Eğitimini Bir İşyerinde Çalışmalarını Sağlayacak Yeterlikte Bulma Değişkenine Göre Dağılımı

Öğrencilerin okulda aldığı branş eğitimini bir işyerinde çalışmalarını sağlayacak yeterlikte buluyor musunuz?	Frekans (N)	Yüzde (%)
Tamamen	30	16,0
Çok fazla	63	33,5
Çok az	71	37,8
Hiç	24	12,8
Toplam	188	100,00

Tablo 102’de görüldüğü gibi işletme yetkilileri, öğrencilerin okulda aldıkları branş eğitimini bir işyerinde çalışmalarını sağlayacak yeterlikte buluyor musunuz sorusuna, %37,8’i çok az, %33,5’i çok fazla, %16,0’sı tamamen, %12,8’i de hiç cevabını vermişlerdir.

İşletme yetkililerinin %50,6’sı okulda alınan branş eğitiminin bir iş yerinde çalışmalarını sağlayacak yeterlikte olmadığını ya da çok az yeterli olduğunu düşünmektedirler.

4.2.2. İşletme Yetkililerinin, Bağımsız Değişkenlere Göre Bağımlı Sorulara Verdiği Cevaplara İlişkin Bulgular

4.2.2.1. İşletmelerde Beceri Eğitimi Uygulamasını Yaptıran Eğitim Yetkilisinin, Eğitim Düzeyi Değişkenine İlişkin Bulgular

Bu bölüm, işletmelerde beceri eğitimi uygulamasını yaptıran eğitim yetkilisinin, eğitim düzeyi değişkenine göre, öğrencilerin; “okulda öğrendiği bilgi ve beceriyi işletmelerde ne derece kullandıkları” ve “öğrencilerin işletmelere uyumu” konularındaki görüş farklılıklarını içermektedir.

Tablo 103 İşletmelerde Beceri Eğitimi Uygulamasını Yaptıran Eğitim Yetkilisinin, Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre, “II.A. 3. Mesleği ile ilgili teknolojik bilgileri uygular.” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.A.3. Mesleği ile ilgili teknolojik bilgileri uygular.	Kaynak		Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p
	Gruplararası		21,173	3	7,058	6,534	0,000
	Gruplarıçi		198,742	184	1,080		
	Toplam		219,915	187			
Şıkların Frekans ve Düzeylere Göre Dağılımı							
Mühendis		Tekniker		Usta Öğretici		Diğer	
N	X	N	X	N	X	N	X
23	3,60	45	2,86	99	3,11	21	2,28

Tablo 103’de görüldüğü gibi öğrencilerin; “Mesleği ile ilgili teknolojik bilgileri uygular” ifadesi ile ilgili olarak, işletmelerde beceri eğitimi uygulamasını yaptıran eğitim yetkilisinin, eğitim düzeyi değişkenine göre yapılan varyans analizi sonucunda $p < 0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre, işletme yetkilileri, beceri eğitimi uygulamasını mühendislerin yaptırdığı öğrencilerin, meslekleri ile ilgili teknolojik bilgileri çok (3,60) uyguladıklarını söylemişlerdir.

Tablo 104 İşletmelerde Beceri Eğitimi Uygulamasını Yaptıran Eğitim Yetkilisinin, Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre, “II.A.7. İşletmedeki diğer birimlerle koordineli olarak çalışır” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.A.7. İşletmedeki diğer birimlerle koordineli olarak çalışır.	Kaynak		Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p
	Gruplararası		15,638	3	5,213	4,715	0,003
	Gruplarıçi		203,441	184	1,106		
	Toplam		219,080	187			
Şıkların Frekans ve Düzeylere Göre Dağılımı							
Mühendis		Tekniker		Usta Öğretici		Diğer	
N	X	N	X	N	X	N	X
23	3,60	45	3,06	99	3,14	21	2,42

Tablo 104’de görüldüğü gibi öğrencilerin; “İşletmedeki diğer birimlerle koordineli

olarak çalışır” ifadesi ile ilgili olarak, işletmelerde beceri eğitimi uygulamasını yaptıran eğitim yetkilisinin, eğitim düzeyi değişkenine göre yapılan varyans analizi sonucunda $p < 0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre, işletme yetkilileri, beceri eğitimi uygulamasını mühendislerin yaptırdığı öğrencilerin, işletmelerin diğer birimleri ile çok (3,60) koordineli olarak çalıştıklarını söylemişlerdir.

Tablo 105 İşletmelerde Beceri Eğitimi Uygulamasını Yaptıran Eğitim Yetkilisinin, Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre, “II.A.11. Alanı ile ilgili uygulamada karşılaşılan problemleri çözer.” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.A.11. Alanı ile ilgili uygulamada karşılaşılan problemleri çözer.	Kaynak		Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p
	Gruplararası		11,594	3	3,865		
	Gruplarıçi		217,512	184	1,182		
	Toplam		229,106	187			
Şıkların Frekans ve Düzeylere Göre Dağılımı							
Mühendis		Tekniker		Usta Öğretici		Diğer	
N	X	N	X	N	X	N	X
23	3,21	45	2,71	99	2,87	21	2,23

Tablo 105’de görüldüğü gibi öğrencilerin; “Alanı ile ilgili uygulamada karşılaşılan problemleri çözer” ifadesi ile ilgili olarak, işletmelerde beceri eğitimi uygulamasını yaptıran eğitim yetkilisinin, eğitim düzeyi değişkenine göre yapılan varyans analizi sonucunda $p < 0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre, işletme yetkilileri, beceri eğitimi uygulamasını mühendislerin yaptırdığı öğrencilerin, alanları ile ilgili uygulamada karşılaştıkları problemleri orta (3,21) düzeyde çözebildiklerini söylemişlerdir.

Tablo 106 İşletmelerde Beceri Eğitimi Uygulamasını Yaptıran Eğitim Yetkilisinin, Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre, “II.A.14. Modern makine ve cihazları kullanır” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.A.14. Modern makine ve cihazları kullanır.	Kaynak		Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p
	Gruplararası		19,787	3	6,596		
	Gruplarıçi		213,165	184	1,159		
	Toplam		232,952	187			
Şıkların Frekans ve Düzeylere Göre Dağılımı							
Mühendis		Tekniker		Usta Öğretici		Diğer	
N	X	N	X	N	X	N	X
23	3,65	45	2,91	99	3,06	21	2,33

Tablo 106’da görüldüğü gibi öğrencilerin; “Modern makine ve cihazları kullanır” ifadesi ile ilgili olarak, işletmelerde beceri eğitimi uygulamasını yaptıran eğitim yetkilisinin, eğitim düzeyi değişkenine göre yapılan varyans analizi sonucunda $p < 0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre, işletme yetkilileri, beceri eğitimi uygulamasını mühendislerin yaptırdığı öğrencilerin, modern makine ve cihazları çok (3,65) kullandıklarını söylemişlerdir.

Tablo 107 İşletmelerde Beceri Eğitimi Uygulamasını Yaptıran Eğitim Yetkilisinin, Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre, “II.A.16. Alanı ile ilgili proje ve resimleri anlar.” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.A.16. Alanı ile ilgili proje ve resimleri anlar.	Kaynak		Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p
	Gruplararası		19,194	3	6,398	5,016	0,002
	Gruplarıçi		234,678	184	1,275		
	Toplam		253,872	187			
Şıkların Frekans ve Düzeylere Göre Dağılımı							
Mühendis		Tekniker		Usta Öğretici		Diğer	
N	X	N	X	N	X	N	X
23	3,78	45	2,93	99	3,15	21	2,52

Tablo 107’de görüldüğü gibi öğrencilerin; “Alanı ile ilgili proje ve resimleri anlar” ifadesi ile ilgili olarak, işletmelerde beceri eğitimi uygulamasını yaptıran eğitim yetkilisinin, eğitim düzeyi değişkenine göre yapılan varyans analizi sonucunda $p < 0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre, işletme yetkilileri, beceri eğitimi uygulamasını mühendislerin yaptırdığı öğrencilerin, alanları ile ilgili proje ve resimleri çok (3,78) anladıklarını söylemişlerdir.

Tablo 108 İşletmelerde Beceri Eğitimi Uygulamasını Yaptıran Eğitim Yetkilisinin, Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre, “II.B. 1. Kendine güvenir” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.B.1. Kendine güvenir.	Kaynak		Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p
	Gruplararası		17,825	3	5,942	5,200	0,002
	Gruplarıçi		210,234	184	1,143		
	Toplam		228,059	187			
Şıkların Frekans ve Düzeylere Göre Dağılımı							
Mühendis		Tekniker		Usta Öğretici		Diğer	
N	X	N	X	N	X	N	X
23	3,78	45	3,15	99	3,26	21	2,52

Tablo 108’de görüldüğü gibi öğrencilerin; “Kendine güvenir” ifadesi ile ilgili olarak, işletmelerde beceri eğitimi uygulamasını yaptıran eğitim yetkilisinin, eğitim düzeyi değişkenine göre yapılan varyans analizi sonucunda $p < 0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre, işletme yetkilileri, beceri eğitimi uygulamasını mühendislerin yaptırdığı öğrencilerin, kendilerine çok (3,78) güvendiklerini söylemişlerdir.

Tablo 109 İşletmelerde Beceri Eğitimi Uygulamasını Yaptıran Eğitim Yetkilisinin, Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre, “II.B. 2. Sorumluluk alabilir” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.B.2. Sorumluluk alabilir.	Kaynak		Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p
	Gruplararası		13,169	3	4,390	3,287	0,22
	Gruplarıçi		245,698	184	1,335		
	Toplam		258,867	187			
Şıkların Frekans ve Düzeylere Göre Dağılımı							
Mühendis		Tekniker		Usta Öğretici		Diğer	
N	X	N	X	N	X	N	X
23	3,52	45	3,02	99	3,04	21	2,42

Tablo 109’da görüldüğü gibi öğrencilerin; “Sorumluluk alabilir.” ifadesi ile ilgili olarak, işletmelerde beceri eğitimi uygulamasını yaptıran eğitim yetkilisinin, eğitim düzeyi

değişkenine göre yapılan varyans analizi sonucunda $p < 0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre, işletme yetkilileri, beceri eğitimi uygulamasını mühendislerin yaptırdığı öğrencilerin, çok (3,52) sorumluluk alabildiklerini söylemişlerdir.

Tablo 110 İşletmelerde Beceri Eğitimi Uygulamasını Yaptıran Eğitim Yetkilisinin, Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre, “İ.B.6. Üstlerinin verdiği görevleri yerine getirir” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.B. 6. Üstlerinin verdiği görevleri yerine getirir.	Kaynak		Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p
	Gruplararası		10,606	3	3,535	2,849	0,039
	Gruplarıçi		228,309	184	1,241		
	Toplam		238,915	187			
Şıkların Frekans ve Düzeylere Göre Dağılımı							
Mühendis		Tekniker		Usta Öğretici		Diğer	
N	X	N	X	N	X	N	X
23	3,86	45	3,66	99	3,49	21	2,95

Tablo 110’da görüldüğü gibi öğrencilerin; “Üstlerinin verdiği görevleri yerine getirir” ifadesi ile ilgili olarak, işletmelerde beceri eğitimi uygulamasını yaptıran eğitim yetkilisinin, eğitim düzeyi değişkenine göre yapılan varyans analizi sonucunda $p < 0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre, işletme yetkilileri, beceri eğitimi uygulamasını mühendislerin yaptırdığı öğrencilerin, üstlerinin verdiği görevleri çok (3,86) yerine getirdiklerini söylemişlerdir.

Tablo 111 İşletmelerde Beceri Eğitimi Uygulamasını Yaptıran Eğitim Yetkilisinin, Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre, “İ.B.10. Ekip çalışması yapar” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.B.10. Ekip çalışması yapar.	Kaynak		Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p
	Gruplararası		18,028	3	6,009	5,339	0,002
	Gruplarıçi		207,094	184	1,126		
	Toplam		225,122	187			
Şıkların Frekans ve Düzeylere Göre Dağılımı							
Mühendis		Tekniker		Usta Öğretici		Diğer	
N	X	N	X	N	X	N	X
23	3,65	45	3,40	99	3,04	21	2,52

Tablo 111’de görüldüğü gibi öğrencilerin; “Ekip çalışması yapar” ifadesi ile ilgili olarak, işletmelerde beceri eğitimi uygulamasını yaptıran eğitim yetkilisinin, eğitim düzeyi değişkenine göre yapılan varyans analizi sonucunda $p < 0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre, işletme yetkilileri, beceri eğitimi uygulamasını mühendislerin yaptırdığı öğrencilerin, ekip çalışmasını çok (3,65) yapabildiklerini söylemişlerdir.

Tablo 112 İşletmelerde Beceri Eğitimi Uygulamasını Yaptıran Eğitim Yetkilisinin, Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre, “II.B.11. İşletmedeki diğer birimlerle iletişim kurar” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.B. 11. İşletmedeki diğer birimlerle iletişim kurar.	Kaynak		Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p
	Gruplararası		18,028	3	6,009	5,339	0,002
	Gruplarıçi		207,094	184	1,126		
	Toplam		225,122	187			
Şıkların Frekans ve Düzeylere Göre Dağılımı							
Mühendis		Tekniker		Usta Öğretici		Diğer	
N	X	N	X	N	X	N	X
23	3,65	45	3,40	99	3,04	21	2,52

Tablo 112’de görüldüğü gibi öğrencilerin; “İşletmedeki diğer birimlerle iletişim kurar” ifadesi ile ilgili olarak, işletmelerde beceri eğitimi uygulamasını yaptıran eğitim yetkilisinin, eğitim düzeyi değişkenine göre yapılan varyans analizi sonucunda $p < 0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre, işletme yetkilileri, beceri eğitimi uygulamasını mühendislerin yaptırdığı öğrencilerin, işletmedeki diğer birimlerle çok (3,65) iletişim kurabildiklerini söylemişlerdir.

Tablo 113 İşletmelerde Beceri Eğitimi Uygulamasını Yaptıran Eğitim Yetkilisinin, Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre, “II.B.13. Kendini geliştirmek için gayret gösterir” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.B.13. Kendini geliştirmek için gayret gösterir.	Kaynak		Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p
	Gruplararası		15,069	3	5,023	3,376	0,020
	Gruplarıçi		273,798	184	1,488		
	Toplam		288,867	187			
Şıkların Frekans ve Düzeylere Göre Dağılımı							
Mühendis		Tekniker		Usta Öğretici		Diğer	
N	X	N	X	N	X	N	X
23	4,08	45	3,28	99	3,51	21	3,00

Tablo 113’de görüldüğü gibi öğrencilerin; “Kendini geliştirmek için gayret gösterir” ifadesi ile ilgili olarak, işletmelerde beceri eğitimi uygulamasını yaptıran eğitim yetkilisinin, eğitim düzeyi değişkenine göre yapılan varyans analizi sonucunda $p < 0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre, işletme yetkilileri, beceri eğitimi uygulamasını mühendislerin yaptırdığı öğrencilerin, kendilerini geliştirmek için çok (4,08) gayret gösterdiklerini söylemişlerdir.

4.2.2.2. Öğrencilerin İletişim Kurabilme Becerilerini Yeterli Bulma Değişkenine İlişkin Bulgular

Bu bölüm, öğrencilerin iletişim kurabilme becerilerini yeterli bulma değişkenine göre, öğrencilerin; “okulda öğrendiği bilgi ve beceriyi işletmelerde ne derece kullandıkları” ve “öğrencilerin işletmelere uyumu” konularındaki görüş farklılıklarını içermektedir.

Tablo 114 Öğrencilerin İletişim Kurabilme Becerilerini Yeterli Bulma Değişkenine Göre, “II.A.5. İş planlaması yapar” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.A.5. İş planlaması yapar.	Kaynak		Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p
	Gruplararası		33,822	2	16,911	13,310	0,000
	Gruplarıçi		235,045	185	1,271		
	Toplam		268,867	187			
Şıkların Frekans ve Düzeylere Göre Dağılımı							
Evet		Kısmen		Hayır			
N	X	N	X	N	X		
75	3,49	82	2,86	31	2,32		

Tablo 114’de görüldüğü gibi öğrenciler; “İş planlaması yapar” ifadesi ile ilgili olarak, öğrencilerin iletişim kurabilme becerilerini yeterli bulma değişkenine göre yapılan varyans analizi sonucunda $p < 0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre, işletme yetkilileri, iletişim becerileri yeterli olan öğrencilerin, iş planlamasını çok (3,49) yapabildiklerini söylemişlerdir.

Tablo 115 Öğrencilerin İletişim Kurabilme Becerilerini Yeterli Bulma Değişkenine Göre, “II.A.11. Alanı ile ilgili uygulamada karşılaşılan problemleri çözer.” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.A.11. Alanı ile ilgili uygulamada karşılaşılan problemleri çözer.	Kaynak		Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p
	Gruplararası		21,674	2	10,837	9,665	0,000
	Gruplarıçi		207,432	185	1,121		
	Toplam		229,106	187			
Şıkların Frekans ve Düzeylere Göre Dağılımı							
Evet		Kısmen		Hayır			
N	X	N	X	N	X		
75	3,18	82	2,67	31	2,25		

Tablo 115’de görüldüğü gibi öğrenciler; “Alanı ile ilgili uygulamada karşılaşılan problemleri çözer” ifadesi ile ilgili olarak, öğrencilerin iletişim kurabilme becerilerini yeterli bulma değişkenine göre yapılan varyans analizi sonucunda $p < 0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre, işletme yetkilileri, iletişim becerileri yeterli olan öğrencilerin, alanları ile ilgili uygulamada karşılaştıkları problemleri orta (3,18) düzeyde çözebildiklerini söylemişlerdir.

Tablo 116 Öğrencilerin İletişim Kurabilme Becerilerini Yeterli Bulma Değişkenine Göre, “II.A.19. İş hayatına hazırlanır” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.A.19. İş hayatına hazırlanır.	Kaynak	Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p
	Gruplararası	22,015	2	11,007	8,362	0,000
	Gruplarıçi	243,538	185	1,316		
	Toplam	265,553	187			
Şıkların Frekans ve Düzeylere Göre Dağılımı						
Evet		Kısmen		Hayır		
N	X	N	X	N	X	
75	3,66	82	3,26	31	2,67	

Tablo 116’da görüldüğü gibi öğrenciler; “İş hayatına hazırlanır” ifadesi ile ilgili olarak, öğrencilerin iletişim kurabilme becerilerini yeterli bulma değişkenine göre yapılan varyans analizi sonucunda $p<0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre, işletme yetkilileri, iletişim becerileri yeterli olan öğrencilerin, iş hayatına çok (3,66) hazırlandıklarını söylemişlerdir.

Tablo 117 Öğrencilerin İletişim Kurabilme Becerilerini Yeterli Bulma Değişkenine Göre, “II.B.4. İş yerinin çalışma saatlerine uyar” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.B.4. İş yerinin çalışma saatlerine uyar.	Kaynak	Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p
	Gruplararası	16,969	2	8,485	7,575	0,001
	Gruplarıçi	207,217	185	1,120		
	Toplam	224,186	187			
Şıkların Frekans ve Düzeylere Göre Dağılımı						
Evet		Kısmen		Hayır		
N	X	N	X	N	X	
75	3,90	82	3,58	31	3,03	

Tablo 117’de görüldüğü gibi öğrenciler; “İş yerinin çalışma saatlerine uyar” ifadesi ile ilgili olarak, öğrencilerin iletişim kurabilme becerilerini yeterli bulma değişkenine göre yapılan varyans analizi sonucunda $p<0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre, işletme yetkilileri, iletişim becerileri yeterli olan öğrencilerin, iş yerinin çalışma saatlerine çok (3,90) uyduklarını söylemişlerdir.

Tablo 118 Öğrencilerin İletişim Kurabilme Becerilerini Yeterli Bulma Değişkenine Göre, “II.B. 5. İşyerinde arkadaşlarıyla uyumlu çalışır” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.B. 5. İşyerinde arkadaşlarıyla uyumlu çalışır.	Kaynak	Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p
	Gruplararası	18,498	2	9,249	7,325	0,001
	Gruplarıçi	233,603	185	1,263		
	Toplam	252,101	187			
Şıkların Frekans ve Düzeylere Göre Dağılımı						
Evet		Kısmen		Hayır		
N	X	N	X	N	X	
75	3,76	82	3,34	31	2,87	

Tablo 118’de görüldüğü gibi öğrenciler; “İşyerinde arkadaşlarıyla uyumlu çalışır” ifadesi ile ilgili olarak, öğrencilerin iletişim kurabilme becerilerini yeterli bulma değişkenine göre yapılan varyans analizi sonucunda $p<0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık

olduğu belirlenmiştir. Buna göre, işletme yetkilileri, iletişim becerileri yeterli olan öğrencilerin, işyerinde arkadaşlarıyla çok (3,76) uyumlu çalıştıklarını söylemişlerdir.

Tablo 119 Öğrencilerin İletişim Kurabilme Becerilerini Yeterli Bulma Değişkenine Göre, “II.B.10. Ekip çalışması yapar” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.B.10. Ekip çalışması yapar.	Kaynak		Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p
	Gruplararası		15,012	2	7,506	6,609	0,002
	Gruplarıçi		210,111	185	1,136		
	Toplam		225,122	187			
Şıkların Frekans ve Düzeylere Göre Dağılımı							
Evet		Kısmen		Hayır			
N	X	N	X	N	X		
75	3,32	82	3,21	31	2,51		

Tablo 119’da görüldüğü gibi öğrenciler; “Ekip çalışması yapar” ifadesi ile ilgili olarak, öğrencilerin iletişim kurabilme becerilerini yeterli bulma değişkenine göre yapılan varyans analizi sonucunda $p < 0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre, işletme yetkilileri, iletişim becerileri yeterli olan öğrencilerin, ekip çalışmasını orta (3,32) düzeyde yaptıklarını söylemişlerdir.

Tablo 120 Öğrencilerin İletişim Kurabilme Becerilerini Yeterli Bulma Değişkenine Göre, “II.B.11. İşletmedeki diğer birimlerle iletişim kurar” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.B.11. İşletmedeki diğer birimlerle iletişim kurar.	Kaynak		Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p
	Gruplararası		24,504	2	12,252	9,854	0,000
	Gruplarıçi		230,023	185	1,243		
	Toplam		254,527	187			
Şıkların Frekans ve Düzeylere Göre Dağılımı							
Evet		Kısmen		Hayır			
N	X	N	X	N	X		
75	3,52	82	3,07	31	2,48		

Tablo 120’de görüldüğü gibi öğrenciler; “İşletmedeki diğer birimlerle iletişim kurar” ifadesi ile ilgili olarak, öğrencilerin iletişim kurabilme becerilerini yeterli bulma değişkenine göre yapılan varyans analizi sonucunda $p < 0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre, işletme yetkilileri, iletişim becerileri yeterli olan öğrencilerin, işletmedeki diğer birimlerle çok (3,52) iletişim kurabildiklerini söylemişlerdir.

4.2.2.3. Öğretim Programın Öngördüğü İş Ve İşlemlerin Ne Kadarını Gerçekleştirebildikleri Değişkenine İlişkin Bulgular

Bu bölüm, öğretim programının öngördüğü iş ve işlemlerin ne kadarını gerçekleştirebildikleri değişkenine göre, öğrencilerin; “okulda öğrendiği bilgi ve beceriyi

işletmelerde ne derece kullandıkları” ve “öğrencilerin işletmelere uyumu” konularındaki görüş farklılıklarını içermektedir.

Tablo 121 Öğretim Programının Öngördüğü İş Ve İşlemlerin Ne Kadarını Gerçekleştirebildikleri Değişkenine Göre, “II.A.1. Alanı ile ilgili araç gereç ve malzemeyi tanır” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.A.1. Alanı ile ilgili araç gereç ve malzemeyi tanır	Kaynak		Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p		
	Gruplararası		42,575	4	10,644				
	Gruplarıçi		150,638	183	0,823				
	Toplam		193,213	187					
Şıkların Frekans ve Düzeylere Göre Dağılımı									
Tamamı		%80		%60		%40		%40'tan az	
N	X	N	X	N	X	N	X	N	X
28	4,10	57	3,24	55	3,03	21	2,95	27	2,40

Tablo 121’de görüldüğü gibi öğrenciler; “Alanı ile ilgili araç gereç ve malzemeyi tanır” ifadesi ile ilgili olarak, öğretim programının öngördüğü iş ve işlemlerin ne kadarını gerçekleştirebildikleri değişkenine göre yapılan varyans analizi sonucunda $p < 0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre, işletme yetkilileri, öğretim programın öngördüğü iş ve işlemlerin tamamını gerçekleştirebilen öğrencilerin, alanları ile ilgili araç gereç ve malzemeyi çok (4,10) tanıdıklarını söylemişlerdir.

Tablo 122 Öğretim Programının Öngördüğü İş Ve İşlemlerin Ne Kadarını Gerçekleştirebildikleri Değişkenine Göre, “II.A.2. Alanı ile ilgili araç gereç ve malzemeyi kullanır.” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.A.2. Alanı ile ilgili araç gereç ve malzemeyi kullanır.	Kaynak		Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p		
	Gruplararası		35,830	4	8,957				
	Gruplarıçi		179,633	183	0,982				
	Toplam		215,463	187					
Şıkların Frekans ve Düzeylere Göre Dağılımı									
Tamamı		%80		%60		%40		%40'tan az	
N	X	N	X	N	X	N	X	N	X
28	3,96	57	3,15	55	3,00	21	2,85	27	2,40

Tablo 122’de görüldüğü gibi öğrenciler; “Alanı ile ilgili araç gereç ve malzemeyi kullanır” ifadesi ile ilgili olarak, öğretim programının öngördüğü iş ve işlemlerin ne kadarını gerçekleştirebildikleri değişkenine göre yapılan varyans analizi sonucunda $p < 0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre, işletme yetkilileri, öğretim programın öngördüğü iş ve işlemlerin tamamını gerçekleştirebilen öğrencilerin, alanları ile ilgili araç gereç ve malzemeyi çok (3,96) kullandıklarını söylemişlerdir.

Tablo 123 Öğretim Programının Öngördüğü İş Ve İşlemlerin Ne Kadarını Gerçekleştirebildikleri Değişkenine Göre, “II.A.3. Mesleği ile ilgili teknolojik bilgileri uygular” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.A.3. Mesleği ile ilgili teknolojik bilgileri uygular.	Kaynak		Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p		
	Gruplararası		34,731	4	8,683				
	Gruplarıçi		185,183	183	1,012				
	Toplam		219,915	187					
Şıkların Frekans ve Düzeylere Göre Dağılımı									
Tamamı		%80		%60		%40		%40'tan az	
N	X	N	X	N	X	N	X	N	X
28	3,78	57	3,17	55	2,96	21	2,66	27	2,29

Tablo 123'de görüldüğü gibi öğrenciler; “Mesleği ile ilgili teknolojik bilgileri uygular” ifadesi ile ilgili olarak, öğretim programının öngördüğü iş ve işlemlerin ne kadarını gerçekleştirebildikleri değişkenine göre yapılan varyans analizi sonucunda $p < 0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre, işletme yetkilileri, öğretim programının öngördüğü iş ve işlemlerin tamamını gerçekleştirebilen öğrencilerin, mesleği ile ilgili teknolojik bilgileri çok (3,78) uyguladıklarını söylemişlerdir.

Tablo 124 Öğretim Programının Öngördüğü İş Ve İşlemlerin Ne Kadarını Gerçekleştirebildikleri Değişkenine Göre, “II.A.8. Verilen işi doğru yapar” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.A.8. Verilen işi doğru yapar.	Kaynak		Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p		
	Gruplararası		28,673	4	7,168				
	Gruplarıçi		205,216	183	1,121				
	Toplam		233,888	187					
Şıkların Frekans ve Düzeylere Göre Dağılımı									
Tamamı		%80		%60		%40		%40'tan az	
N	X	N	X	N	X	N	X	N	X
28	3,78	57	3,36	55	3,00	21	3,14	27	2,44

Tablo 124'de görüldüğü gibi öğrenciler; “Verilen işi doğru yapar” ifadesi ile ilgili olarak, öğretim programının öngördüğü iş ve işlemlerin ne kadarını gerçekleştirebildikleri değişkenine göre yapılan varyans analizi sonucunda $p < 0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre, işletme yetkilileri, öğretim programının öngördüğü iş ve işlemlerin tamamını gerçekleştirebilen öğrencilerin, verilen işi çok (3,78) doğru yaptıklarını söylemişlerdir.

Tablo 125 Öğretim Programının Öngördüğü İş Ve İşlemlerin Ne Kadarını Gerçekleştirebildikleri Değişkenine Göre, “II.A.11. Alanı ile ilgili uygulamada karşılaşılan problemleri çözer.” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.A.11. Alanı ile ilgili uygulamada karşılaşılan problemleri çözer.	Kaynak		Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p		
	Gruplararası		28,860	4	7,215				
	Gruplarıçi		200,247	183	1,094				
	Toplam		229,106	187					
Şıkların Frekans ve Düzeylere Göre Dağılımı									
Tamamı		%80		%60		%40		%40'tan az	
N	X	N	X	N	X	N	X	N	X
28	3,53	57	3,01	55	2,56	21	2,57	27	2,29

Tablo 125’de görüldüğü gibi öğrenciler; “Alanı ile ilgili uygulamada karşılaşılan problemleri çözer” ifadesi ile ilgili olarak, öğretim programının öngördüğü iş ve işlemlerin ne kadarını gerçekleştirebildikleri değişkenine göre yapılan varyans analizi sonucunda $p<0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre, işletme yetkilileri, öğretim programın öngördüğü iş ve işlemlerin tamamını gerçekleştirebilen öğrencilerin, alanları ile ilgili uygulamada karşılaşılan problemleri çok (3,53) çözebildiklerini söylemişlerdir.

Tablo 126 Öğretim Programının Öngördüğü İş Ve İşlemlerin Ne Kadarını Gerçekleştirebildikleri Değişkenine Göre, “II.B.7. İşyerinin kıyafet kurallarına uyar” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.B.7. İşyerinin kıyafet kurallarına uyar.		Kaynak		Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p	
		Gruplararası		29,133	4	7,283	6,022	0,000	
		Gruplarıçi		221,335	183	1,209			
		Toplam		250,468	187				
Şıkların Frekans ve Düzeylere Göre Dağılımı									
Tamamı		%80		%60		%40		%40’tan az	
N	X	N	X	N	X	N	X	N	X
28	4,10	57	3,64	55	3,34	21	3,14	27	2,77

Tablo 126’da görüldüğü gibi öğrenciler; “İşyerinin kıyafet kurallarına uyar” ifadesi ile ilgili olarak, öğretim programının öngördüğü iş ve işlemlerin ne kadarını gerçekleştirebildikleri değişkenine göre yapılan varyans analizi sonucunda $p<0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre, işletme yetkilileri, öğretim programın öngördüğü iş ve işlemlerin tamamını gerçekleştirebilen öğrencilerin, işyerinin kıyafet kurallarına çok (3,53) uydıklarını söylemişlerdir.

Tablo 127 Öğretim Programının Öngördüğü İş Ve İşlemlerin Ne Kadarını Gerçekleştirebildikleri Değişkenine Göre, “II.B.13. Kendini geliştirmek için gayret gösterir.” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.B.13. Kendini geliştirmek için gayret gösterir.		Kaynak		Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p	
		Gruplararası		51,876	4	12,969	10,014	0,000	
		Gruplarıçi		236,991	183	1,295			
		Toplam		288,867	187				
Şıkların Frekans ve Düzeylere Göre Dağılımı									
Tamamı		%80		%60		%40		%40’tan az	
N	X	N	X	N	X	N	X	N	X
28	4,14	57	3,63	55	3,56	21	3,42	27	2,29

Tablo 127’de görüldüğü gibi öğrenciler; “Kendini geliştirmek için gayret gösterir” ifadesi ile ilgili olarak, öğretim programının öngördüğü iş ve işlemlerin ne kadarını gerçekleştirebildikleri değişkenine göre yapılan varyans analizi sonucunda $p<0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre, işletme yetkilileri, öğretim programın öngördüğü iş ve işlemlerin tamamını gerçekleştirebilen öğrencilerin, kendilerini geliştirmek için çok (4,14) gayret gösterdiklerini söylemişlerdir.

4.2.2.4. Öğrencinin Okulda Aldığı Eğitimi İşletmede Ne Düzeyde Kullandığı Değişkenine İlişkin Bulgular

Bu bölüm, öğrencinin okulda aldığı eğitimi işletmede ne düzeyde kullandığı değişkenine göre, öğrencilerin; “okulda öğrendiği bilgi ve beceriyi işletmelerde ne derece kullandıkları” ve “öğrencilerin işletmelere uyumu” konularındaki görüş farklılıklarını içermektedir.

Tablo 128 Öğrencinin Okulda Aldığı Eğitimi İşletmede Ne Düzeyde Kullandığı Değişkenine Göre, “II.A.2. Alanı ile ilgili araç gereç ve malzemeyi kullanır.” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.A.2. Alanı ile ilgili araç gereç ve malzemeyi kullanır.	Kaynak		Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p
	Gruplararası		60,166	3	20,055		
	Gruplarıçi		155,296	184	0,844		
	Toplam		215,463	187			

Şıkların Frekans ve Düzeylere Göre Dağılımı							
Her zaman		Çok fazla		Çok az		Hiç	
N	X	N	X	N	X	N	X
35	3,91	67	3,25	72	2,81	14	1,64

Tablo 128’de görüldüğü gibi öğrenciler; “Alanı ile ilgili araç gereç ve malzemeyi kullanır” ifadesi ile ilgili olarak, öğrencinin okulda aldığı eğitimi işletmede ne düzeyde kullandığı değişkenine göre yapılan varyans analizi sonucunda $p < 0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre, işletme yetkilileri, okulda aldığı eğitimini işletmede her zaman kullanan öğrencilerin, alanları ile ilgili araç gereç ve malzemeyi çok (3,91) kullandıklarını söylemişlerdir.

Tablo 129 Öğrencinin Okulda Aldığı Eğitimi İşletmede Ne Düzeyde Kullandığı Değişkenine Göre, “II.A.6. Uygulamaları işlem basamaklarına göre yapar.” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.A.6. Uygulamaları işlem basamaklarına göre yapar.	Kaynak		Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p
	Gruplararası		46,564	3	15,521		
	Gruplarıçi		179,537	184	0,976		
	Toplam		226,101	187			

Şıkların Frekans ve Düzeylere Göre Dağılımı							
Her zaman		Çok fazla		Çok az		Hiç	
N	X	N	X	N	X	N	X
35	3,54	67	3,40	72	2,79	14	1,71

Tablo 129’da görüldüğü gibi öğrenciler; “Uygulamaları işlem basamaklarına göre yapar” ifadesi ile ilgili olarak, öğrencinin okulda aldığı eğitimi işletmede ne düzeyde kullandığı değişkenine göre yapılan varyans analizi sonucunda $p < 0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre, işletme yetkilileri, okulda aldığı eğitimini işletmede her zaman kullanan öğrencilerin, uygulamaları işlem basamaklarına göre çok (3,54) yaptıklarını söylemişlerdir.

Tablo 130 Öğrencinin Okulda Aldığı Eğitimi İşletmede Ne Düzeyde Kullandığı Değişkenine Göre, “II.A.7. İşletmedeki diğer birimlerle koordineli olarak çalışır” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.A.7. İşletmedeki diğer birimlerle koordineli olarak çalışır.	Kaynak		Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p
	Gruplararası		43,389	3	14,463		
	Gruplarıçi		175,691	184	0,955		
	Toplam		219,080	187			
Şıkların Frekans ve Düzeylere Göre Dağılımı							
Her zaman		Çok fazla		Çok az		Hiç	
N	X	N	X	N	X	N	X
35	3,60	67	3,41	72	2,80	14	1,85

Tablo 130’da görüldüğü gibi öğrenciler; “İşletmedeki diğer birimlerle koordineli olarak çalışır” ifadesi ile ilgili olarak, öğrencinin okulda aldığı eğitimi işletmede ne düzeyde kullandığı değişkenine göre yapılan varyans analizi sonucunda $p < 0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre, işletme yetkilileri, okulda aldığı eğitimini işletmede her zaman kullanan öğrencilerin, işletmedeki diğer birimlerle çok (3,60) koordineli çalıştıklarını söylemişlerdir.

Tablo 131 Öğrencinin Okulda Aldığı Eğitimi İşletmede Ne Düzeyde Kullandığı Değişkenine Göre, “II.A.13. Mesleğinin gerektirdiği becerileri uygular” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.A.13. Mesleğinin gerektirdiği becerileri uygular.	Kaynak		Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p
	Gruplararası		42,596	3	14,199		
	Gruplarıçi		168,361	184	0,915		
	Toplam		21,957	187			
Şıkların Frekans ve Düzeylere Göre Dağılımı							
Her zaman		Çok fazla		Çok az		Hiç	
N	X	N	X	N	X	N	X
35	3,68	67	3,22	72	2,90	14	1,71

Tablo 131’de görüldüğü gibi öğrenciler; “Mesleğinin gerektirdiği becerileri uygular” ifadesi ile ilgili olarak, öğrencinin okulda aldığı eğitimi işletmede ne düzeyde kullandığı değişkenine göre yapılan varyans analizi sonucunda $p < 0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre, işletme yetkilileri, okulda aldığı eğitimini işletmede her zaman kullanan öğrencilerin, mesleğinin gerektirdiği becerileri çok (3,60) uyguladıklarını söylemişlerdir.

Tablo 132 Öğrencinin Okulda Aldığı Eğitimi İşletmede Ne Düzeyde Kullandığı Değişkenine Göre, “II.B.7. İşyerinin kıyafet kurallarına uyar” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.B.7. İşyerinin kıyafet kurallarına uyar.	Kaynak		Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p
	Gruplararası		37,881	3	12,627		
	Gruplarıçi		212,587	184	1,155		
	Toplam		250,468	187			
Şıkların Frekans ve Düzeylere Göre Dağılımı							
Her zaman		Çok fazla		Çok az		Hiç	
N	X	N	X	N	X	N	X
35	3,91	67	3,71	72	3,20	14	2,21

Tablo 132’de görüldüğü gibi öğrenciler; “İşyerinin kıyafet kurallarına uyar” ifadesi

ile ilgili olarak, öğrencinin okulda aldığı eğitimi işletmede ne düzeyde kullandığı değişkenine göre yapılan varyans analizi sonucunda $p < 0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre, işletme yetkilileri, okulda aldığı eğitimini işletmede her zaman kullanan öğrencilerin, işyerinin kıyafet kurallarına çok (3,91) uyduklarını söylemişlerdir.

Tablo 133 Öğrencinin Okulda Aldığı Eğitimi İşletmede Ne Düzeyde Kullandığı Değişkenine Göre, “II.B.8. İşyerinin çalışma düzenine uyar” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.B.8. İşyerinin çalışma düzenine uyar.	Kaynak		Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p
	Gruplararası		50,175	3	16,725		
	Gruplarıçi		188,673	184	1,025		
	Toplam		238,809	187			
Şıkların Frekans ve Düzeylere Göre Dağılımı							
Her zaman		Çok fazla		Çok az		Hiç	
N	X	N	X	N	X	N	X
35	4,11	67	3,65	72	3,26	14	2,00

Tablo 133’de görüldüğü gibi öğrenciler; “İşyerinin çalışma düzenine uyar” ifadesi ile ilgili olarak, öğrencinin okulda aldığı eğitimi işletmede ne düzeyde kullandığı değişkenine göre yapılan varyans analizi sonucunda $p < 0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre, işletme yetkilileri, okulda aldığı eğitimini işletmede her zaman kullanan öğrencilerin, işyerinin çalışma düzenine çok (4,11) uyduklarını söylemişlerdir.

Tablo 134 Öğrencinin Okulda Aldığı Eğitimi İşletmede Ne Düzeyde Kullandığı Değişkenine Göre, “II.B.13. Kendini geliştirmek için gayret gösterir” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.B.13. Kendini geliştirmek için gayret gösterir.	Kaynak		Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p
	Gruplararası		57,564	3	19,188		
	Gruplarıçi		231,303	184	1,257		
	Toplam		288,867	187			
Şıkların Frekans ve Düzeylere Göre Dağılımı							
Her zaman		Çok fazla		Çok az		Hiç	
N	X	N	X	N	X	N	X
35	4,11	67	3,64	72	3,33	14	1,78

Tablo 134’de görüldüğü gibi öğrenciler; “Kendini geliştirmek için gayret gösterir” ifadesi ile ilgili olarak, öğrencinin okulda aldığı eğitimi işletmede ne düzeyde kullandığı değişkenine göre yapılan varyans analizi sonucunda $p < 0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre, işletme yetkilileri, okulda aldığı eğitimini işletmede her zaman kullanan öğrencilerin, kendilerini geliştirmek için çok (4,11) gayret gösterdiklerini söylemişlerdir.

4.2.2.5. Okulda Uygulanan Müfredatın Yeniliklere Açık Olması Değişkenine İlişkin Bulgular

Bu bölüm, okulda uygulanan müfredatın yeniliklere açık olması değişkenine göre, öğrencilerin; “okulda öğrendiği bilgi ve beceriyi işletmelerde ne derece kullandıkları” ve “öğrencilerin işletmelere uyumu” konularındaki görüş farklılıklarını içermektedir.

Tablo 135 Okulda Uygulanan Müfredatın Yeniliklere Açık Olması Değişkenine Göre, “II.A.5. İş planlaması yapar” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.A.5. İş planlaması yapar.	Kaynak		Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p
	Gruplararası		31,520	2	15,760	12,284	0,000
	Gruplarıçi		237,347	185	1,283		
	Toplam		268,867	187			
Şıkların Frekans ve Düzeylere Göre Dağılımı							
Evet		Kısmen		Hayır			
N	X	N	X	N	X		
40	3,50	109	3,11	39	2,28		

Tablo 135’de görüldüğü gibi öğrenciler; “İş planlaması yapar” ifadesi ile ilgili olarak, okulda uygulanan müfredatın yeniliklere açık olması değişkenine göre yapılan varyans analizi sonucunda $p < 0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre, okulda uygulanan müfredatın yeniliklere açık olduğunu düşünen işletme yetkilileri, öğrencilerin iş planlamasını çok (3,50) yaptıklarını söylemişlerdir.

Tablo 136 Okulda Uygulanan Müfredatın Yeniliklere Açık Olması Değişkenine Göre, “II.A. 11. Alanı ile ilgili uygulamada karşılaşılan problemleri çözer.” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.A. 11. Alanı ile ilgili uygulamada karşılaşılan problemleri çözer.	Kaynak		Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p
	Gruplararası		31,903	2	15,952	14,964	0,000
	Gruplarıçi		197,203	185	1,066		
	Toplam		229,106	187			
Şıkların Frekans ve Düzeylere Göre Dağılımı							
Evet		Kısmen		Hayır			
N	X	N	X	N	X		
40	3,45	109	2,79	39	2,17		

Tablo 136’de görüldüğü gibi öğrenciler; “Alanı ile ilgili uygulamada karşılaşılan problemleri çözer.” ifadesi ile ilgili olarak, okulda uygulanan müfredatın yeniliklere açık olması değişkenine göre yapılan varyans analizi sonucunda $p < 0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre, okulda uygulanan müfredatın yeniliklere açık olduğunu düşünen işletme yetkilileri, öğrencilerin alanları ile ilgili uygulamada karşılaşılan problemleri çok (3,45) çözdüklerini söylemişlerdir.

Tablo 137 Okulda Uygulanan Müfredatın Yeniliklere Açık Olması Değişkenine Göre, “II.A.14. Modern makine ve cihazları kullanır.” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.A.14. Modern makine ve cihazları kullanır.	Kaynak	Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p
	Gruplararası	25,893	2	12,947		
	Gruplarıçi	207,059	185	1,119	11,567	0,000
	Toplam	232,952	187			
Şıkların Frekans ve Düzeylere Göre Dağılımı						
Evet		Kısmen		Hayır		
N	X	N	X	N	X	
40	3,35	109	3,14	39	2,30	

Tablo 137’de görüldüğü gibi öğrenciler; “Modern makine ve cihazları kullanır.” ifadesi ile ilgili olarak, okulda uygulanan müfredatın yeniliklere açık olması değişkenine göre yapılan varyans analizi sonucunda $p < 0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre, okulda uygulanan müfredatın yeniliklere açık olduğunu düşünen işletme yetkilileri, öğrencilerin modern makine ve cihazları orta (3,35) düzeyde kullandıklarını söylemişlerdir.

Tablo 138 Okulda Uygulanan Müfredatın Yeniliklere Açık Olması Değişkenine Göre, “II.A.15. Mesleki standartlara uygun resim çizer.” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.A. 15. Mesleki standartlara uygun resim çizer.	Kaynak	Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p
	Gruplararası	69,868	2	34,934		
	Gruplarıçi	1065,254	185	5,758	6,067	0,003
	Toplam	1135,122	187			
Şıkların Frekans ve Düzeylere Göre Dağılımı						
Evet		Kısmen		Hayır		
N	X	N	X	N	X	
40	4,15	109	3,08	39	2,28	

Tablo 138’de görüldüğü gibi öğrenciler; “Mesleki standartlara uygun resim çizer.” ifadesi ile ilgili olarak, okulda uygulanan müfredatın yeniliklere açık olması değişkenine göre yapılan varyans analizi sonucunda $p < 0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre, okulda uygulanan müfredatın yeniliklere açık olduğunu düşünen işletme yetkilileri, öğrencilerin mesleki standartlara çok (4,15) uygun resim çizdiklerini söylemişlerdir.

Tablo 139 Okulda Uygulanan Müfredatın Yeniliklere Açık Olması Değişkenine Göre, “II.A.17. Okulda öğrendiği bilgileri işyerinde uygular.” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.A.17. Okulda öğrendiği bilgileri işyerinde uygular.	Kaynak	Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p
	Gruplararası	30,881	2	15,440		
	Gruplarıçi	196,327	185	1,061	14,549	0,000
	Toplam	227,207	187			
Şıkların Frekans ve Düzeylere Göre Dağılımı						
Evet		Kısmen		Hayır		
N	X	N	X	N	X	
40	3,42	109	3,36	39	2,38	

Tablo 139’da görüldüğü gibi öğrenciler; “Okulda öğrendiği bilgileri işyerinde

uygular.” ifadesi ile ilgili olarak, okulda uygulanan müfredatın yeniliklere açık olması değişkenine göre yapılan varyans analizi sonucunda $p < 0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre, okulda uygulanan müfredatın yeniliklere açık olduğunu düşünen işletme yetkilileri, öğrencilerin okulda öğrendikleri bilgileri iş yerinde çok (4,15) uyguladıklarını söylemişlerdir.

Tablo 140 Okulda Uygulanan Müfredatın Yeniliklere Açık Olması Değişkenine Göre, “II.B.1. Kendine güvenir.” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.B. 1. Kendine güvenir.	Kaynak		Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p
	Gruplararası		22,013	2	11,007	9,883	0,000
	Gruplarıçi		206,045	185	1,114		
	Toplam		228,059	187			
Şıkların Frekans ve Düzeylere Göre Dağılımı							
Evet		Kısmen		Hayır			
N	X	N	X	N	X		
40	3,60	109	3,30	39	2,58		

Tablo 140’da görüldüğü gibi öğrenciler; “Kendine güvenir.” ifadesi ile ilgili olarak, okulda uygulanan müfredatın yeniliklere açık olması değişkenine göre yapılan varyans analizi sonucunda $p < 0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre, okulda uygulanan müfredatın yeniliklere açık olduğunu düşünen işletme yetkilileri, öğrencilerin kendilerine çok (3,60) güvendiklerini söylemişlerdir.

Tablo 141 Okulda Uygulanan Müfredatın Yeniliklere Açık Olması Değişkenine Göre, “II.B.5. İşyerinde arkadaşlarıyla uyumlu çalışır.” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.B.5. İşyerinde arkadaşlarıyla uyumlu çalışır.	Kaynak		Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p
	Gruplararası		22,044	2	11,022	8,863	0,000
	Gruplarıçi		230,057	185	1,244		
	Toplam		252,101	187			
Şıkların Frekans ve Düzeylere Göre Dağılımı							
Evet		Kısmen		Hayır			
N	X	N	X	N	X		
40	3,70	109	3,56	39	2,76		

Tablo 141’de görüldüğü gibi öğrenciler; “İşyerinde arkadaşlarıyla uyumlu çalışır.” ifadesi ile ilgili olarak, okulda uygulanan müfredatın yeniliklere açık olması değişkenine göre yapılan varyans analizi sonucunda $p < 0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre, okulda uygulanan müfredatın yeniliklere açık olduğunu düşünen işletme yetkilileri, öğrencilerin işyerinde arkadaşlarıyla çok (3,70) uyumlu çalıştıklarını söylemişlerdir.

Tablo 142 Okulda Uygulanan Müfredatın Yeniliklere Açık Olması Değişkenine Göre, “II.B.9. İşyerinde kendini ifade eder.” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.B.9. İşyerinde kendini ifade eder.	Kaynak	Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p
	Gruplararası	25,223	2	12,612	10,295	0,000
	Gruplarıçi	226,628	185	1,225		
	Toplam	251,851	187			
Şıkların Frekans ve Düzeylere Göre Dağılımı						
Evet		Kısmen		Hayır		
N	X	N	X	N	X	
40	3,60	109	3,26	39	2,51	

Tablo 142’de görüldüğü gibi öğrenciler; “İşyerinde kendini ifade eder.” ifadesi ile ilgili olarak, okulda uygulanan müfredatın yeniliklere açık olması değişkenine göre yapılan varyans analizi sonucunda $p<0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre, okulda uygulanan müfredatın yeniliklere açık olduğunu düşünen işletme yetkilileri, öğrencilerin işyerinde kendilerini çok (3,60) ifade ettiklerini söylemişlerdir.

Tablo 143 Okulda Uygulanan Müfredatın Yeniliklere Açık Olması Değişkenine Göre, “II.B.11. İşletmedeki diğer birimlerle iletişim kurar.” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.B. 11. İşletmedeki diğer birimlerle iletişim kurar.	Kaynak	Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p
	Gruplararası	17,836	2	8,918	6,970	0,001
	Gruplarıçi	236,690	185	1,279		
	Toplam	254,527	187			
Şıkların Frekans ve Düzeylere Göre Dağılımı						
Evet		Kısmen		Hayır		
N	X	N	X	N	X	
40	3,55	109	3,20	39	2,61	

Tablo 143’de görüldüğü gibi öğrenciler; “İşletmedeki diğer birimlerle iletişim kurar.” ifadesi ile ilgili olarak, okulda uygulanan müfredatın yeniliklere açık olması değişkenine göre yapılan varyans analizi sonucunda $p<0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre, okulda uygulanan müfredatın yeniliklere açık olduğunu düşünen işletme yetkilileri, öğrencilerin işletmedeki diğer birimlerle çok (3,60) iletişim kurduklarını söylemişlerdir.

4.2.2.6. Okulda Aldıkları Branş Eğitimini Bir İşyerinde Çalışmalarını Sağlayacak Yeterlikte Bulmaları Değişkenine İlişkin Bulgular

Bu bölüm işletme yetkililerinin öğrenciler hakkında, okulda aldıkları branş eğitimini bir işyerinde çalışmalarını sağlayacak yeterlikte bulmaları değişkenine göre, öğrencilerin; “okulda öğrendiği bilgi ve beceriyi işletmelerde ne derece kullandıkları” ve “öğrencilerin işletmelere uyumu” konularındaki görüş farklılıklarını içermektedir.

Tablo 144 Okulda Aldıkları Branş Eğitimini Bir İşyerinde Çalışmalarını Sağlayacak Yeterlikte Bulmaları Değişkenine Göre, “II.A.1. Alanı ile ilgili araç gereç ve malzemeyi tanır.” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.A.1. Alanı ile ilgili araç gereç ve malzemeyi tanır.	Kaynak		Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p
	Gruplararası		32,022	3	10,674		
	Gruplarıçi		161,191	184	0,876		
	Toplam		193,213	187			
Şıkların Frekans ve Düzeylere Göre Dağılımı							
Tamamen		Çok fazla		Çok az		Hiç	
N	X	N	X	N	X	N	X
30	3,83	63	3,34	71	2,95	24	2,41

Tablo 144’de görüldüğü gibi öğrenciler; “Alanı ile ilgili araç gereç ve malzemeyi tanır.” ifadesi ile ilgili olarak, okulda aldıkları branş eğitimini bir işyerinde çalışmalarını sağlayacak yeterlikte bulmaları değişkenine göre yapılan varyans analizi sonucunda $p < 0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre, öğrencilerin okulda aldıkları branş eğitimini bir işyerinde çalışmalarını tamamen sağlayacak yeterlikte bulan işletme yetkilileri, öğrencilerin alanları ile ilgili araç gereç ve malzemeyi çok (3,83) tanıdıklarını söylemişlerdir.

Tablo 145 Okulda Aldıkları Branş Eğitimini Bir İşyerinde Çalışmalarını Sağlayacak Yeterlikte Bulmaları Değişkenine Göre, “II.A.2. Alanı ile ilgili araç gereç ve malzemeyi kullanır.” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.A.2. Alanı ile ilgili araç gereç ve malzemeyi kullanır.	Kaynak		Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p
	Gruplararası		31,861	3	10,620		
	Gruplarıçi		183,602	184	0,998		
	Toplam		215,463	187			
Şıkların Frekans ve Düzeylere Göre Dağılımı							
Tamamen		Çok fazla		Çok az		Hiç	
N	X	N	X	N	X	N	X
30	3,86	63	3,20	71	2,87	24	2,45

Tablo 145’de görüldüğü gibi öğrenciler; “Alanı ile ilgili araç gereç ve malzemeyi kullanır.” ifadesi ile ilgili olarak, okulda aldıkları branş eğitimini bir işyerinde çalışmalarını sağlayacak yeterlikte bulmaları değişkenine göre yapılan varyans analizi sonucunda $p < 0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre, öğrencilerin okulda aldıkları branş eğitimini bir işyerinde çalışmalarını tamamen sağlayacak yeterlikte bulan işletme yetkilileri, öğrencilerin alanları ile ilgili araç gereç ve malzemeyi çok (3,86) kullandıklarını söylemişlerdir.

Tablo 146 Okulda Aldıkları Branş Eğitimini Bir İşyerinde Çalışmalarını Sağlayacak Yeterlikte Bulmaları Değişkenine Göre, “II.A.3. Mesleği ile ilgili teknolojik bilgileri uygular.” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.A.3. Mesleği ile ilgili teknolojik bilgileri uygular.	Kaynak		Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p
	Gruplararası		34,505	3	11,502		
	Gruplarıçi		185,410	184	1,008		
	Toplam		219,915	187			
Şıkların Frekans ve Düzeylere Göre Dağılımı							
Tamamen		Çok fazla		Çok az		Hiç	
N	X	N	X	N	X	N	X
30	3,66	63	3,26	71	2,78	24	2,25

Tablo 146’da görüldüğü gibi öğrenciler; “Mesleği ile ilgili teknolojik bilgileri uygular.” ifadesi ile ilgili olarak, okulda aldıkları branş eğitimini bir işyerinde çalışmalarını sağlayacak yeterlikte bulmaları değişkenine göre yapılan varyans analizi sonucunda $p < 0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre, öğrencilerin okulda aldıkları branş eğitimini bir işyerinde çalışmalarını tamamen sağlayacak yeterlikte bulan işletme yetkilileri, öğrencilerin meslekleri ile ilgili teknolojik bilgileri çok (3,66) uyguladıklarını söylemişlerdir.

Tablo 147 Okulda Aldıkları Branş Eğitimini Bir İşyerinde Çalışmalarını Sağlayacak Yeterlikte Bulmaları Değişkenine Göre, “II.A.9. Zamanı etkili kullanır.” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.A.9. Zamanı etkili kullanır.	Kaynak		Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p
	Gruplararası		33,028	3	11,009		
	Gruplarıçi		213,967	184	1,163		
	Toplam		246,995	187			
Şıkların Frekans ve Düzeylere Göre Dağılımı							
Tamamen		Çok fazla		Çok az		Hiç	
N	X	N	X	N	X	N	X
30	3,70	63	3,15	71	2,84	24	2,20

Tablo 147’de görüldüğü gibi öğrenciler; “Zamanı etkili kullanır.” ifadesi ile ilgili olarak, okulda aldıkları branş eğitimini bir işyerinde çalışmalarını sağlayacak yeterlikte bulmaları değişkenine göre yapılan varyans analizi sonucunda $p < 0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre, öğrencilerin okulda aldıkları branş eğitimini bir işyerinde çalışmalarını tamamen sağlayacak yeterlikte bulan işletme yetkilileri, öğrencilerin zamanı çok (3,70) etkili kullandıklarını söylemişlerdir.

Tablo 148 Okulda Aldıkları Branş Eğitimini Bir İşyerinde Çalışmalarını Sağlayacak Yeterlikte Bulmaları Değişkenine Göre, “II.A.11. Alanı ile ilgili uygulamada karşılaşılan problemleri çözer.” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.A. 11. Alanı ile ilgili uygulamada karşılaşılan problemleri çözer.	Kaynak	Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p	
	Gruplararası	30,496	3	10,165	9,417	0,000	
	Gruplarıçi	198,611	184	1,079			
	Toplam	229,106	187				
Şıkların Frekans ve Düzeylere Göre Dağılımı							
Tamamen		Çok fazla		Çok az		Hiç	
N	X	N	X	N	X	N	X
30	3,50	63	2,92	71	2,67	24	2,04

Tablo 148’de görüldüğü gibi öğrenciler; “Alanı ile ilgili uygulamada karşılaşılan problemleri çözer.” ifadesi ile ilgili olarak, okulda aldıkları branş eğitimini bir işyerinde çalışmalarını sağlayacak yeterlikte bulmaları değişkenine göre yapılan varyans analizi sonucunda $p < 0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre, öğrencilerin okulda aldıkları branş eğitimini bir işyerinde çalışmalarını tamamen sağlayacak yeterlikte bulan işletme yetkilileri, öğrencilerin alanları ile uygulamada karşılaştıkları problemleri çok (3,50) çözdüklerini söylemişlerdir.

Tablo 149 Okulda Aldıkları Branş Eğitimini Bir İşyerinde Çalışmalarını Sağlayacak Yeterlikte Bulmaları Değişkenine Göre, “II.A.17. Okulda öğrendiği bilgileri işyerinde uygular.” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.A.17. Okulda öğrendiği bilgileri işyerinde uygular.	Kaynak	Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p	
	Gruplararası	36,942	3	12,314	11,909	0,000	
	Gruplarıçi	190,265	184	1,034			
	Toplam	227,207	187				
Şıkların Frekans ve Düzeylere Göre Dağılımı							
Tamamen		Çok fazla		Çok az		Hiç	
N	X	N	X	N	X	N	X
30	3,86	63	3,31	71	3,07	24	2,25

Tablo 149’da görüldüğü gibi öğrenciler; “Okulda öğrendiği bilgileri işyerinde uygular.” ifadesi ile ilgili olarak, okulda aldıkları branş eğitimini bir işyerinde çalışmalarını sağlayacak yeterlikte bulmaları değişkenine göre yapılan varyans analizi sonucunda $p < 0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre, öğrencilerin okulda aldıkları branş eğitimini bir işyerinde çalışmalarını tamamen sağlayacak yeterlikte bulan işletme yetkilileri, öğrencilerin okulda öğrendiği bilgileri işyerinde çok (3,50) uyguladıklarını söylemişlerdir.

Tablo 150 Okulda Aldıkları Branş Eğitimini Bir İşyerinde Çalışmalarını Sağlayacak Yeterlikte Bulmaları Değişkenine Göre, “II.B.6. Üstlerinin verdiği görevleri yerine getirir.” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.B.6. Üstlerinin verdiği görevleri yerine getirir.	Kaynak		Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p
	Gruplararası		24,164	3	8,055	6,901	0,000
	Gruplarıçi		214,751	184	1,167		
	Toplam		238,915	187			
Şıkların Frekans ve Düzeylere Göre Dağılımı							
Tamamen		Çok fazla		Çok az		Hiç	
N	X	N	X	N	X	N	X
30	4,03	63	3,60	71	3,50	24	2,70

Tablo 150’de görüldüğü gibi öğrenciler; “Üstlerinin verdiği görevleri yerine getirir.” ifadesi ile ilgili olarak, okulda aldıkları branş eğitimini bir işyerinde çalışmalarını sağlayacak yeterlikte bulmaları değişkenine göre yapılan varyans analizi sonucunda $p < 0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre, öğrencilerin okulda aldıkları branş eğitimini bir işyerinde çalışmalarını tamamen sağlayacak yeterlikte bulan işletme yetkilileri, öğrencilerin üstlerinin verdiği görevleri çok (3,50) yerine getirdiklerini söylemişlerdir.

Tablo 151 Okulda Aldıkları Branş Eğitimini Bir İşyerinde Çalışmalarını Sağlayacak Yeterlikte Bulmaları Değişkenine Göre, “II.B.8. İşyerinin çalışma düzenine uyar.” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.B.8. İşyerinin çalışma düzenine uyar.	Kaynak		Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p
	Gruplararası		30,425	3	10,142	8,955	0,000
	Gruplarıçi		208,383	184	1,133		
	Toplam		238,809	187			
Şıkların Frekans ve Düzeylere Göre Dağılımı							
Tamamen		Çok fazla		Çok az		Hiç	
N	X	N	X	N	X	N	X
30	4,06	63	3,66	71	3,30	24	2,66

Tablo 151’de görüldüğü gibi öğrenciler; “İşyerinin çalışma düzenine uyar.” ifadesi ile ilgili olarak, okulda aldıkları branş eğitimini bir işyerinde çalışmalarını sağlayacak yeterlikte bulmaları değişkenine göre yapılan varyans analizi sonucunda $p < 0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre, öğrencilerin okulda aldıkları branş eğitimini bir işyerinde çalışmalarını tamamen sağlayacak yeterlikte bulan işletme yetkilileri, öğrencilerin işyerinin çalışma düzenine çok (4,06) uyduklarını söylemişlerdir.

Tablo 152 Okulda Aldıkları Branş Eğitimini Bir İşyerinde Çalışmalarını Sağlayacak Yeterlikte Bulmaları Değişkenine Göre, “II.B.13. Kendini geliştirmek için gayret gösterir.” İfadesine İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.B.13. Kendini geliştirmek için gayret gösterir.	Kaynak		Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p
	Gruplararası		44,332	3	14,777	11,119	0,000
	Gruplarıçi		244,535	184	1,329		
	Toplam		288,867	187			
Şıkların Frekans ve Düzeylere Göre Dağılımı							
Tamamen		Çok fazla		Çok az		Hiç	
N	X	N	X	N	X	N	X
30	4,26	63	3,55	71	3,40	24	2,45

Tablo 152’de görüldüğü gibi öğrenciler; “Kendini geliştirmek için gayret gösterir.” ifadesi ile ilgili olarak, okulda aldıkları branş eğitimini bir işyerinde çalışmalarını sağlayacak yeterlikte bulmaları değişkenine göre yapılan varyans analizi sonucunda $p < 0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre, öğrencilerin okulda aldıkları branş eğitimini bir işyerinde çalışmalarını tamamen sağlayacak yeterlikte bulan işletme yetkilileri, öğrencilerin kendilerini geliştirmek için pek çok (4,26) gayret gösterdiklerini söylemişlerdir.

4.2.3. İşletme Yetkililerinin, Bağımlı Sorulara Verdiği Cevapların Frekans, Yüzde, Ortalama ve Standart Sapmasına Göre Dağılımı

Bu bölüm işletme yetkililerinin öğrenciler hakkında; “okulda öğrendiği bilgi ve beceriyi işletmelerde ne derece kullandıkları” ve “öğrencilerin işletmelere uyumu” konularında verdiği cevapların frekans, yüzde, ortalama ve standart sapmasına göre dağılımlarını içermektedir.

Tablo 153 İşletme Yetkililerinin, Öğrencilerin Okulda Öğrendikleri Bilgi Ve Becerileri İşletmedeki Uygulamada Kullanma Düzeyi İle İlgili Sorulara Verdiği Cevapların Frekans, Yüzde, Ortalama ve Standart Sapmasına Göre Dağılımı.

Öğrencilerin Okulda Öğrendikleri Bilgi Ve Becerileri İşletmedeki Uygulamada Kullanma Düzeyi İle İlgili Sorular	Bilgi ve Becerileri Kullanma Düzeyi											
	Hiç		Az		Orta		Çok		Pek Çok		X	Ss
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%		
1 Alanı ile ilgili araç gereç ve malzemeyi tanıır.	12	6,4	34	18,1	68	36,2	60	31,9	14	7,4	3,15	1,016
2 Alanı ile ilgili araç gereç ve malzemeyi kullanır.	16	8,5	39	20,7	58	30,9	62	33,0	13	6,9	3,09	1,073
3 Mesleği ile ilgili teknolojik bilgileri uygular.	20	10,6	35	18,6	65	34,6	53	28,2	15	8,0	3,04	1,103

4	İş disiplinine uyar.	14	7,4	29	15,4	57	30,3	59	31,4	29	15,4	3,31	1,134
5	İş planlaması yapar.	26	13,8	36	19,1	51	27,1	57	30,3	18	9,6	3,02	1,199
6	Uygulamaları işlem basamaklarına göre yapar.	17	9,0	40	21,3	60	31,9	55	29,3	16	8,5	3,06	1,099
7	İşletmedeki diğer birimlerle koordineli olarak çalışır.	15	8,0	40	21,3	57	30,3	59	31,4	17	9,0	3,10	1,082
8	Verilen işi doğru yapar.	17	9,0	33	17,6	60	31,9	58	30,9	20	10,6	3,16	1,118
9	Zamanı etkili kullanır.	20	10,6	43	22,9	61	32,4	44	23,4	20	10,6	3,00	1,149
10	Malzemeyi israf etmeden etkili kullanır.	26	13,8	44	23,4	55	29,3	51	27,1	12	6,4	2,88	1,144
11	Alanı ile ilgili uygulamada karşılaşılan problemleri çözer.	25	13,3	50	26,6	60	31,9	42	22,3	11	5,9	2,80	1,106
12	İkaz levhaları ve kullanma talimatlarına uyar.	12	6,4	39	20,7	61	32,4	57	30,3	19	10,1	3,17	1,071
13	Mesleğinin gerektirdiği becerileri uygular.	16	8,5	38	20,2	63	33,5	58	30,9	13	6,9	3,07	1,062
14	Modern makine ve cihazları kullanır.	19	10,1	41	21,8	63	33,5	48	25,5	17	9,0	3,01	1,116
15	Mesleki standartlara uygun resim çizer.	25	13,3	33	17,6	63	33,5	54	27,8	13	6,9	2,98	1,130
16	Alanı ile ilgili proje ve resimleri anlar.	19	10,1	38	20,2	58	30,9	50	26,6	23	12,2	3,10	1,165
17	Okulda öğrendiği bilgileri işyerinde uygular.	19	10,1	23	12,2	72	38,3	54	28,7	20	10,6	3,17	1,102
18	İş güvenliği kurallarına uyar.	13	6,9	25	13,3	49	26,1	69	36,7	32	17,0	3,43	1,128
19	İş hayatına hazırlanır.	14	7,4	35	18,6	49	26,1	55	29,3	35	18,6	3,32	1,191
20	Verilen işi standartlara uygun olarak yapar.	14	7,4	27	14,4	65	34,6	50	26,6	32	17,0	3,31	1,138

Tablo 153 incelendiğinde, en olumlu cevapların $X=3,43$ (çok) düzeyinde “İş güvenliği kurallarına uyar.”, $X=3,32$ (orta) düzeyde “İş hayatına hazırlanır.”, $X=3,31$ (orta) düzeyde “İş disiplinine uyar.” olduğu görülmektedir.

En olumsuz yanıtlar ise; $X=2,98$ (orta) düzeyde “Mesleki standartlara uygun resim çizer.”, $X=2,88$ (orta) düzeyde “Malzemeyi israf etmeden etkili kullanır.”, $X=2,80$ (orta) düzeyde “Alanı ile ilgili uygulamada karşılaşılan problemleri çözer.” şeklinde olmuştur.

Tablo 154 İşletme Yetkililerinin, Öğrencilerin İşletmelere Uyum Düzeyi İle İlgili Sorulara Verdiği Cevapların Frekans, Yüzde, Ortalama Ve Standart Sapmasına Göre Dağılımı.

Öğrencilerin İşletmelere Uyum Düzeyi İle İlgili Sorular.		Bilgi ve Becerileri Kullanma Düzeyi										X	Ss
		Hiç		Az		Orta		Çok		Pek Çok			
		N	%	N	%	N	%	N	%	N	%		
1	Kendine güvenir.	15	8,0	33	17,6	56	29,8	64	34,0	20	10,6	3,21	1,104
2	Sorumluluk alabilir.	23	12,2	38	20,2	58	30,9	50	26,6	19	10,1	3,02	1,169
3	İşyerine düzenli devam eder.	12	6,4	16	8,5	49	26,1	74	39,4	37	19,7	3,57	1,094
4	İş yerinin çalışma saatlerine uyar.	11	5,9	17	9,0	44	23,4	76	40,4	40	21,3	3,62	1,094
5	İşyerinde arkadaşlarıyla uyumlu çalışır.	17	9,0	18	9,6	54	28,7	65	34,6	34	18,1	3,43	1,161
6	Üstlerinin verdiği görevleri yerine getirir.	14	7,4	17	9,0	49	26,1	72	38,3	36	19,1	3,52	1,125
7	İşyerinin kıyafet kurallarına uyar.	16	8,5	20	10,6	50	26,6	68	36,2	34	18,1	3,44	1,157
8	İşyerinin çalışma düzenine uyar.	14	7,4	21	11,2	49	26,1	71	37,8	33	17,6	3,46	1,130
9	İşyerinde kendini ifade eder.	22	11,7	21	11,2	71	37,8	49	26,1	25	13,3	3,18	1,160
10	Ekip çalışması yapar.	19	10,1	29	15,4	61	32,4	64	34,0	15	8,0	3,14	1,097
11	İşletmedeki diğer birimlerle iletişim kurar.	18	9,6	35	18,6	61	32,4	48	25,5	26	13,8	3,15	1,166
12	İşyeri dışında, çalışanlarla birlikte sosyal faaliyetlere katılır.	23	12,2	40	21,3	54	28,7	46	24,5	25	13,3	3,05	1,218
13	Kendini geliştirmek için gayret gösterir.	18	9,6	23	12,2	43	22,9	60	31,9	44	23,4	3,47	1,242

Tablo 154 incelendiğinde, en olumlu cevapların $X=3,62$ (çok) düzeyinde “İş yerinin çalışma saatlerine uyar.”, $X=3,57$ (çok) düzeyde “İşyerine düzenli devam eder.”, $X=3,52$ (çok) düzeyde “Üstlerinin verdiği görevleri yerine getirir.” olduğu görülmektedir.

En olumsuz yanıtlar ise; $X=3,14$ (orta) düzeyde “Ekip çalışması yapar.”, $X=3,05$ (orta) düzeyde “İşyeri dışında, çalışanlarla birlikte sosyal faaliyetlere katılır.”, $X=3,02$ (orta) düzeyde “Sorumluluk alabilir.” şeklinde olmuştur.

4.2.4. İşletme Yetkililerinin, Bağımsız Sorulara Çalışma Alanı Değişkenine Göre Verdiği Cevapların Frekans ve Yüzdeler Dağılımı

Bu bölümde işletme yetkililerinin, bağımsız sorulara çalışma alanı değişkenine göre verdiği cevapların frekans ve yüzdeler dağılımı yer almaktadır.

Tablo 155 İşletme Yetkililerinin, “İşletmedeki göreviniz?” Sorusuna Çalışma Alanı Değişkenine Göre Verdiği Cevapların Frekans ve Yüzdeler Dağılımı.

Çalışma Alanı	İşletmedeki göreviniz?								
	İşyeri sahibi		Yönetici		Eğitim Personeli		Diğer		Toplam
	N	%	N	%	N	%	N	%	
Bilgisayar	13	40,6	5	15,6	11	34,4	3	9,4	32
Elektrik	10	30,3	5	15,2	15	45,5	3	9,1	33
Elektronik	18	58,1	4	12,0	9	29,0	-	-	31
Mobilya ve Dekorasyon	14	45,2	2	6,5	15	48,4	-	-	31
Motor	10	33,3	7	23,3	8	26,7	5	16,7	30
Metal	12	38,7	7	22,6	12	38,7	-	-	31
Toplam	77	41,0	30	16,0	70	37,2	11	5,9	188

Tablo 155 incelendiğinde, “İşletmedeki göreviniz?” sorusuna, bilgisayar alanında çalışan işletmelerin yetkililerinin %40,6’sı işyeri sahibi, %34,4’ü eğitim personeli, %15,6’sı yönetici, %9,4’ü ise diğer işletme çalışanlarından oluşmaktadır.

Elektrik alanında çalışan işletmelerin yetkililerinin %45,5’i eğitim personeli %30,3’ü işyeri sahibi, %15,2’si yönetici ve %9,1’i de diğer işletme çalışanlarından oluşmaktadır.

Elektronik alanında çalışan işletmelerin yetkililerinin %58,1’i işyeri sahibi, %29,0’u eğitim personeli, %12,0’si yöneticilerden oluşmaktadır.

Mobilya ve Dekorasyon alanında çalışan işletmelerin yetkililerinin %48,4’ü eğitim personeli, %45,2’si işyeri sahibi, %6,5’i yöneticilerden oluşmaktadır.

Motorlu araçlar teknolojisi alanında çalışan işletmelerin %33,3’ü işyeri sahibi, %26,7’si eğitim personeli, %23,3’ü yönetici, %16,7’si ise diğer işletme çalışanlarından oluşmaktadır.

Metal alanında çalışan işletmelerin yetkililerinin %38,7’si eğitim personeli, %38,7’si işyeri sahibi, %22,6’sı yöneticilerden oluşmaktadır.

Tablo 156 İşletme Yetkililerinin, “İşletmenizde beceri eğitimi ile ilgilenen personelin usta öğreticilik belgesi var mı?” Sorusuna Çalışma Alanı Değişkenine Göre Verdiği Cevapların Frekans ve Yüzdeler Dağılımı.

Çalışma Alanı	İşletmenizde beceri eğitimi ile ilgilenen personelin usta öğreticilik belgesi var mı?				
	Evet		Hayır		Toplam
	N	%	N	%	
Bilgisayar	27	84,4	5	15,6	32
Elektrik	23	69,7	10	30,3	33
Elektronik	29	83,9	5	16,1	31
Mobilya ve Dekorasyon	27	87,1	4	12,9	31
Motor	26	86,7	4	13,3	30
Metal	25	80,6	6	19,4	31
Toplam	154	81,9	34	18,1	188

Tablo 156 incelendiğinde, “İşletmenizde beceri eğitimi ile ilgilenen personelin usta

öğreticilik belgesi var mı?” sorusuna, mobilya ve dekorasyon alanında çalışan işletmelerin %87,1’i, motor alanında çalışan işletmelerin %86,7’si evet cevabını vermelerine karşılık, elektrik alanında çalışan işletmelerin %30,3’ü, metal alanında çalışan işletmelerin %19,4’ü hayır cevabını vermişlerdir.

Tablo 157 İşletme Yetkililerinin, “İşletmede beceri eğitimi uygulamasını kim yaptırıyor?” Sorusuna Çalışma Alanı Değişkenine Göre Verdiği Cevapların Frekans ve Yüzdeler Dağılımı.

Soru 4	İşletmede beceri eğitimi uygulamasını kim yaptırıyor?								
	Mühendis		Tekniker		Usta Öğretici		Diğer		Toplam
	N	%	N	%	N	%	N	%	
Bilgisayar	3	9,4	14	43,8	12	37,5	3	9,4	32
Elektrik	4	12,1	10	30,3	15	45,5	4	12,1	33
Elektronik	5	16,1	6	19,4	18	58,1	2	6,5	31
Mobilya ve Dekorasyon	1	3,2	6	19,4	21	67,7	3	9,7	31
Motor	4	13,3	5	16,7	16	53,3	5	16,7	30
Metal	6	19,4	4	12,9	17	54,8	4	12,9	31
Toplam	23	12,2	45	23,9	99	57,2	21	11,2	188

Tablo 157 incelendiğinde, “İşletmede beceri eğitimi uygulamasını kim yaptırıyor?” sorusuna, mobilya ve dekorasyon alanında çalışan işletmelerin yetkililerinin %48,4’ü bilgisayar alanında çalışan işletmelerin yetkililerinin %67,7’si, elektronik alanında çalışan işletmelerin yetkililerinin %58,1’i, metal alanında çalışan işletmelerin yetkililerinin %54,8’i usta öğretici cevaplarını vermişler, bununla birlikte bilgisayar alanında çalışan işletmelerin yetkililerinin %9,4’ü mühendis, elektronik alanında çalışan işletmelerin yetkililerinin %6,5’i diğer, mobilya ve dekorasyon alanında çalışan işletmelerin yetkililerinin %3,2’si mühendis cevaplarını vermişlerdir.

Tablo 158 İşletme Yetkililerinin, “Öğrencilerin iletişim kurabilme becerilerini yeterli buluyor musunuz?” Sorusuna Çalışma Alanı Değişkenine Göre Verdiği Cevapların Frekans ve Yüzdeler Dağılımı.

Soru 5	Öğrencilerin iletişim kurabilme becerilerini yeterli buluyor musunuz?						
	Evet		Kısmen		Hayır		Toplam
	N	%	N	%	N	%	
Bilgisayar	14	43,8	10	31,3	8	25,0	32
Elektrik	12	36,4	15	45,5	6	18,2	33
Elektronik	13	41,9	14	45,2	6	18,2	31
Mobilya ve Dekorasyon	11	35,5	12	38,7	8	25,8	31
Motor	15	50,0	12	40,0	3	10,0	30
Metal	10	32,3	19	61,9	2	6,5	31
Toplam	75	39,9	82	43,6	31	16,5	188

Tablo 158 incelendiğinde, “Öğrencilerin iletişim kurabilme becerilerini yeterli buluyor musunuz?” sorusuna, metal alanında çalışan işletmelerin yetkililerinin %61,9’u kısmen, motor alanında çalışan işletmelerin yetkililerinin %50,0’si evet cevaplarını vermişler, bununla birlikte mobilya ve dekorasyon alanında çalışan işletmelerin yetkililerinin %25,8’i, bilgisayar alanında çalışan işletmelerin yetkililerinin %25,0’i hayır

cevaplarını vermişlerdir.

Tablo 159 İşletme Yetkililerinin, “Okul yönetimi işletmede beceri eğitimine ait müfredat programını işletmeye verdi mi?” Sorusuna Çalışma Alanı Değişkenine Göre Verdiği Cevapların Frekans ve Yüzdeler Dağılımı.

Soru 6	Okul yönetimi işletmede beceri eğitimine ait müfredat programını işletmeye verdi mi?				
	Evet		Hayır		Toplam
	N	%	N	%	
Bilgisayar	24	75,0	8	25,0	32
Elektrik	27	81,8	6	18,2	33
Elektronik	21	67,2	10	32,3	31
Mobilya ve Dekorasyon	27	87,1	4	12,9	31
Motor	18	60,0	12	40,0	30
Metal	25	80,6	6	19,4	31
Toplam	142	75,5	46	24,5	188

Tablo 159 incelendiğinde, “Okul yönetimi işletmede beceri eğitimine ait müfredat programını işletmeye verdi mi?” sorusuna, mobilya ve dekorasyon alanında çalışan işletmelerin %87,1’i, elektrik alanında çalışan işletmelerin %81,8’i metal alanında çalışan işletmelerin %80,6’sı evet cevabını vermişlerdir. Buna karşılık motor alanında çalışan işletmelerin %40,0’ı, elektronik alanında çalışan işletmelerin %32,3’ü hayır cevaplarını vermişlerdir.

Tablo 160 İşletme Yetkililerinin, “Öğretim programının öngördüğü iş ve işlemlerin ne kadarı işletmede gerçekleştirilebiliyor?” Sorusuna Çalışma Alanı Değişkenine Göre Verdiği Cevapların Frekans ve Yüzdeler Dağılımı.

Soru 7	Öğretim programının öngördüğü iş ve işlemlerin ne kadarı işletmede gerçekleştirilebiliyor?										
	Tamamı		%80’i		%60’ı		%40’ı		%40’tan az		Toplam
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	
Bilgisayar	3	9,4	9	28,1	12	37,5	2	6,3	6	18,8	32
Elektrik	5	15,2	10	30,3	8	24,2	5	15,2	5	15,2	33
Elektronik	4	12,9	9	20,9	10	32,3	4	12,9	4	12,9	31
Mobilya ve Dekorasyon	6	19,6	9	29,0	9	29,0	4	12,9	3	9,7	31
Motor	4	13,3	12	40,0	4	13,3	5	16,7	5	16,7	30
Metal	6	19,4	8	25,8	13	41,9	3	9,7	1	3,2	31
Toplam	28	14,9	57	30,3	56	29,8	23	12,2	24	12,8	188

Tablo 160 incelendiğinde, “Öğretim programının öngördüğü iş ve işlemlerin ne kadarı işletmede gerçekleştirilebiliyor?” sorusuna, metal alanında çalışan işletmelerin %41,9’u %60, motor alanında çalışan işletmelerin %40,0’ı %80, bilgisayar alanında çalışan işletmelerin %37,5’i öğretim programlarının %60’ının gerçekleştirilebildiği cevaplarını vermişlerdir.

Tablo 161 İşletme Yetkililerinin, “İşletmenize neden stajyer kabul ediyorsunuz?” Sorusuna Çalışma Alanı Değişkenine Göre Verdiği Cevapların Frekans ve Yüzdeler Dağılımı.

Çalışma Alanı	İşletmenize neden stajyer kabul ediyorsunuz?								
	Stajyer maliyeti az olduğu için.		Öğrencilere iş öğretmek için.		İşletmeye eleman yetiştirmek için.		Diğer		Toplam
	N	%	N	%	N	%	N	%	
Bilgisayar	2	6,3	21	65,6	9	28,1	-	-	32
Elektrik	7	21,2	18	54,5	7	21,2	1	3,0	33
Elektronik	4	12,9	13	41,9	14	45,2	-	-	31
Mobilya ve Dekorasyon	2	6,5	14	45,2	13	41,9	2	6,5	31
Motor	2	6,7	15	50,0	13	43,3	-	-	30
Metal	6	19,4	14	45,2	11	35,5	-	-	31
Toplam	23	12,2	95	50,5	67	35,6	3	1,6	188

Tablo 161 incelendiğinde, “İşletmenize neden stajyer kabul ediyorsunuz?” sorusuna, bilgisayar alanında çalışan işletmelerin yetkililerinin %65,6’sı motor alanında çalışan işletmelerin yetkililerinin %50,0’si, öğrencilere iş öğretmek için cevabını vermişleridir.

Mobilya ve dekorasyon alanında çalışan işletme yetkililerinden diğer seçeneğini işaretleyenler, öğrencileri vasıflı eleman oldukları için stajyer olarak kabul ettiklerini belirtmişlerdir.

Tablo 162 İşletme Yetkililerinin, “Öğrenci okulda aldığı eğitimi, işletmede ne düzeyde kullanıyor?” Sorusuna Çalışma Alanı Değişkenine Göre Verdiği Cevapların Frekans ve Yüzdeler Dağılımı.

Çalışma Alanı	Öğrenci okulda aldığı eğitimi, işletmede ne düzeyde kullanıyor?								
	Her zaman		Çok fazla		Çok az		Hiç		Toplam
	N	%	N	%	N	%	N	%	
Bilgisayar	4	12,5	13	40,6	13	40,6	2	6,3	32
Elektrik	7	21,2	7	21,2	14	42,4	5	15,2	33
Elektronik	4	12,9	12	38,7	13	41,9	2	6,5	31
Mobilya ve Dekorasyon	6	19,4	13	41,9	10	32,3	2	6,5	31
Motor	9	30,0	8	26,7	12	40,0	1	3,3	30
Metal	5	16,1	14	45,2	10	32,3	2	6,5	31
Toplam	35	18,6	67	35,6	72	38,3	14	7,4	188

Tablo 162 incelendiğinde, “Öğrenci okulda aldığı eğitimi, işletmede ne düzeyde kullanıyor?” sorusuna, metal alanında çalışan işletmelerin yetkililerinin %45,2’si mobilya ve dekorasyon alanında çalışan işletmelerin yetkililerinin %41,9’u çok fazla, elektrik alanında çalışan işletmelerin yetkililerinin %42,4’ü, elektronik alanında çalışan işletmelerin yetkililerinin %41,9’u çok az cevabını vermişleridir.

Tablo 163 İşletme Yetkililerinin, “Okulda yeniliklere açık bir müfredat uygulanmakta mıdır?” Sorusuna Çalışma Alanı Değişkenine Göre Verdiği Cevapların Frekans ve Yüzdeler Dağılımı.

Çalışma Alanı	Okulda yeniliklere açık bir müfredat uygulanmakta mıdır?						Toplam
	Evet		Kısmen		Hayır		
	N	%	N	%	N	%	
Bilgisayar	7	21,9	19	59,4	6	18,8	32
Elektrik	8	24,2	19	57,6	6	18,2	33
Elektronik	5	16,1	20	64,5	6	19,4	31
Mobilya ve Dekorasyon	6	19,4	20	64,5	5	16,1	31
Motor	7	23,3	17	56,7	6	20,0	30
Metal	7	22,6	14	45,2	10	32,3	31
Toplam	40	21,3	109	58,0	39	20,7	188

Tablo 163 incelendiğinde, “Okulda yeniliklere açık bir müfredat uygulanmakta mıdır?” sorusuna, elektronik alanında çalışan işletmelerin yetkililerinin %64,5’i, mobilya ve dekorasyon alanında çalışan işletmelerin yetkililerinin %64,5’i, bilgisayar alanında çalışan işletmelerin yetkililerinin %59,4’ü, kısmen, metal alanında çalışan işletmelerin yetkililerinin %32,3’ü hayır, elektrik alanında çalışan işletmelerin yetkililerinin %24,2’si, evet cevaplarını vermişlerdir.

Tablo 164 İşletme Yetkililerinin, “Öğrencilerin okulda aldığı branş eğitimini bir işyerinde çalışmalarını sağlayacak yeterlikte buluyor musunuz?” Sorusuna Çalışma Alanı Değişkenine Göre Verdiği Cevapların Frekans ve Yüzdeler Dağılımı.

Çalışma Alanı	Öğrencilerin okulda aldığı branş eğitimini bir işyerinde çalışmalarını sağlayacak yeterlikte buluyor musunuz?								Toplam
	Tamamen		Çok fazla		Çok az		Hiç		
	N	%	N	%	N	%	N	%	
Bilgisayar	5	15,6	10	31,3	11	34,4	6	18,8	32
Elektrik	4	12,1	9	27,3	14	42,4	6	18,2	33
Elektronik	5	16,1	8	25,8	13	41,9	5	16,1	31
Mobilya ve Dekorasyon	3	9,7	15	48,4	11	35,5	2	6,5	31
Motor	5	16,7	8	26,7	15	50,0	2	6,7	30
Metal	7	22,6	13	41,9	7	22,6	4	12,9	31
Toplam	29	15,4	63	33,5	71	37,8	25	13,3	188

Tablo 164 incelendiğinde, “Öğrencilerin okulda aldığı branş eğitimini bir işyerinde çalışmalarını sağlayacak yeterlikte buluyor musunuz?” sorusuna, motor alanında çalışan işletmelerin yetkililerinin %50,0’si, elektrik alanında çalışan işletmelerin yetkililerinin %42,4’ü, elektronik alanında çalışan işletmelerin yetkililerinin %41,9’u çok az, mobilya ve dekorasyon alanında çalışan işletmelerin yetkililerinin %48,4’ü metal alanında çalışan işletmelerin yetkililerinin %41,9’u çok fazla cevaplarını vermişlerdir.

4.2.5. İşletme Yetkililerinin, Bağımlı Sorulara Çalışma Alanı Değişkenine Göre Verdiği Cevapların Frekans, Ortalama ve Standart Sapmasına Göre Dağılımı

Bu bölümde işletme yetkililerinin, öğrencilerin; “okulda öğrendiği bilgi ve beceriyi işletmelerde ne derece kullandıkları” ve “öğrencilerin işletmelere uyumu” konularındaki sorulara çalışma alanı değişkenine göre verdiği cevapların frekans, ortalama ve standart sapmasına göre dağılımları yer almaktadır.

Tablo 165 İşletme Yetkililerinin, Öğrencilerin, Okulda Öğrendiği Bilgi Ve Beceriyi İşletmelerde Ne Derece Kullandıkları, Konusundaki Sorulara Çalışma Alanı Değişkenine Göre Verdiği Cevapların Frekans, Ortalama Ve Standart Sapmasına Göre Dağılımları

Bağımlı Sorular		Çalışma Alanı	N	X	Ss
1	Alanı ile ilgili araç gereç ve malzemeyi tanır.	Bilgisayar	32	2,90	0,856
		Elektrik	33	3,06	1,087
		Elektronik	31	3,38	0,843
		Mobilya ve Dekorasyon	31	3,12	1,284
		Motor	30	3,20	0,996
		Metal	31	3,29	0,972
2	Alanı ile ilgili araç gereç ve malzemeyi kullanır.	Bilgisayar	32	2,90	0,892
		Elektrik	33	3,12	0,960
		Elektronik	31	3,29	1,006
		Mobilya ve Dekorasyon	31	3,09	1,277
		Motor	30	3,06	1,142
		Metal	31	3,03	1,079
3	Mesleği ile ilgili teknolojik bilgileri uygular.	Bilgisayar	32	3,00	1,078
		Elektrik	33	2,85	1,093
		Elektronik	31	3,23	1,055
		Mobilya ve Dekorasyon	31	3,10	1,221
		Motor	30	3,07	1,143
		Metal	31	3,03	1,080
4	İş disiplinine uyar.	Bilgisayar	32	3,28	1,301
		Elektrik	33	3,24	1,032
		Elektronik	31	3,58	1,025
		Mobilya ve Dekorasyon	31	3,23	1,230
		Motor	30	3,23	1,194
		Metal	31	3,35	1,050
5	İş planlaması yapar.	Bilgisayar	32	2,91	1,118
		Elektrik	33	2,58	1,226
		Elektronik	31	3,26	1,094
		Mobilya ve Dekorasyon	31	3,16	1,319
		Motor	30	3,00	1,203
		Metal	31	3,29	1,160
6	Uygulamaları işlem basamaklarına göre yapar.	Bilgisayar	32	2,88	1,157
		Elektrik	33	2,88	1,166
		Elektronik	31	3,16	1,003
		Mobilya ve Dekorasyon	31	3,06	1,153
		Motor	30	3,13	0,860
		Metal	31	3,32	1,222

7	İşletmedeki diğer birimlerle koordineli olarak çalışır.	Bilgisayar	32	2,94	1,014
		Elektrik	33	3,00	0,901
		Elektronik	31	3,32	1,045
		Mobilya ve Dekorasyon	31	3,29	1,160
		Motor	30	2,83	1,147
		Metal	31	3,35	1,253
8	Verilen işi doğru yapar.	Bilgisayar	32	3,03	1,092
		Elektrik	33	3,12	1,023
		Elektronik	31	3,39	1,086
		Mobilya ve Dekorasyon	31	3,06	1,124
		Motor	30	3,03	1,159
		Metal	31	3,35	1,253
9	Zamanı etkili kullanır.	Bilgisayar	32	2,94	1,243
		Elektrik	33	3,03	1,104
		Elektronik	31	3,13	1,118
		Mobilya ve Dekorasyon	31	3,03	1,169
		Motor	30	2,73	1,081
		Metal	31	3,16	1,214
10	Malzemeyi israf etmeden etkili kullanır.	Bilgisayar	32	2,66	1,096
		Elektrik	33	2,88	1,023
		Elektronik	31	3,19	1,167
		Mobilya ve Dekorasyon	31	2,87	1,118
		Motor	30	3,03	1,217
		Metal	31	2,71	1,243
11	Alanı ile ilgili uygulamada karşılaşılan problemleri çözer.	Bilgisayar	32	2,66	1,096
		Elektrik	33	2,52	0,972
		Elektronik	31	3,13	1,118
		Mobilya ve Dekorasyon	31	2,97	1,169
		Motor	30	2,80	1,157
		Metal	31	2,81	1,108
12	İkaz levhaları ve kullanma talimatlarına uyar.	Bilgisayar	32	2,84	1,019
		Elektrik	33	2,91	1,156
		Elektronik	31	3,13	0,991
		Mobilya ve Dekorasyon	31	3,48	1,092
		Motor	30	3,37	1,098
		Metal	31	3,32	0,979
13	Mesleğinin gerektirdiği becerileri uygular.	Bilgisayar	32	2,94	1,134
		Elektrik	33	2,97	1,015
		Elektronik	31	3,39	1,202
		Mobilya ve Dekorasyon	31	3,03	1,169
		Motor	30	3,07	0,868
		Metal	31	3,06	0,964
14	Modern makine ve cihazları kullanır.	Bilgisayar	32	3,03	1,031
		Elektrik	33	2,64	1,055
		Elektronik	31	3,32	1,194
		Mobilya ve Dekorasyon	31	2,97	1,278
		Motor	30	3,07	1,015
		Metal	31	3,10	1,076
15	Mesleki standartlara uygun resim çizer.	Bilgisayar	32	2,72	1,054
		Elektrik	33	2,73	1,180
		Elektronik	31	3,03	1,140
		Mobilya ve Dekorasyon	31	3,26	1,264
		Motor	30	2,93	1,081
		Metal	31	3,26	0,999

16	Alanı ile ilgili proje ve resimleri anlar.	Bilgisayar	32	2,81	1,148
		Elektrik	33	2,67	1,137
		Elektronik	31	3,26	1,064
		Mobilya ve Dekorasyon	31	3,39	1,283
		Motor	30	2,93	1,081
		Metal	31	3,61	1,054
17	Okulda öğrendiği bilgileri işyerinde uygular.	Bilgisayar	32	2,94	1,105
		Elektrik	33	2,97	1,185
		Elektronik	31	3,45	0,925
		Mobilya ve Dekorasyon	31	3,39	1,086
		Motor	30	3,00	1,203
		Metal	31	3,32	1,045
18	İş güvenliği kurallarına uyar.	Bilgisayar	32	3,31	1,061
		Elektrik	33	3,18	1,261
		Elektronik	31	3,77	1,055
		Mobilya ve Dekorasyon	31	3,26	1,032
		Motor	30	3,50	1,042
		Metal	31	3,61	1,256
19	İş hayatına hazırlanır.	Bilgisayar	32	3,25	1,078
		Elektrik	33	3,15	1,372
		Elektronik	31	3,61	1,230
		Mobilya ve Dekorasyon	31	3,10	1,044
		Motor	30	3,17	1,147
		Metal	31	3,71	1,189
20	Verilen işi standartlara uygun olarak yapar.	Bilgisayar	32	3,13	1,100
		Elektrik	33	3,18	1,261
		Elektronik	31	3,55	1,121
		Mobilya ve Dekorasyon	31	3,16	0,820
		Motor	30	3,37	1,189
		Metal	31	3,52	1,288

Tablo 165 incelendiğinde, bilgisayar alanında çalışan işletmelerin yetkililerinin en olumlu yanıtları $X=3,31$ (orta) düzeyinde “İş güvenliği kurallarına uyar.”, ve $X=3,28$ (orta) düzeyinde “İş disiplinine uyar.” ifadelerine verdiği görülmektedir.

Bilgisayar alanında çalışan işletmelerin yetkililerinin en olumsuz yanıtları ise; $X=2,72$ (orta) düzeyinde “Mesleki standartlara uygun resim çizer.”, ve $X=2,66$ (orta) düzeyinde “Malzemeyi israf etmeden etkili kullanır.”ve “Alanı ile ilgili uygulamada karşılaşılan problemleri çözer.” ifadelerine verdiği görülmektedir.

Elektrik alanında çalışan işletme yetkililerinin en olumlu yanıtları; $X=3,24$ (orta) düzeyinde “İş disiplinine uyar.”, ve $X=3,18$ (orta) düzeyinde “Verilen işi standartlara uygun olarak yapar.”ve “İş güvenliği kurallarına uyar.” ifadelerine verdiği görülmektedir.

Elektrik alanında çalışan işletme yetkililerinin en olumsuz yanıtları ise; $X=2,58$ (orta) düzeyinde “İş planlaması yapar.”, ve $X=2,52$ (orta) düzeyde “Alanı ile ilgili uygulamada karşılaşılan problemleri çözer.” ifadelerine verdiği görülmektedir.

Elektronik alanında çalışan işletme yetkililerinin en olumlu yanıtları; $X=3,77$ (çok) düzeyinde “İş güvenliği kurallarına uyar.”, ve $X=3,61$ (çok) düzeyinde “İş hayatına

hazırlanır.” ifadelerine verdiği görülmektedir.

Elektronik alanında çalışan işletme yetkililerinin en olumsuz yanıtları ise; $X=3,13$ (orta) düzeyinde “Zamanı etkili kullanır.”, ve $X=3,03$ (orta) düzeyde “Mesleki standartlara uygun resim çizer.” ifadelerine verdiği görülmektedir.

Mobilya ve dekorasyon alanında çalışan işletme yetkililerinin en olumlu yanıtları; $X=3,48$ (çok) düzeyinde “İkaz levhaları ve kullanma talimatlarına uyar.”, ve $X=3,39$ (orta) düzeyinde “Okulda öğrendiği bilgileri işyerinde uygular.” ifadelerine verdiği görülmektedir.

Mobilya ve dekorasyon alanında çalışan işletme yetkililerinin en olumsuz yanıtları ise; $X=2,97$ (orta) düzeyinde “Alanı ile ilgili uygulamada karşılaşılan problemleri çözer.” ve “Modern makine ve cihazları kullanır.”, $X=2,87$ (orta) düzeyinde “Malzemeyi israf etmeden etkili kullanır.” ifadelerine verdiği görülmektedir.

Motor alanında çalışan işletme yetkililerinin en olumlu yanıtları; $X=3,50$ (çok) düzeyinde “İş güvenliği kurallarına uyar.”, $X=3,37$ (orta) düzeyinde “İkaz levhaları ve kullanma talimatlarına uyar.” ve “Verilen işi standartlara uygun olarak yapar.” ifadelerine verdiği görülmektedir.

Motor alanında çalışan işletme yetkililerinin en olumsuz yanıtları ise; $X=2,80$ (orta) düzeyinde “Alanı ile ilgili uygulamada karşılaşılan problemleri çözer.”, ve $X=2,73$ (orta) düzeyinde “Zamanı etkili kullanır.” ifadelerine verdiği görülmektedir.

Metal alanında çalışan işletme yetkililerinin en olumlu yanıtları; $X=3,71$ (çok) düzeyinde “İş hayatına hazırlanır.”, $X=3,61$ (çok) düzeyinde “Alanı ile ilgili proje ve resimleri anlar.” ve “İş güvenliği kurallarına uyar.” ifadelerine verdiği görülmektedir.

Metal alanında çalışan işletme yetkililerinin en olumsuz yanıtları ise; $X=2,81$ (orta) düzeyinde “Alanı ile ilgili uygulamada karşılaşılan problemleri çözer.”, ve $X=2,71$ (orta) düzeyinde “Malzemeyi israf etmeden etkili kullanır.” ifadelerine verdiği görülmektedir.

Tablo 166 İşletme Yetkililerinin, Öğrencilerin İşletmelere Uyumu Konusundaki Sorulara Çalışma Alanı Değişkenine Göre Verdiği Cevapların Frekans, Ortalama Ve Standart Sapmasına Göre Dağılımları

Bağımlı Sorular		Çalışma Alanı	N	X	Ss
1	Kendine güvenir.	Bilgisayar	32	3,09	1,201
		Elektrik	33	3,52	1,228
		Elektronik	31	3,48	1,029
		Mobilya ve Dekorasyon	31	2,77	0,956
		Motor	30	3,23	1,040
		Metal	31	3,19	1,046
2	Sorumluluk alabilir.	Bilgisayar	32	2,94	1,216
		Elektrik	33	3,18	1,211
		Elektronik	31	3,32	1,166
		Mobilya ve Dekorasyon	31	2,48	0,962
		Motor	30	3,27	1,143
		Metal	31	2,94	1,181
3	İşyerine düzenli devam eder.	Bilgisayar	32	3,34	3,56
		Elektrik	33	3,58	3,67
		Elektronik	31	3,74	3,61
		Mobilya ve Dekorasyon	31	3,42	3,71
		Motor	30	3,80	3,67
		Metal	31	3,58	3,52
4	İş yerinin çalışma saatlerine uyar.	Bilgisayar	32	3,56	1,105
		Elektrik	33	3,67	0,990
		Elektronik	31	3,61	0,955
		Mobilya ve Dekorasyon	31	3,71	1,131
		Motor	30	3,67	1,241
		Metal	31	3,52	1,208
5	İşyerinde arkadaşlarıyla uyumlu çalışır.	Bilgisayar	32	3,25	1,136
		Elektrik	33	3,64	0,994
		Elektronik	31	3,52	1,122
		Mobilya ve Dekorasyon	31	3,29	1,321
		Motor	30	3,57	1,135
		Metal	31	3,32	1,275
6	Üstlerinin verdiği görevleri yerine getirir.	Bilgisayar	32	3,53	1,107
		Elektrik	33	3,73	1,039
		Elektronik	31	3,39	1,256
		Mobilya ve Dekorasyon	31	3,45	1,179
		Motor	30	3,50	1,137
		Metal	31	3,55	1,091
7	İşyerinin kıyafet kurallarına uyar.	Bilgisayar	32	3,53	1,077
		Elektrik	33	3,27	1,306
		Elektronik	31	3,52	0,962
		Mobilya ve Dekorasyon	31	3,35	1,142
		Motor	30	3,70	1,179
		Metal	31	3,32	1,275
8	İşyerinin çalışma düzenine uyar.	Bilgisayar	32	3,38	1,070
		Elektrik	33	3,58	1,146
		Elektronik	31	3,48	0,926
		Mobilya ve Dekorasyon	31	3,42	1,285
		Motor	30	3,47	1,252
		Metal	31	3,48	1,151

9	İşyerinde kendini ifade eder.	Bilgisayar	32	3,34	1,181
		Elektrik	33	3,24	1,091
		Elektronik	31	3,26	1,154
		Mobilya ve Dekorasyon	31	2,94	1,031
		Motor	30	3,23	1,194
		Metal	31	3,06	1,340
10	Ekip çalışması yapar.	Bilgisayar	32	3,13	1,070
		Elektrik	33	3,18	0,983
		Elektronik	31	3,16	1,068
		Mobilya ve Dekorasyon	31	3,00	1,183
		Motor	30	3,40	1,192
		Metal	31	3,00	1,125
11	İşletmedeki diğer birimlerle iletişim kurar.	Bilgisayar	32	3,16	1,081
		Elektrik	33	3,06	1,321
		Elektronik	31	3,26	1,125
		Mobilya ve Dekorasyon	31	3,06	1,209
		Motor	30	3,10	1,185
		Metal	31	3,29	1,131
12	İşyeri dışında, çalışanlarla birlikte sosyal faaliyetlere katılır.	Bilgisayar	32	2,97	1,177
		Elektrik	33	2,67	1,472
		Elektronik	31	3,26	1,125
		Mobilya ve Dekorasyon	31	2,97	1,169
		Motor	30	3,30	1,119
		Metal	31	3,19	1,167
13	Kendini geliştirmek için gayret gösterir.	Bilgisayar	32	3,31	1,256
		Elektrik	33	3,33	1,339
		Elektronik	31	3,58	1,057
		Mobilya ve Dekorasyon	31	3,16	1,157
		Motor	30	3,60	1,354
		Metal	31	3,87	1,231

Tablo 166 incelendiğinde, bilgisayar alanında çalışan işletmelerin yetkililerinin en olumlu yanıtları $X=3,56$ (çok) düzeyinde “İş yerinin çalışma saatlerine uyar.”, $X=3,53$ (çok) düzeyinde “Üstlerinin verdiği görevleri yerine getirir.” ve “İşyerinin kıyafet kurallarına uyar.” ifadelerine verdiği görülmektedir.

Bilgisayar alanında çalışan işletmelerin yetkililerinin en olumsuz yanıtları ise; $X=2,97$ (orta) düzeyinde “İşyeri dışında, çalışanlarla birlikte sosyal faaliyetlere katılır.”, ve $X=2,94$ (orta) düzeyinde “Sorumluluk alabilir.” ifadelerine verdiği görülmektedir.

Elektrik alanında çalışan işletme yetkililerinin en olumlu yanıtları; $X=3,73$ (çok) düzeyinde “Üstlerinin verdiği görevleri yerine getirir.”, ve $X=3,67$ (çok) düzeyinde “İş yerinin çalışma saatlerine uyar.” ifadelerine verdiği görülmektedir.

Elektrik alanında çalışan işletme yetkililerinin en olumsuz yanıtları ise; $X=3,06$ (orta) düzeyinde “İşletmedeki diğer birimlerle iletişim kurar.”, ve $X=2,67$ (orta) düzeyinde “İşyeri dışında, çalışanlarla birlikte sosyal faaliyetlere katılır.” ifadelerine verdiği görülmektedir.

Elektronik alanında çalışan işletme yetkililerinin en olumlu yanıtları; $X=3,74$ (çok) düzeyinde “İşyerine düzenli devam eder.” ve $X=3,61$ (çok) düzeyinde “İş yerinin çalışma saatlerine uyar.” ifadelerine verdiği görülmektedir.

Elektronik alanında çalışan işletme yetkililerinin en olumsuz yanıtları ise; $X=3,26$ (orta) düzeyinde “İşyerinde kendini ifade eder.”, ve $X=3,16$ (orta) düzeyinde “Ekip çalışması yapar.” ifadelerine verdiği görülmektedir.

Mobilya ve dekorasyon alanında çalışan işletme yetkililerinin en olumlu yanıtları; $X=3,71$ (çok) düzeyinde “İş yerinin çalışma saatlerine uyar.”, ve $X=3,45$ (çok) düzeyinde “Üstlerinin verdiği görevleri yerine getirir.” ifadelerine verdiği görülmektedir.

Mobilya ve dekorasyon alanında çalışan işletme yetkililerinin en olumsuz yanıtları ise; $X=2,77$ (orta) düzeyinde “Kendine güvenir.” ve $X=2,48$ (az) düzeyinde “Sorumluluk alabilir.” ifadelerine verdiği görülmektedir.

Motor alanında çalışan işletme yetkililerinin en olumlu yanıtları; $X=3,80$ (çok) düzeyinde “İşyerine düzenli devam eder.” $X=3,70$ (çok) düzeyinde “İşyerinin kıyafet kurallarına uyar.” ifadelerine verdiği görülmektedir.

Motor alanında çalışan işletme yetkililerinin en olumsuz yanıtları ise; $X=3,23$ (orta) düzeyinde “Kendine güvenir.” ve $X=3,10$ (orta) düzeyinde “İşletmedeki diğer birimlerle iletişim kurar.” ifadelerine verdiği görülmektedir.

Metal alanında çalışan işletme yetkililerinin en olumlu yanıtları; $X=3,87$ (çok) düzeyinde “Kendini geliştirmek için gayret gösterir.” ve $X=3,58$ (çok) düzeyinde “İşyerine düzenli devam eder.” ifadelerine verdiği görülmektedir.

Metal alanında çalışan işletme yetkililerinin en olumsuz yanıtları ise; $X=3,00$ (orta) düzeyinde “Ekip çalışması yapar.” ve $X=2,94$ (orta) düzeyinde “Sorumluluk alabilir.” ifadelerine verdiği görülmektedir.

4.3. İŞLETME YETKİLİLERİNİN VE ÖĞRENCİ DENEKLERİN BAĞIMLI SORULARA İLİŞKİN GÖRÜŞ FARKLILIKLARI

Bu bölümde işletme yetkililerinin ve öğrenci deneklerin; “okulda öğrendiği bilgi ve beceriyi işletmelerde ne derece kullandıkları” ve “öğrencilerin işletmelere uyumu” konularındaki görüş farklılıkları yer almaktadır.

Tablo 167 İşletme Yetkilileri ve Öğrenci Deneklerin “Alanı ile ilgili araç gereç ve malzemeyi tanır.” Sorusuna İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.A.1. Alanı ile ilgili araç gereç ve malzemeyi tanır.	N	X	Ss	T	Sd	P
Öğrenci	253	4,05	0,904	2,239	375,330	0,000
İşletme Yetkilisi	188	3,15	1,016			

Tablo 167’de görüldüğü gibi işletme yetkilileri ve öğrenci deneklere; “Alanı ile ilgili araç gereç ve malzemeyi tanır.” ifadesi ile ilgili olarak yapılan (t) testi sonucunda $p<0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu görülmektedir. Buna göre öğrenciler, işletme yetkililerine göre daha çok (4,05) alanları ile ilgili araç gereç ve malzemeyi tanıdıklarını belirtmişlerdir.

Tablo 168 İşletme Yetkilileri ve Öğrenci Deneklerin “Alanı ile ilgili araç gereç ve malzemeyi kullanır.” Sorusuna İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.A.2. Alanı ile ilgili araç gereç ve malzemeyi kullanır.	N	X	Ss	T	Sd	P
Öğrenci	253	3,96	0,966	3,567	378,405	0,000
İşletme Yetkilisi	188	3,09	1,073			

Tablo 168’de görüldüğü gibi işletme yetkilileri ve öğrenci deneklere; “Alanı ile ilgili araç gereç ve malzemeyi kullanır.” ifadesi ile ilgili olarak yapılan (t) testi sonucunda $p<0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu görülmektedir. Buna göre öğrenciler, işletme yetkililerine göre daha çok (3,96) alanları ile ilgili araç gereç ve malzemeyi kullandıklarını belirtmişlerdir.

Tablo 169 İşletme Yetkilileri ve Öğrenci Deneklerin “Mesleği ile ilgili teknolojik bilgileri uygular.” Sorusuna İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.A.3. Mesleği ile ilgili teknolojik bilgileri uygular.	N	X	Ss	T	Sd	P
Öğrenci	253	3,59	1,089	1,570	400,207	0,000
İşletme Yetkilisi	188	3,04	1,103			

Tablo 169’da görüldüğü gibi işletme yetkilileri ve öğrenci deneklere; “Mesleği ile ilgili teknolojik bilgileri uygular.” ifadesi ile ilgili olarak yapılan (t) testi sonucunda $p<0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu görülmektedir. Buna göre öğrenciler, işletme yetkililerine göre daha çok (3,96) meslekleri ile ilgili teknolojik bilgileri uyguladıklarını belirtmişlerdir.

Tablo 170 İşletme Yetkilileri ve Öğrenci Deneklerin “İş disiplinine uyar.” Sorusuna İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.A.4. İş disiplinine uyar.	N	X	Ss	T	Sd	P
Öğrenci	253	3,96	1,164	0,044	408,477	0,000
İşletme Yetkilisi	188	3,31	1,134			

Tablo 170’de görüldüğü gibi işletme yetkilileri ve öğrenci deneklere; “İş disiplinine uyar.” ifadesi ile ilgili olarak yapılan (t) testi sonucunda $p<0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu görülmektedir. Buna göre öğrenciler, işletme yetkililerine göre daha çok (3,96) iş disiplinine uydıklarını belirtmişlerdir.

Tablo 171 İşletme Yetkilileri ve Öğrenci Deneklerin “İş planlaması yapar.” Sorusuna İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.A.5. İş planlaması yapar.	N	X	Ss	T	Sd	P
Öğrenci	253	3,60	1,116	0,176	386,567	0,000
İşletme Yetkilisi	188	3,02	1,199			

Tablo 171’de görüldüğü gibi işletme yetkilileri ve öğrenci deneklere; “İş planlaması yapar.” ifadesi ile ilgili olarak yapılan (t) testi sonucunda $p < 0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu görülmektedir. Buna göre öğrenciler, işletme yetkililerine göre daha çok (3,60) iş planlaması yaptıklarını belirtmişlerdir.

Tablo 172 İşletme Yetkilileri ve Öğrenci Deneklerin “Uygulamaları işlem basamaklarına göre yapar.” Sorusuna İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.A.6 Uygulamaları işlem basamaklarına göre yapar.	N	X	Ss	T	Sd	P
Öğrenci	253	3,73	1,055	0,027	393,773	0,000
İşletme Yetkilisi	188	3,06	1,099			

Tablo 172’de görüldüğü gibi işletme yetkilileri ve öğrenci deneklere; “Uygulamaları işlem basamaklarına göre yapar.” ifadesi ile ilgili olarak yapılan (t) testi sonucunda $p < 0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu görülmektedir. Buna göre öğrenciler, işletme yetkililerine göre daha çok (3,73) uygulamaları işlem basamaklarına göre yaptıklarını belirtmişlerdir.

Tablo 173 İşletme Yetkilileri ve Öğrenci Deneklerin “İşletmedeki diğer birimlerle koordineli olarak çalışır.” Sorusuna İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.A.7 İşletmedeki diğer birimlerle koordineli olarak çalışır.	N	X	Ss	T	Sd	P
Öğrenci	253	3,50	1,163	3,934	439	0,000
İşletme Yetkilisi	188	3,12	1,094			

Tablo 173’de görüldüğü gibi işletme yetkilileri ve öğrenci deneklere; “İşletmedeki diğer birimlerle koordineli olarak çalışır.” ifadesi ile ilgili olarak yapılan (t) testi sonucunda $p < 0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu görülmektedir. Buna göre öğrenciler, işletme yetkililerine göre daha çok (3,50) işletmedeki diğer birimlerle koordineli olarak çalıştıklarını belirtmişlerdir.

Tablo 174 İşletme Yetkilileri ve Öğrenci Deneklerin “Verilen işi doğru yapar.” Sorusuna İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.A.8. Verilen işi doğru yapar.	N	X	Ss	T	Sd	P
Öğrenci	253	4,14	0,880	13,061	439	0,000
İşletme Yetkilisi	188	3,16	1,118			

Tablo 174’de görüldüğü gibi işletme yetkilileri ve öğrenci deneklere; “Verilen işi doğru yapar.” ifadesi ile ilgili olarak yapılan (t) testi sonucunda $p < 0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu görülmektedir. Buna göre öğrenciler, işletme yetkililerine göre daha çok (4,14) verilen işi doğru yaptıklarını belirtmişlerdir.

Tablo 175 İşletme Yetkilileri ve Öğrenci Deneklerin “Zamanı etkili kullanır.” Sorusuna İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.A.9. Zamanı etkili kullanır.	N	X	Ss	T	Sd	P
Öğrenci	253	3,92	0,996	2,942	368,961	0,000
İşletme Yetkilisi	188	3,00	1,149			

Tablo 175’de görüldüğü gibi işletme yetkilileri ve öğrenci deneklere; “Zamanı etkili kullanır.” ifadesi ile ilgili olarak yapılan (t) testi sonucunda $p<0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu görülmektedir. Buna göre öğrenciler, işletme yetkililerine göre daha çok (3,92) zamanı etkili kullandıklarını belirtmişlerdir.

Tablo 176 İşletme Yetkilileri ve Öğrenci Deneklerin “Malzemeyi israf etmeden etkili kullanır.” Sorusuna İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.A.10. Malzemeyi israf etmeden etkili kullanır.	N	X	Ss	T	Sd	P
Öğrenci	253	3,96	1,066	1,808	386,871	0,000
İşletme Yetkilisi	188	2,88	1,143			

Tablo 176’da görüldüğü gibi işletme yetkilileri ve öğrenci deneklere; “Malzemeyi israf etmeden etkili kullanır.” ifadesi ile ilgili olarak yapılan (t) testi sonucunda $p<0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu görülmektedir. Buna göre öğrenciler, işletme yetkililerine göre daha çok (3,96) malzemeyi israf etmeden etkili kullandıklarını belirtmişlerdir.

Tablo 177 İşletme Yetkilileri ve Öğrenci Deneklerin “Alanı ile ilgili uygulamada karşılaşılan problemleri çözer.” Sorusuna İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.A.11. Alanı ile ilgili uygulamada karşılaşılan problemleri çözer.	N	X	Ss	T	Sd	P
Öğrenci	253	3,77	1,084	0,001	398,392	0,000
İşletme Yetkilisi	188	2,80	1,106			

Tablo 177’de görüldüğü gibi işletme yetkilileri ve öğrenci deneklere; “Alanı ile ilgili uygulamada karşılaşılan problemleri çözer.” ifadesi ile ilgili olarak yapılan (t) testi sonucunda $p<0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu görülmektedir. Buna göre öğrenciler, işletme yetkililerine göre daha çok (3,77) alanları ile ilgili uygulamada karşılaşılan problemleri çözdüklerini belirtmişlerdir.

Tablo 178 İşletme Yetkilileri ve Öğrenci Deneklerin “İkaz levhaları ve kullanma talimatlarına uyar.” Sorusuna İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.A.12. İkaz levhaları ve kullanma talimatlarına uyar.	N	X	Ss	T	Sd	P
Öğrenci	253	3,90	1,078	0,060	404,440	0,000
İşletme Yetkilisi	188	3,17	1,071			

Tablo 178’de görüldüğü gibi işletme yetkilileri ve öğrenci deneklere; “İkaz levhaları ve kullanma talimatlarına uyar.” ifadesi ile ilgili olarak yapılan (t) testi sonucunda $p<0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu görülmektedir. Buna göre öğrenciler,

işletme yetkililerine göre daha çok (3,90) ikaz levhaları ve kullanma talimatlarına uyduklarını belirtmişlerdir.

Tablo 179 İşletme Yetkilileri ve Öğrenci Deneklerin “Mesleğinin gerektirdiği becerileri uygular.” Sorusuna İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.A.13. Mesleğinin gerektirdiği becerileri uygular.	N	X	Ss	T	Sd	P
Öğrenci	253	3,90	0,923	4,522	439	0,000
İşletme Yetkilisi	188	3,07	1,062			

Tablo 179’da görüldüğü gibi işletme yetkilileri ve öğrenci deneklere; “Mesleğinin gerektirdiği becerileri uygular.” ifadesi ile ilgili olarak yapılan (t) testi sonucunda $p < 0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu görülmektedir. Buna göre öğrenciler, işletme yetkililerine göre daha çok (3,90) mesleğinin gerektirdiği becerileri uyguladıklarını belirtmişlerdir.

Tablo 180 İşletme Yetkilileri ve Öğrenci Deneklerin “Modern makine ve cihazları kullanır.” Sorusuna İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.A.14. Modern makine ve cihazları kullanır.	N	X	Ss	T	Sd	P
Öğrenci	253	3,50	1,197	8,480	439	0,000
İşletme Yetkilisi	188	3,01	1,116			

Tablo 180’de görüldüğü gibi işletme yetkilileri ve öğrenci deneklere; “Modern makine ve cihazları kullanır.” ifadesi ile ilgili olarak yapılan (t) testi sonucunda $p < 0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu görülmektedir. Buna göre öğrenciler, işletme yetkililerine göre daha çok (3,50) modern makine ve cihazları kullandıklarını belirtmişlerdir.

Tablo 181 İşletme Yetkilileri ve Öğrenci Deneklerin “Verilen işi standartlara uygun olarak yapar.” Sorusuna İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.A.20. Verilen işi standartlara uygun olarak yapar.	N	X	Ss	T	Sd	P
Öğrenci	253	4,15	0,847	23,127	439	0,000
İşletme Yetkilisi	188	3,31	1,138			

Tablo 181’de görüldüğü gibi işletme yetkilileri ve öğrenci deneklere; “Verilen işi standartlara uygun olarak yapar.” ifadesi ile ilgili olarak yapılan (t) testi sonucunda $p < 0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu görülmektedir. Buna göre öğrenciler, işletme yetkililerine göre daha çok (4,15) verilen işi standartlara uygun olarak yaptıklarını belirtmişlerdir.

Tablo 182 İşletme Yetkilileri ve Öğrenci Deneklerin “Kendine güvenir.” Sorusuna İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.B.1. Kendine güvenir.	N	X	Ss	T	Sd	P
Öğrenci	253	4,15	0,890	14,473	439	0,000
İşletme Yetkilisi	188	3,21	1,104			

Tablo 182’de görüldüğü gibi işletme yetkilileri ve öğrenci deneklere; “Kendine güvenir.” ifadesi ile ilgili olarak yapılan (t) testi sonucunda $p<0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu görülmektedir. Buna göre öğrenciler, işletme yetkililerine göre daha çok (4,15) kendine güvendiklerini belirtmişlerdir.

Tablo 183 İşletme Yetkilileri ve Öğrenci Deneklerin “Sorumluluk alabilir.” Sorusuna İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.B.2. Sorumluluk alabilir.	N	X	Ss	T	Sd	P
Öğrenci	253	3,67	1,146	0,415	398,479	0,000
İşletme Yetkilisi	188	3,02	1,169			

Tablo 183’de görüldüğü gibi işletme yetkilileri ve öğrenci deneklere; “Sorumluluk alabilir.” ifadesi ile ilgili olarak yapılan (t) testi sonucunda $p<0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu görülmektedir. Buna göre öğrenciler, işletme yetkililerine göre daha çok (3,67) sorumluluk alabildiklerini belirtmişlerdir.

Tablo 184 İşletme Yetkilileri ve Öğrenci Deneklerin “İşyerinde arkadaşlarıyla uyumlu çalışır.” Sorusuna İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.B.5. İşyerinde arkadaşlarıyla uyumlu çalışır.	N	X	Ss	T	Sd	P
Öğrenci	253	4,21	1,020	8,052	439	0,000
İşletme Yetkilisi	188	3,43	1,161			

Tablo 184’de görüldüğü gibi işletme yetkilileri ve öğrenci deneklere; “İşyerinde arkadaşlarıyla uyumlu çalışır.” ifadesi ile ilgili olarak yapılan (t) testi sonucunda $p<0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu görülmektedir. Buna göre öğrenciler, işletme yetkililerine göre daha çok (4,21) işyerinde arkadaşlarıyla uyumlu çalıştıklarını belirtmişlerdir.

Tablo 185 İşletme Yetkilileri ve Öğrenci Deneklerin “Üstlerinin verdiği görevleri yerine getirir.” Sorusuna İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.B.6. Üstlerinin verdiği görevleri yerine getirir.	N	X	Ss	T	Sd	P
Öğrenci	253	4,32	0,888	14,676	439	0,000
İşletme Yetkilisi	188	3,52	1,125			

Tablo 185’de görüldüğü gibi işletme yetkilileri ve öğrenci deneklere; “Üstlerinin verdiği görevleri yerine getirir.” ifadesi ile ilgili olarak yapılan (t) testi sonucunda $p<0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu görülmektedir. Buna göre öğrenciler, işletme yetkililerine göre daha çok (4,21) üstlerinin verdiği görevleri yerine getirdiklerini belirtmişlerdir.

Tablo 186 İşletme Yetkilileri ve Öğrenci Deneklerin “İşyerinde kendini ifade eder.” Sorusuna İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.B.9. İşyerinde kendini ifade eder.	N	X	Ss	T	Sd	P
Öğrenci	253	3,99	0,946	10,690	439	0,000
İşletme Yetkilisi	188	3,18	1,160			

Tablo 186’da görüldüğü gibi işletme yetkilileri ve öğrenci deneklere; “İşyerinde kendini ifade eder.” ifadesi ile ilgili olarak yapılan (t) testi sonucunda $p < 0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu görülmektedir. Buna göre öğrenciler, işletme yetkililerine göre daha çok (4,21) işyerinde kendilerini ifade ettiklerini belirtmişlerdir.

Tablo 187 İşletme Yetkilileri ve Öğrenci Deneklerin “Ekip çalışması yapar.” Sorusuna İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.B.10. Ekip çalışması yapar.	N	X	Ss	T	Sd	P
Öğrenci	253	3,88	1,030	0,969	388,628	0,000
İşletme Yetkilisi	188	3,14	1,097			

Tablo 187’de görüldüğü gibi işletme yetkilileri ve öğrenci deneklere; “Ekip çalışması yapar.” ifadesi ile ilgili olarak yapılan (t) testi sonucunda $p < 0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu görülmektedir. Buna göre öğrenciler, işletme yetkililerine göre daha çok (3,88) ekip çalışması yaptıklarını belirtmişlerdir.

Tablo 188 İşletme Yetkilileri ve Öğrenci Deneklerin “İşletmedeki diğer birimlerle iletişim kurar.” Sorusuna İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.B.11. İşletmedeki diğer birimlerle iletişim kurar.	N	X	Ss	T	Sd	P
Öğrenci	253	3,79	1,117	0,593	393,267	0,000
İşletme Yetkilisi	188	3,15	1,166			

Tablo 188’de görüldüğü gibi işletme yetkilileri ve öğrenci deneklere; “İşletmedeki diğer birimlerle iletişim kurar.” ifadesi ile ilgili olarak yapılan (t) testi sonucunda $p < 0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu görülmektedir. Buna göre öğrenciler, işletme yetkililerine göre daha çok (3,79) işletmedeki diğer birimlerle iletişim kurduklarını belirtmişlerdir.

Tablo 189 İşletme Yetkilileri ve Öğrenci Deneklerin “İşyeri dışında, çalışanlarla birlikte sosyal faaliyetlere katılır.” Sorusuna İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.B.12. İşyeri dışında, çalışanlarla birlikte sosyal faaliyetlere katılır.	N	X	Ss	T	Sd	P
Öğrenci	253	3,56	1,257	1,468	409,680	0,000
İşletme Yetkilisi	188	3,05	1,218			

Tablo 189’da görüldüğü gibi işletme yetkilileri ve öğrenci deneklere; “İşyeri dışında, çalışanlarla birlikte sosyal faaliyetlere katılır.” ifadesi ile ilgili olarak yapılan (t) testi sonucunda $p < 0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu görülmektedir. Buna göre öğrenciler, işletme yetkililerine göre daha çok (3,56) işyeri dışında, çalışanlarla birlikte sosyal faaliyetlere katıldıklarını belirtmişlerdir.

Tablo 190 İşletme Yetkilileri ve Öğrenci Deneklerin “Kendini geliştirmek için gayret gösterir.” Sorusuna İlişkin Görüş Farklılıkları.

II.B.13. Kendini geliştirmek için gayret gösterir.	N	X	Ss	T	Sd	P
Öğrenci	253	4,27	0,943	25,879	439	0,000
İşletme Yetkilisi	188	3,47	1,242			

Tablo 190’da görüldüğü gibi işletme yetkilileri ve öğrenci deneklere; “Kendini geliştirmek için gayret gösterir.” ifadesi ile ilgili olarak yapılan (t) testi sonucunda $p < 0,05$ düzeyinde manidar bir farklılık olduğu görülmektedir. Buna göre öğrenciler, işletme yetkililerine göre daha çok (4,27) kendini geliştirmek için gayret gösterdiklerini belirtmişlerdir.

BÖLÜM – 5

TARTIŞMALAR, SONUÇLAR VE ÖNERİLER

5.1. TARTIŞMALAR

Bu bölümde, Endüstri Meslek Lisesi öğrencilerinin okul eğitiminin, işletmelerde beceri eğitimi uygulamasına katkısı, işletmeye uyumu konularına ilişkin sonuçlara yer verilmiştir.

Bu bölümdeki başlıklar, bulgular bölümündeki başlıklarla aynı isim ve aynı sıralı olarak düzenlenmiştir.

5.1.1. Öğrenci Deneklerle İlgili Tartışmalar

5.1.1.1. Öğrenci Deneklerin, Kişisel Bilgilerine Ait Tartışmalar

Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyete ilişkin dağılımı Tablo 4’de gösterilmiştir. Tablo incelendiğine araştırmaya katılan öğrencilerin, %85,40’ının erkek, %14,60’ının da kız olduğu görülmektedir. Araştırmaya katılan deneklerin çoğunluğunu erkek öğrenciler oluşturmaktadır.

Bu durum araştırmaya dahil edilen branşlarda daha çok erkek öğrencilerin eğitim gördüğü anlamına gelebilir.

Tablo 5’de araştırmaya katılan öğrenci deneklerin okudukları alan değişkenine göre dağılım yer almaktadır. Tablo da görüldüğü gibi, araştırmaya katılan öğrencilerin %22,90’ını ahşap teknolojisi alanı, %20,60’ını metal teknolojisi alanı, %20,20’sini bilişim teknolojileri alanı, %19,40’ını elektrik elektronik teknolojileri alanı, %17,00’sini motorlu araçlar teknolojisi alanı öğrencileri oluşturmaktadır.

Bu durum araştırmaya dahil edilen alanlarda yaklaşık olarak aynı sayıda denek kullanıldığını göstermektedir.

Tablo 6’da araştırmaya katılan öğrencilerin; eğitim gördükleri işletmelerin okudukları alanla ilişkili olma değişkenine göre dağılımı görülmektedir. Tablo incelendiğinde öğrencilerin eğitim gördükleri işletmelerin %70,80’inin ilgili, %21,70’inin kısmen ilgili, %7,50’sinin ilgisiz olduğu görülmektedir. Öğrencilerin %29,20’sinin alanları ile ilgisiz ya da kısmen ilgili işletmelerde eğitim görüyor olması dikkate değer bir husustur.

Bu durumda okudukları alanla ilgili işletmelerde staj yapan öğrencilerin kendi mesleklerine uygun işlerde çalıştıkları düşünülebilir.

Tablo 7’de araştırmaya katılan öğrencilerin; eğitim gördükleri işletmelerde beceri eğitimini kimin yaptırdığı değişkenine göre dağılımı görülmektedir. Tabloda görüldüğü gibi öğrencilere eğitim gördükleri işletmelerde beceri eğitimi uygulamasını yaptıranların %63,20’sini usta öğreticiler, %19,00’ünü tekniker, %10,70’ini diğer kişiler, %7,10’unu da mühendisler oluşturmaktadır.

Bu durumda beceri eğitimi uygulaması yaptıran eğitim personelinin büyük çoğunluğunun usta öğreticiler olması, usta öğreticilerin sıklıkla seminerler vasıtası ile gerekli eğitime alınmaları uygun olabilir.

Tablo 8’de araştırmaya katılan öğrencilerin; öğretim programının ne kadarını işletmelerde gerçekleştirebildikleri değişkenine göre dağılımı görülmektedir. Tablo incelendiğinde araştırmaya katılan öğrencilerin; %27,70’i öğretim programlarının öngördüğü iş ve işlemlerin %60’ını, %24,90’ı öğretim programlarının öngördüğü iş ve işlemlerin tamamını, %22,10’u öğretim programlarının öngördüğü iş ve işlemlerin %80’ini, %13,80’i öğretim programlarının öngördüğü iş ve işlemlerin %40’ını, %11,50’si öğretim programlarının öngördüğü iş ve işlemlerin %40’tan azını işletmede gerçekleştirebildikleri görülmektedir.

Bu duruma göre öğretim programlarının büyük bölümünü işletmelerde gerçekleştiremeyen öğrencilerin işletmeye bilgi becerilerini götürmesi ve işletmeye katkısının olmasını beklemek yanlış olabilir.

Tablo 9’da araştırmaya katılan öğrencilerin; eğitim gördükleri işletmelerin neden stajyer kabul ettikleri değişkenine göre dağılımı görülmektedir. Tablo da görüldüğü gibi işletmelerin neden stajyer kabul ettiği sorusuna, öğrencilerin, %39,90’ı kendisine eleman yetiştirmek için, %33,20’si bize iş öğretmek için, %24,10’u stajyer maliyeti az olduğu için, %2,80’i ise diğer nedenlerle cevaplarını vermişlerdir. Burada dikkate değer husus, öğrencilerin %24,10’unun işletmelerin ucuz iş gücü temin etmek için stajyer kabul ettiklerini düşünmeleridir.

Bu durum işletmelerin, öğrencileri yetiştirerek staj sonrasında hazır eleman olarak işe alınmaları düşüncesi ile beceri eğitimine kabul ettikleri görülebilir.

Tablo 10’da araştırmaya katılan öğrencilerin; okulda aldıkları eğitimle öğrendikleri bilgi ve becerileri ne düzeyde kullandığı değişkenine göre dağılımı görülmektedir. Tablo

da görüldüğü gibi öğrenciler okulda aldıkları eğitimle öğrendikleri bilgi ve becerileri ne düzeyde kullandıkları sorusuna, %33,2'si çok az, %32,0'si her zaman, %26,1'i çok fazla, %8,7'si ise hiç cevaplarını vermişlerdir.

Öğrencilerin %58,1'i okulda aldıkları eğitimle öğrendikleri bilgi ve becerileri çok fazla ya da her zaman kullanmaktadırlar.

Bu duruma göre öğrencilerin büyük çoğunluğunun, okulda aldıkları bilgi ve becerileri işletmede kullanmadıkları düşünülebilir.

Tablo 11'de araştırmaya katılan öğrencilerin; okulda aldıkları eğitimde modern makine ve cihazlarla ne sıklıkla karşılaştıkları değişkenine göre dağılımı görülmektedir. Tablo da görüldüğü gibi öğrenciler okulda aldıkları eğitimde modern makine ve cihazlarla ne sıklıkla karşılaşıyorsunuz sorusuna, %41,5'i çok az, %23,3'ü her zaman, %21,7'si çok fazla, %13,4'ü ise hiç cevaplarını vermişlerdir. Burada dikkate değer husus öğrencilerin %54,9'unun modern makine ve cihazlarla ya hiç ya da çok az karşılaştıklarını söylemeleridir.

Bu durum öğrencilerin büyük çoğunluğunun modern makine ve cihazlarla karşılaşmadıkları şeklinde değerlendirilebilir.

Tablo 12'de araştırmaya katılan öğrencilerin; okulda uygulanan müfredatın yeniliklere açık olma değişkenine göre dağılımı görülmektedir. Tablo da görüldüğü gibi öğrenciler, okulda yeniliklere açık bir müfredat uygulanmakta mıdır sorusuna, %46,2'si kısmen, %29,6'sı hayır, %24,1'i ise evet cevaplarını vermişlerdir.

Burada dikkat edilirse öğrencilerin sadece %24,1'inin bu soruya evet cevabını verdikleri görülmektedir. Oysa ülke genelinde aynı müfredatın uygulanıyor olması gerekmektedir. Verilen cevapların farklı olması uygulamadaki farklılıktan kaynaklanıyor olabilir.

Tablo 13'de araştırmaya katılan öğrencilerin; okulda aldıkları branş eğitimini bir işyerinde çalışmanızı sağlayacak yeterlikte bulmaları değişkenine göre dağılımı görülmektedir. Tablo da görüldüğü gibi öğrenciler okulda aldığınız branş eğitimini bir işyerinde çalışmanızı sağlayacak yeterlikte buluyor musunuz sorusuna, %43,5'i çok az, %23,3'ü çok fazla, %24,9'u tamamen, %8,30'u ise hiç cevaplarını vermişlerdir.

Burada dikkate değer husus öğrencilerin %51,8'inin branş eğitimini çok az yada hiç yeterli bulmadıklarını söylemeleridir. Yetersiz branş eğitimi alan öğrencilerin ise işletmeye herhangi bir katkısının olamayacağı tartışılabilir.

5.1.1.2. Öğrenci Deneklerin, Bağımsız Değişkenlere Göre Bağımlı Sorulara Verdiği Cevaplara İlişkin Tartışmalar

5.1.1.2.1. Öğrenci Deneklerin Branş Değişkenine İlişkin Tartışmalar

Bu bölümde öğrencilerin branş değişkenine ilişkin elde edilen bulgular tartışılacaktır. Öğrenci deneklerin branş değişkenine ilişkin yapılan varyans analizine göre 33 sorudan 13 soruya verilen cevaplar anlamlıdır. Burada anlamlı bulgular verilip bu bulguların birbiri ile ilişkisi tartışılmıştır.

Öğrencilerin, okulda öğrendiği bilgi ve beceriyi işletmelerde ne derece kullandıkları konusundaki sorulara; metal teknolojisi alanı öğrencileri “alanları ile ilgili araç gereç ve malzemeyi pek çok (4,23) kullandıklarını”, “iş planlamasını çok (4,05) yaptıklarını”, “uygulamalarını işlem basamaklarına göre çok (4,15) yaptıklarını”, “verilen işi pek çok (4,53) doğru yaptıklarını”, “malzemeyi israf etmeden pek çok (4,36) etkili kullandıklarını”, “mesleklerinin gerektirdiği becerileri pek çok (4,28) uyguladıklarını”, “okulda öğrendikleri bilgileri işyerlerinde çok (4,03) uyguladıklarını” ve söyleyerek diğer alanlara göre daha olumlu yanıtlar vermişlerdir. Ahşap teknolojisi alanındaki öğrenciler “alanları ile ilgili uygulamada karşılaştıkları problemleri pek çok (4,24) çözebildiklerini”, “mesleki standartlara çok (3,44) uygun olarak resim çizebildiklerini”, “alanları ile ilgili proje ve resimleri çok (3,70) anladıklarını”, “iş yerine pek çok (4,41) düzenli devam ettiklerini” söyleyerek olumlu yanıtlar vermişlerdir. Elektrik-elektronik teknolojisi alanındaki öğrenciler “iş hayatına pek çok (4,28) hazırlandıklarını” söylemişlerdir.

Branş değişkenine göre öğrencilerin okulda öğrendiği bilgi ve beceriyi işletmelerde ne derece kullandıkları konusundaki sorulara verilen cevaplar arasındaki görüş farklılıkları incelendiğinde, metal teknolojisi alanı öğrencilerinin okulda öğrendikleri bilgi ve becerileri işletmelerde daha çok uyguladıkları gözlenmiştir. Okulda öğrenilenleri işletmede kullanma konusunda görüş farklılıkları incelendiğinde, bilişim teknolojileri ve motorlu araçlar teknolojileri alanı öğrencilerinin 20 sorudan hiçbirine diğer branşlardan daha olumlu yanıt vermediği dikkate değer bir husus olabilir.

Öğrencilerin işletmelere uyumu konularındaki sorulara verdiği cevaplar arasındaki görüş farklılıklarını incelendiğinde, metal teknolojisi alanı öğrencileri pek çok (4,44) sorumluluk alabileceklerini söylemişlerdir. Ahşap teknolojisi alanındaki öğrenciler iş yerine pek çok (4,41) düzenli devam ettikleri cevabını vermişlerdir.

İşletmeye uyum konularında metal teknolojisi ve ahşap teknolojisi öğrencileri diğer alanlara göre daha olumlu cevaplar vermişlerdir. Buradan yola çıkarak metal teknolojisi ve ahşap teknolojisi alanı öğrencileri okulda daha çok uygulama yapma fırsatı bulmaktadırlar denilebilir.

5.1.1.2.2. Öğrenci Deneklerin, “Beceri Eğitimi Yaptıkları İşletmenin Okudukları Alanla İlgili Olması” Değişkenine İlişkin Tartışmalar

Bu bölümde öğrencilerin beceri eğitimi yaptıkları işletmenin okudukları alanla ilgili olması değişkenine ilişkin elde edilen bulgular tartışılacaktır. Öğrencilerin beceri eğitimi yaptıkları işletmenin okudukları alanla ilgili olması değişkenine ilişkin yapılan varyans analizine göre 33 sorudan 6 soruya verilen cevaplar arasında anlamlı farklar vardır. Burada anlamlı farklar verilerek aralarındaki ilişki tartışılacaktır.

Öğrencilerin okulda öğrendiği bilgi ve beceriyi işletmelerde ne derece kullandıkları konusundaki sorulara; okudukları alanla ilgili bir işletmede beceri eğitimi yapan öğrenciler, “alanları ile ilgili araç gereç ve malzemeyi çok (4,10) kullanabildiklerini”, “modern makine ve cihazları çok (3,56) kullanabildiklerini”, “alanları ile ilgili proje ve resimleri çok (3,44) anladıklarını”, “okulda öğrendikleri bilgileri işyerinde çok (3,55) uyguladıklarını”, “okulda öğrendikleri bilgileri işyerinde çok (3,55) uyguladıklarını” söylemişlerdir.

Öğrencilerin işletmelere uyumu konularındaki sorulara verdiği cevaplar arasındaki görüş farklılıklarını incelendiğinde; okudukları alanla ilgili bir işletmede beceri eğitimi yapan öğrenciler, çok (3,79) sorumluluk alabildiklerini söylemişlerdir.

Bu durumda, öğrenciler alanları ile ilgili bir işletmede beceri eğitimi yaparlarsa hem işletmeye faydalı olabilir, hem de mesleki gelişimleri adına daha olumlu gelişmeler sağlayabilirler.

5.1.1.2.3. Öğrenci Deneklerin, “İşletmelerde Beceri Eğitimi Uygulamasını Yaptıran Eğitim Yetkilisinin, Eğitim Düzeyi” Değişkenine İlişkin Tartışmalar

Bu bölümde öğrencilere işletmelerde beceri eğitimi uygulamasını yaptıran eğitim yetkilisinin, eğitim düzeyi değişkenine ilişkin elde edilen bulgular tartışılacaktır.

Öğrencilere işletmelerde beceri eğitimi uygulamasını yaptıran eğitim yetkilisinin, eğitim düzeyi değişkenine göre yapılan varyans analizine göre, 33 sorudan 5 soruya verilen cevaplar arasında anlamlı farklar vardır. Burada anlamlı farklar verilerek aralarındaki ilişki tartışılacaktır.

Öğrencilerin okulda öğrendiği bilgi ve beceriyi işletmelerde ne derece kullandıkları konusundaki sorulara; beceri eğitimi uygulamasını mühendislerin yaptırdığı öğrenciler, “iş planlamasını pek çok (4,33) yaptıklarını”, “uygulamalarını işlem basamaklarına göre pek çok (4,33) yaptıklarını”, beceri eğitimi uygulamasını teknikerlerin yaptırdığı öğrenciler, “iş disiplinine pek çok (4,25) uyduklarını” söylemişlerdir.

Bu durumda öğrencilere beceri eğitimi uygulamasını yaptıranların, eğitim seviyesi yükseldikçe başarılarının arttığını, iş disiplini konusunda ise daha alt düzeyde eğitim görmüş kişilerin etkili olabildikleri görüşünde birleştikleri düşünülebilir.

Öğrencilerin işletmelere uyumu konusundaki sorulara; beceri eğitimi uygulamasını mühendislerin yaptırdığı öğrenciler “işyeri dışında çalışanlarla birlikte sosyal faaliyetlere çok (4,05) katıldıklarını”, beceri eğitimi uygulamasını usta öğreticilerin “yaptırdığı öğrenciler, işyerine pek çok (4,23) düzenli devam ettiklerini” söylemişlerdir.

Beceri eğitimi mühendisler tarafından yaptırılan öğrenciler daha planlı ve işlem basamaklarına göre iş yaptıklarını söylemişlerdir. Buradan hareketle beceri eğitimini yaptıran personelin eğitim seviyesi yükseldikçe öğrencilerin iş yerine olan katkılarının artacağı düşünülebilir.

5.1.1.2.4. Öğrenci Deneklerin, “Öğretim Programın Öngördüğü İş Ve İşlemlerin Ne Kadarını Gerçekleştirebildikleri” Değişkenine İlişkin Tartışmalar

Bu bölümde öğretim programın öngördüğü iş ve işlemlerin ne kadarını gerçekleştirebildikleri değişkenine ilişkin elde edilen bulgular tartışılacaktır. Öğretim programın öngördüğü iş ve işlemlerin ne kadarını gerçekleştirebildikleri değişkenine göre yapılan varyans analizine göre, 33 sorudan 12 soruya verilen cevaplar arasında anlamlı farklar vardır. Burada anlamlı farklar verilerek aralarındaki ilişki tartışılacaktır.

Öğrencilerin okulda öğrendiği bilgi ve beceriyi işletmelerde ne derece kullandıkları konusundaki sorulara; öğretim programın öngördüğü iş ve işlemlerin tamamını

gerçekleştirebilen öğrenciler, “alanları ile ilgili araç gereç ve malzemeyi pek çok (4,31) tanıdıklarını”, “alanları ile ilgili araç gereç ve malzemeyi pek çok (4,39) kullandıklarını”, “meslekleri ile ilgili teknolojik bilgileri çok (3,95) düzeyinde kullandıklarını”, “verilen işi pek çok (4,44) doğru yaptıklarını”, “zamanı pek çok (4,25) etkili kullandıklarını”, “malzemeyi israf etmeden pek çok (4,30) etkili kullandıklarını”, “mesleklerinin gerektirdiği becerileri pek çok (4,28) uyguladıklarını”, “okulda öğrendikleri bilgileri çok (4,28) uyguladıklarını”, “iş güvenliği kurallarına pek çok (4,28) uyduklarını”, “verilen işi standartlarına uygun olarak pek çok (4,28) yaptıklarını” söylemişlerdir.

Bu durum öğrencilerin işletmelerde oldukça başarılı olduklarını ve iş hayatına hazırlanma kaygısı ile okulda yapmadıkları birçok uygulamayı işletmede daha hassasiyetle yaptıklarını düşündürmektedir.

Öğrencilerin işletmelere uyumu konusundaki sorulara; öğretim programının öngördüğü iş ve işlemlerin tamamını gerçekleştirebilen öğrenciler, “pek çok (4,31) sorumluluk alabileceklerini” ve “iş yerine pek çok (4,31) düzenli devam ettiklerini” söylemişlerdir.

Bu durum da öğrencilerin öğretim programının tamamını gerçekleştirebildikleri işletmelere, devamlarının fazla olması ve sorumluluk alabilmeleri, işletmedeki motivasyonun okula göre daha üst seviyede olduğu ve öğrencilerin işletmelere daha faydalı oldukları söylenebilir.

5.1.1.2.5. Öğrenci Deneklerin, “İşletmelerin Öğrenci Kabul Etme Nedeni” Değişkenine İlişkin Tartışmalar

Bu bölümde işletmelerin öğrenci kabul etme nedeni değişkenine ilişkin elde edilen bulgular tartışılacaktır. İşletmelerin öğrenci kabul etme nedeni değişkenine göre yapılan varyans analizine göre, 33 sorudan 6 soruya verilen cevaplar arasında anlamlı farklar vardır. Burada anlamlı farklar verilerek aralarındaki ilişki tartışılacaktır.

Öğrencilerin okulda öğrendiği bilgi ve beceriyi işletmelerde ne derece kullandıkları konusundaki sorulara; işyerinin kendilerine iş öğretmek için stajyer aldığını düşünen öğrenciler, “iş disiplinine pek çok (4,25) uyduklarını” ve “malzemeyi israf etmeden pek çok (4,25) etkili kullandıklarını”, işyerinin kendisine eleman yetiştirmek için stajyer aldığını düşünen öğrenciler, “modern makine ve cihazları çok (3,75) kullandıklarını”, işyerinin maliyeti az olduğu için stajyer aldığını düşünen öğrenciler, “iş hayatına pek çok

(4,25) hazırlandıklarını” söylemişlerdir.

Bu durum öğrencilere iş öğretmek maksadı ile stajyer alan işletmelerin, öğrencilerin iş disiplini ve malzeme kullanımı konularındaki alışkanlıklarını geliştirdiklerini gösterebilir.

Öğrencilerin işletmelere uyumu konusundaki sorulara; iş yerlerinin diğer nedenlerle stajyer aldığını düşünen öğrenciler, “pek çok (4,25) sorumluluk alabildiklerini”, iş yerlerinin kendisine eleman yetiştirmek için stajyer aldığını düşünen öğrenciler, “iş yerinin çalışma saatlerine pek çok (4,24) uyduklarını” söylemişlerdir.

Bu durum kendi iş yerine eleman yetiştirmek için stajyer alan işletmelerin, öğrencilere modern makine ve cihazları daha sık kullanarak staj süresince eğitimlerini tamamlayıp, staj bitiminde yetişmiş personel olarak faydalanmak istediklerini düşündürebilir.

5.1.1.2.6. Öğrenci Deneklerin, “Okulda Modern Makine Ve Cihazlarla Karşılaşma Sıklığı” Değişkenine İlişkin Bulgular

Bu bölüm, okulda modern makine ve cihazlarla karşılaşma sıklığı değişkenine ilişkin elde edilen bulgular tartışılacaktır. Okulda modern makine ve cihazlarla karşılaşma sıklığı değişkenine göre yapılan varyans analizine göre, 33 sorudan 11 soruya verilen cevaplar arasında anlamlı farklar vardır. Burada anlamlı farklar verilerek aralarındaki ilişki tartışılacaktır.

Öğrencilerin okulda öğrendiği bilgi ve beceriyi işletmelerde ne derece kullandıkları konusundaki sorulara; okulda modern makine ve cihazlarla her zaman karşılaşan öğrenciler, “alanları ile ilgili araç gereç ve malzemeyi pek çok (4,49) tanıdıklarını”, “alanları ile ilgili araç gereç ve malzemeyi pek çok (4,42) kullandıklarını”, “meslekleri ile ilgili teknolojik bilgileri çok (4,15) uyguladıklarını”, “malzemeyi israf etmeden pek çok (4,45) etkili kullandıklarını”, “mesleklerinin gerektirdiği becerileri pek çok (4,32) uyguladıklarını”, “modern makine ve cihazları çok (3,94) kullandıklarını”, “alanları ile ilgili proje ve resimleri çok (3,94) anladıklarını”, “okulda öğrendikleri bilgileri işyerlerinde çok (3,74) uyguladıklarını” söylemişlerdir.

Öğrencilerin işletmelere uyumu konusundaki sorulara; okulda modern makine ve cihazlarla her zaman karşılaşan öğrenciler, “işyerlerinin çalışma saatlerine pek çok (4,35)

uyduklarını”, “işyerlerinin kıyafet kurallarına pek çok (4,37) uyduklarını”, “işyerlerinde kendilerini pek çok (4,30) ifade ettiklerini” söylemişlerdir. Okulda modern makine ve cihazlarla her zaman karşılaşan öğrenciler pek çok konuda olumlu cevaplar vermişlerdir.

Bu durum, modern makine ve cihazlarla eğitim verilmesinin, okuldaki eğitimin kalitesini artırdığını ve işletmelerin personel alımında meslek lisesi mezunlarını tercih etmelerinde katkı sağladığını göstermektedir denilebilir.

5.1.1.2.7. Öğrenci Deneklerin, “Okulda Uygulanan Müfredatın Yeniliklere Açık Olması” Değişkenine İlişkin Tartışmalar

Bu bölüm, okulda uygulanan müfredatın yeniliklere açık olması değişkenine ilişkin elde edilen bulgular tartışılacaktır. Okulda uygulanan müfredatın yeniliklere açık olması değişkenine göre yapılan varyans analizine göre, 33 sorudan 7 soruya verilen cevaplar arasında anlamlı farklar vardır. Burada anlamlı farklar verilerek aralarındaki ilişki tartışılacaktır.

Öğrencilerin okulda öğrendiği bilgi ve beceriyi işletmelerde ne derece kullandıkları konusundaki sorulara; “iş planlamasını çok (3,78) yaptıklarını”, “uygulamalarını işlem basamaklarına göre çok (4,03) yaptıklarını”, “zamanı pek çok (4,20) etkili kullandıklarını”, “malzemeyi israf etmeden pek çok (4,29) etkili kullandıklarını”, “ikaz levhaları ve kullanma talimatlarına çok (4,09) uyduklarını”, “modern makine ve cihazları çok (3,80) kullandıklarını”, “alanları ile ilgili proje ve resimleri çok (3,60) anladıklarını” söylemişlerdir.

Öğrencilerin işletmelere uyumu konusundaki sorulara okulda uygulanan müfredatın yeniliklere açık olması değişkenine göre yapılan varyans analizine göre anlamlı bir fark tespit edilememiştir.

Bu durum da, müfredatın yeniliklere açık olması, öğrencilerin bilgi ve becerileri uygulamasına etki ederken, sosyal bakımdan uyumla alakalı konularda fark yaratmamış olması düşündürücüdür.

5.1.1.2.8. Öğrenci Deneklerin, “Okulda Aldıkları Branş Eğitimini Bir İşyerinde Çalışmalarını Sağlayacak Yeterlikte Bulmaları” Değişkenine İlişkin Tartışmalar

Bu bölüm, okulda aldıkları branş eğitimini bir işyerinde çalışmalarını sağlayacak yeterlikte bulmaları değişkenine ilişkin elde edilen bulgular tartışılacaktır. Okulda aldıkları branş eğitimini bir işyerinde çalışmalarını sağlayacak yeterlikte bulmaları değişkenine göre yapılan varyans analizine göre, 33 sorudan 6 soruya verilen cevaplar arasında anlamlı farklar vardır. Burada anlamlı farklar verilerek aralarındaki ilişki tartışılacaktır.

Öğrencilerin okulda öğrendiği bilgi ve beceriyi işletmelerde ne derece kullandıkları konusundaki sorulara; okulda aldıkları branş eğitimini bir işyerinde çalışmalarını sağlamaya tamamen yeterli bulan öğrenciler, “işletmedeki diğer birimlerle çok (3,87) koordineli olarak çalıştıklarını”, “verilen işi pek çok (4,46) doğru yaptıklarını”, “zamanı pek çok (4,25) etkili kullandıklarını”, “okulda öğrendikleri bilgileri işyerinde çok (3,68) uyguladıklarını”, söylemişlerdir.

Bu durumda yeterli branş eğitimi alan öğrenciler meslekleri ile ilgili kavram ve yöntemleri iyi bildiklerinden daha rahat koordinasyon sağlayabildikleri söylenebilir.

Öğrencilerin işletmelere uyumu konusundaki sorulara; okulda aldıkları branş eğitimini bir işyerinde çalışmalarını sağlamaya tamamen yeterli bulan öğrenciler, “işyerlerinde kendilerini pek çok (4,30) ifade ettiklerini” söylemişlerdir.

Bu durumda yeterli branş eğitimi alan öğrencilerin kendilerini daha iyi ifade edebildikleri söylenebilir.

5.1.1.3. Öğrenci Deneklerin, Bağımlı Sorulara Verdiği Cevapların Frekans, Yüzde, Ortalama ve Standart Sapmasına Göre Dağılımına İlişkin Tartışmalar

Öğrenci deneklerin okulda öğrendiği bilgi ve beceriyi işletmelerde ne derece kullandıkları konusundaki sorulara verilen en olumlu cevaplar; “Verilen işi standartlara uygun yaparım.” çok ($X= 4,15$) ve “Verilen işi doğru yaparım” çok ($X=4,14$) şeklinde

olmuştur. Bu bulgulara göre öğrenciler işletmede kendilerine verilen işi doğru ve standartlara uygun olarak yapmaktadırlar.

Bu durum, okulun öğrenciler üzerinde, işin standartlarına uygun ve doğru yapılması konularında etkisinin fazla olduğunu düşündürmektedir.

Öğrenci deneklerin okulda öğrendiği bilgi ve beceriyi işletmelerde ne derece kullandıkları konusundaki sorulara verilen en olumsuz cevaplar ise; “Alanım ile ilgili proje ve resimleri anlarım.” (X=3,32) orta ve “Mesleki standartlara uygun resim çizerim.” (X=3,05) orta şeklinde olmuştur.

Bu durum, öğrencilerin okulda alana yönelik eğitimleri içerisinde eksikliklerin olduğu anlamına gelebilir.

İşletmelere uyum konusundaki sorulara öğrencilerin verdiği en olumlu cevaplar; “Üstlerimin verdiği görevleri yerine getiririm.” (X=4,32) pek çok ve “Kendimi geliştirmek için gayret gösteririm.” (X=4,27) pek çok şeklinde olmuştur. Buradan çıkarılacak sonuç öğrencilerin işletmede üstlerinin verdiği görevleri yapmak ve kendilerini geliştirmeye gayret gösterdikleri anlaşılmaktadır.

Bu durumda, öğrencilerin, üstlerinin verdiği görevleri yapma ve kendilerini geliştirmek için gayretli olma konularında daha başarılı olduklarını söylenebilir.

İşletmelere uyum konusundaki sorulara öğrencilerin verdiği en olumsuz cevaplar ise; “İşletmedeki diğer birimlerle iletişim kurarım.” (X=3,79) çok “İşyeri dışında, çalışanlarla birlikte sosyal faaliyetlere katılırım.” (X=3,56) çok şeklinde olmuştur.

Bu duruma göre öğrenciler iletişim yetersizliği ve sosyalleşme yönünden eksik eğitim almışlardır denilebilir.

5.1.1.4. Öğrenci Deneklerin, Bağımsız Sorulara Branş Değişkenine Göre Verdiği Cevapların Frekans ve Yüzdeler Dağılımına İlişkin Tartışmalar

Eğitim gördüğünüz işletme okuduğunuz bölümle ilgili mi sorusuna branşlar değişkenine göre verilen cevaplar incelendiğinde; ahşap teknolojisi alanı öğrencileri %89,7, motorlu araçlar teknolojisi alanı öğrencileri %81,4, elektrik elektronik teknolojisi alanı öğrencileri %59,2, bilişim teknolojileri alanı öğrencileri %52,9 oranında evet cevabını vermişlerdir.

Bu durumla ilgili olarak, öğrencilerin aşırı talebi sonucunda, elektrik-elektronik

teknolojisi ve bilişim teknolojileri alanların da, öğrenci sayıları bakımından diğerlerine nazaran daha fazla öğrenci bulunmaktadır. Dolayısı ile bu bölümlerin öğrencilerinin, alanları ile ilgili işletme bulma konusunda sıkıntı yaşadıkları düşünülebilir.

Ayrıca alanları ile ilgisi olmayan işletmelerde beceri eğitimi yapan öğrencilerin işletmelere her hangi bir katkısının olamayacağı aşikar olduğu gibi aldıkları eğitim için harcanan milli servetin de zayii olduğu değerlendirilebilir.

İşletmede beceri eğitimi uygulamasını size kim yaptırıyor sorusuna, metal teknolojisi alanı öğrencileri %86,5, motorlu araçlar teknolojisi alanındaki öğrenciler %72,1, ahşap teknolojisi alanındaki öğrenciler %69,0 elektrik-elektronik teknolojisi alanındaki öğrenciler 46,9, bilişim teknolojileri alanındaki öğrenciler %41,2 oranlarında usta öğretici cevabını vermişlerdir.

Bu durumda usta öğretmenlerin beceri eğitimi konusundaki rolünün büyüklüğü dikkatlerden kaçmamalıdır.

Öğrenci deneklerin “Öğretim programının öngördüğü iş ve işlemlerin ne kadarı işletmede gerçekleştirilebiliyor.” ifadesine verdiği cevaplar branş değişkenine göre incelendiğinde, en yüksek oranlara bakılarak bilişim teknolojileri alanındaki öğrenciler %39,2’lik oranla, elektrik-elektronik teknolojisi alanındaki öğrenciler %32,7 oranla öğretim programlarının öngördüğü iş ve işlemlerin %60’ını, motorlu araçlar teknolojisi alanındaki öğrenciler %34,9 oranla, metal teknolojisi alanındaki öğrenciler %32,7 oranla öğretim programlarının öngördüğü iş ve işlemlerin tamamını, ahşap teknolojisi alanındaki öğrenciler %32,8 oranla öğretim programlarının öngördüğü iş ve işlemlerin %80’ini gerçekleştirdiklerini ifade etmişlerdir.

Bu durum ahşap teknolojisi dışında araştırmaya katılan alanlarda işletmelerin ihtiyaca uygun donanım ve bilgiye sahip oldukları düşünülebilir.

Beceri eğitimi uygulamasını yaptığınız işletme, sizce neden stajyer kabul ediyor sorusuna, bilişim teknolojileri alanı öğrencileri %51,0, ahşap teknolojisi alanındaki öğrenciler %43,91, motorlu araçlar teknolojisi alanı öğrencileri %41,9 ve metal teknolojisi alanı öğrencileri %36,5 gibi yüksek oranlarda işletmelerin kendilerine eleman yetiştirmek için stajyer aldığını söylemişlerdir. Bununla beraber elektrik-elektronik teknolojisi alanı öğrencileri %38,8 gibi bir oranla işletmelerin öğrencilere iş öğretmek için stajyer aldıkları cevabını vermişlerdir.

Bu durum, elektrik-elektronik teknolojileri alanı öğrencilerinin beceri eğitimine

gittikleri işletmelerin, stajyerleri okuldan sonra istihdam konusunda yeterince istekli olmadıkları düşünülebilir.

Okulda aldığımız eğitimle öğrendiğiniz bilgi ve becerileri ne düzeyde kullanıyorsunuz sorusuna, metal teknolojisi alanı öğrencilerinin %50,0'si ve ahşap teknolojisi alanındaki öğrencilerinin %34,5'i her zaman, bilişim teknolojileri alanı öğrencilerinin %41,2'si çok fazla, elektrik-elektronik teknolojisi alanı öğrencilerinin %40,8'i ve motorlu araçlar teknolojisi alanı öğrencilerinin %37,2'si de çok az cevabını vermişlerdir.

Bu durum, ahşap ve metal teknolojileri gibi somut malzemeler üzerine temrin uygulamaları yapan öğrencilerin, okulda öğrendiği bilgi ve becerileri işletmelerde daha çok kullanabildiklerini göstermektedir denilebilir.

Okulda aldığımız eğitimde modern makine ve cihazlarla ne sıklıkla karşılaşıyorsunuz sorusuna verilen cevaplar branşlar bazında incelendiğinde, elektrik-elektronik teknolojisi alanı öğrencilerinin %51,0'i, motorlu araçlar teknolojisi alanı öğrencilerinin %46,5'i, ahşap teknolojisi alanındaki öğrencilerinin %43,1'i, metal teknolojisi alanı öğrencilerinin %37,2'si ve bilişim teknolojileri alanı öğrencilerinin %41,2'si çok az cevabını vermişlerdir.

Bu durumda, öğrencilerin büyük çoğunluğunun modern makine ve cihazlarla karşılaşma sıklığına çok az cevabını vermeleri, okullarda eğitimde kullanılan makine ve cihazların eskimiş olduğunu düşündürmektedir.

Okulda yeniliklere açık bir müfredat uygulanmakta mıdır sorusuna, motorlu araçlar teknolojisi alanındaki öğrencilerin %60,5'i, elektrik-elektronik teknolojisi alanı öğrencilerinin %46,9'u, metal teknolojisi alanı öğrencilerinin %44,2'si, ahşap teknolojisi alanı öğrencilerinin %43,1'i, bilişim teknolojisi alanındaki öğrencilerin %39,2'si kısmen cevabını vermişlerdir.

Öğrencilerin, uygulanan müfredatın modernleştirilmesi konusunda yapılan çalışmaların yetersiz olduğunu ifade etmeleri düşündürücüdür.

Okulda aldığımız branş eğitimini bir işyerinde çalışmanızı sağlayacak yeterlikte buluyor musunuz sorusuna branşlar bazında, motorlu araçlar teknolojisi alanı öğrencilerinin %62,8'i, elektrik-elektronik teknolojisi alanı öğrencilerinin %57,1'i, ahşap teknolojisi alanındaki öğrencilerinin %41,4'ü, bilişim teknolojileri alanı öğrencilerinin %41,2'si çok az cevabını vermişlerdir. Buna karşılık, metal teknolojisi alanı öğrencilerinin

%44,2'si her zaman cevabını vermişlerdir. Genel tabloda öğrencilerin %43,5'inin çok az cevabını verdiklerini görülmektedir.

Bu durum da, okulda yeterli branş eğitimi alan öğrencilerin işletmelere katkılarının ve mesleki gelişimlerinin daha olumlu olacağı düşünülebilir.

5.1.2. İşletmelere İlişkin Tartışmalar

5.1.2.1. İşletmelerin Çalışma Alanı ve Uygulamalarına Ait Bulgulara İlişkin Tartışmalar

Araştırmaya katılan işletmelerin çalışma alanına ilişkin dağılımı Tablo 92'de gösterilmiştir. Tablo incelendiğine araştırmaya katılan işletmelerin, , %17,0'si bilgisayar, %17,6'sı elektrik, %16,5'i elektronik, %16,5'i mobilya, %16,5'i metal, %16,0'sı motor, %0,5'i de diğer alanlarında çalışan işletmeler oluşturmaktadır.

Bu durum araştırmaya dahil edilen alanlarda yaklaşık olarak aynı sayıda denek kullanıldığını göstermektedir.

Tablo 93'de araştırmaya katılan işletme yetkililerinin işletmedeki görevi değişkenine göre dağılım yer almaktadır. Tablo da görüldüğü gibi, araştırmaya katılan işletme yetkililerinin, %41,0'i işyeri sahibi, %37,2'si eğitim personeli, %16,0'sı yönetici, %5,9'u diğer görevlerinden oluşturmaktadır.

Bu durum öğrencilerin genelde işletme sahipleri ile muhatap olabilecekleri, küçük ölçekli işletmelerde beceri eğitimi yaptıklarını göstermektedir denilebilir.

Tablo 94'de araştırmaya katılan işletmelerde eğitim personelinin usta öğreticilik belgelerinin olması değişkenine ilişkin dağılımı gösterilmiştir. Tablo da görüldüğü gibi araştırmaya katılan işletmelerde eğitim personelinin, %81,9'unun belge sahibi olduğu, %18,1'inin ise usta öğreticilik belgesinin bulunmadığı görülmektedir.

Bu durumda, araştırmaya katılan deneklerin büyük çoğunluğunun usta öğreticilik belgesine sahip olması, beceri eğitiminde usta öğreticiliğin rolünün büyük olduğunu düşündürmektedir.

Tablo 95'de araştırmaya katılan işletmelerde beceri eğitimi uygulamasını kimin yaptırdığı değişkenine ilişkin dağılımı gösterilmiştir. Tablo da görüldüğü gibi araştırmaya katılan işletmelerde beceri eğitimi, %52,7'si usta öğretici, %23,9'u tekniker, %12,2'si mühendis, %11,2'si diğer personel tarafında yapılmaktadır.

Bu durumda, beceri eğitimi ile ilgilenen eğitim personelinden sadece %12,2'sinin mühendis olması Türkiye genelindeki mesleki eğitim probleminin bir yansıması olarak değerlendirilebilir.

Tablo 96'da araştırmaya katılan işletmelerin, öğrencilerin iletişim kurabilme becerilerini yeterli bulma değişkenine ilişkin dağılım gösterilmiştir. Tablo da görüldüğü gibi öğrencilerin iletişim kurabilme becerilerini yeterli buluyor musunuz sorusuna, araştırmaya katılan işletme yetkililerinin, %43,6'sı kısmen, %39,9'u evet, %16,5'si hayır cevaplarını vermişlerdir.

Bu durum, öğrencilere okulda verilen eğitimde iletişim kurabilme becerisinin kısmen kazandırıldığını düşündürebilir.

Tablo 97'de okul yönetiminin işletmede beceri eğitimine ait müfredat programını işletmeye vermesi değişkenine ilişkin dağılım gösterilmiştir. Tablo da görüldüğü gibi okul yönetimi, işletmede beceri eğitimine ait müfredat programını işletmeye verdimi sorusuna, araştırmaya katılan işletme yetkililerinin, %75,5'i evet, %24,5'i hayır cevaplarını vermişlerdir.

Bu durumda, okul yönetimlerinin, beceri eğitimi ile ilgili sorumlulukları çok fazla yerine getiremediklerini düşündürmektedir.

Tablo 98'de araştırmaya katılan işletmelerin, öğretim programlarının ne kadarını işletmeler de gerçekleştirebildikleri değişkenine ilişkin dağılım gösterilmiştir. Tablo da görüldüğü gibi işletmeler, öğretim programlarının, %30,3'ü %80'ini, %29,3'ü %60'ını, %14,9'u tamamını, %14,4'ü %40'dan azını, %11,2'si %40'ını gerçekleştirebilmektedirler.

Bu durum işletmelerin büyük çoğunluğunun öğretim programının ön gördüğü iş ve işlemleri yerine getirebilecek donanıma sahip olmadıklarını göstermektedir denilebilir.

Tablo 99'da araştırmaya katılan işletmelerin, neden stajyer kabul ettikleri değişkenine ilişkin dağılım gösterilmiştir. Tablo da görüldüğü gibi işletmeler neden stajyer kabul ediyorsunuz sorusuna, %50,5'i öğrencilere iş öğretmek için, %35,6'sı işletmeye eleman yetiştirmek için, %12,2'si stajyer maliyeti az olduğu için, %1,6'sı diğer cevaplarını vermişlerdir.

Bu durum işletmelerin, öğrencilere iş öğretmek için stajyer kabul ettiklerini, dolayısı ile okul eğitiminin yeterli olmadığını düşündüklerini gösterebilir.

Tablo 100'de araştırmaya katılan işletme yetkililerinin, öğrencilerin okulda aldığı eğitimi işletmede ne düzeyde kullandıkları değişkenine ilişkin dağılım gösterilmiştir. Tablo

da görüldüğü gibi işletme yetkilileri, öğrencilerin okulda aldıkları eğitimin, %38,3'ünün çok az, %35,6'sının çok fazla, %18,6'sının her zaman, %7,4'ünün hiç kullanmadıklarını ifade etmektedirler.

Bu durum işletmelerin, öğrencilerin okulda aldığı eğitimi çok az kullandıklarını, dolayısı ile okul eğitimini yeterli bulmadıklarını göstermektedir denilebilir.

Tablo 101'de araştırmaya katılan işletme yetkililerinin, okulda yeniliklere açık bir müfredat uygulanma değişkenine ilişkin dağılım gösterilmiştir. Tablo da görüldüğü gibi işletme yetkilileri, okulda yeniliklere açık bir müfredat uygulanmakta mıdır sorusuna, %58,0'i kısmen, %21,3'ü evet, %20,7'si hayır cevabını vermişlerdir.

Bu durum, işletme yetkililerinin okulda yeniliklere açık bir müfredat uygulanmadığını düşünmeleri dikkate değer bir husustur.

Tablo 102'de araştırmaya katılan işletme yetkililerinin, öğrencilerin okulda aldıkları branş eğitimini bir iş yerinde çalışmalarını sağlayacak yeterlikte bulma değişkenine ilişkin dağılım gösterilmiştir. Tablo da görüldüğü gibi işletme yetkilileri, öğrencilerin okulda aldıkları branş eğitimini bir işyerinde çalışmalarını sağlayacak yeterlikte buluyor musunuz sorusuna, %37,8'i çok az, %33,5'i çok fazla, %16,0'sı tamamen, %12,8'i de hiç cevabını vermişlerdir.

Bu durumda, işletme yetkililerinin yaklaşık yarısı (%50,6) okulda alınan branş eğitiminin bir iş yerinde çalışmalarını sağlayacak yeterlikte olmadığını ya da çok az yeterli olduğunu söylemeleri düşündürücüdür.

5.1.2.2. İşletme Yetkililerinin, Bağımsız Değişkenlere Göre Bağımlı Sorulara Verdiği Cevaplara İlişkin Tartışmalar

5.1.2.2.1. İşletmelerde Beceri Eğitimi Uygulamasını Yaptıran Eğitim Yetkilisinin, Eğitim Düzeyi Değişkenine İlişkin Tartışmalar

Bu bölümde işletmelerde beceri eğitimi uygulamasını yaptıran eğitim yetkilisinin, eğitim düzeyi değişkenine ilişkin elde edilen bulgular tartışılacaktır. İşletmelerde beceri eğitimi uygulamasını yaptıran eğitim yetkilisinin, eğitim düzeyi değişkenine göre yapılan varyans analizi sonucunda 33 sorudan 11 soruya verilen cevaplar anlamlıdır.

Öğrencilerin okulda öğrendiği bilgi ve beceriyi işletmelerde ne derece kullandıkları ve işletmeye uyumları konularında, işletmelerde beceri eğitimi uygulamasını yaptıran

eğitim yetkilisinin, eğitim d¼zeyi değişkenine g¼re, işletme yetkilileri, beceri eğitimi uygulamasını m¼hendislerin yaptırdığı ¼đrencilerin, “meslekleri ile ilgili teknolojik bilgileri ¼ok (3,60) uyguladıklarını”, “işletmelerin diğer birimleri ile ¼ok (3,60) koordineli olarak ¼alıřtıklarını”, “alanları ile ilgili uygulamada karşılaştıkları problemleri orta (3,21) d¼zeyde ¼özebildiklerini”, “modern makine ve cihazları ¼ok (3,65) kullandıklarını”, “alanları ile ilgili proje ve resimleri ¼ok (3,78) anladıklarını”, “kendilerine ¼ok (3,78) güvendiklerini”, “¼ok (3,52) sorumluluk alabildiklerini”, “¼stlerinin verdiği g¼revleri ¼ok (3,86) yerine getirdiklerini”, “ekip ¼alıřmasını ¼ok (3,65) yapabildiklerini”, “işletmedeki diğer birimlerle ¼ok (3,65) iletişim kurabildiklerini”, “kendilerini geliştirmek i¼in ¼ok (4,08) gayret g¼sterdiklerini” söylemişlerdir.

Bu durum, beceri eğitimi uygulamasını yaptıran personelin eğitim seviyesi yükseldikçe başarının arttığını d¼řündürmektedir.

5.1.2.2.2. ¼đrencilerin İletişim Kurabilme Becerilerini Yeterli Bulma Değişkenine İlişkin Tartışmalar

Bu bölümde ¼đrencilerin iletişim kurabilme becerilerini yeterli bulma değişkenine ilişkin elde edilen bulgular tartışılacaktır. ¼đrencilerin iletişim kurabilme becerilerini yeterli bulma değişkenine g¼re yapılan varyans analizi sonucunda 33 sorudan 7 soruya verilen cevaplar anlamlıdır.

¼đrencilerin okulda ¼đrendięi bilgi ve beceriyi işletmelerde ne derece kullandıkları ve işletmeye uyumları konularında, ¼đrencilerin iletişim kurabilme becerilerini yeterli bulma değişkenine g¼re, işletme yetkilileri, iletişim becerileri yeterli olan ¼đrencilerin, “iş planlamasını ¼ok (3,49) yapabildiklerini”, “alanları ile ilgili uygulamada karşılaştıkları problemleri orta (3,18) d¼zeyde ¼özebildiklerini”, “iş hayatına ¼ok (3,66) hazırlandıklarını”, “iş yerinin ¼alıřma saatlerine ¼ok (3,90) uyduklarını”, “işyerinde arkadaşlarıyla ¼ok (3,76) uyumlu ¼alıřtıklarını”, “ekip ¼alıřmasını orta (3,32) d¼zeyde yaptıklarını”, “işletmedeki diğer birimlerle ¼ok (3,52) iletişim kurabildiklerini” söylemişlerdir.

Bu durum da iletişim becerisi yeterli olan ¼đrencilerin işletmelere daha ¼ok uyum sağladıkları d¼řünülebilir.

5.1.2.2.3. Öğretim Programın Öngördüğü İş Ve İşlemlerin Ne Kadarını Gerçekleştirebildikleri Değişkenine İlişkin Tartışmalar

Bu bölümde öğretim programının öngördüğü iş ve işlemlerin ne kadarını gerçekleştirebildikleri değişkenine ilişkin bulgular tartışılacaktır. Öğretim programının öngördüğü iş ve işlemlerin ne kadarını gerçekleştirebildikleri değişkenine yapılan varyans analizi sonucunda 33 sorudan 7 soruya verilen cevaplar anlamlıdır.

Öğrencilerin okulda öğrendiği bilgi ve beceriyi işletmelerde ne derece kullandıkları ve işletmeye uyumları konularında, öğretim programının öngördüğü iş ve işlemlerin ne kadarını gerçekleştirebildikleri değişkenine göre, işletme yetkilileri, öğretim programın öngördüğü iş ve işlemlerin tamamını gerçekleştirebilen öğrencilerin, “alanları ile ilgili araç gereç ve malzemeyi çok (4,10) tanıdıklarını”, “alanları ile ilgili araç gereç ve malzemeyi çok (3,96) kullandıklarını”, “mesleği ile ilgili teknolojik bilgileri çok (3,78) uyguladıklarını”, “verilen işi çok (3,78) doğru yaptıklarını”, “alanları ile ilgili uygulamada karşılaşılan problemleri çok (3,53) çözebildiklerini”, “işyerinin kıyafet kurallarına çok (3,53) uyduklarını”, “kendilerini geliştirmek için çok (4,14) gayret gösterdiklerini” söylemişlerdir.

Bu duruma göre, öğretim programının tamamını uygulama fırsatı bulan öğrencilerin işletmeye daha çok katkı sağladıkları düşünülebilir.

5.1.2.2.4. Öğrencinin Okulda Aldığı Eğitimi İşletmede Ne Düzeyde Kullandığı Değişkenine İlişkin Tartışmalar

Bu bölümde öğrencinin okulda aldığı eğitimi işletmede ne düzeyde kullandığı değişkenine ilişkin bulgular tartışılacaktır. Öğrencinin okulda aldığı eğitimi işletmede ne düzeyde kullandığı değişkenine göre yapılan varyans analizi sonucunda 33 sorudan 7 soruya verilen cevaplar anlamlıdır.

Öğrencilerin okulda öğrendiği bilgi ve beceriyi işletmelerde ne derece kullandıkları ve işletmeye uyumları konularında, işletme yetkilileri, okulda aldığı eğitimini işletmede her zaman kullanan öğrencilerin, “alanları ile ilgili araç gereç ve malzemeyi çok (3,91) kullandıklarını”, “uygulamaları işlem basamaklarına göre çok (3,54) yaptıklarını”, “işletmedeki diğer birimlerle çok (3,60) koordineli çalıştıklarını”, “mesleğinin gerektirdiği

becerileri çok (3,60) uyguladıklarını”, “işyerinin kıyafet kurallarına çok (3,91) uyduklarını”, “işyerinin çalışma düzenine çok (4,11) uyduklarını”, “kendilerini geliştirmek için çok (4,11) gayret gösterdiklerini” söylemişlerdir.

Bu durum okulda, işletmede her zaman kullanabilecekleri eğitimi alan öğrencilerin diğerlerine göre daha başarılı oldukları anlamına gelebilir.

5.1.2.2.5. Okulda Uygulanan Müfredatın Yeniliklere Açık Olması Değişkenine İlişkin Tartışmalar

Bu bölümde okulda uygulanan müfredatın yeniliklere açık olması değişkenine ilişkin bulgular tartışılacaktır. Okulda uygulanan müfredatın yeniliklere açık olması değişkenine göre yapılan varyans analizi sonucunda 33 sorudan 9 soruya verilen cevaplar anlamlıdır.

Öğrencilerin okulda öğrendiği bilgi ve beceriyi işletmelerde ne derece kullandıkları ve işletmeye uyumları konularında, okulda uygulanan müfredatın yeniliklere açık olduğunu düşünen işletme yetkilileri, öğrencilerin, “iş planlamasını çok (3,50) yaptıklarını”, “alanları ile ilgili uygulamada karşılaşılan problemleri çok (3,45) çözdüklerini”, “modern makine ve cihazları orta (3,35) düzeyde kullandıklarını”, “mesleki standartlara çok (4,15) uygun resim çizdiklerini”, “okulda öğrendikleri bilgileri iş yerinde çok (4,15) uyguladıklarını”, “öğrencilerin kendilerine çok (3,60) güvendiklerini”, “işyerinde arkadaşlarıyla çok (3,70) uyumlu çalıştıklarını”, “işyerinde kendilerini çok (3,60) ifade ettiklerini”, “işletmedeki diğer birimlerle çok (3,60) iletişim kurduklarını” söylemişlerdir.

Bu durum, okulda müfredatın aynı olmasına rağmen uygulamadan doğan farklılıklardan dolayı işletmeler tarafından farklı algılandığını göstermektedir. Bu farklı algılama neticesinde işletme yetkililerine göre, yeniliklere açık bir müfredat ile eğitim alan öğrencilerin daha başarılı olduklarını söylemeleri düşündürücüdür.

5.1.2.2.6. Okulda Aldıkları Branş Eğitimini Bir İşyerinde Çalışmalarını Sağlayacak Yeterlikte Bulmaları Değişkenine İlişkin Tartışmalar

Bu bölümde işletme yetkililerinin öğrenciler hakkında, okulda aldıkları branş eğitimini bir işyerinde çalışmalarını sağlayacak yeterlikte bulmaları değişkenine ilişkin

bulgular tartışılacaktır. Okulda aldıkları branş eğitimini bir işyerinde çalışmalarını sağlayacak yeterlikte bulmaları değişkenine göre yapılan varyans analizi sonucunda 33 sorudan 9 soruya verilen cevaplar anlamlıdır.

Öğrencilerin okulda öğrendiği bilgi ve beceriyi işletmelerde ne derece kullandıkları ve işletmeye uyumları konularında, öğrencilerin okulda aldıkları branş eğitimini bir işyerinde çalışmalarını tamamen sağlayacak yeterlikte bulan işletme yetkilileri, öğrencilerin, “alanları ile ilgili araç gereç ve malzemeyi çok (3,83) tanıdıklarını”, “alanları ile ilgili araç gereç ve malzemeyi çok (3,86) kullandıklarını”, “meslekleri ile ilgili teknolojik bilgileri çok (3,66) uyguladıklarını”, “öğrencilerin zamanı çok (3,70) etkili kullandıklarını”, “alanları ile uygulamada karşılaştıkları problemleri çok (3,50) çözdüklerini”, “okulda öğrendiği bilgileri işyerinde çok (3,50) uyguladıklarını”, “öğrencilerin üstlerinin verdiği görevleri çok (3,50) yerine getirdiklerini”, “öğrencilerin işyerinin çalışma düzenine çok (4,06) uyduklarını”, “kendilerini geliştirmek için pek çok (4,26) gayret gösterdiklerini” söylemişlerdir.

Bu durum okulda yeterli branş eğitimi alan öğrencilerin alanlarında daha başarılı olmakla beraber, sosyal bakımdan da gelişim gösterdiklerini düşündürmektedir.

5.1.2.3. İşletme Yetkililerinin, Bağımlı Sorulara Verdiği Cevapların Frekans, Yüzde, Ortalama ve Standart Sapmasına Göre Dağılımına İlişkin Tartışmalar

Öğrencilerin okulda öğrendiği bilgi ve beceriyi işletmelerde ne derece kullandıkları konusundaki sorulara işletme yetkililerince verilen en olumlu cevaplar; “İş güvenliği kurallarına uyar.” (X=3,43) çok, “İş hayatına hazırlanır.” (X=3,32) orta şeklinde olmuştur.

Öğrencilerin okulda öğrendiği bilgi ve beceriyi işletmelerde ne derece kullandıkları konusundaki sorulara işletme yetkililerince verilen en olumsuz cevaplar ise; “Malzemeyi israf etmeden etkili kullanır.” (X=2,88) orta, “Alanı ile ilgili uygulamada karşılaşılan problemleri çözer.” (X=2,80) orta şeklinde olmuştur.

Bu durum da, işletme yetkililerine göre, öğrencilerin iş güvenliği kurallarına uymasını ve iş hayatına hazırlanmasını çok iyi olduğunu, malzeme israfı ve problem çözme konularını orta düzeyde olduğu düşünülebilir.

Öğrencilerin işletmeye uyumları konusundaki sorulara işletme yetkililerince verilen

en olumlu cevaplar; “İş yerinin çalışma saatlerine uyar.” (X=3,62) çok, “İşyerine düzenli devam eder.” (X=3,57) çok şeklinde olmuştur.

Öğrencilerin işletmeye uyumları konusundaki sorulara işletme yetkililerince verilen en olumsuz cevaplar ise; “İşyeri dışında, çalışanlarla birlikte sosyal faaliyetlere katılır.” (X=3,05) orta, “Sorumluluk alabilir.” (X=3,02) orta şeklinde olmuştur.

Bu durum işletme yetkilerine göre öğrencilerin okulda, sosyal faaliyetlere katılım ve sorumluluk alabilme konularında yeterli gelişimi gösteremediklerini düşündürmektedir.

5.1.2.4. İşletme Yetkililerinin, Bağımsız Sorulara Çalışma Alanı Değişkenine Göre Verdiği Cevapların Frekans ve Yüzdelik Dağılımına İlişkin Tartışmalar

İşletme yetkililerince verilen cevaplar incelendiğinde; “İşletmedeki göreviniz?” sorusuna, bilgisayar alanında çalışan işletmelerin yetkililerinin %40,6’sı işyeri sahibi, %34,4’ü eğitim personeli, %15,6’sı yönetici, %9,4’ü ise diğer işletme çalışanlarından oluşmaktadır.

Elektrik alanında çalışan işletmelerin yetkililerinin %45,5’i eğitim personeli %30,3’ü işyeri sahibi, %15,2’si yönetici ve %9,1’i de diğer işletme çalışanlarından oluşmaktadır.

Elektronik alanında çalışan işletmelerin yetkililerinin %58,1’i işyeri sahibi, %29,0’u eğitim personeli, %12,0’si yöneticilerden oluşmaktadır.

Mobilya ve Dekorasyon alanında çalışan işletmelerin yetkililerinin %48,4’ü eğitim personeli, %45,2’si işyeri sahibi, %6,5’i yöneticilerden oluşmaktadır.

Motorlu araçlar teknolojisi alanında çalışan işletmelerin %33,3ü işyeri sahibi, %26,7’si eğitim personeli, %23,3’ü yönetici, %16,7’si ise diğer işletme çalışanlarından oluşmaktadır.

Metal alanında çalışan işletmelerin yetkililerinin %38,7’si eğitim personeli, %38,7’si işyeri sahibi, %22,6’sı yöneticilerden oluşmaktadır.

Genel tabloya bakılırsa araştırmaya katılan işletme yetkililerinin %41,0’i işyeri sahibi, %37,2’sinin ise eğitim personeli olduğu görülmektedir.

Bu durum öğrencilerin beceri eğitimi uygulamasını yaptıkları işletmelerin genelde küçük ölçekli işletmeler olduğunu düşündürmektedir.

İşletmenizde beceri eğitimi ile ilgilenen personelin usta öğreticilik belgesi var mı sorusuna, mobilya ve dekorasyon alanında çalışan işletmelerin %87,1'i, motor alanında çalışan işletmelerin %86,7'si, bilgisayar alanında çalışan işletmelerin %84,4'ü, elektronik alanında çalışan işletmelerin %83,9'u, metal alanında çalışan işletmelerin %80,6'sı, elektrik alanında çalışan işletmelerin %69,7'si evet cevabını vermişlerdir.

Bu durum, işletmelerin beceri eğitimi uygulamasında asgari şart olan usta öğreticilik belgesini yeterli gördükleri anlamına gelebilir.

İşletmede beceri eğitimi uygulamasını kim yaptırıyor sorusuna, mobilya ve dekorasyon alanında çalışan işletmelerin yetkililerinin %48,4'ü bilgisayar alanında çalışan işletmelerin yetkililerinin %67,7'si, elektronik alanında çalışan işletmelerin yetkililerinin %58,1'i, metal alanında çalışan işletmelerin yetkililerinin %54,8'i usta öğretici cevaplarını vermişler, bununla birlikte bilgisayar alanında çalışan işletmelerin yetkililerinin %9,4'ü mühendis, elektronik alanında çalışan işletmelerin yetkililerinin %6,5'i diğer, mobilya ve dekorasyon alanında çalışan işletmelerin yetkililerinin %3,2'si mühendis cevaplarını vermişlerdir.

Bu durum beceri eğitimi ile ilgilenen personelin eğitim seviyesinin yükseltilmesi için daha fazla çaba harcanması gerektiğini düşündürmektedir.

Öğrencilerin iletişim kurabilme becerilerini yeterli buluyor musunuz sorusuna, metal alanında çalışan işletmelerin yetkililerinin %61,9'u kısmen, motor alanında çalışan işletmelerin yetkililerinin %50,0'si evet cevaplarını vermişler, bununla birlikte mobilya ve dekorasyon alanında çalışan işletmelerin yetkililerinin %25,8'i, bilgisayar alanında çalışan işletmelerin yetkililerinin %25,0'i hayır cevaplarını vermişlerdir. Genel tabloya bakıldığında işletme yetkilileri öğrencilerin iletişim kurabilme becerilerini kısmen (%43,6) yeterli bulmaktadırlar.

Bu durum işletme yetkililerine göre öğrencilerin okulda, iletişim becerilerini yeterince geliştiremediklerini gördükleri anlamına gelebilir.

Okul yönetimi işletmede beceri eğitimine ait müfredat programını işletmeye verdi mi sorusuna, mobilya ve dekorasyon alanında çalışan işletmelerin %87,1'i, elektrik alanında çalışan işletmelerin %81,8'i metal alanında çalışan işletmelerin %80,6'sı evet cevabını vermişlerdir. Buna karşılık motor alanında çalışan işletmelerin %40,0'ı, elektronik alanında çalışan işletmelerin %32,3'ü hayır cevaplarını vermişlerdir. Genel olarak okul yönetimlerinin %24,5'i müfredatı işletmelere vermemişlerdir.

Bu durum öğretmenlerin koordinatörlük görevlerini yeterince yapmadığı anlamına gelebilir.

Öğretim programının öngördüğü iş ve işlemlerin ne kadarı işletmede gerçekleştirilebiliyor sorusuna, metal alanında çalışan işletmelerin %41,9'u %60, motor alanında çalışan işletmelerin %40,0'ı %80, bilgisayar alanında çalışan işletmelerin %37,5'i öğretim programlarının %60'ının gerçekleştirebildiği cevaplarını vermişlerdir.

Bu duruma bakılarak işletmelerin çoğunluğunun müfredatın tamamını gerçekleştirebilecek donanım ve bilgiye sahip olmadığı söylenebilir.

İşletmenize neden stajyer kabul ediyorsunuz sorusuna, bilgisayar alanında çalışan işletmelerin yetkililerinin %65,6'sı motor alanında çalışan işletmelerin yetkililerinin %50,0'si, öğrencilere iş öğretmek için cevabını vermişleridir.

Mobilya ve dekorasyon alanında çalışan işletme yetkililerinden diğer seçeneğini işaretleyenler, öğrencileri vasıflı eleman oldukları için stajyer olarak kabul ettiklerini belirtmişlerdir.

Bu durum işletme yetkililerine göre öğrencilerin, okulda yeterli eğitimi almadıklarını düşündürmektedir.

Öğrenci okulda aldığı eğitimi, işletmede ne düzeyde kullanıyor sorusuna, metal alanında çalışan işletmelerin yetkililerinin %45,2'si mobilya ve dekorasyon alanında çalışan işletmelerin yetkililerinin %41,9'u çok fazla, elektrik alanında çalışan işletmelerin yetkililerinin %42,4'ü, elektronik alanında çalışan işletmelerin yetkililerinin %41,9'u çok az cevabını vermişleridir. Genel tabloda her zaman cevabını verenler sadece %18,6 oranındadır.

Bu durumda öğrencilerin okulda, işletmede her zaman kullanacakları eğitimi almadıklarını düşündürmektedir.

Okulda yeniliklere açık bir müfredat uygulanmakta mıdır sorusuna, elektronik alanında çalışan işletmelerin yetkililerinin %64,5'i, mobilya ve dekorasyon alanında çalışan işletmelerin yetkililerinin %64,5'i, bilgisayar alanında çalışan işletmelerin yetkililerinin %59,4'ü, kısmen, metal alanında çalışan işletmelerin yetkililerinin %32,3'ü hayır, elektrik alanında çalışan işletmelerin yetkililerinin %24,2'si, evet cevaplarını vermişlerdir.

Bu durum müfredatla ilgili olarak farklı alanlarda farklı uygulamalar yapıldığını göstermektedir denilebilir.

Öğrencilerin okulda aldığı branş eğitimini bir işyerinde çalışmalarını sağlayacak yeterlikte buluyor musunuz?” sorusuna, motor alanında çalışan işletmelerin yetkililerinin %50,0’si, elektrik alanında çalışan işletmelerin yetkililerinin %42,4’ü, elektronik alanında çalışan işletmelerin yetkililerinin %41,9u çok az, mobilya ve dekorasyon alanında çalışan işletmelerin yetkililerinin %48,4’ü metal alanında çalışan işletmelerin yetkililerinin %41,9’u çok fazla cevaplarını vermişleridir. Genel tabloda işletmelerin sadece %15,4’ü tamamen yeterli bulduğunu söyleyebilmektedir.

Bu durum da işletme yetkilerine göre, öğrencilerin okulda aldıkları branş eğitiminin yeterli olmadığı anlamına gelebilir.

5.1.3. İşletme Yetkililerinin Ve Öğrenci Deneklerin Bağımlı Sorulara İlişkin Görüş Farklılıklarına İlişkin Tartışmalar

Bu bölümde işletme yetkililerinin ve öğrenci deneklerin; “okulda öğrendiği bilgi ve beceriyi işletmelerde ne derece kullandıkları” ve “öğrencilerin işletmelere uyumu” konularındaki görüş farklılıklarından elde edilen bulgular tartışılacaktır. Yapılan t testinde 33 sorudan 24 soruya verilen cevaplar arasındaki fark anlamlıdır. Burada anlamlı bulgular verilerek birbirleri ile ilişkileri tartışılmıştır.

Öğrencilerin okulda öğrendiği bilgi ve beceriyi işletmelerde ne derece kullandıkları konularındaki sorulara, öğrenciler, işletme yetkililerine göre; “alanları ile ilgili araç gereç ve malzemeyi daha çok (4,05) tanıdıklarını”, “alanları ile ilgili araç gereç ve malzemeyi daha çok (3,96) kullandıklarını”, “meslekleri ile ilgili teknolojik bilgileri daha çok (3,96) uyguladıklarını”, “iş disiplinine daha çok (3,96) uyduklarını”, “iş planlaması daha çok (3,60) yaptıklarını”, “uygulamaları daha çok (3,73) işlem basamaklarına göre yaptıklarını”, “işletmedeki diğer birimlerle daha çok (3,50) koordineli olarak çalıştıklarını”, “verilen işi daha çok (4,14) doğru yaptıklarını”, “zamanı daha çok (3,92) etkili kullandıklarını”, “malzemeyi israf etmeden daha çok (3,96) etkili kullandıklarını”, “alanları ile ilgili uygulamada karşılaşılan problemleri daha çok (3,77)çözdüklerini”, “ikaz levhaları ve kullanma talimatlarına daha çok (3,90) uyduklarını”, “mesleğinin gerektirdiği becerileri daha çok (3,90) uyguladıklarını”, “modern makine ve cihazları daha çok (3,50) kullandıklarını”, “verilen işi daha çok (4,15) standartlara uygun olarak yaptıklarını” ifade etmişlerdir.

Bu durumda öğrenciler, işletme yetkililerine göre okulda öğrendiği bilgi ve beceriyi işletmelerde daha çok kullandıklarını düşünmektedirler denilebilir.

Öğrencilerin işletmeye uyumu konusundaki sorulara öğrenciler; “kendine daha çok (4,15) güvendiklerini”, “daha çok (3,67) sorumluluk alabildiklerini”, “daha çok (4,21) işyerinde arkadaşlarıyla uyumlu çalıştıklarını”, “daha çok (4,21) üstlerinin verdiği görevleri yerine getirdiklerini”, “daha çok (4,21) işyerinde kendilerini ifade ettiklerini”, “daha çok (3,88) ekip çalışması yaptıklarını”, “daha çok (3,79) işletmedeki diğer birimlerle iletişim kurduklarını”, “daha çok (3,56) işyeri dışında, çalışanlarla birlikte sosyal faaliyetlere katıldıklarını”, “daha çok (4,27) kendini geliştirmek için gayret gösterdiklerini” söyleyerek işletme yetkililerine göre daha olumlu yanıtlar vermişlerdir.

Bu durumda öğrenciler işletme yetkililerine göre, işletmelere daha çok uyum sağladıklarını düşünmektedirler.

Bu kısımdaki bulgulara dayanarak, öğrenciler kendilerinin işletmeye daha çok katkı sağladıklarını ve işletmeye çok uyumlu davrandıklarını düşünmelerine rağmen işletme yetkilileri öğrenciler kadar olumlu düşünmemektedir.

5.2. SONUÇLAR

Bu bölümde, Endüstri Meslek Liselerinde öğrenim gören öğrencilerin okul eğitiminin, işletmelerde beceri eğitimi uygulamasına katkısı, işletmeye uyumu konularına ilişkin sonuçlara yer verilmiştir.

5.2.1. Öğrenci Deneklerle İlgili Sonuçlar

5.2.1.1. Öğrenci Deneklerin Kişisel Bilgilerine İlişkin Sonuçlar

Bu kısımda, öğrenci deneklerin kişisel bilgilerine ait sorulara verdiği cevaplara göre sonuçlar verilmektedir.

1. Araştırmaya katılan öğrencilerin % 85,40'ını erkekler oluşturmaktadır.
2. Araştırmaya katılan öğrencilerin çoğunluğunu (%22,90) ahşap teknolojisi alanı öğrencileri oluşturmaktadır.
3. Araştırmaya katılan öğrencilerin %70,80'i bölümleri ile ilgili işletmelerde beceri eğitimi uygulaması yapmaktadırlar.
4. Araştırmaya katılan öğrencilere beceri eğitimi uygulamasını yaptıranların %63,20'sini usta öğretmenler oluşturmaktadır.
5. Araştırmaya katılan öğrencilerin %24,90'ının, öğretim programının öngördüğü iş ve işlemlerin tamamını yapabildiği görülmektedir.
6. İşletmelerin neden stajyer kabul ettiği sorusuna, araştırmaya katılan öğrencilerin %39,90'ı “Kendisine elemen yetiştirmek için” cevabını vermiştir.
7. Araştırmaya katılan öğrencilerin %33,20'si, okulda öğrendikleri bilgi ve becerileri işletmelerde çok az kullandıklarını belirtmiştir.
8. Araştırmaya katılan öğrenciler, okulda aldıkları eğitimde modern makine ve cihazlarla ne sıklıkla karşılaşıyorsunuz sorusuna, %41,50'si çok az cevabını vermişlerdir.
9. Araştırmaya katılan öğrencilerin sadece %24,1'i okulda uygulanan müfredatın yeniliklere açık olduğunu belirtmişlerdir.
10. Araştırmaya katılan öğrenciler “Okulda aldığınız branş eğitiminin bir işyerinde çalışmanızı sağlayacak yeterlikte buluyor musunuz?” sorusuna, %43,50'si çok az cevabını vermişlerdir.

5.2.1.2.Öğrenci Deneklerin Bağımsız Değişkenlere Göre Bağımlı Sorulara Verdiği Cevaplara İlişkin Sonuçlar

5.2.1.2.1 Öğrenci Deneklerin Branş Değişkenine İlişkin Sonuçlar

1. Metal teknolojisi alanındaki öğrenciler, alanları ile ilgili araç gereç ve malzemeyi daha çok kullanmaktadırlar.

2. Metal teknolojisi alanındaki öğrenciler, diğer alan öğrencilerine göre iş planlamasını daha iyi yapmaktadırlar.

3. Metal teknolojisi alanı öğrencileri uygulamalarını işlem basamaklarına göre daha çok yapmaktadırlar.

4. Metal teknolojisi alanı öğrencileri verilen işi daha doğru yapmaktadırlar.

5. Metal teknolojisi alanı öğrencileri malzemeyi daha az israf etmektedirler.

6. Ahşap teknolojisi alanındaki öğrenciler alanları ile ilgili uygulamada karşılaştıkları problemleri daha çok çözebilmektedirler.

7. Metal teknolojisi alanındaki öğrenciler mesleklerinin gerektirdiği becerileri daha çok uygulamaktadırlar.

8. Ahşap teknolojisi alanındaki öğrenciler mesleki standartlara daha uygun olarak resim çizebilmektedirler.

9. Ahşap teknolojisi alanındaki öğrenciler alanları ile ilgili proje ve resimleri daha çok anlamaktadırlar.

10. Metal teknolojisi alanındaki öğrenciler okulda öğrendikleri bilgileri işyerlerinde daha çok uygulamaktadırlar.

11. Elektrik-Elektronik teknolojisi alanındaki öğrenciler iş hayatına pek daha çok hazırlanmaktadırlar.

12. Metal teknolojisi alanındaki öğrenciler daha çok sorumluluk alabilmektedirler.

13. Ahşap teknolojisi alanındaki öğrenciler iş yerine daha çok düzenli devam etmektedirler.

5.2.1.2.2. Öğrenci Deneklerin, “Beceri Eğitimi Yaptıkları İşletmenin Okudukları Bölümle İlgili Olması” Değişkenine İlişkin Sonuçlar

Okudukları alanla ilgili bir işletmede beceri eğitimi uygulamasını yapan öğrenciler;

1. Alanları ile ilgili araç gereç ve malzemeyi daha çok kullanabilirler.
2. Modern makine ve cihazları daha çok kullanabilmektedirler.
3. Alanları ile ilgili proje ve resimleri daha çok anlamaktadırlar.
4. Okulda öğrendikleri bilgileri işyerinde daha çok uygulamaktadırlar.
5. İş güvenliği kurallarına daha çok uymaktadırlar.
6. Daha çok sorumluluk alabilmektedirler.

5.2.1.2.3. Öğrenci Deneklerin, “İşletmelerde Beceri Eğitimi Uygulamasını Yaptıran Eğitim Yetkilisinin, Eğitim Düzeyi” Değişkenine İlişkin Sonuçlar

1. Beceri eğitimi uygulamasını teknikerlerin yaptırdığı öğrenciler, iş disiplinine daha çok uymaktadırlar.

2. Beceri eğitimi uygulamasını mühendislerin yaptırdığı öğrenciler, iş planlamasını daha çok yapmaktadırlar.

3. Beceri eğitimi uygulamasını mühendislerin yaptırdığı öğrenciler, uygulamalarını işlem basamaklarına göre daha çok yapmaktadırlar.

4. Beceri eğitimi uygulamasını usta öğreticilerin yaptırdığı öğrenciler, işyerine daha çok düzenli devam etmektedirler.

5. Beceri eğitimi uygulamasını mühendislerin yaptırdığı öğrenciler, işyeri dışında çalışanlarla birlikte sosyal faaliyetlere daha çok katılmaktadırlar.

5.2.1.2.4. Öğrenci Deneklerin, “Öğretim Programın Öngördüğü İş Ve İşlemlerin Ne Kadarını Gerçekleştirebildikleri” Değişkenine İlişkin Sonuçlar

Öğretim programın öngördüğü iş ve işlemlerin tamamını gerçekleştirebilen öğrenciler,

1. Alanları ile ilgili araç gereç ve malzemeyi daha çok tanımaktadırlar.
2. Alanları ile ilgili araç gereç ve malzemeyi daha çok kullanmaktadırlar.

3. Meslekleri ile ilgili teknolojik bilgileri daha çok kullanmaktadırlar.
4. Verilen işi daha çok doğru yapmaktadırlar.
5. Zamanı daha çok etkili kullanmaktadırlar.
6. Malzemeyi israf etmeden daha çok etkili kullanmaktadırlar.
7. Mesleklerinin gerektirdiği becerileri daha çok uygulamaktadırlar.
8. Okulda öğrendikleri bilgileri daha çok uygulamaktadırlar.
9. İş güvenliği kurallarına daha çok uymaktadırlar.
10. Verilen işi standartlarına uygun olarak daha çok yapmaktadırlar.
11. Daha çok sorumluluk alabilmektedirler.
12. İş yerine daha çok düzenli devam etmektedirler.

5.2.1.2.5. Öğrenci Deneklerin, “İşletmelerin Öğrenci Kabul Etme Nedeni” Değişkenine İlişkin Sonuçlar

1. İşyerinin kendilerine iş öğretmek için stajyer aldığını düşünen öğrenciler, iş disiplinine daha çok uymaktadırlar.
2. İşyerinin kendilerine iş öğretmek için stajyer aldığını düşünen öğrenciler, malzemeyi israf etmeden daha çok etkili kullanmaktadırlar.
3. İşyerinin kendisine eleman yetiştirmek için stajyer aldığını düşünen öğrenciler, modern makine ve cihazları daha çok kullanmaktadırlar.
4. İşyerinin maliyeti az olduğu için stajyer aldığını düşünen öğrenciler, iş hayatına daha çok hazırlanmaktadırlar.
5. İş yerlerinin diğer nedenlerle stajyer aldığını düşünen öğrenciler, daha çok sorumluluk alabilmektedirler.
6. İş yerlerinin kendisine eleman yetiştirmek için stajyer aldığını düşünen öğrenciler, iş yerinin çalışma saatlerine daha çok uymaktadırlar.

5.2.1.2.6. Öğrenci Deneklerin, “Okulda Modern Makine Ve Cihazlarla Karşılaşma Sıklığı” Değişkenine İlişkin Sonuçlar

Okulda modern makine ve cihazlarla her zaman karşılaşan öğrenciler,

1. Alanları ile ilgili araç gereç ve malzemeyi daha çok tanımaktadırlar.
2. Alanları ile ilgili araç gereç ve malzemeyi daha çok kullanmaktadırlar.
3. Meslekleri ile ilgili teknolojik bilgileri daha çok uygulamaktadırlar.
4. Malzemeyi israf etmeden daha çok etkili kullanmaktadırlar.
5. Mesleklerinin gerektirdiği becerileri daha çok uygulamaktadırlar.
6. Modern makine ve cihazları daha çok kullanabilmektedirler.
7. Alanları ile ilgili proje ve resimleri daha çok anlamaktadırlar.
8. Okulda öğrendikleri bilgileri işyerlerinde daha çok uygulamaktadırlar.
9. İşyerlerinin çalışma saatlerine daha çok uymaktadırlar.
10. İşyerlerinin kıyafet kurallarına daha çok uymaktadırlar.
11. İşyerlerinde kendilerini daha çok ifade etmektedirler.

5.2.1.2.7. Öğrenci Deneklerin, “Okulda Uygulanan Müfredatın Yeniliklere Açık Olması” Değişkenine İlişkin Sonuçlar

Okulda uygulanan müfredatın yeniliklere açık olduğunu düşünen öğrenciler,

1. İş planlamasını daha çok yapmaktadırlar.
2. Uygulamalarını işlem basamaklarına göre daha çok yapmaktadırlar.
3. Zamanı daha çok etkili kullanmaktadırlar.
4. Malzemeyi israf etmeden daha çok etkili kullanmaktadırlar.
5. İkaz levhaları ve kullanma talimatlarına daha çok uymaktadırlar.
6. Modern makine ve cihazları daha çok kullanmaktadırlar.
7. Alanları ile ilgili proje ve resimleri daha çok anlamaktadırlar.

5.2.1.2.8. Öğrenci Deneklerin, “Okulda Aldıkları Branş Eğitimini Bir İşyerinde Çalışmalarını Sağlayacak Yeterlikte Bulmaları” Değişkenine İlişkin Sonuçlar

Okulda aldıkları branş eğitimini bir işyerinde çalışmalarını sağlamaya tamamen yeterli bulan öğrenciler,

1. İşletmedeki diğer birimlerle daha çok koordineli olarak çalışmaktadırlar.

2. Verilen işi daha çok doğru yapmaktadırlar.
3. Zamanı daha çok etkili kullanmaktadırlar.
4. Malzemeyi israf etmeden daha çok etkili kullanmaktadırlar.
5. Okulda öğrendikleri bilgileri işyerinde daha çok uygulamaktadırlar.
6. İşyerlerinde kendilerini daha çok ifade etmektedirler.

5.2.1.3. Öğrenci Deneklerin, Bağımlı Sorulara Verdiği Cevapların Frekans, Yüzde, Ortalama ve Standart Sapmasına Göre Dağılımlarına İlişkin Sonuçlar

1. Araştırmaya katılan öğrenciler en çok, verilen işi standartlara uygun olarak yapmaktadırlar.
2. Araştırmaya katılan öğrenciler en çok, verilen işi doğru yapmaktadırlar.
3. Araştırmaya katılan öğrenciler en çok, iş güvenliği kurallarına uymaktadırlar.
4. Araştırmaya katılan öğrenciler en çok, üstlerimin verdiği görevleri yerine getirmektedirler.
5. Araştırmaya katılan öğrenciler en çok, kendilerini geliştirmek için gayret göstermektedirler.
6. Araştırmaya katılan öğrenciler en çok, işyerinde arkadaşlarıyla uyumlu çalışmaktadırlar.

5.2.1.4. Öğrenci Deneklerin, Bağımsız Sorulara Branş Değişkenine Göre Verdiği Cevapların Frekans ve Yüzdeler Dağılımına İlişkin Sonuçlar

1. Ahşap teknolojisi alanı öğrencilerinin %89,7'si alanları ile ilgili bir işletmede eğitim görmektedirler.
2. Bilişim teknolojileri alanı öğrencilerinin %37,3'ü alanları ile kısmen ilgili bir işletmede eğitim görmektedirler.
3. Araştırmaya katılan öğrencilerin %7,5'i alanları ile ilgili olmayan bir işletmede eğitim görmektedirler.
4. Araştırmaya katılan öğrencilerin sadece %7,1'ine beceri eğitimi uygulaması

mühendisler tarafından yaptırılmaktadır.

5. Motorlu araçlar teknolojisi alanı öğrencilerinin %34,9'u öğretim programının ön gördüğü iş ve işlemlerin tamamını gerçekleştirmektedirler.

6. Araştırmaya katılan öğrencilerin %11,5'i öğretim programının ön gördüğü iş ve işlemlerin %40'tan azını gerçekleştirmektedirler.

7. Araştırmaya katılan öğrencilerin %24,1'i, maliyeti az olduğu için işletmelerin stajyer kabul ettiklerini düşünmektedirler.

8. Metal teknolojisi alanı öğrencilerinin %50,0'si okulda aldıkları eğitimle öğrendikleri bilgi ve becerileri her zaman kullanmaktadırlar.

9. Araştırmaya katılan öğrencilerin %8,7'si okulda aldıkları eğitimle öğrendikleri bilgi ve becerileri hiç kullanmamaktadırlar.

10. Ahşap teknolojisi alanı öğrencilerinin %32,8'i okulda modern makine ve cihazlarla her zaman karşılaşmaktadırlar.

11. Araştırmaya katılan öğrencilerin %13,4'ü okulda modern makine ve cihazlarla hiç karşılaşmamaktadırlar.

12. Motorlu araçlar teknolojisi alanı öğrencilerinin %62,8'i okulda aldıkları branş eğitimini bir iş yerinde çalışmalarını sağlayacak yeterlikte bulmaktadırlar.

13. Araştırmaya katılan öğrencilerin %8,3'ü okulda aldıkları branş eğitimini bir iş yerinde çalışmalarını sağlayacak yeterlikte bulmamaktadırlar.

5.2.1.5. Öğrenci Deneklerin, Bağımlı Sorulara Branş Değişkenine Göre Verdiği Cevapların Frekans, Ortalama ve Standart Sapmasına Göre Dağılımına İlişkin Sonuçlar

1. Metal teknolojisi alanı öğrencileri alanları ile ilgili araç gereç ve malzemeyi daha çok tanımaktadırlar.

2. Metal teknolojisi alanı öğrencileri alanları ile ilgili araç gereç ve malzemeyi daha çok kullanmaktadırlar.

3. Metal teknolojisi alanı öğrencileri meslekleri ile ilgili teknolojik bilgileri daha çok uygulamaktadırlar.

4. Motorlu araçlar teknolojisi öğrencileri iş disiplinine daha çok uymaktadırlar.

5. Metal teknolojisi alanı öğrencileri iş planlamasını daha çok yapmaktadırlar.

6. Metal teknolojisi alanı öğrencileri uygulamalarını işlem basamaklarına göre daha çok yapmaktadırlar.
7. Metal teknolojisi alanı öğrencileri işletmedeki diğer birimlerle daha çok koordineli olarak çalışmaktadırlar.
8. Metal teknolojisi alanı öğrencileri verilen işi daha doğru yapmaktadırlar.
9. Metal teknolojisi alanı öğrencileri zamanı daha çok etkili kullanmaktadırlar.
10. Metal teknolojisi alanı öğrencileri malzemeyi israf etmeden daha çok etkili kullanmaktadırlar.
11. Ahşap teknolojisi alanı öğrencileri alanları ile ilgili uygulamada karşılaşılan problemleri daha çok çözmektedirler.
12. Metal teknolojisi alanı öğrencileri ikaz levhaları ve kullanma talimatlarına daha çok uymaktadırlar.
13. Metal teknolojisi alanı öğrencileri mesleklerini gerektirdiği becerileri daha çok uygulamaktadırlar.
14. Metal teknolojisi alanı öğrencileri modern makine ve cihazları daha çok kullanmaktadırlar.
15. Ahşap teknolojisi alanı öğrencileri mesleki standartlara daha çok uygun resim çizmektedirler.
16. Elektrik-Elektronik teknolojisi alanı öğrencileri alanları ile ilgili proje ve resimleri daha çok anlamaktadırlar.
17. Metal teknolojisi alanı öğrencileri okulda öğrendikleri bilgi ve becerileri daha çok uygulamaktadırlar.
18. Metal teknolojisi alanı öğrencileri iş güvenliği kurallarına daha çok uymaktadırlar.
19. Elektrik-Elektronik teknolojisi alanı öğrencileri iş hayatına daha çok hazırlanmaktadırlar.
20. Metal teknolojisi alanı öğrencileri verilen işi standartlarına daha çok uygun olarak yapmaktadırlar.
21. Metal teknolojisi alanı öğrencileri kendilerine daha çok güvenmektedir.
22. Metal teknolojisi alanı öğrencileri daha çok sorumluluk alabilmektedir.
23. Ahşap teknolojisi alanı öğrencileri iş yerine daha çok düzenli devam etmektedirler.

24. Ahşap teknolojisi alanı öğrencileri iş yerinin çalışma saatlerine daha çok uymaktadırlar.

25. Metal teknolojisi alanı öğrencileri iş yerinde arkadaşları ile daha çok uyumlu çalışmaktadırlar.

26. Metal teknolojisi alanı öğrencileri üstlerinin verdiği görevleri daha çok yerine getirmektedirler.

27. Metal teknolojisi alanı öğrencileri iş yerinin kıyafet kurallarına daha çok uymaktadırlar.

28. Elektrik-Elektronik teknolojisi alanı öğrencileri iş yerinin çalışma düzenine daha çok uymaktadırlar.

29. Metal teknolojisi alanı öğrencileri iş yerinde kendilerini daha çok ifade etmektedirler.

30. Motorlu araçlar teknolojisi alanı öğrencileri daha çok ekip çalışması yapmaktadırlar.

40. Bilişim teknolojileri alanı öğrencileri işletmedeki diğer birimlerle daha çok iletişim kurabilmektedirler.

41. Metal teknolojisi alanı öğrencileri işyeri dışında, çalışanlarla birlikte sosyal faaliyetlere daha çok katılmaktadırlar.

42. Ahşap teknolojisi alanı öğrencileri kendilerini geliştirmek için daha çok gayret göstermektedirler.

5.2.2. İşletmelere İlişkin Sonuçlar

5.2.2.1. İşletmelerin Çalışma Alanı ve Uygulamalarına Ait Sonuçlar

1. Araştırmaya katılan işletme yetkililerinin %41,0'ini işyeri sahipleri oluşturmaktadır.

2. Araştırmaya katılan işletmelerin %81,9'unun eğitim personelinin usta öğreticilik belgesi vardır.

3. Araştırmaya katılan işletmelerin %52,7'sinde beceri eğitimi, usta öğretici tarafından yapılmaktadır.

4. Araştırmaya katılan işletme yetkililerinin %43,6'sı öğrencilerin iletişim kurabilme becerilerini kısmen yeterli bulmaktadır.

5. Araştırmaya katılan işletmelerin %75,5'ine, okul tarafından öğretim programları verilmiştir.

6. Araştırmaya katılan işletmelerin %30,3'ünde öğretim programının öngördüğü iş ve işlemlerin %80'i gerçekleştirilmektedir.

7. Araştırmaya katılan işletmelerin %50,5'i öğrencilere iş öğretmek için stajyer kabul etmektedir.

8. Araştırmaya katılan işletmelerin %38,3'ü öğrencilerin okulda aldıkları eğitimi işletmede çok az kullandıklarını düşünmektedirler.

9. Araştırmaya katılan işletme yetkililerine göre %58,0'i okulda kısmen yeniliklere açık bir müfredat uygulanmaktadır.

10. Araştırmaya katılan işletme yetkililerinin %37,8'ine göre, öğrencilerin okulda aldığı branş eğitimi bir işyerinde çalışmalarını çok az sağlayacak yeterlidir.

5.2.2.2. İşletme Yetkililerinin, Bağımsız Değişkenlere Göre Bağımlı Sorulara Verdiği Cevaplara İlişkin Sonuçlar

5.2.2.2.1. İşletmelerde Beceri Eğitimi Uygulamasını Yaptıran Eğitim Yetkilisinin, Eğitim Düzeyi Değişkenine İlişkin Sonuçlar

İşletme yetkililerine göre, beceri eğitimi uygulamasını mühendislerin yaptırdığı öğrenciler;

1. Meslekleri ile ilgili teknolojik bilgileri daha çok uygulamaktadırlar
2. İşletmelerin diğer birimleri ile daha çok koordineli olarak çalışmaktadırlar.
3. Alanları ile ilgili uygulamada karşılaştıkları problemleri daha çok çözebilmektedirler.
4. Modern makine ve cihazları daha çok kullanmaktadırlar.
5. Alanları ile ilgili proje ve resimleri daha çok anlamaktadırlar.
6. Kendilerine daha çok güvenmektedirler.
7. Daha çok sorumluluk alabilmektedirler.
8. Üstlerinin verdiği görevleri daha çok yerine getirmektedirler.
9. Ekip çalışmasını daha çok yapabilmektedirler.
10. İşletmedeki diğer birimlerle daha çok iletişim kurabilmektedirler.
11. Kendilerini geliştirmek için daha çok gayret göstermektedirler.

5.2.2.2.2. Öğrencilerin İletişim Kurabilme Becerilerini Yeterli Bulma Değişkenine İlişkin Sonuçlar

İşletme yetkililerine göre iletişim becerileri yeterli olan öğrenciler;

1. İş planlamasını daha çok yapabilmektedirler.
2. Alanları ile ilgili uygulamada karşılaştıkları problemleri daha çok çözebilmektedirler.
3. İş hayatına daha çok hazırlanmaktadırlar.
4. İş yerinin çalışma saatlerine daha çok uymaktadırlar.
5. İşyerinde arkadaşlarıyla daha çok uyumlu çalışmaktadırlar.
6. Ekip çalışmasını daha çok yapabilmektedirler.
7. İşletmedeki diğer birimlerle daha çok iletişim kurabilmektedirler.

5.2.2.2.3. Öğretim Programın Öngördüğü İş Ve İşlemlerin Ne Kadarını Gerçekleştirebildikleri Değişkenine İlişkin Sonuçlar

İşletme yetkililerine göre öğretim programın öngördüğü iş ve işlemlerin tamamını gerçekleştirebilen öğrenciler;

1. Alanları ile ilgili araç gereç ve malzemeyi daha çok tanımaktadırlar.
2. Alanları ile ilgili araç gereç ve malzemeyi daha çok kullanmaktadırlar.
3. Mesleği ile ilgili teknolojik bilgileri daha çok uygulamaktadırlar.
4. Verilen işi daha çok doğru yapmaktadırlar.
5. Alanları ile ilgili uygulamada karşılaşılan problemleri daha çok çözebilmektedirler.
6. İşyerinin kıyafet kurallarına daha çok uymaktadırlar.
7. Kendilerini geliştirmek için daha çok gayret göstermektedirler.

5.2.2.2.4. Öğrencinin Okulda Aldığı Eğitimi İşletmede Ne Düzeyde Kullandığı Değişkenine İlişkin Sonuçlar

İşletme yetkililerine göre okulda aldığı eğitimini işletmede her zaman kullanan

öğrenciler;

1. Alanları ile ilgili araç gereç ve malzemeyi daha çok kullanmaktadırlar.
2. Uygulamaları işlem basamaklarına göre daha çok yapmaktadırlar.
3. İşletmedeki diğer birimlerle daha çok koordineli çalışmaktadırlar.
4. Mesleklerinin gerektirdiği becerileri daha çok uygulamaktadırlar.
5. İşyerinin kıyafet kurallarına daha çok uymaktadırlar.
6. İşyerinin çalışma düzenine daha çok uymaktadırlar.
7. Kendilerini geliştirmek için daha çok gayret gösterirler.

5.2.2.2.5. Okulda Uygulanan Müfredatın Yeniliklere Açık Olması Değişkenine İlişkin Sonuçlar

Okulda uygulanan müfredatın yeniliklere açık olduğunu düşünen işletme yetkililerine göre öğrenciler;

1. İş planlamasını daha çok yapmaktadırlar.
2. Alanları ile ilgili uygulamada karşılaşılan problemleri daha çok çözmektedirler.
3. Modern makine ve cihazları daha çok kullanmaktadırlar.
4. Daha çok mesleki standartlara uygun resim çizmektedirler.
5. Okulda öğrendikleri bilgileri iş yerinde daha çok uygulamaktadırlar.
6. Kendilerine daha çok güvenmektedirler.
7. İşyerinde arkadaşlarıyla daha çok uyumlu çalışmaktadırlar.
8. İşyerinde kendilerini daha çok ifade etmektedirler.
9. İşletmedeki diğer birimlerle daha çok iletişim kurabilmektedirler.

5.2.2.2.6. Okulda Aldıkları Branş Eğitimini Bir İşyerinde Çalışmalarını Sağlayacak Yeterlikte Bulmaları Değişkenine İlişkin Sonuçlar

Öğrencilerin okulda aldıkları branş eğitimini bir işyerinde çalışmalarını tamamen sağlayacak yeterlikte bulan işletme yetkililerine göre öğrenciler;

1. Alanları ile ilgili araç gereç ve malzemeyi daha çok tanımaktadırlar.
2. Alanları ile ilgili araç gereç ve malzemeyi daha çok kullanmaktadırlar.
3. Meslekleri ile ilgili teknolojik bilgileri daha çok uygulamaktadırlar.

4. Zamanı daha çok etkili kullanmaktadırlar.
5. Alanları ile uygulamada karşılaştıkları problemleri daha çok çözmektedirler.
6. Okulda öğrendiği bilgileri işyerinde daha çok uygulamaktadırlar.
7. Üstlerinin verdiği görevleri daha çok yerine getirmektedirler.
8. İşyerinin çalışma düzenine daha çok uymaktadırlar.
9. Kendilerini geliştirmek için daha çok gayret göstermektedirler.

5.2.2.3. İşletme Yetkililerinin, Bağımlı Sorulara Verdiği Cevapların Frekans, Yüzde, Ortalama ve Standart Sapmasına Göre Dağılımına İlişkin Sonuçlar

İşletme yetkililerine göre öğrenciler;

1. En çok iş güvenliği kurallarına uymaktadırlar.
2. En çok iş hayatına hazırlanmaktadırlar.
3. En çok iş disiplinine uymaktadırlar.
4. En çok işyerinin çalışma saatlerine uymaktadırlar.
5. En çok işyerine düzenli devam etmektedirler.
6. En çok üstlerinin verdiği görevleri yerine getirirler.

5.2.2.4. İşletme Yetkililerinin, Bağımsız Sorulara Çalışma Alanı Değişkenine Göre Verdiği Cevapların Frekans ve Yüzdeler Dağılımına İlişkin Sonuçlar

1. Elektronik alanında çalışan işletme yetkililerinin %58,1'i işyeri sahipleridir.
2. Mobilya ve dekorasyon alanında çalışan işletmelerin %87,1'inin eğitim personeli usta öğreticilik belgesi sahibidir.
3. Mobilya ve dekorasyon alanında çalışan işletmelerin %67,7'sinde beceri eğitimi uygulamasını usta öğreticiler yaptırmaktadır.
4. Metal alanında çalışan işletmelerin %61,9'u öğrencilerin iletişim kurabilme becerilerini kısmen yeterli bulmaktadır.

5. Motor alanında çalışan işletmelerin %40,0'ına okul yönetimi tarafından müfredat programını vermemişlerdir.

6. Metal alanında çalışan işletmelerin %41,9'unda öğretim programının öngördüğü iş ve işlemlerin %60'ı gerçekleştirilmektedir.

7. Motor alanında çalışan işletmelerin %50,0'si öğrencilere iş öğretmek için stajyer kabul etmektedirler.

8. Metal alanında çalışan işletmelerin %45,2'sinde öğrenciler okulda aldığı eğitimi çok fazla kullanmaktadır.

9. Elektronik alanında çalışan işletmelerin %64,5'i okulda kısmen yeniliklerle açık müfredat uygulandığını düşünmektedir.

10. Motor alanında çalışan işletmelerin %50,0'si öğrencilerin okulda aldığı branş eğitimini çok az yeterlikte bulmaktadırlar.

5.2.2.5. İşletme Yetkililerinin, Bağımlı Sorulara Çalışma Alanı Değişkenine Göre Verdiği Cevapların Frekans, Ortalama ve Standart Sapmasına Göre Dağılımına İlişkin Sonuçlar

İşletmelerin yetkililerine göre;

1. Alanı ile ilgili araç gereç ve malzemeyi en çok elektronik alanında çalışan öğrenciler tanır.

2. Alanı ile ilgili araç gereç ve malzemeyi en çok elektronik alanında çalışan öğrenciler kullanır.

3. Mesleği ile ilgili teknolojik bilgileri en çok elektronik alanında çalışan öğrenciler uygular.

4. İş disiplinine en çok elektronik alanında çalışan öğrenciler uyar.

5. İş planlamasını en çok metal alanında çalışan öğrenciler yapar.

6. Uygulamaları işlem basamaklarına göre en çok metal alanında çalışan öğrenciler yapar.

7. İşletmedeki diğer birimlerle koordineli olarak en çok metal alanında çalışan öğrenciler çalışır.

8. Verilen işi en çok metal alanında çalışan öğrenciler doğru yapar.

9. Zamanı en çok metal alanında çalışan öğrenciler etkili kullanır.

10. Malzemeyi israf etmeden en çok elektronik alanında çalışan öğrenciler etkili kullanır.
11. Alanı ile ilgili uygulamada karşılaşılan problemleri en çok elektronik alanında çalışan öğrenciler çözer.
12. İkaz levhaları ve kullanma talimatlarına en çok mobilya ve dekorasyon alanında çalışan öğrenciler uyar.
13. Mesleğinin gerektirdiği becerileri en çok elektronik alanında çalışan öğrenciler uygular.
14. Modern makine ve cihazları en çok elektronik alanında çalışan öğrenciler kullanır.
15. En çok mobilya ve dekorasyon alanında çalışan öğrenciler, mesleki standartlara uygun resim çizer
16. Alanı ile ilgili proje ve resimleri en çok metal alanında çalışan öğrenciler anlar.
17. Okulda öğrendiği bilgileri işyerinde en çok elektronik alanında çalışan öğrenciler uygular.
18. İş güvenliği kurallarına en çok elektronik alanında çalışan öğrenciler uyar.
19. En çok metal alanında çalışan öğrenciler iş hayatına hazırlanır.
20. Verilen işi en çok elektronik alanında çalışan öğrenciler standartlara uygun olarak yapar.
21. En çok elektrik alanında çalışan öğrenciler kendine güvenir.
22. En çok elektronik alanında çalışan öğrenciler sorumluluk alabilir.
23. En çok motor alanında çalışan öğrenciler işyerine düzenli devam eder.
24. İş yerinin çalışma saatlerine en çok mobilya ve dekorasyon alanında çalışan öğrenciler uyar.
25. En çok elektrik alanında çalışan öğrenciler işyerinde arkadaşlarıyla uyumlu çalışır.
26. Üstlerinin verdiği görevleri en çok elektrik alanında çalışan öğrenciler yerine getirir.
27. İşyerinin kıyafet kurallarına en çok motor alanında çalışan öğrenciler uyar.
28. İşyerinin çalışma düzenine en çok elektrik alanında çalışan öğrenciler uyar.
29. İşyerinde kendini en çok bilgisayar alanında çalışan öğrenciler ifade eder.
30. En çok motor alanında çalışan öğrenciler ekip çalışması yapar.

31. İşletmedeki diğer birimlerle en çok metal alanında çalışan öğrenciler iletişim kurar.

32. İşyeri dışında, çalışanlarla birlikte sosyal faaliyetlere en çok motor alanında çalışan öğrenciler katılır.

33. Kendini geliştirmek için en çok metal alanında çalışan öğrenciler gayret gösterir.

5.2.3. İşletme Yetkililerinin Ve Öğrenci Deneklerin Bağımlı Sorulara İlişkin Görüş Farklılıkları İle İlgili Sonuçlar

Öğrenciler, işletme yetkililerine göre;

1. Alanları ile ilgili araç gereç ve malzemeyi daha çok tanıdıklarını belirtmişlerdir.
2. Alanları ile ilgili araç gereç ve malzemeyi daha çok kullandıklarını bildirmişlerdir.
3. Meslekleri ile ilgili teknolojik bilgileri daha çok uyguladıklarını belirtmişlerdir.
4. İş disiplinine daha çok uyduklarını belirtmişlerdir.
5. İş planlamasını daha çok yaptıklarını belirtmişlerdir.
6. Uygulamaları daha çok işlem basamaklarına göre yaptıklarını bildirmişlerdir.
7. İşletmedeki diğer birimlerle daha çok koordineli olarak çalıştıklarını belirtmişlerdir.
8. Verilen işi daha çok doğru yaptıklarını belirtmişlerdir.
9. Zamanı daha çok etkili kullandıklarını belirtmişlerdir.
10. Malzemeyi israf etmeden daha çok etkili kullandıklarını belirtmişlerdir.
11. Alanları ile ilgili uygulamada karşılaşılan problemleri daha çok çözdüklerini belirtmişlerdir.
12. İkaz levhaları ve kullanma talimatlarına daha çok uyduklarını belirtmişlerdir.
13. Mesleğinin gerektirdiği becerileri daha çok uyguladıklarını belirtmişlerdir.
14. Modern makine ve cihazları daha çok kullandıklarını belirtmişlerdir.
15. Verilen işi daha çok standartlara uygun olarak yaptıklarını belirtmişlerdir.
16. Daha çok kendine güvendiklerini belirtmişlerdir.
17. Daha çok sorumluluk alabildiklerini belirtmişlerdir.
18. İşyerinde arkadaşlarıyla daha çok uyumlu çalıştıklarını belirtmişlerdir.

19. Üstlerinin verdiği görevleri daha çok yerine getirdiklerini belirtmişlerdir.
20. İşyerinde kendilerini daha çok ifade ettiklerini belirtmişlerdir.
21. Daha çok ekip çalışması yaptıklarını belirtmişlerdir.
22. İşletmedeki diğer birimlerle daha çok iletişim kurduklarını belirtmişlerdir.
23. İşyeri dışında, çalışanlarla birlikte sosyal faaliyetlere daha çok katıldıklarını belirtmişlerdir.
24. Kendini geliştirmek için daha çok gayret gösterdiklerini belirtmişlerdir.

5.3. ÖNERİLER

Bu son kısımda elde edilen bulgulardan ve ulaşılan sonuçlardan yola çıkarak Endüstri Meslek Lisesi son sınıf öğrencilerine yaptırılan beceri eğitimi uygulamasından daha fazla fayda elde edilmesi amacıyla aşağıdaki önerilerde bulunulmuştur.

1. Okulda verilen eğitimin öğrencinin bir iş yerinde çalışmasını sağlayacak yeterlikte olması sağlanmalıdır.
2. Okullarda, öğrencilere işletmelerde uyum sağlayabilmeleri için seminerler verilmelidir.
3. Okullar işletme yetkililerine, beceri eğitimi sırasında uyacakları görev ve sorumlulukları hakkında seminerler vermelidir.
4. Öğretim programlarını uygulaması mümkün olmayan işletmelere öğrenci gönderilmemelidir.
5. Beceri eğitimi yapılacak işletmeler de, eğitim personelinin eğitim seviyesi mümkün olduğunca üst seviye de olmalıdır.
6. İşletmelerin personel ihtiyacını Endüstri Meslek Lisesi mezunlarından sağlaması özendirilmelidir.
7. Koordinatör öğretmenlik uygulaması amacına uygun şekilde yapılması sağlanmalıdır.
8. Öğrencilere işletmeye gitmeden mesleği ile ilgili teorik olarak alt yapı kazandırılmalıdır.
9. Öğrencilere kanuni hakları ve görevleri yeterince anlatılmalıdır.
10. Okullarda ki atölye ve laboratuvarlar modern alet ve cihazlarla donatılmalı ve bunları öğretecek olan öğretmenlere hizmet içi eğitim faaliyetleri düzenleyerek teknoloji takibini yapmaları sağlanmalıdır.
11. Öğrenciler kesinlikle alanları ile ilgili olmayan işletmelerde beceri eğitimine gönderilmemelidir.
12. Öğrencileri işletmelerde yeterince kontrol etmek için koordinatör öğretmenlik mevzuatı tekrardan düzenlenmelidir.
13. İşletmelerin öğrencileri ucuz iş gücü olarak görmelerini önlemek için stajyer verilmeden önce kanuni yükümlülükleri anlatılmalıdır.
14. Öğrencilerin de işletme ortamını okul gibi düşünmemeleri için, işletmeye

gitmeden önce görev sorumluluklarını öğrenmesi sağlanmalıdır.

15. Bu bilgilendirilmeler yapıldıktan sonra denetimin tam anlamı ile işleyebilmesi için koordinatör öğretmenler görevlerini yerine getirmelidir.

16. Öğretim programları teknolojiye daha hızlı ayak uyduracak şekilde düzenlenmelidir.

KAYNAKLAR

1. ALKAN C., DOĞAN H., SEZGİN İ., 1996, **Mesleki ve Teknik Eğitimin Esasları**, Gazi Büro Kitapevi, Ankara.
2. ATAUZ A., 2003, Eğitim Nüfus Kalkınma İlişkileri, Türkiye Bilimler Akademisi Raporları, Ankara.
3. BAŞARAN İ.E., 1996, **Türkiye Eğitim Sistemi**, Yargıcı Matbaası, Ankara.
4. BAYRAK S., HALİS M., 2002, Öğretim Elemanları ve Sanayici Açısından Üniversite – Sanayi İşbirliğinin Değerlendirilmesi, Sosyal Bilimler Dergisi.
5. CAN H., AKGÜN A., KAVUNCUBAŞI Ş., 2001, **Kamu ve Özel Kesimde İnsan Kaynakları Yönetimi**, Siyasal Kitabevi, Ankara.
6. ÇELİK V., 1997, **Okul Kültürü ve Yönetimi**, Pegem Yayınları, Ankara.
7. DOĞAN H., ULUSOY A., HACIOĞLU F., 1997, **Okul Sanayi İlişkileri**, Önder Matbaacılık, Ankara.
8. EROL İ., 2003, “Organizasyonların Yeniden Yapılanmaları Sürecinde Eğitim ve Geliştirme Programları ve Uygulama Örnekleri” Ankara Üniversitesi SBF Dergisi, Ankara.
9. FINDIKÇI İ., 1999, **İnsan Kaynakları Yönetimi**, Alfa Yayınları, İstanbul.
10. GÜROL M., 1997, **Okul Sanayi İşbirliği**, Pegem Yayınları, Ankara.
11. İVETA, 2004, “Mesleki ve Teknik Eğitimde Bölgesel ve Uluslararası İşbirliği”, Ankara Üniversitesi, İVETA 2003 Bölgesel Konferansı Sonuç Raporu, 20 – 22 Ekim 2003, Ankara.
12. KUZGUN, Y., 2000, **Meslek Danışmanlığı**, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara.
13. MEGEP, 2004, İş Piyasası Çalışma Grubu Almanya Çalışma Ziyareti Raporu, Ankara.
14. Mesleki Eğitim Kanunu, 1986.
15. Milli Eğitim Dergisi, 2003, “METGE Projesi Kapsamında Uygulanan Makine İşlemeleri Meslek Programının Değerlendirilmesi”, Sayı 157.
16. MEB, 1997a, **Eğitim – Yönetim 1**, Milli Eğitim Bakanlığı Erkek Teknik Öğretim Genel Müdürlüğü.
17. MEB, 1997b, **Eğitim – Yönetim 2**, Milli Eğitim Bakanlığı Erkek Teknik Öğretim Genel Müdürlüğü.
18. MEB, 1998, Mesleki ve Teknik Öğretim Kurumları ve Meslekler Rehberi, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul.

19. MEB, 2005, **Mesleki ve Teknik Eğitimin Tarihçesi**, Devlet kitapları Müdürlüğü Basım Evi, Ankara.
20. PAMUK, Ş., 2006, “Loncalar”, Kapalıçarşı Dergisi, İstanbul.
21. SEZGİN S. İ., 1994, **Mesleki ve Teknik Eğitimde Program Geliştirme**, Gazi Büro Kitapevi, Ankara.
22. ŞİMŞEK, Ali., 1997, "Mesleki Teknik Eğitiminde Yeniden Yapılanma", İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul.
23. TİSK, 1997, “Türkiye’de ve Dünyada Mesleki Eğitim”, TİSK İnceleme Yayınları, Yayın No:168, İstanbul.
24. TİSK, 2001, “Mesleki ve Teknik Eğitim ve Yeni Düzenlemeler”, TİSK İşveren Dergisi, Ağustos, İstanbul.
25. TİSK, 2006, “Meslek Lisesi Memleket Meselesi”, TİSK İşveren Dergisi, Aralık, İstanbul.
26. ÜNAL, S., 1997, Eğitim Kurumlarında Sürekli İyileştirme İçin Öğretmenlerin Kendilerini Geliştirmelerinin Gerekliliği, 1. Uluslararası Öğretmen Yetiştirme Sempozyumu, Çanakkale.

Tezler:

1. DEMİR R., 2003, “Endüstri Meslek Liselerinde Öğrenim Gören Öğrencilerin Mesleki Gelişimlerinde İşletmelerin Etkileri”, Marmara Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
2. BERK Ş., 2002, “Meslek Liseleri Elektrik Bölümü Mezunlarının Sanayi Gereksinimlerini Karşılatabilme Düzeylerinin Belirlenmesi”, Marmara Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
3. YÜKSEK Ö., 2006, “Mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarında işletmede beceri eğitimi uygulamasının işletme ve öğrenci açısından değerlendirilmesi (Elektronik-Bilgisayar bölümleri) ”, Marmara Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.

İnternet Kaynakları:

1. <http://tekirdag.meb.gov.tr/mte/yazi.htm>, (Ulaşım Tarihi: 25.01.2007)
2. <http://www.dallog.com/kurumlar/ahilik.htm>, (Ulaşım Tarihi: 10.04.2007)
3. <http://www.okulpdr.net/sinavsiznedir.htm>, (Ulaşım Tarihi: 09.05.2007)
4. <http://etogm.meb.gov.tr>, (Ulaşım Tarihi: 09.05.2007)

EKLER

EK 1: Öğrencilere Uygulanan Anket Formu

EK 2: İşletme Yetkililerine Uygulanan Anket Formu

EK 1: Öğrencilere Uygulanan Anket Formu

Değerli Öğrenciler,

Bu çalışmada, **Endüstri meslek lisesi öğrencilerinin okulda aldıkları eğitimin, işletmedeki beceri eğitimi uygulamasına katkısı** incelenmektedir. Araştırma sonucunda elde edilecek veriler Yüksek Lisans Tezi hazırlanmasında kullanılacaktır. Elde edilen bilgiler bilimsel amaçlara göre topluca değerlendirilecektir. Bu nedenle ankete **işim vazmanıza gerek yoktur.**

Araştırmanın gerçekliği açısından lütfen bütün soruları okuyunuz ve soruların tümünü cevaplandırınız. Sizce en doğru olan seçeneği doğru yere işaretlemeye dikkat ediniz. **Gösterdiğiniz ilgi ve işbirliği için teşekkür ederiz.**

Danışman

Prof. Dr. Semra ÜNAL

Hazırlayan:

Erol SAMUR

I. BÖLÜM

Aşağıdaki seçeneklerden size uygun olanı parantezin içine (X) işareti koyarak cevaplayınız.

1. Cinsiyetiniz:

1. ( ) Kız   2. ( ) Erkek

2. Endüstri Meslek Lisesinde okuduğunuz bölüm:

1. ( ) Ahşap Teknolojisi Alanı (Mobilya ve Dekorasyon)
2. ( ) Bilişim Teknolojileri Alanı (Bilgisayar)
3. ( ) Elektrik-Elektronik Teknolojisi Alanı (Elektrik, Elektronik)
4. ( ) Metal Teknolojisi Alanı (Metal İşleri)
5. ( ) Motorlu Araçlar Teknolojisi Alanı (Motor)
6. ( ) Diğer (Belirtiniz) .....

3. Eğitim gördüğünüz işletme okuduğunuz bölümle ilgilimi?

1. ( )Evet   2. ( ) Kısmen   3. ( ) Hayır

4. İşletmede beceri eğitimi uygulamasını size kim yapıyor?

1. ( )Mühendis   2. ( ) Tekniker   3. ( ) Usta Öğretici   4. ( )Diğer.....

5. Öğretim programının öngördüğü iş ve işlemlerin ne kadarı işletmede gerçekleştirilebiliyor?

1. ( )Tamamı   2. ( ) %80'i   3. ( ) %60'ı   4. ( )%40'ı
5. ( )%40'tan az

6. Beceri eğitimi uygulamasını yaptığınız işletme, sizce neden stajyer kabul ediyor?

1. ( ) Stajyer maliyeti az olduğu için.   3. ( ) Kendisine eleman yetiştirmek için.
2. ( ) Bize iş öğretmek için.   4. ( ) Diğer (Belirtiniz).....

7. Okulda aldığınız eğitimle öğrendiğiniz bilgi ve becerileri ne düzeyde kullanıyorsunuz?

1. ( )Her zaman   2. ( ) Çok fazla   3. ( ) Çok az   4. ( ) Hiç

8. Okulda aldığınız eğitimde modern makine ve cihazlarla ne sıklıkla karşılaşıyorsunuz?

1. ( )Her zaman   2. ( ) Çok fazla   3. ( ) Çok az   4. ( ) Hiç

9. Okulda yeniliklere açık bir müfredat uygulanmakta mıdır?

1. ( )Evet   2. ( ) Kısmen   3. ( ) Hayır

10. Okulda aldığınız branş eğitimi bir işyerinde çalışmanızı sağlayacak yeterlikte buluyor musunuz?

1. ( )Tamamen   2. ( ) Çok fazla   3. ( ) Çok az   4. ( ) Hiç

II. BÖLÜM

İşletmede yaptığınız beceri eğitimi uygulaması ile ilgili aşağıdaki ifadeleri **lütfen dikkatle okuyunuz**. Bu ifadelerde yer alan görüşlerden sizce en uygun olan seçeneğe (X) veya (+) işareti koyarak belirtiniz.

A) Okulda öğrendiğiniz bilgi ve becerileri işletmedeki uygulamada ne düzeyde kullanıyorsunuz?

	Hiç	Az	Orta	Çok	Pek Çok
1. Alanım ile ilgili araç gereç ve malzemeyi tanırım.					
2. Alanım ile ilgili araç gereç ve malzemeyi kullanırım.					
3. Mesleğim ile ilgili teknolojik bilgileri uygularım.					
4. İş disiplinine uyarım.					
5. İş planlaması yaparım.					
6. Uygulamaları işlem basamaklarına göre yaparım.					
7. İşletmedeki diğer birimlerle koordineli olarak çalışırım.					
8. Verilen işi doğru yaparım.					
9. Zamanı etkili kullanırım.					
10. Malzemeyi israf etmeden etkili kullanırım.					
11. Alanım ile ilgili uygulamada karşılaşılan problemleri çözerim.					
12. İkaz levhaları ve kullanma talimatlarına uyarım.					
13. Mesleğimin gerektirdiği becerileri uygularım.					
14. Modern makine ve cihazları kullanırım.					
15. Mesleki standartlara uygun resim çizerim.					
16. Alanım ile ilgili proje ve resimleri anlarım.					
17. Okulda öğrendiğim bilgileri işyerinde uygularım.					
18. İş güvenliği kurallarına uyarım.					
19. İş hayatına hazırlanırım.					
20. Verilen işi standartlara uygun olarak yaparım.					

B) Okulda aldığınız eğitimin işletmeye uyum ve iletişim kurabilmeye katkısı ile ilgili cümleler;

	Hiç	Az	Orta	Çok	Pek Çok
1. Kendime güvenirim.					
2. Sorumluluk alabilirim.					
3. İşyerine düzenli devam ederim.					
4. İş yerinin çalışma saatlerine uyarım.					
5. İşyerinde arkadaşlarımla uyumlu çalışırım.					
6. Üstlerimin verdiği görevleri yerine getiririm.					
7. İşyerinin kıyafet kurallarına uyarım.					
8. İşyerinin çalışma düzenine uyarım.					
9. İşyerinde kendimi ifade ederim.					
10. Ekip çalışması yaparım.					
11. İşletmedeki diğer birimlerle iletişim kurarım.					
12. İşyeri dışında, çalışanlarla birlikte sosyal faaliyetlere katılırım.					
13. Kendimi geliştirmek için gayret gösteririm.					

III.BÖLÜM

Bu konuda belirtmek istediğiniz başka düşünceleriniz varsa lütfen bu bölüme yazınız.

.....

.....

.....

.....

EK 2: İşletme Yetkililerine Uygulanan Anket Formu

Değerli İşletme Yetkilisi,

Bu çalışmada, **Endüstri meslek lisesi öğrencilerinin okulda aldıkları eğitimin, işletmedeki beceri eğitimi uygulamasına katkısı** incelenmektedir. Araştırma sonucunda elde edilecek veriler Yüksek Lisans Tezi hazırlanmasında kullanılacaktır. Elde edilen bilgiler bilimsel amaçlara göre topluca değerlendirilecektir. Bu nedenle ankete **isim yazmanıza gerek yoktur.**

Araştırmanın gerçekliği açısından lütfen bütün soruları okuyunuz ve soruların tümünü cevaplandırınız. Sizce en doğru olan seçeneği doğru yere işaretlemeye dikkat ediniz. **Gösterdiğiniz ilgi ve işbirliği için teşekkür ederiz.**

Danışman

Prof. Dr. Semra ÜNAL

Hazırlayan:

Erol SAMUR

I. BÖLÜM

Aşağıdaki seçeneklerden size uygun olanı parantezin içine (X) işareti koyarak cevaplayınız.

1. İşletmenin çalışma alanı:

1. ( ) Bilgisayar   2. ( ) Elektrik   3. ( ) Elektronik   4. ( ) Mobilya ve Dekorasyon
5. ( ) Motor   6. ( ) Metal   7. ( ) Diğer (Belirtiniz) .....

2. İşletmedeki göreviniz?

1. ( ) İşyeri sahibi   2. ( ) Yönetici   3. ( ) Eğitim Personeli   4. ( ) Diğer.....

3. İşletmenizdeki beceri eğitimi ile ilgilenen personelin usta öğreticilik belgesi var mı?

1. ( ) Evet   2. ( ) Hayır

4. İşletmede beceri eğitimi uygulamasını kim yaptırıyor?

1. ( ) Mühendis   2. ( ) Tekniker   3. ( ) Usta Öğretici   4. ( ) Diğer.....

5. Öğrencilerin iletişim kurabilme becerilerini yeterli buluyor musunuz?

1. ( ) Evet   2. ( ) Kısmen   3. ( ) Hayır

6. Okul yönetimi işletmede beceri eğitimine ait müfredat programını işletmeye verdi mi?

1. ( ) Evet   3. ( ) Hayır

7. Öğretim programının öngördüğü iş ve işlemlerin ne kadarı işletmede gerçekleştirilebiliyor?

1. ( ) Tamamı   2. ( ) %80'i   3. ( ) %60'ı   4. ( ) %40'ı

5. ( ) %40'tan az

8. İşletmenize neden stajyer kabul ediyorsunuz?

1. ( ) Stajyer maliyeti az olduğu için.   3. ( ) İşletmeye eleman yetiştirmek için.
2. ( ) Öğrencilere iş öğretmek için.   4. ( ) Diğer (Belirtiniz).....

9. Öğrenci okulda aldığı eğitimi, işletmede ne düzeyde kullanıyor?

1. ( ) Her zaman   2. ( ) Çok fazla   3. ( ) Çok az   4. ( ) Hiç

10. Okulda yeniliklere açık bir müfredat uygulanmakta mıdır?

1. ( ) Evet   2. ( ) Kısmen   3. ( ) Hayır

11. Öğrencilerin okulda aldığı branş eğitimini bir işyerinde çalışmalarını sağlayacak yeterlikte buluyor musunuz?

1. ( ) Tamamen   2. ( ) Çok fazla   3. ( ) Çok az   4. ( ) Hiç

II. BÖLÜM

İşletmede yaptığımız beceri eğitimi uygulaması ile ilgili aşağıdaki ifadeleri **lütfen dikkatle okuyunuz**. Bu ifadelerde yer alan görüşlerden sizce en uygun olan seçeneğe (X) veya (+) işareti koyarak belirtiniz.

A) Öğrenciler okulda öğrendikleri bilgi ve becerileri işletmedeki uygulamada ne düzeyde kullanıyorlar?

Öğrenci;	Hiç	Az	Orta	Çok	Pek Çok
1. Alanı ile ilgili araç gereç ve malzemeyi tanır.					
2. Alanı ile ilgili araç gereç ve malzemeyi kullanır.					
3. Mesleği ile ilgili teknolojik bilgileri uygular.					
4. İş disiplinine uyar.					
5. İş planlaması yapar.					
6. Uygulamaları işlem basamaklarına göre yapar.					
7. İşletmedeki diğer birimlerle koordineli olarak çalışır.					
8. Verilen işi doğru yapar.					
9. Zamanı etkili kullanır.					
10. Malzemeyi israf etmeden etkili kullanır.					
11. Alanı ile ilgili uygulamada karşılaşılan problemleri çözer.					
12. İkaz levhaları ve kullanma talimatlarına uyar.					
13. Mesleğinin gerektirdiği becerileri uygular.					
14. Modern makine ve cihazları kullanır.					
15. Mesleki standartlara uygun resim çizer.					
16. Alanı ile ilgili proje ve resimleri anlar.					
17. Okulda öğrendiği bilgileri işyerinde uygular.					
18. İş güvenliği kurallarına uyar.					
19. İş hayatına hazırlanır.					
20. Verilen işi standartlara uygun olarak yapar.					

B) Öğrencilerin okulda aldıkları eğitimin, işletmeye uyum ve iletişim kurabilmeye katkısı ile ilgili cümleler;

Öğrenci;	Hiç	Az	Orta	Çok	Pek Çok
1. Kendine güvenir.					
2. Sorumluluk alabilir.					
3. İşyerine düzenli devam eder.					
4. İş yerinin çalışma saatlerine uyar.					
5. İşyerinde arkadaşlarıyla uyumlu çalışır.					
6. Üstlerinin verdiği görevleri yerine getirir.					
7. İşyerinin kıyafet kurallarına uyar.					
8. İşyerinin çalışma düzenine uyar.					
9. İşyerinde kendini ifade eder.					
10. Ekip çalışması yapar.					
11. İşletmedeki diğer birimlerle iletişim kurar.					
12. İşyeri dışında, çalışanlarla birlikte sosyal faaliyetlere katılır.					
13. Kendini geliştirmek için gayret gösterir.					

III.BÖLÜM

Bu konuda belirtmek istediğiniz başka düşünceleriniz varsa lütfen bu bölüme yazınız.

.....

.....

.....

.....

.....

ÖZGEÇMİŞ

Erol SAMUR, 04.05.1977 tarihinde Nevşehir ili Ürgüp ilçesi Sarıhıdır köyünde doğdu. İlköğrenimini Sarıhıdır Köyü İlkokulunda Orta Okulu Avanos Ortaokulu ve Kadıköy Kemal Atatürk Ortaokulunda tamamladı. 1990 yılında Kartal Anadolu Teknik ve Endüstri Meslek Lisesine başladı. Teknik Lise eğitiminden sonra 1994 yılında Gazi Üniversitesi Teknik Eğitim Fakültesi Elektrik Öğretmenliği bölümünü kazanarak kaydını yaptırdı. Ailesinin İstanbul'da ikamet etmesi sebebi ile 1996 yılında Marmara Üniversitesi Teknik Eğitim Fakültesi elektrik Öğretmenliği'ne yatay geçiş yaptı. 1998 yılında okulu bitirerek İstanbul Beykoz Anadolu Teknik ve Endüstri Meslek Lisesine Elektrik Öğretmeni olarak atandı. Halen aynı okulda müdür yardımcısı olarak görev yapmaktadır.